INTERIØR & MØBLER

NILs ÅRBOK 2016 NIL

FORM
FUNK
DU BLIR HVA OMGIVELSENE GJØR DEG TIL
www.formfunk.no
Setters Design | Foto: Brunner | www.formfunk.no

TERNA

Kjøkken og innredninger skreddersydd for generasjoner

Terna Snekkeri AS. Risør Næringspark, 4994 Akland. post@terna.no T 37 16 63 98. terna.no

møbel + interiør

Norsk Industri

En stor norsk industri

Det er lenge siden det var den lokale snekkeren som forsynte bygda med bord og stoler. I dag er møbel og interiør en stor, profesjonell og høykompetent industri.

Den norske møbel- og interiørindustrien omsetter for 17 milliarder kr, fordelt temmelig likt mellom møbel- og interiørbedrifter. Om lag 6 milliarder kroner av dette eksporteres. Norsk produserte varer har en markeds-andel i Norge på 35 prosent, og i tillegg kommer en betydelig produksjon på bl.a. egeneide fabrikker utenlands.

Vår industri består her hjemme av over 1 600 bedrifter med mer enn 10 000 ansatte. Bedriftene er lokalisert over hele landet og har stor betydning for øvrig næringsliv i lokalsamfunnene. Norsk møbel- og interiørindustri er i motsetning til store deler av norsk næringsliv for øvrig, ikke basert på råvarer eller andre naturgitte fortrinn.

Denne industrien er den største brukeren av designtjenester i Norge. Funksjonelt design, sterke håndverkstradisjoner og moderne produksjonsteknologi går hånd i hånd. Konkurransekraften er særlig basert på erfaringsbasert kompetanse og innovasjon, design og produktutvikling, merkevarebygging og internasjonalisering og eksportstrategier. Norsk Industri møbel+interiør er bransjeforeningen for denne industrien.

arper

Agent Next Level Design
for Norway:
T +47 930 59 226
cj@nextlevel-design.com

Arper Oslo Showroom
Drammensveien 130
0277 Oslo, Norway

Arper SPA
Via Lombardia 16
31050 Monastier
di Treviso (TV), Italy
T +39 0422 7918

Catifa Collections
Design by
Lievore Altherr Molina

info@arper.com
www.arper.com

Concept & Art Direction: Leftloft - Photo: Beppe Brancato

vitra.

Physix Developed by Vitra in Switzerland, Design: Alberto Meda

Vitra Scandinavia, Stortingsgt. 30, 0161 Oslo

www.vitra.com/physix

Følg oss på
Facebook: **Vitranorge**

Følg oss på
Instagram: **vitranorge**

INTERIØR& MØBLER

NILs ÅRBOK 2016 NIL

13
DNO ASA
→SIGNALPROSJEKTER

63
PROTOTYPE-
KOLLEKSJON→
SALONESATELLITE 2015→
MILANO

66
LUNDIN NORWAY→
ONS 2014→STAVANGER
→SHOWROOM/UTSTILLINGER

50
NORSK DESIGN
OG VEIEN FRA A TIL Å
→ARTIKLER

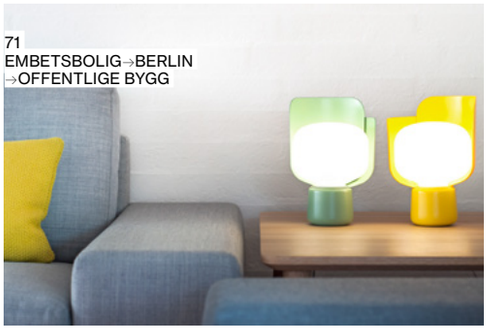

71
EMBETSBOLIG→BERLIN
→OFFENTLIGE BYGG

72
BUSINESS CLASS LOUNGE→
OSLO LUFTHAVN
→FLYPLASS

10 LEDER/ KOLOFON

10
Leder→redaktør →NIL er en sprek 70-åring!
Tekst→Ole Rikard Høisæther /Inger Schjoldager

10
Leder→NILs daglige leder NILs årbok INTERIØR & MØBLER 2016
Tekst→Mona Lise Lien

11
Presidenten har ordet →Mer enn 70 år med kvalitet
Tekst→Siv Senneset

13 SIGNAL-PROSJEKTER

13
DNO ASA→ NYTT HOVEDKONTOR PÅ AKER BRYGGE
IARK AS

18
FORA FORM→
STOCKHOLM FURNITURE FAIR
AROS ARKITEKTER AS

25
VALCHROMAT & BRASS SERIES→SERPENTINE STEREO, IMPELLER BORDSKÅNERE, SWEEP BORD-OG VEGGKLOKKER
OSLOFORM AS

30
HYTTE JONSØYA→LILLESAND
BEATE ELLINGSEN AS

37
BILLY'S BUMBLE AND BUMBLE→ FRISØRSALONG & BARBERER→DE GAMLE MEKANISKE VERKSTEDHALLENE PÅ AKER BRYGGE I OSLO
INNE DESIGN AS

42
AMERIGO BAR & GRILL→OSLO
RISS AS

48 FAGARTIKLER

48
NORSK MØBELDESIGN→
MED BREEAM INN I FREMTIDEN
Stine Lanes Jensen
Interiørarkitekt MNIL
ZINC AS

50
NORSK DESIGN OG VEIEN FRA A TIL Å
Mats Linder

54
INTERIØRARKITEKTUR SOM GJENBRUK
Ellen S. Klingenberg
Interiørarkitekt MNIL

59
UTSTILLINGEN «EKSTREM EKSTRØM. MØBEL- OG INDUSTRI-DESIGN» KUNSTINDUSTRIMUSEET I OSLO 14.02–8.05.2016
Svein Gusrud
Møbeldesigner MNIL

62 MØBLER

62
BOP→VIDEREUTVIKLING AV STOL
KNUDSEN BERG
HINDENES

63
PROTOTYPE-KOLLEKSJON→
SALONESATELLITE 2015→MILANO
MORTEN&JONAS

65 BUTIKKER

65
SMELTERS MATHUS→ MATBUTIKK→
BÆRUMS VERK
RADIUS DESIGN

66 SHOWROOM/ UTSTILLINGER

66
LUNDIN NORWAY→ ONS 2014→STAVANGER
KONTUR AS/CTRL+N

68 TRAFIKKSKOLER

68
DIN TRAFIKKSKOLE→
SANDNES
MAGU DESIGN AS

71 OFFENTLIGE BYGG

71
EMBETSBOLIG→BERLIN
DIS. INTERIØRARKITEKTER
MNIL AS

72 FLYPLASS

72
BUSINESS CLASS LOUNGE→
OSLO LUFTHAVN
METROPOLIS
ARKITEKTUR & DESIGN AS

75
BUSINESS LOUNGE→ STAVANGER LUFTHAVN→SOLA
METROPOLIS
ARKITEKTUR & DESIGN AS

77 HELSEBYGG

77
BIKUBEN KURS OG KONFERANSE-SENTER→BERGEN
DESIGN & INNREDNING

78
SPESDENT HEGDEHAUGSVEIEN→
OSLO
MAGENTA
INTERIØRARKITEKTER AS

80 KONTORER/ ARBEIDSPLASSER

80
FORNEBUPORTEN→ FELLESAREALER→
LYSAKER
ZINC AS

82
KLUGE→OSLO
IARK AS

84
LUNDIN NORWAY→LYSAKER
IARK AS

87
LYSAKERBUEN→
LYSAKER
ZINC AS

88
MICROSOFT DEVELOPMENT CENTER→OSLO
METROPOLIS
ARKITEKTUR & DESIGN AS

90
NE(S)T KONTOR-FELLESSKAP→
STAVANGER
MAGU DESIGN AS

92
NORDEA-HUSET→
OSLO
ZINC AS

77
BIKUBEN KURS
OG KONFERANSESENTER→BERGEN
→HELSEBYGG

110
NYTT OPPHOLDSROM
I FAMILIEBOLIG
→BOLIGER

132
DEG 16 «KJØKKENET»→OSLO
→SERVERINGSSTEDER

87
LYSAKERBUEN→
LYSAKER
→KONTORER/ARBEIDSPLASSER

127
SCANDIC
HAVET HOTELL→BODØ
→HOTELLER

141
HIOA P46→OSLO
→UNDERVISNINGSBYGG

95 KONTORER/ ARBEIDSPLASSER

95
NYDALSVEIEN 28→NÆRINGSBYGG FOR AVANTOR→OSLO
METROPOLIS
ARKITEKTUR & DESIGN AS

96
POWEROFFICE→BODØ
AS SCENARIO
INTERIØRARKITEKTER
MNIL

99
RIKSTV→OSLO
ZINC AS

100
AVANCE GAS→OSLO
NYFELT OG STRAND AS

103
STATKRAFT→
TRONDHEIM
ROMLABORATORIET AS

104
STRANDEN 11→OSLO
METROPOLIS
ARKITEKTUR & DESIGN AS

107
WIMOH→
BLOMSTERDALEN
MELLOMROM
ARKITEKTUR-
PSYKOLOGI AS

109 BOLIGER

109
2-ROMS BLIR 3-ROMS→LEILIGHET
CADI AS

110
NYTT OPPHOLDSROM I FAMILIEBOLIG
CADI AS

112
ENEBOLIG RØHRTS VEI→OSLO
ROMLABORATORIET AS

115
REHABILITERING AV ENEBOLIG
RAMSØSKAR
INTERIØRARKITEKTER AS

116
LEILIGHET VED VANNET→MANDAL
METROPOLIS
ARKITEKTUR & DESIGN AS

118
TOTALOMBYGGING FROGNERLEILIGHET→
OSLO
CADI AS

120 HOTELLER

120
THON HOTEL ROSENKRANTZ→
BERGEN
RAMSØSKAR
INTERIØRARKITEKTER AS

123
THON CONGRESS GARDERMOEN→
ULLENSAKER
RAMSØSKAR
INTERIØRARKITEKTER AS

124
GRAND HOTELL EGERSUND
KUBIK
INTERIØRARKITEKTER AS

127
SCANDIC HAVET HOTELL→BODØ
AS SCENARIO
INTERIØRARKITEKTER
MNIL

128
SUNDVOLDEN HOTEL→
KROKKLEIVA
ROMLABORATORIET AS

131 SERVERINGS-STEDER

131
CAFÉ CATHEDRAL→
OSLO
METROPOLIS
ARKITEKTUR & DESIGN AS

132
DEG 16 «KJØKKENET»→
OSLO
RADIUS DESIGN

134
DER PEPPERN GROR→
OSLO
RADIUS DESIGN

136
RESTAURANT FJØLA→
ØSTBANEHALLEN→
OSLO
METROPOLIS
ARKITEKTUR & DESIGN AS

138
SKANSEGATEN 13→
MØTEROM→STAVANGER
MAGU DESIGN AS

141 UNDERVISNINGS-BYGG

141
HØGSKOLEN I OSLO OG AKERSHUS→**HIOA P46**→PILESTREDET 46→
OSLO
ZINC AS

142
HØNEFOSS VIDEREGÅENDE SKOLE
CADI AS

144
UIO→ **INSTITUTT FOR BIOVITENSKAP**→OSLO
BEATE ELLINGSEN AS

146
SKOGSVÅG SKOLE→
UTVIDELSE AV EKSISTERENDE BARNESKOLE→
SKOGSVÅG
OG ARKITEKTER AS

148 UTDANNINGS-INSTITUSJONENE

148
KHiO→
Avdeling design

150
KHiB→
Avdeling for design

153
HØYSKOLEN KRISTIANIA→
Institutt for kreativitet og innovasjon

156–158 PROSJEKT-KREDITERINGER

159 NIL ORGANISASJONS-STOFF

159
Om NIL

159
Hvorfor bruke en interiørarkitekt/ møbeldesigner MNIL?

160
Medlemsmatrikkel

ANNONSER

176
Annonsøroversikt

2–7
177–227
Annonser

NIL er en sprek 70-åring!

Etter feiringen av jubileet i fjor tenkte vel de fleste at det var en flott avslutning før man fikk en ny tilværelse i den nye organisasjonen for alle arkitektfagene i Norge. Slik gikk det ikke. Det er synd, og gjør det viktigere enn noen gang for NIL å fortsette sitt arbeid for å fremme betydningen av og posisjonen til norske interiørarkitekter og møbeldesignere. Vårt forlag har i flere år hatt gleden av å forestå redaksjonen for NILs årbok. Faget er i tydelig fremgang både kvalitetsmessig og når det gjelder omdømme. Denne utgaven av årboken gir gode eksempler på dette. NILs årbok er blitt en institusjon som oppdragsgivere, leverandører og interiørarkitektene og møbeldesignerne selv venter på med spenning. Den er fagets fremste utstillingsvindu.

Inger Schjoldager
Ole Rikard Høisæther
Orfeus forlag

NILs årbok INTERIØR & MØBLER 2016

Arbeidet med NILs årbok er alltid inspirerende. Ikke minst fordi det gir en påminnelse om alt det viktige arbeidet som foregår blant medlemmene i det daglige – og hvilken påvirkning det har på alle som blir berørt av resultatet.

Å dokumentere og synliggjøre prosessene og bakgrunnen for de valg som gjøres underveis i prosjekter er selvfølgelig krevende, allikevel er det ett av kriteriene vi måler prosjektene opp mot ved vurdering om plass i årboken.

De prosjektene som har fått plass i årboken du holder mellom hendene har vært gjennom en tøff evaluering, før de presenteres her.

Invitasjonen til å registrere prosjekter i prosjektdatabasen for årboken inneholder klare kriterier, og evalueringen og utvelgelsen gjøres av en faglig sterk jury over en periode på to uker. Juryeringen avsluttes med et felles jurymøte hvor endelig valg av prosjekter blir foretatt.

Med andre ord har de prosjektene du kan se og lese om i årboken vært gjennom en reell konkurranse. I motsetning til enkelte andre medier kan man ikke kjøpe seg plass i NILs årbok. Det gjør sitt til at NILs årbøker er det eneste mediet som dokumenterer utviklingen innen interiørarkitektur og møbeldesign ved å vise det ypperste som leveres fra våre medlemmer.

KRITERIER SOM LEGGES TIL GRUNN FOR VALG AV PROSJEKTER

- Prosjektet må være ferdigstilt før nyttår
- Møbler/produkter: Det er åpent for innsendelse av møbler/produkter som er i skala 1:1 (minimum prototype/bilder av denne). Møbeldesignere må selv ta ansvar for å beskytte produktdesign
- Vi ønsker fokus på prosessen fra oppstart til ferdig prosjekt/produkt dokumentert med begrunnelser, bilder og tegninger

- Stikkord for innhold i beskrivelsen:
  - Bakgrunn/historie
  - Prosess
  - Ferdig prosjekt/produkt
  - Samarbeid/grensesnitt mot andre prosjekterende
  - Konsept/helhetlig opplevelse
  - Funksjon/vise hvordan løsningen er design for alle (UU)/brukertilpasning
  - Estetisk uttrykk/ sanseinntrykk/romopplevelse
  - Bærekraft i forhold til levetid, materialvalg, produksjon og destruksjon
  - Nytenkning

KRITERIER FOR VALG AV SIGNALPROSJEKTER

- Prosjektet/produktet skal utmerke seg i forhold til de øvrige utvalgte prosjektene og kriteriene ovenfor
- Det stilles store krav til dokumentasjon: Herunder plantegninger, snitt, evt. detaljer eller skisser
- Prosessen *skal* beskrives
- Juryen foreslår signalprosjekter
- Redaksjonen kvalitetssikrer utvalget av signalprosjekter opp mot prosjektleder og jury

Jeg vil oppfordre alle til å lese tekstene i årboken. Bilder er fint, men tekstene gir dybde og større forståelse for hvorfor resultatet fremstår slik det gjør.

God fornøyelse!

Mona Lise Lien
Prosjektleder og daglig leder i NIL

INTERIØR & MØBLER – NILs årbok 2016 er utgitt av NIL – Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening

ISBN 978-82-91194-26-4
ISSN 0803-7582

Prosjektleder→Mona Lise Lien
Redaktør→Orfeus Publishing v/Inger Schjoldager, Ole Rikard Høisæther
Redaksjonskomité→Fredrik Torsteinsen, Kaja Kosonen Geiran, Malin Skjelland Eriksen, Anne Cecilie Hopstock, Lotte Sekkelsten Østby (2. år MA KHiB)
Art direction/grafisk design/produksjon→Halvor Bodin
Grafisk design/produksjon→Claudia C. Sandor

Leder annonsesalg→Steffen Kørner Ludvigsen
Koordinator annonsesalg→Claudia C. Sandor
Annonsesalg→Nurke Brandt, Else Marie Dahll, Elisabeth Boe Eng, Tone Grimsrud, Sophie Elnan Flatval, Sigrid Aarønæs

Trykkeri→07 Media AS
Papir→300 g/m² Arctic Volume White FSC Mixed Credit [omslag], 115 g/m² Arctic Matt FSC Mixed Credit [materie], 80 g/m² Amber Graphic FSC Mixed Credit [materie 2]

MIX Papir fra bærekraftige kilder FSC™ C101826

Tekstene til de ulike prosjektene som presenteres i boken er skrevet av de respektive interiørarkitekter og møbeldesignere og er redigert av redaktøren.

FORKORTELSER
MNIL→Medlem av Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening
MNAL→ Medlem av Norske arkitekters landsforbund
RIV→Rådgivende ingeniør VVS
RIE→Rådgivende ingeniør elektro

Ansvarlig utgiver→
NIL Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening

Adresse→NIL
Josefines gate 34, 0351 Oslo
Telefon→23 33 24 64
E-post→nil@nil.no
Web→www.nil.no

President→Siv Senneset
Daglig leder→Mona Lise Lien
Mobil→971 76 230
E-post→mona.lise.lien@nil.no
Web→www.nil.no
facebook.com/NILsiden

OMSLAG, se prosjekt side 37–41
Billy's Bumble and bumble→
→Inne Design AS

INTERIØR& MØBLER
NILs ÅRBOK 2016 NIL

VEIEN VIDERE
PRESIDENTEN HAR ORDET

Mer enn 70 år med kvalitet

NIL hadde 70-årsjubileum i 2015. Dette ble markert med fem artikler utgitt som et jubileumshefte. Vi hadde en storslått jubileumsfeiring på Ekebergrestauranten der NIL utnevnte tre nye æresmedlemmer; Anne Lise Aas Rognlien, Trinelise og Sven Ivar Dysthe.

Og som vanlig ble det et år med mange flotte interiørarkitekturprosjekter gjennomført av våre medlemmer, mange av dem presentert her i årboken.

Kvaliteten på prosjektene i årboken er svært god, dette blir lagt merke til internasjonalt. Høy kvalitet er et resultat av målrettet arbeid over lang tid, og dette kommer kunder og oppdragsgivere til gode.

For våre oppdragsgivere er fokus på god interiørarkitektur og møbeldesign en helhetlig investering for fremtiden. Både private og offentlige aktører har i 70 år hatt gleden av kvalifisert hjelp til å utforme gode rom, tilfredsstille funksjonskrav – eller til å styrke sine merkevarer.

Under jubileet ble det satt fokus på profesjonens voksende innflytelse på samfunnet, NILs medlemmer har beveget seg fra å arbeide mest med løsninger og innredning i private boliger – til i dag også å ha ansvar for store prosjekteringsoppgaver og interiørarkitektur i offentlige bygg.

MNIL ET KVALITETSSTEMPEL

Medlemmer i NIL benytter tittelen interiørarkitekt MNIL eller møbeldesigner MNIL, dette er kvalitetsstempel som sikrer oppdragsgivere profesjonalitet i alle ledd av prosessen.

NIL arbeider målrettet for å promotere interiørarkitektenes og møbeldesignernes unike fagkompetanse.

NILs årbok er, sammen med nettsiden, det viktigste virkemiddelet vi har for å vise bredden av våre medlemmers produksjon. Årboken er møbeldesignernes og interiørarkitektenes ansikt utad.

I tillegg til å illustrere bredden og mangfoldet av prosjekter, viser årboken det ypperste av medlemmenes arbeid: Møbler, private hjem, institusjoner, spisesteder, hoteller, skoler og kontorarbeidsplasser som skal imøtekomme ulike behov og et mangfold av mennesker over tid. Bærekraft er viktig og interiørarkitekten legger til rette for fleksible løsninger og rom som varer.

Når vi ser tilbake og tar inn over oss utviklingen av faget gjennom 70 år, må jeg rette en stor takk til alle de ressurspersonene som har bidratt med frivillig innsats for organisasjonen, og ikke minst alle medlemmer som gjennom sitt virke bidrar til annerkjennelse og beundring for vårt fag.

VEIEN VIDERE

De siste syv årene har jeg med ulike funksjoner i styret hatt gleden av å være med å påvirke og prege NILs utvikling – og nå står NIL ved nok et veiskille.

Samarbeidsprosjektet Ny, felles organisasjon (tidligere Norges Arkitekter) har også i 2015 vært noe av det viktigste arbeidet som har vært utført i NILs regi. Presidentene og de administrative lederne i NAL, NLA og NIL har utgjort styringsgruppen og har sammen lagt ned mye tid og ressurser for å drive prosessen frem. Arbeidet med en ny felles organisasjon for alle arkitektfagene har pågått i fire år, men nå lar det seg dessverre ikke gjøre å fortsette planene for én felles organisasjon.

I mars 2016 behandlet NALs 14 lokalforeninger, i generalforsamling/ årsmøte utkast til vedtektsendringer som skulle legge grunnlaget for å gjøre dem til lokalforeninger i Ny, felles organisasjon – forutsatt at de påfølgende uravstemningene i NAL, NLA og NIL ga nødvendig ⅔ flertall av avgitte stemmer i hver av foreningene.

Dessverre fikk ikke arkitektforeningene i Oslo og Bergen det nødvendige ⅔ flertall for vedtektsendringene i sin generalforsamling og på sitt årsmøte. Det ble dermed ikke mulig å fortsette prosessen slik den var planlagt, da felles tverrfaglige lokalforeninger var fundamentet for en ny, felles organisasjon.

Det vil derfor ikke bli gjennomført uravstemning for alle medlemmer i de tre organisasjonene, slik vi har jobbet frem mot i snart fire år.

Utfordringen nå blir å sørge for at det ressurskrevende arbeidet ikke har vært forgjeves, men se på hvordan det kan danne grunnlaget for spennende samarbeidsformer og gode samarbeidsprosjekter mellom de tre organisasjonene i årene fremover. Skissene for hvordan et godt samarbeid kan utvikles er i ferd med å ta form.

Samtidig som NIL ser frem til å fortsette det gode samarbeidet med NAL og NLA, har vi flere tanker om utviklingen av NIL og vår egen profesjon;

For eksempel ble *Komiteen for dokumentasjon og vitenskapelig omtale* opprettet i 2015, den skal arbeide for å fremme dokumentasjon og vitenskapelig omtale av norske interiørarkitekter og møbeldesigneres virke.

Vi håper at dette arbeidet, sammen med årboken, kan bidra til å øke bevisstheten rundt interiørarkitekter og møbeldesigneres bidrag til samfunnsutviklingen.

Samtidig ønsker vi at årboken også fremover skal være en kilde til inspirasjon for dem som ønsker å skape praktiske og estetiske rammer for trivsel og gode liv!

Siv Senneset
President i NIL

DNO ASA→NYTT HOVEDKONTOR PÅ AKER BRYGGE
IARK AS
Prosjektleder→Monica D. Heck, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Hildegunn Senneseth, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

←
Møbelvegg ved resepsjonen: Parallelt med resepsjonsdisken har IARK designet en langsgående vegg på 17 meter som gjenspeiler DNOs virke med en gasspeis, utstilling, sittenisjer og kaffebar.

Møbelveggen symboliserer DNOs operasjoner i Midtøsten gjenfortalt med flamme, stein og krystallisering.

Resepsjon: En adskilt sone for kunderelaterte events ble formet i direkte tilknytning til adkomsten og management-avdelingen. Dette er de besøkendes første møte med DNO.

Kraftfull harmoni

Da Terminalbygget på Aker Brygge skulle totalrehabiliteres, ble IARK engasjert til å skape en visuell identitet i DNOs nye lokaler, basert på aktivitetene og lokalitetene for selskapets virksomhet.

DNO er en norsk olje- og gassoperatør med fokus på leting, utvikling og produksjon i Midtøsten og Nord-Afrika. Aktiviteten er hovedsakelig landbasert.

IARKs oppgave var å bidra til økt effektivitet, lønnsomhet og medarbeider-engasjement gjennom å skape rom som støtter virksomhetens mål og arbeidsprosesser.

KUN TRE CELLEKONTORER

Ledelsen i DNO ønsket å styrke samhandling og kommunikasjonen mellom medarbeiderne på tvers i organisasjonen. IARK gjennomførte intervjuer med representanter for hver avdeling for å sikre at alle behov ble ivaretatt. I de gamle lokalene hadde alle ansatte cellekontorer. Gjennomgangen av mål og fremtidige behov konkluderte med åpne løsninger. Nå er det kun tre cellekontorer i de 2800 m² store lokalene på Aker Brygge. Medarbeiderne har fått faste plasser med en romslig privat sfære. Arbeidsstasjonene har harmoniske og ergonomiske løsninger.

Da DNO, i tillegg til utviklingen av deres hovedkontor, skulle innrede nye lokaler til satellittkontoret i Dubai, var analysen gjort og malen lagt. Lokalene ble skåret over samme lest som Oslo-kontoret: Tre cellekontorer og resten åpent. Kommunikasjonen mellom IARK og oppdragsgiver foregikk hovedsakelig gjennom videokonferanser Oslo/Dubai og ble utført på rekordtid på seks måneder.

KOMME-HJEM-FØLELSEN

DNOs virksomhet foregår dels i farefulle områder preget av konflikt, og arbeidets art er påvirket av tyngde, styrke og kraft. Det ble viktig for oss at hovedkontoret i Oslo skulle uttrykke trygghet og gi en slags følelse av «å komme hjem». Det har også styrt material- og fargepaletten som er valgt. Her var det utenkelig med hvite vegger. Harmoniske brunsjatteringer som i ørkensand eller kontrasterende blånyanser er valgt gjennomgående.

Tilbakemeldingene fra oppdragsgiver har vært utelukkende positive. Våre ansatte er stolte av sitt nye kontor, og de som besøker oss lar seg imponere, både over helheten og over små detaljer. Her er både humoristiske innslag som gjenspeiler vår uformelle tone, og stramme linjer som henspeiler på en maskulin bransje. DNO er full av kontraster, og det er det i de flotte, nye lokalene våre også, sier Siv Inger Viken, Head of Administration & Assistant to Managing Director i DNO.

KRAFTFULLE FORMER

Nærheten til operasjonene ute og kontrastene mellom Norge og Midtøsten gjenspeiles i sterke, maskuline og kraftfulle former. IARK har jobbet med denne harmoniske fargepalletten og kontrasten i formspråket i møbelveggen i adkomstsonen. Parallelt med den formsterke resepsjonsdisken har IARK designet en langsgående vegg på 17 meter som symboliserer DNOs operasjoner i Midtøsten gjenfortalt med flamme, stein og krystallisering. Veggen inneholder på den ene siden av inngangsdøren, gasspeis, to sitteområder foran resepsjonsdisken, hyller for utstilling av for eksempel steiner og boreprøver som analyseres, og på den andre siden en fullt utstyrt kaffebar til fri benyttelse for besøkende og ansatte.

Kontor med møteplass Det ble bygget kontor for ledelsen.

Toalettene: Konseptet er også integrert i materialbruken i toalettrommene.

Møterommene har utsikt mot Akershus festning og Oslofjorden. Kontakten med Akershus festning og Oslofjorden gir et norsk preg over inntrykket.

Spesialinnredning i styreformannens kontor.

KONTAKT

Ansatte, kunder, leverandører og andre besøkende kommer rett inn i et sosialt ankomstpunkt med et venteareal og resepsjon. Som en nerve er mottaket hos DNO plassert åpent mellom atriet i en linje ut mot promenadegaten på Aker Brygge. En adskilt sone for kunderelaterte events er lagt i direkte tilknytning til adkomsten. Rommet inviterer til kontakt mellom mennesker, og kontakten med Akershus festning og Oslofjorden gir et norsk preg over førsteinntrykket.

Underveis i arbeidet utviklet DNO en ny grafisk profil i samarbeid med Making Waves, hvor også IARK deltok i detaljeringen og utformingen. Profilen ble integrert i interiørløsningene som ble valgt, og bidro således til å synliggjøre selskapets identitet. Et gulvteppe i møtesenteret ble for eksempel spesialdesignet med DNOs profilfarger.

For IARK har det vært viktig at arkitekturen og interiøret spiller på lag. Kommunikasjonen mellom Ghilardi+Hellsten Arkitekter og IARK har gitt en sømløs overgang mellom arkitektur og interiør takket være gårdeier Norwegian Property.

Prosjektleder arkitekt Silje Kolltveit i Ghilardi+Hellsten Arkitekter formulerer prosessen med IARK følgende «Samarbeidet med IARK var veldig godt i hele prosessen. Interiøret de har designet for DNO bygger videre på våre intensjoner. Planløsningen utnytter byggets potensiale, kvalitetene i atriet fremheves og blir et viktig element i interiøret. Designets åpenhet, enkelthet og fargevalg står i fin dialog til byggets arkitektur og materialer.»

FLEKSIBELT

Arkitektens intensjon i arbeidet med Stranden 1 var å skape et moderne og bærekraftig kontorbygg med stort fokus på energieffektive og miljømessige løsninger.

DNO ASA→NYTT HOVEDKONTOR PÅ AKER BRYGGE

Lys, transparenthet og kommunikasjon gjennom atriet.

Åpne arbeidssoner: Alle medarbeiderne satt tidligere på cellekontorer. Ledelsen i DNO ønsket en bedre samhandling mellom medarbeiderne og kom derfor frem til at deres hovedkontor skulle innredes med åpne arbeidsplasser. Alle ansatte har fått fast plass med en romslig privat sfære, og kort vei til et multirom.

Det eksisterende atriet ble utvidet og endret i form for å gi bedre dagslysforhold ned til alle etasjer. Den eksisterende fasaden ble skiftet ut med en modulbasert dobbeltfasade med store glassfelt. Innvendig var det stort fokus på prosjektering av miljømessige løsninger og lavemmiterende materialer. Den eksisterende strukturen ga føringer for plassering av kjernefunksjoner og tekniske arealer, og dette la opp til et organiseringsprinsipp med arbeidsplasser i åpent kontorlandskap med kommunikasjonsarealer og fellesfunksjon plassert rundt atriet.

Konseptet fra arkitekt er videre utviklet i planutviklingen av arealet til DNO. Adkomsten er felles for besøkende og ansatte. Møtesenter er strategisk plassert i direkte tilknytning til adkomsten. Ledelsen og ansatte er organisatorisk plassert rundt atriet med de funksjoner som har fremkommet. Det er tilbaketrukket en egen personalrestaurant som de ansatte også kan ta i bruk utenom vanlig bespisningstid til ad-hoc møter, fordypningarbeid, arena for allmøter og pausareal med stor TV og lerret. Ledelsen ønsket at dette skulle være en restaurant med lounge-uttrykk. Her er møbleringen svært fleksibel og rommet bærer så absolutt preg av at de økonomiske rammene i dette prosjektet har vært rause.

Før rehabiliteringen var DNOs kontorer fordelt over to plan i samme bygg. Nå er alle samlet på ett plan. Selskapet har oppnådd bedre utnyttelse og de har fått et større areal enn tidligere. De har dessuten fått kontorer som visualiserer deres virksomhet innenfor olje og gass på helt andre kontinenter enn vårt, og som uttrykker både sterke kontraster og harmoni i de valgene som er foretatt.

DNO ASA→NYTT HOVEDKONTOR PÅ AKER BRYGGE

←
Styrerommet har utsikt over Rådhusplassen og Oslofjorden.

En egen personalrestaurant ble etablert som de ansatte kan ta i bruk utenom vanlig bespisningstid til ad-hoc møter, fordypningarbeid, pausareal med stor TV og felles møtearena.

Personalrestaurant – loungeområde: DNO ønsket at løsningen for bespisningsområdet skulle være mer av en restaurant med lounge-image for de ansatte enn en typisk kantine.

Loungeområdet i møtesenteret er et åpent og luftig areal hvor DNOs identitet tydelig fremkommer. Gulvteppet er spesialdesignet med DNOs profilfarger.

FORA FORM→STOCKHOLM FURNITURE FAIR
AROS ARKITEKTER AS
Prosjektleder→Bente Helleland, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

→
Fjellinspirert logo skaper egne rom, langbord med stolen Con som nyhet.

Fora Form i vinterham

Messestand på 100 m² for Fora Form ved Stockholm Furniture Fair 2015. Aros stod for idé, konsept, plan og spesialdesign av møbler og materialvalg, samt å utarbeide tegningsmateriell for produksjon.

Et av hovedmålene med prosjektet var å vise norsk møbeldesign og Fora Forms produkter på en ny og stolt måte. Naturen på Møre ble dratt inn i prosjektet og ble valgt som inspirasjon. Standen ble delt opp i soner, men bundet helhetlig sammen med gjennomtenkte valg av farger og materialer.

Ønskene fra Fora Form for standen var å framheve det norske, bli lagt merke til på en positiv måte, tiltrekke seg nye kunder, samt inspirere og få oppmerksomhet rundt nye produkter.

Fora Form er en oppdragsgiver som har vist tillit og tro på konseptet. Ved å vise fram møblene på en stand med inspirasjon fra området der de er produsert kunne Fora Form enkelt skille seg ut fra de andre produsentene. Det er viktig at norsk møbelindustri viser stolthet overfor produktene sine med eksponering og krever derved sin plass innen skandinavisk design. En arena som Stockholm Furniture Fair gir god og viktig eksponering i så måte.

Grunntanken bak standen var å skape et landskap av ulike former – former som skulle danne soner og rom der en kunne vise ulike typer møbler. Ordet «form» på bakveggen ga tydelige assosiasjoner til norske fjellformasjoner og skapte samtidig avgrensninger og egne rom der man kunne vise Fora Form sin styrke. Dette i form av konferansebord- og stoler, loungemøbler og sittegrupper. Den skrå flaten på bakveggen var sammen med det spesialtegnede ståbordet med på å skape «stier» og klare retninger på standen. Noe som igjen gjorde planløsningen av standen ryddig og enkel. Med den fjellinspirerte og formsterke logoen med Sunnmørsalpene som bakteppe ble alle møblene stilt ut i vinterham.

Det var viktig å vise Fora Forms bredde samtidig som standen virket åpen og oversiktlig. Sittegrupper ble strategisk plassert rundt på standen. Kunder kunne sette seg ned med Fora Forms representanter i en av de forskjellige, avgrensende sonene. Ved konferansebordet kunne en samle større grupper for en gjennomgang av nyheter.

FORA FORM→STOCKHOLM FURNITURE FAIR

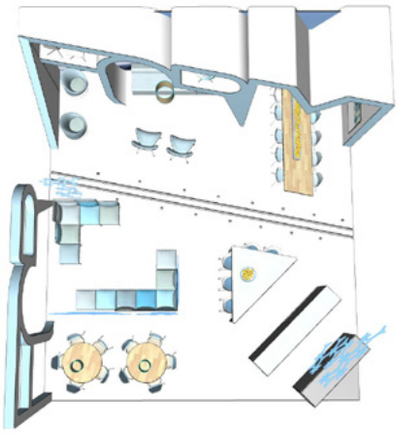

Stolnyhet 2015, Pond.

Hele standen og formene rundt, med unntak av møblene og bildet på bakveggen, ble utført i hvitt. Det hvite flossteppet illustrerte snøen. Med blå og hvit som farge på alle lakkerte flater og blåtoner med harde, glatte, myke og varme teksturer i tekstilene falt møblene naturlig inn som en del av vinterlandskapet. Møbler fikk samtidig ny oppmerksomhet på grunn av utradisjonelle overflatevalg.

I tillegg til tradisjonell spot-belysning på rigger i taket ble det brukt «gardiner» som ga assosiasjoner til snøkrystaller med blått lys. Dette var med på å forsterke vinterstemningen og på samme tid danne soner og skillevegger mellom de forskjellige møbelgruppene.

De fire meter høye, spesialdesignede bokstavene på standen ble konstruert i isopor. Snekkerne gjorde en fantastisk jobb med å få et «midlertidig» materiale til å se både delikat, solid og varig ut.

Sterke, store former og flotte møbler sammen med detaljer som snøkrystaller, eldgamle treski, saueskinn og kvikklunsj var med på å skape en rotnorsk vinterstemning i Stockholm.

Vinterstemning.

Lun rasteplass.

FORA FORM→STOCKHOLM FURNITURE FAIR

→
Lav sittegruppe.

De fire meter høye spesialdesignede bokstavene på standen ble konstruert i isopor.

Stier og klare retninger.

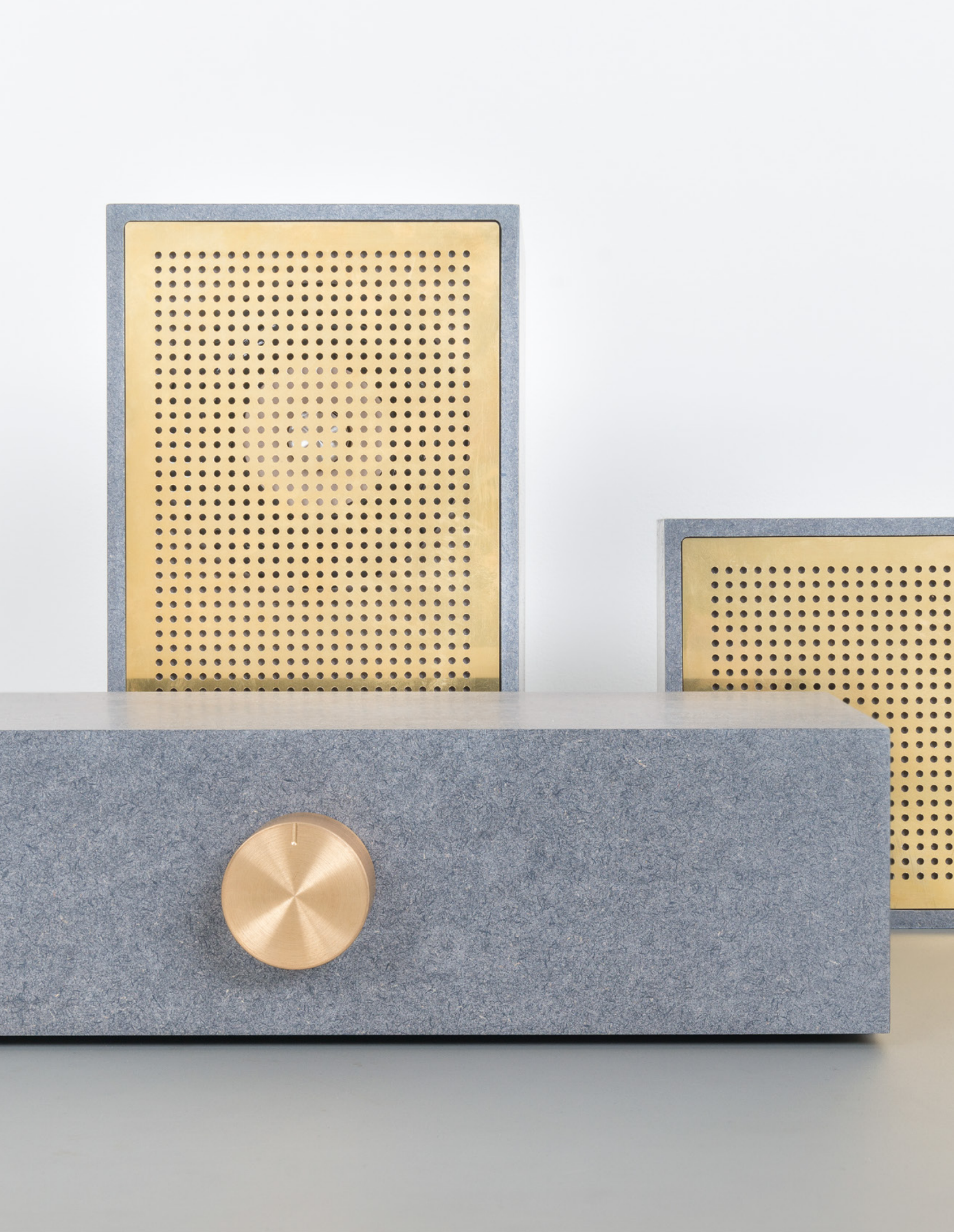

VALCHROMAT & BRASS SERIES→SERPENTINE STEREO, IMPELLER BORDSKÅNERE, SWEEP BORD- OG VEGGKLOKKER
OSLOFORM AS
Prosjektleder→Camilla Akersveen, interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 156

←
Serpentine Stereo.

Valchromat & Brass Series

Osloform ble etablert 1. januar 2015 og har siden dette utviklet produkter for private hjem og offentlige rom. Kontoret består av Camilla Akersveen, Åsmund Engesland, Christopher Konings og Henrik Waarum. Foruten å designe og utvikle egne produkter, tegner de også utstillinger og spesialløsninger. Ambisjonen bak studioet er å etablere Osloform som en merkevare hvor unike møbler og produkter blir en voksende del av sortimentet.

Valchromat & Messing er en hommage til to sterke materialer. Det er på mange måter to motpoler som man ønsket å forene i en serie mindre produkter. Deres ønske om å stemme to materialer opp mot hverandre og etablere en slags opphøyet visualitet var hele tiden en førende faktor i prosessen. Det oppleves som det er en vakker, eksklusiv og intrikat kombinasjon, og i sin sammenheng er det med på å skape nye synspunkter på den etablerte estetikken i tekniske produkter.

Serpentine er noe mer enn en stereo med et uttrykk og en form som i stor grad inviterer til en forenklet brukeropplevelse, hvor funksjoner er redusert til det nødvendige. Man var på jakt etter en møbelkvalitet, noe som skulle kom frem gjennom håndverk, materialkvalitet og visuell karakter. Valchromaten er nærmest marmoraktig i sin overflatestruktur, og det er blant annet dette i samspill med messing, som gir en ekstra grafisk dimensjon til produktene.

HVORDAN ER PROSJEKTET TILPASSET BRUKERE MED ULIK FORUTSETNING OG KUNNSKAP?
Osloform forsøker å strekke seg mot det analoge og forståelige i funksjon og uttrykk. Det er viktig for dem at produktene oppfattes som intuitive og rasjonelle. Fra det første kontaktpunktet, til man har «lært» det å kjenne bør det være en logisk og kort læringskurve.

Gjennom materialvalg ønsket de også å definere funksjonsflater. Messingen er kjølig og polert mot den tørre trefiberplaten. Det er samtidig et grep hvor de ønsket å etablere en visuell dialog mellom bruker og de ulike bestanddelene i produktet.

Spesielt i Serpentine er helhetstanken tydelig. Utgangspunktet er jo et allerede kjent stereosystem for avspilling av musikk. Tilnærmingen til dette segmentet er på mange måter i opposisjon til mye av dagens eksisterende løsninger. Motivasjonen bak prosjektet var å utarbeide en stereo som appellerer til et større og mer variert publikum, mens det samtidig ivaretar høy kvalitet hva angår lydbildet.
Det siste punktet er viktig, og derfor har Osloform valgt å ta i bruk Bang & Olufsen i effektforsterkeren. Serpentine lages helt og fullt av Osloform på bestilling.

HVILKE MILJØHENSYN ER DET TATT HENSYN TIL I DESIGNFASEN?
Osloform har et bevisst syn på livssyklus i sine produkter. I kolleksjonen er det tatt

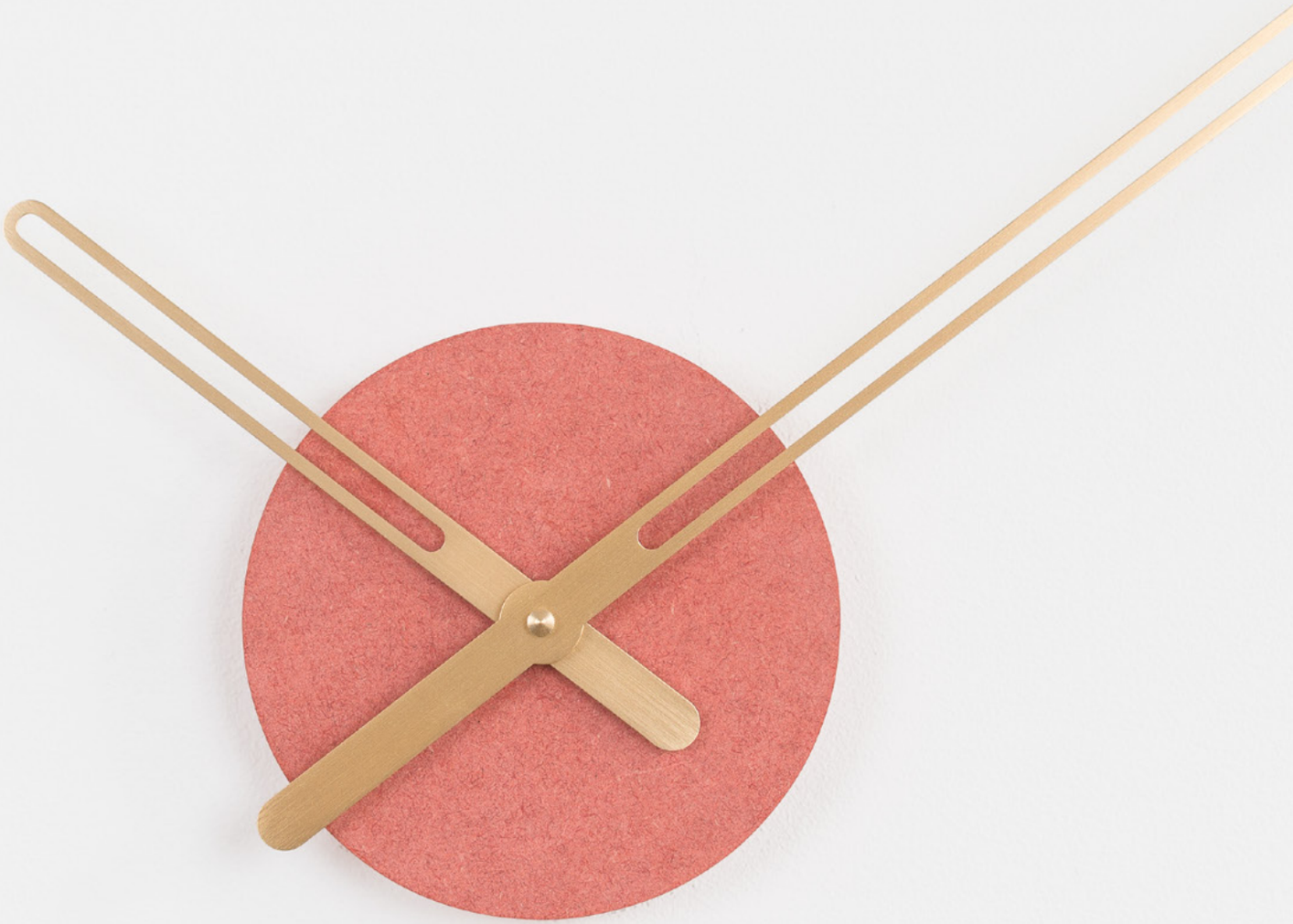

VALCHROMAT & BRASS SERIES→SERPENTINE STEREO, IMPELLER BORDSKÅNERE, SWEEP BORD- OG VEGGKLOKKER

Sweep veggklokke.

Sweep bordklokker.

i bruk materialer som i stor utstrekning er produsert av resirkulerte materialer. Valchromat er et materiale som stammer fra biprodukter i trevareindustrien. Det er oppmalt trefiber, blandet med lim og fargepigment. Dermed er det lett å vedlikeholde, og materialet tåler å bli gammelt uten at det forringes på grunn av sin gjennomfargede og solide oppbygning.

Nesten 90 prosent av all messing er resirkulert. Metallet tatt i bruk i produktene er et samarbeid med lokale blikkenslagere i Oslo og Astrup AS. Det er messing som egner seg for CNC-maskinering og er derfor tilpasset Olsoforms og industriens produksjonsmetoder. Restene fra produksjonen sendes til gjenvinning.

Utgangspunktet for kolleksjonen er platematerialer. Både i Valchromat og messing er materialet allerede ferdig dimensjonert. Dette betyr at man sparer ressurser på bearbeidelse i produksjonsprosessen. Osloform forsøker å ha et nøkternt og bevisst forhold til materialutnyttelse og bruker metoder for å minimere svinn i prosessen.

De ulike produktene i kolleksjonen kan tas fra hverandre og delene vil kunne sorteres. Det har vært høyt fokus på dette og de har derfor valgt å bruke deler som kan byttes ut og repareres. Messingen vedlikeholdes på tradisjonelt vis og Valchromat pusses/oljes etter behov.

FORMUTTRYKK

Serpentine skiller seg ut og markerer et skifte i oppfatningen av hva lyd og tekniske produkter tradisjonelt kommuniserer. Det er med et kritisk blikk man har gått løs på denne sjangeren. Måten man tilfører og bidrar til innovasjon er klarest representert i gjennom proporsjoner, dimensjon,

VALCHROMAT & BRASS SERIES→SERPENTINE STEREO, IMPELLER BORDSKÅNERE, SWEEP BORD- OG VEGGKLOKKER

Serpentine Stereo, bakside.

Impeller bordskånere i ulike størrelser.

brukeropplevelse og farge i materialer.

I designprosessen var det viktig å formgi en høykvalitetsstereo både med tanke på lyd og visuell formidling. Samtidig var det vesentlig å ta stilling til størrelser og format i forhold til hva slags segment man ønsket å konkurrere i. Et bokhylleformat for Serpentine er fordelaktig, og bidrar til en opplevelse av fleksibilitet og frihet i forhold til bruk og plassering.

Videre kunne man forenkle tekniske funksjoner. Det er dermed snakk om en reduksjon, og dette grepet legger sterke føringer for det enkle og nesten naive uttrykket vi finner i produktserien. Å velge bort antall virkemidler i designprosessen er interessant, samtidig stiller det også desto større krav til et gjennomarbeidet produkt. Det er i dette landskapet Osloform ønsker å være når de formgir.

TILGJENGELIGHET

I dag får man kjøpt klokkene Sweep flere steder i Oslo, blant annet på Kunstindustrimuseet og hos DogA. Osloform har arbeidet mye med lokal produksjon gjennom attføringsbedrifter i Oslo. Denne prosessen er klargjørende fordi man tvinges til å tenke igjennom hvordan produktet faktisk kan produseres til en fornuftig pris. På denne måten sørger de også for å beholde rettighetene til produktene, selv om det blir mye administrering. Modellen er inspirerende og forhåpentligvis mer lønnsom sett i et lengre perspektiv.

Valchromat & Brass Series stilles ut på SaloneSatellite i Milano 2016, hvor Osloform har sin første soloutstilling i internasjonal sammenheng.

Thomas Beck
ASTROLOGISK LEKSIKON
Harper &
Johnston
E. H. GOMBRICH
VERDENSKUNSTEN
SPORENS
VIDERE

HYTTE JONSØYA→LILLESAND
BEATE ELLINGSEN AS
Prosjektleder→Beate Ellingsen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

→
Tettheten med naturen er slående. Glasset i gulvet rett ned i fjæra forsterker følelsen av vandringen over på den lille øya. Naturens rike linjespill står i vakker kontrast til renheten i den moderne arkitekturen.

Hyttedrømmen på Jonsøya

For byggherre ble barndommen tilbrakt på familiens sted på Åkerøya. Da et sommerhus på Jonsøya midt i Blindleia kom for salg, ble det fristende å anskaffe egen hytte. Tomten ligger fantastisk til – midt i sundet – men i god avstand fra den verste båttrafikken. Den eksisterende hytta hadde hverken vann eller kloakk, var dårlig vedlikeholdt og ble besluttet revet. Byggherre ønsket seg en moderne hytte med alle fasiliteter. En hytte de kunne benytte større deler av året der de fikk føle vær og vind tett på kroppen med morgenbad fra tidlig vår og «skjelvekaffe» på lune uteplasser.

Lillesand kommune har en arealbegrensning på 120 m² i dette området og arkitekten Janicke Jebsen Vinje klarte å utnytte tomten maksimalt. Den nye hytta åpner seg mot naturen og havet på tre sider med store vindusflater og skyvedører og gir beboerne en intens opplevelse av dags- og kveldslys. Med de store vindusflatene er denne opplevelsen av lys like sterk i godt som dårlig vær. Sommernatten er del av interiøret.

Byggherre; «Det er som å bo på en båt, men man slipper å bli sjøsyk.»

Beate Ellingsen AS fikk oppdraget med å innrede hytta. Den er disponert med fokus på fellesskap der kjøkken og oppholdsrom utgjør ca. halvparten av hyttas grunnflate. Dette oppfylte dessuten byggherrens ønske om at tiden på Jonsøya skulle benyttes til felles kvalitetstid. Et raust sentralt kjøkken gjør det lett for flere mennesker å lage mat sammen.

Som en følge av prioritering, er soverommene holdt små og er effektivt innredet med tilpassede innredninger der hver minste krok er utnyttet. For at disse ikke skulle virke trange er det lagt inn store vindusflater også her – noe som gjør at rommene virker større og naturen kommer nærmere.

Det var sterkt ønskelig fra byggherre å gjøre så små inngrep i naturen som mulig, noe som bød på kreative utfordringer når det gjaldt utforming. Huset strekker seg ut over vannet og lener seg på tilstøtende svaberg. Dette medførte en overbygget kanal. For å forsterke følelsen av å bo i fjæra ytterligere, ble det lagt inn et glassfelt i gulvet i stuen over denne. Her får man direkte kontakt med livet i fjæra. Om kvelden kommer det på utelys på hytteveggene og under i kanalen. Skinnet fra vannet speiles gjennom glassgulvet opp i taket i stuen og skaper en spennende effekt. En forbipasserende i kajakk under stuegulvet er titt og ofte et frodig tilskudd.

Utvendig er hytta kledd med Kebony som får en vakker sølvgrå patina over tid. Slik viskes konturene av bygget ut mot svabergene rundt og hytta er knapt synlig på avstand. Beate Ellingsen AS fortsatte denne tankegangen på innsiden av huset ved å la farger og materialer underbygge lettheten og de duse valørene i landskapet rundt. Rommene favner himmelen og havet. Gulvet i stuen er i eik, mens i resten av bygget er det benyttet en kalkstein.

HYTTE JONSØYA→LILLESAND

Hytta strekker seg over på et lite svaberg. Stensettingen med stedlig natursten var omfattende og hjalp til å etablere gode, funksjonelle utearealer på en vakker måte. En spennende «avstikker» for lokale padlere.

Enkelte elementer i sort strammer opp og forsterker inntrykket av det lyse og luftige.

Svalgangen utnyttes for lagring og gir en ekstra opplevelsesdimensjon i bevegelsen mellom oppholdsrom og soverom. Vinduet inne i soverommet gir et deilig gløtt ut mot fjelleformasjonene.

Fargene inne assosieres umiddelbart med sandstrender.

En oppbrutt boflate – knyttet sammen ved en svalgang gir direkte nærkontakt med naturen – ved forflytning mellom oppholdsrom og soverom. Svalgangen, som knytter fellesarealet sammen med soverommene, ble behandlet som en del av interiøret og gir en lys kontrast mot den grånende ytterkledningen. Her oppbevares mange fritidseffekter.

Det meste av innredningen er spesialtilpasset og tegnet ut av Beate Ellingsen AS. Det være seg senger og oppbevaring på soverom, baderomsinnredning, kjøkken med mer. Hver centimeter er nøye utnyttet og tilpasset familiens behov med gjennomtenkte løsninger. En viktig forutsetning var at vedlikehold og renhold skulle være enklest mulig. Oppdragsgiver ønsket at «Hyttelivet skulle benyttes til båtturer, bading, kajakkpadling og andre glade fritidssysler».

Den løse møbleringen bestod i hovedsak av gjenbruk fra tidligere hytte og det lille som ble nyinnkjøpt ble gjort på interiørarkitekts anbefaling.

Byggherre: «Vi synes vi fikk maksimalt ut av det nye bygget. Det å rive et bygg og bygge nytt på en naturtomt som vår gjorde oss ydmyke – vi måtte bare få dette riktig! Derfor brukte vi lang tid også fra godkjenning til vi satte i gang.»

I og med at hytta ligger på en øy var det en svært krevende logistikk. Byggherren fulgte opp byggesaken selv. Arbeidet ble lettet av at det i all hovedsak ble benyttet lokale håndverksfirmaer.

Byggherren var svært klar i sine ønsker og var hele veien deltagende i den kreative prosessen. Med korte og effektive kommunikasjonslinjer og et gjensidig tillitsforhold mellom arkitekt, byggherre og interiørarkitekt bar hele prosjektet preg av å være «hands on» i alle ledd.

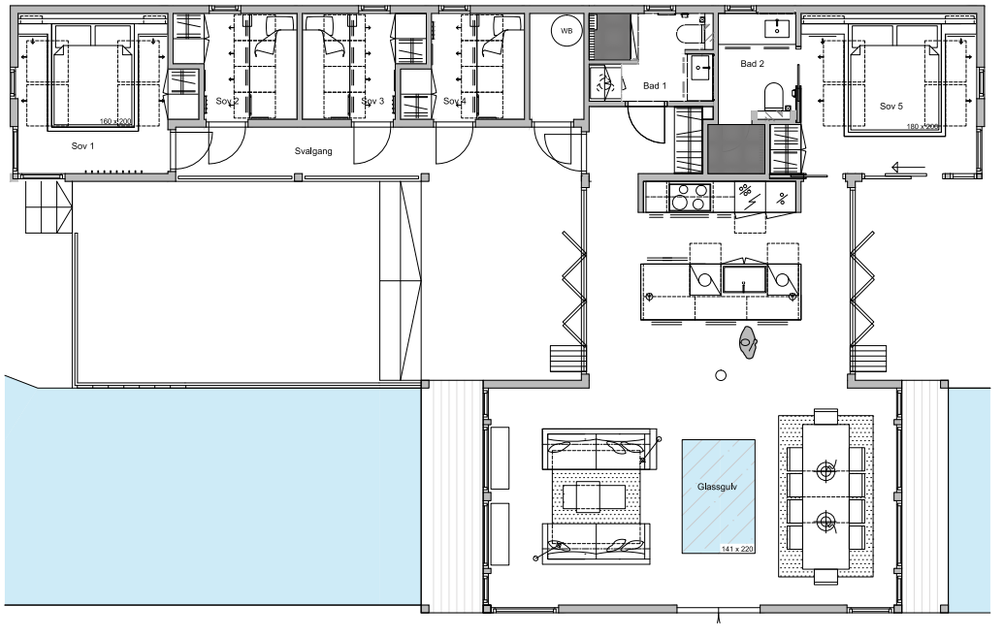

Et velutstyrt kjøkken var høyt prioritert. Interiørarkitekten anbefalte rolige flater som glir i hverandre for å holde fokus på skiftninger og spill i naturen utenfor.

I små kompakte rom er faste innredninger til nytte med oppbevaring under senger og tetthet mot gulvet.

Integrerte innredninger gir mindre smutthull for støv og smuss. Her finnes ingen regler om å ta av seg på bena før man går inn. Ute og inne flyter over i hverandre. Corian på kjøkkenbenken beskytter hele innredningen.

Variasjon i gulvbeleggene definerer de forskjellige romsonene på en stillfaren måte.
Stengulvet korresponderer med skyvedørsflatene der trafikken ut og inn er ekstra aktiv.
Møblene var arvegods i familien og bringer med seg mange gode minner.

Give me
the
closest
SHAVE
YOU GOT

BILLY'S BUMBLE AND BUMBLE→FRISØRSALONG & BARBERER
→DE GAMLE MEKANISKE VERKSTEDHALLENE PÅ AKER BRYGGE I OSLO
INNE DESIGN AS
Prosjektleder→Vigdis Apeland Bergh, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Marte Roverud Fredriksen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

←
Barber VIP.

Vill vest på Akers mek.

Bumble and bumble er et amerikansk frisørbrand som ble grunnlagt i New York i 1977. Brandet er kjent for innovasjon og egenprodusert hårproduktserie. De har også utdannet noen av de beste hårstylistene i verden. «The House of Bumble» ligger i Meatpacking District, et røft industriområde i New York.

Billy's Bumble and bumble ønsket å etablere sitt første flaggskipkonsept i Europa og da spesielt i Norge. Vår oppdragsgiver, Ulf Schjerpen sikret seg lokaler i de gamle verkstedhallene på Aker Brygge i Oslo. Et område som passet perfekt for utviklingen av det nye flaggskipkonseptet. Inne Design ble valgt til å utvikle konseptet, basert på brandets vel gjennomtenkte filosofi: Godt håndverk, kreativitet, individualitet og forankring i New York. Dette er nøkkelbegreper merket vil assosieres med.

Billy's Bumble and bumble håndtegner for eksempel logoer og etiketter til hvert enkelt produkt: «Like individuelle som frisyrene skal være» – Bumble and bumbles slagord.

Oppdragsgiveren har lang erfaring fra frisørbransjen i Norge – og han ønsket en helt særegen stil. De gamle verkstedslokalene fra begynnelsen av forrige århundre dannet selvsagt grunnlaget, men stedet skulle også gi assosiasjoner til New York.

I utviklingen av konseptet tok Inne Design utgangspunkt i både New York/Amerika og de historiske verkstedhallene på Aker Brygge. De ønsket at stedet skulle gi assosiasjoner til den gamle amerikanske kulturen, og kombinerte derfor «western style»-elementer med de gamle industrilokalene til Aker mekaniske verksted.

I spenningsfeltet mellom western-formspråk og det industrielt forankrede formspråket, rikt på stål og røffe overflater, fikk interiørarkitektene frem stedets særegne identitet. En identitet som både favnet beliggenheten og brandets opphav.

Frisørkundene skal oppleve dette formspråket, uten at det er påtrengende og overtydelig. Arealet er delt inn i to etasjer. I første etasje kommer man inn og møter salgsområdet for produkter, resepsjonen samt en barberavdeling. Salgssone, gangsone og barberavdeling er separert og markert i flisemønsteret på gulvet. Selve mønsteret har et vintagepreg som gir assosiasjoner til klassiske barbersalonger. Flisene leder kunden mot den brede trappen og mot klippeavdelingen i andre etasje. Trappen eksisterte i lokalene fra tidligere og er noe overdimensjonert for arealet. Inne Design har utvidet trappens funksjon ved å lage sitteplasser som «klatrer» oppover trinnene. Man har benyttet stålspiler i delvegger. Ideen er å lede tanken til gitteret i et tradisjonelt western-fengsel. Et lett humoristisk virkemiddel som viste seg å fungerer godt som transparent romdeler.

I andre etasje er samme type spiler brukt i vegg og skyvedører mot fellesareal, samt som rekkverk. All innredning, møbler og detaljer i salongen er designet av Inne Design for nettopp dette konseptet. Alt er produsert i Oslo og omegn.

Stålet er bearbeidet for hånd, for å gi det individuelle og velbrukte håndverkspreget. Overflatene skal signalisere funksjon og bruksområde.

Spesiallaget klippebord med åtte klippeplasser.

Det røffe treverket i gulvplankene er også benyttet til å lage møbler; skap, «saloondører», disk og sittebenk. Dette er elementer som peker mot «amerikansk western style», sammen med brikkene i lær som ligger på alle klippebordene.

Teksten på veggene er skrevet for hånd og er slik blitt en integrert del av Billy's Bumble and bumble-konseptet med sine håndtegnede logoer. Dette gir det ønskede moderne uttrykket i perfekt symbiose med klassiske materialer og teatralske rekvisitter.

OPPDRAGSGIVER ULF SCHJERPEN

Som distributør av kult-brandet Bumble and bumble ønsket vi å bygge en flagship store i Norge. Dette for å kunne vise brandets unike kultur og businessmodell til både forbrukere og frisører.

Bumble and bumble startet som en frisørsalong i NYC i 1977, og utviklet seg raskt til å bli byens hippeste frisør med «alle»de beste hårstylistene i teamet. Senere har Bb-teamene regjert backstage under New York Fashion Week og er i dag ledende innenfor hårstyling i fashion-miljøer verden over.

På 80-tallet startet den produkt-utviklingen på grunnlag av manglende stylingprodukter blant hårstylistene. Og i 2004 åpnet de The House of Bumble (HOB) i Meatpacking District.

Målet var å gjenskape noe av den unike følelsen man får på HOB i New York da vi skulle bygge vår flagship-salong i Norge. Da vi først fant de riktige lokalene på Aker Brygge var det naturlig å kontakte Vigdis A. Bergh i Inne Design, da jeg kjente til flere av hennes tidligere arbeider. Ikke at hun hadde skapt noe jeg ville kopiere, men mer den forståelsen og tilnærmingen til konsepter hun har vist gjennom flere prosjekter.

Oppgaven ble å ikke bare gjenskape Bumble and bumble-atmosfæren og kulturen, men også bringe noe av New York og Meatpacking District inn i lokalene. Jeg ønsket et sted som skulle se ut som det hadde eksistert i 25 år og som ville eldes på en fin måte.

Vigdis Apeland Bergh har en utrolig evne til å lytte samtidig som hun løfter ideene videre. Hun er rå på detaljer og er fantastisk å jobbe sammen med. Jeg er takknemlig, glad og stolt over resultatet, og de som har besøkt oss fra Bb New York sier det lukter enda mer Bb-kultur hos oss enn det gjør på HOB i NYC. Bedre tilbakemelding kunne man ikke få.

BILLY'S BUMBLE AND BUMBLE→FRISØRSALONG & BARBERER

Gitter i tradisjonell western-fengsel-stil. Et lett humoristisk virkemiddel som fungerer godt som transparent romdeler.

Moderne uttrykk. Perfekt symbiose mellom klassiske materialer og teatralske rekvisitter.

SHOP
IF YOU FEEL DOWN
DRESS UP!
KEEP CALM AND GET YOUR HAIR DONE
Happiness is A GOOD HAIRDAY
GREAT HAIR YOU'RE NOT

BILLY'S BUMBLE AND BUMBLE→FRISØRSALONG & BARBERER

←
Inngangsparti og produktutstilling.

Alt stål er bearbeidet for hånd, for å gi det individuelle og velbrukte håndverkspreget.

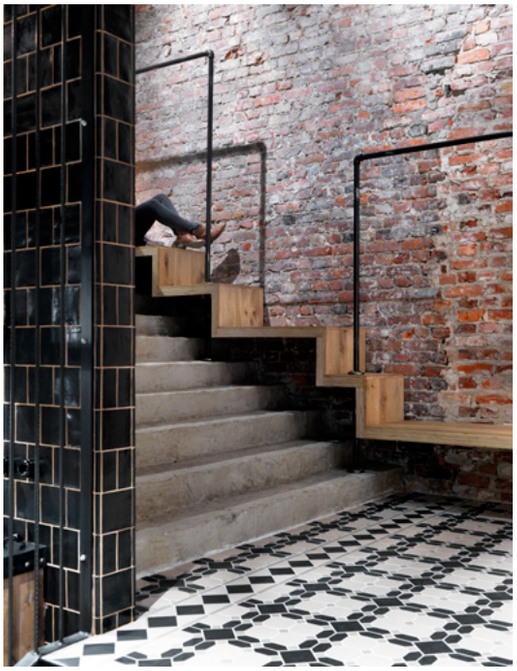

Trappen eksisterte i lokalene fra tidligere og er noe overdimensjonert for arealet. Inne Design har utvidet trappens funksjon ved å lage sitteplasser som klatrer oppover trinnene.

Røft og tøft gir assosiasjoner til de opprinnelige verkstedshallene til Akers mek.

Skap ble utstyrt med saloon-dører i ekte westernstil.

All innredning, møbler og detaljer i salongen er designet av Inne Design.

AMERIGO BAR & GRILL→OSLO
RISS AS
Prosjektleder→Petter Abrahamsen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Hans Christian Elverhøi Thomassen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

→
Detalj fra spisesalen. Ulike tresorter i frodige tropiske elementer komplimenterer avdekkede rustikke overflater i lokalet.

Amerigo – En ny oase i Oslo vest

Solli Plass er chilipepperen i Oslogryta, og i løpet av høsten 2015 fikk den tilskudd av Amerigo Bar & Grill. Med sin panamerikanske matprofil har byen fått en storstue for smaksopplevelser som henter inspirasjon fra hele det langstrakte amerikanske kontinentet, fra Canada i nord, til Argentina i sør. To entusiastiske unge restauratører med et serveringskonsept og leiekontrakt for et hjørnelokalene i den ærverdige Handelsbygningen, var utgangspunktet for Riss sin panamerikanske reise.

AMBISJONEN

Interiørkonseptet springer ut av ambisjonen om å formidle en kontinental stemning som er klart amerikansk i uttrykket – amerikansk i en bred forstand av begrepet. De subtilt avrundede formene som kjennetegner amerikansk formgiving, frodigheten i det sydamerikanske kulturen og landskapet, og de rikt patinerte overflatene og elementene som finnes i falmet koloniarkitektur, satt grunntonene for arbeidet med å bygge et konseptuelt rammeverk for oppgaven.

Å komme fram til et formspråk som stilet til oppgaven innebar å dikte en historie og å leve seg inn i den. Historien er ikke nødvendigvis strukturert og formulert i ord. Den er en verden som like gjerne består av bilder, materialer, minner fra filmer og reiseopplevelser. Til og med spillelisten som tonesetter arbeidet driver konseptet frem.

Det er komplisert å på en enkel måte formidle hele prosessen, men det innebærer å ikke ta noe for gitt. Søken etter det amerikanske lå som en gjennomgående grunntone i alt Riss foretok seg. Det gjorde at spørsmål som dukket opp i arbeidet kunne være; hvilket dørhåndtak griper man på veien inn til et toalett, et sted i Amerika? Hva er det som gjør at et amerikansk kaffekrus ser ut og kjennes annerledes enn et man finner på en restaurant i Europa. Et viktig premiss for å komme fram til svar ligger i å ha faktiske erfaringer, minner og opplevelsene. For å gjenskape den følelsen i Oslo krever det kritisk bevisstgjøring rundt erfaringene, før arbeidet med å lete frem praktisk løsninger er mulig. Kvaliteter i lokalet, satt opp mot konseptet i ideen, var et kritisk arbeide som handlet om å se relasjoner mellom et rom i Oslo og det amerikanske kontinentet. Med Amerigo har man villet formgi et sted som ikke trengte seg på som en fremmed, men som later til å springe ut som en naturlig konsekvens av lokalets kvaliteter og muligheter.

LØSNINGEN

Gjestearealet i restauranten ligger på gateplan med inngang på et hjørne. Lokalets grunnriss er en vinkelform med rader av store rundbuede vinduer på begge ytterveggene mot Solli plass. Takhøyden er i overkant av fire meter. De kvalitetene gir lokalet et preg som kjennetegner kontinentale kafeer og brasserier fra århundreskiftet.

Restauranten, med i overkant av 100 sitteplasser, er disponert med

AMERICO

AMERIGO BAR & GRILL→OSLO

←
Fra spisesalen.
De store rundbuede vinduene gir restauranten et kontinentalt preg. Spesialtegnede sofaer i lær gir lunhet, de to levende tropiske trærne gir rommet liv og skaper dynamiske skyggevirkninger. Enkle sjalusier av hjortebånd og trespiler gir et kolonialt innslag.

Illustrasjonsplan 1:200

Detalj fra barområdet.
De spesialtegnede vegglampene har en hylleplate i bordhøyde for avlastning av vinflasker i kjøler.

↙
Fra baren.
Det avdekkede flisgulvet fra 1920-tallet er gjennomgående i hele gjestearealet. Et senere tilført tregulv lagt med baksiden ut ble gjenbrukt som veggkledning bak baren.

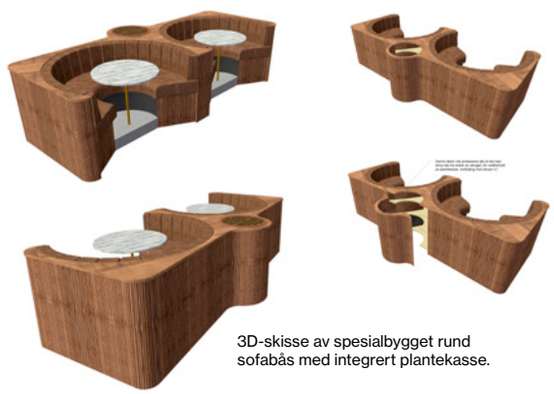

3D-skisse av spesialbygget rund sofabås med integrert plantekasse.

et bar- og lounge-område ved inngangen som avløses av spisesalen med åpent kjøkken i bakkant. Spisesalen er oppdelt i soner ved to sett doble runde sofabåser som er hevet 15 centimeter over gulvnivå. Sofaene har integrerte plantekasser i skroget, hvor det er plantet to levende tropiske trær.

Toaletter, grovkjøkken og oppvask er lagt til bakre del av lokalet, som en rygg. Ved å bruke møblering som romdannende elementer beholdt man preget av et stort og luftig rom, og allikevel tilrettela for varierte spise- og drikkesituasjoner. Spisesalen med baren og det åpne frontkjøkkenet i bakkant danner et yrende tablå som er synlig fra utsiden gjennom de store buede vinduåpningene. De øvrige driftsarealene ble lagt til kjelleretasjen.

Ventilasjon og teknisk infrastruktur ble etablert. Plassering og prinsipper for dette var viktige momenter tidlig i designprosessen. Installasjonene som ble valgt for å imøtekomme krav til ventilasjon og avtrekk for kullfyrte griller i restaurantkjøkkenet var omfattende. Det krevde oppfølging og dialog med de teknisk prosjekterende for å tilpasse disse fasilitetene på en måte som helst skulle være til det gode også for det estetiske uttrykket. Det var viktig for Riss, så langt det lot seg gjøre, å bevare kvaliteter man så, og som det skulle vise seg å finnes flere av i lokalet. Ved installasjon av tunge tekniske innretninger utgjør det fagmessig balansekunst å imøtekomme disse hensynene.

TILPASSET GJENBRUK

Gjennom handelsbygningens 90-årige historie har lokalet rommet mange ulike typer virksomheter, alt fra bil- og møbelforretning til bokhandel. De ulike virksomhetene har medført endringer og tilføring av elementer og materialbehandlinger som stadig fantes i rommene.

Tidlig i prosjektet gjorde interiørarkitektene undersøkelser av materialbehandlingene og elementene som avdekket seg bakover og under de ulike ombyggingene. Noe av det de fant ble med videre som viktige elementer i utformingen av interiøret. Under flere lag med gulvkledninger avdekket de et intakt flisgulv av robuste Mettlachfliser i hvitt og svart, antakelig fra 1920-tallet. Mønsteret og den særegne patinaen som årene har gitt flisgulvet, så de som en gavepakke; Dette gulvet kunne jo absolutt ha ligget i et brasseri i en storby, et sted i Amerika! Etter rensing og reparasjoner har flisene blitt det gjennomgående gulvdekket i hele restaurantens gjesteområde.

Baksiden av et senere tilført tregulv ble kuttet opp til tremmer og montert som veggkledning rundt tilførte romdelingskonstruksjoner. Lagt på vrangen med sammenføyingskramper, og freste flenser, ga gulvbreddene en dekorativ effekt som har noe tropisk over seg. Riving av utlekinger på ytterveggen fremkalte en blekturkis overflate hvor konturer av tidligere innredning, skader i pussen og bruksslitasje gav en særegen virkning, som brakte assosiasjoner til Havanna. Selve pussen var i svært dårlig forfatning, men i samarbeid med prosjektets kompetente og villige murer kom man frem til reparasjons- og konsolideringsløsninger som gjorde det mulig å la de unike veggoverflatene bli en del av restaurantens uttrykk.

Leken og utprøvingene med de allerede eksisterende kvalitetene i rålokalet gikk hånd i hånd med å tegne, lete fram, og skaffe til veie materialer og innredningselementer. Norskprodusert og spesialtegnet innredning står side ved side med elementer man like gjerne finner hos små håndverksbedrifter i Europa, som i byens bruktbutikker.

AMERIGO BAR & GRILL→OSLO

De store glassflatene gjør restauranten til et livlig tablå mot Solli plass.

Toalettrommene har en frise øverst på veggene kledd med en tropisk tapet. Denne er også lagt i himlingen.

→
Fra spisesalen. Forskjellig typer belysningsarmaurer er lagt i ulike sjikt. Møbelformasjonene danner intime soner som er henvendt til det store rommet. Møbleringen gir også fleksibilitet til variasjon med selskaper eller små intime grupper.

VEIEN FRA AMBISJON TIL ROM

Amerigo er blant de stadig færre kommersielle prosjektene i dagens marked hvor det ikke står en total-leverandør bak innredningen. Det gir kvaliteter og muligheter i prosjektet som ofte ellers er vanskelig å gjennomføre i en innredningsentreprise. Samarbeidet med byggentreprenøren var preget av evnen og vilje til å tenke og gjøre annerledes. De er en avgjørende faktor for å kunne gjøre ideer til interiører.

Prosjektet ble drevet fram gjennom tett kontakt med oppdragsgiver. Ved engasjerte møter, befaringer og i mange tilfeller utprøvinger av løsninger og materialbehandlinger på stedet, har Amerigo blitt til gjennom en høy grad av personlig engasjement både fra oppdragsgiver og interiørarkitektens side. I Riss holder man det å arbeide tett på byggeprosessen høyt. Oppdragsgivers engasjement, entusiasme og villighet til å tenke og gjøre annerledes, gjør Amerigo til et prosjekt de er særlig stolte av å presentere. Resultatet av prosessen er et sted som på en tilforlatelig måte føyer seg inn i byen og beriker Oslos utelivstilbud, og som de håper fremstår med lidenskapen som restauranten springer ut av.

OPPDRAGSGIVERS ERFARING

IDEEN

Det var på et nachspiel at vi kom på den fantastiske ideen om å starte restaurant. Dette skulle bli en av de geniale nachspielideene som faktisk ble gjennomført. I vår uvitenhet turte vi å gjennomføre og da var det enda godt vi havnet hos Riss. Vi tok med oss en bunke med inspirasjonsbilder og notater og kastet det på pulten til Petter. Vi ville starte en amerikanskinspirert restaurant med grill i fokus. Inspirasjonen kom fra mange og lange reiser i Nord- og Sør-Amerika samt Karibia. De viktigste stikkordene var lunt, hjemlig, lav terskel, rustikt, Cuba, Argentina, glød, hygge, varmt lys. Hans Christian la til urban decay, noe vi likte veldig godt.

PROSESSEN

Prosessen startet med mange og lange samtaler med Petter og Hans Christian på deres kontor i Pilestredet. Her var alt lov, (nesten) ingen forslag var dumme, og ting er ikke alltid så nøye. Vi lærte at man ikke alltid trengte å elske hvert eneste element i restauranten, men at helhetsuttrykket er det viktige. På befaring på byggeplassen fant

Riss elementer som andre ville ha kastet rett i containeren, men som har blitt noe av det vi er mest stolte av i restauranten. Et gammelt tregulv brukt som veggkledning, et glemt flisgulv, nakne betongsøyler og lappede betongvegger. Sammen klarte vi å finne tilbake sjelen som har ligget gjemt i det flotte hjørnelokalet på Solli plass. Riss tegnet unike møbler med vintage-skinn som er med på å panamerikanisere restauranten.

RESULTATET

På Amerigo er det alltid fint vær uansett hvor fort snøføyken fyker forbi de store vinduene på utsiden. Amerigo er vårt første prosjekt, og vi er så stolte og fornøyde over å ha skapt dette i samarbeid med Riss. Deres erfaring og kunnskap har gitt oss selvtillit og kunnskap som vi tar med oss videre inn i restaurantverden.

Gustav Eijerstam og Richard Schage
Eiere – Schage og Eijerstam Bespisning AS

NORSK MØBELDESIGN→MED BREEAM INN I FREMTIDEN

TEKST→STINE LANES JENSEN
INTERIØRARKITEKT MNIL
ZINC AS

Materialvurderinger til Økern Portal.

Med BREEAM inn i fremtiden

BREEAM er verdens eldste (1990) og Europas ledende miljøklassifiserings-verktøy for bygninger. BREEAM-NOR, utviklet av Norwegian Green Building Council (NGBC) i samarbeid med bygg- og eiendomsnæringen i Norge, er den norske tilpasningen av BREEAM og bransjens eget verktøy for å måle miljøprestasjon. BREEAM-NOR integrerer alle norske rammebetingelser, herunder energimerking og Norges lov med forskrifter. Formålet er å motivere til bærekraftig design og bygging gjennom hele byggeprosjektet, fra tidlig fase til overlevert bygg.

BREEAM-NOR har vist seg å være et effektivt verktøy for å samordne de ulike aktørene i et byggeprosjekt og integrere bærekraftig tenkning i alle ledd. BREEAM-NOR er ikke løsningsbeskrivende, men resultatkrevende. Det innebærer at alle som planlegger et bygg med en god BREEAM-standard, vil måtte drive en betydelig grad av innovasjon for å møte kravene.

Det finnes også egne verktøy for sertifisering av bygninger i bruk, som BREEAM In-Use.

Et BREEAM-NOR sertifikat utstedes i fem nivåer; **Pass**, **Good**, **Very Good**, **Excellent** og **Outstanding**. Klassifiseringen er basert på poeng som oppnås gjennom dokumentert miljøprestasjon i ni kategorier – ledelse, helse- og innemiljø, energi, transport, vann, materialer, avfall, arealbruk og økologi samt forurensning.

Selve prosessen med å dokumentere hvorvidt et prosjekt tilfredsstiller kravene i BREEAM koordineres av en BREEAM-akkreditert profesjonell. Dokumentasjonen skal også godkjennes av en revisor. NGBC utdanner arkitekter, ingeniører og andre relevante fagpersoner i BREEAM i et kurs som går over to samlinger samt selvstudium før en felles eksamen. Zinc har flere interiørarkitekter som er BREEAM-akkrediterte profesjonelle. Selv om vår rolle i prosjektene ikke vil være den koordinerende, så mener vi det er viktig å forstå hva BREEAM innebærer; hva vi skal levere, og kanskje også ligge i forkant i forhold til påvirkning av kunden. Zinc ble tidlig miljøfyrtårnsertifisert, utviklet egen miljøstrategi i 2008 og har laget en egen guide til bærekraftige produktvalg.

Noen av våre kunder har hatt spesielt fokus på et gjennomført bærekraftig prosjekt, som for eksempel Miljødirektoratet, som holder til i et bygg som er klassifisert som BREEAM Excellent. Vi har ut over det vært involvert i flere prosjekter med Very Good-klassifisering. Ut over dette så har vi som ambisjon å påvirke alle våre kunder til å treffe bærekraftige valg. Vi prøver å legge inn flere av tiltakene i BREEAM som minstestandard i prosjekter uansett om de skal sertifiseres eller ikke.

Vi jobber nok fortsatt mye med å formidle til bransjen hvorfor det er relevant for oss som interiørarkitekter å ha kjennskap til BREEAM. Spesielt for oss som jobber med næringsbygg og utdanningsfasiliteter er det evne til å samkjøre denne kompetansen med vår unike kompetanse på brukernes behov, og da spesielt innenfor utforming av arbeidsmiljøer. For oss som interiørarkitekter er det viktigste i forhold til BREEAM å ha kjennskap til innholdet i kapitlene om helse og innemiljø som tar for seg dagslys og utsyn, samt kapittelet materialbruk som beskriver anerkjente sertifiseringer og deklarasjoner. Når det gjelder forhold rundt dagslys har vi sett at BREEAM med sine dokumentasjonskrav avslører noen hull i lovverket. Det er kravene til disse poengene i BREEAM som skiller seg fra lovkrav vi ellers forholder oss til. Her kan BREEAM endre vesentlig på utformingen av bygg. Tidligere har vi sett tendenser til at nybygg blir dypere og dypere fordi TEK 10 ikke har dokumentasjonskrav på om dagslysfaktoren oppfylles. Det å plassere arbeidsplasser 10 meter inn i rommet fra fasaden har lenge vært en tommelfingerregel som blir godkjent i arbeidsmiljøloven. Men om man faktisk foretok en måling i henhold til krav om dagslys i TEK ville det kanskje bare være lov med arbeidsplasser rundt 6,5 meter inn i rommet.

Krav til å oppfylle utsynskriteriet vil medføre smalere bygningskropper siden det ikke gir mulighet for arbeidsplasser mer enn 7m fra fasaden. Og kanskje enda smalere hvis kravet til dagslys også skal oppfylles. Dette avhenger selvfølgelig av vindusfeltenes størrelse og plassering, omkringliggende bebyggelse, reflekterende overflater med mer. Det medfører kanskje at byggene blir dyrere å oppføre (mer fasade pr innvendig kvadratmeter), men det gir brukeren økt komfort/trivsel og sannsynligvis blir byggene mer fleksible for fremtidig bruk.

Poenget for utsyn er enkelt å dokumentere (krever bare en målsatt plan som viser alle arbeidsplasser innenfor syv meter fra fasade med vinduer). Atrium må ha minimumsbredde på 10 meter for å kunne regnes som akseptabelt utsyn. Dette poenget blir ofte valgt fremfor dagslyspoenget, fordi det tidlig kan undersøkes/innarbeides. Dagslyspoenget krever en dagslysanalyse som lages av energikonsulenter, men denne kan ikke gjøres før en rekke premisser er lagt; vindusplassering, farger og refleksjonsgrad på overflater, himlingshøyde mm. På dette tidspunkt har de fleste landet møbleringen og lagt en plan og tetthet til grunn som ikke kan endres. En meget løs tommelfingerregel er at et standard kontorbygg ikke oppfyller dagslyskravet lengere enn seks meter fra fasaden.

For tiden bruker vi vår BREEAM-kunnskap i prosjektet Økern Portal for Oslo Pensjonsforsikring. Vi samarbeider tett med Dark Arkitekter etter vår felles konkurranseseier. Økern Portal skal BREEAM-sertifiseres og man vil naturligvis prøve å oppnå best mulig klassifisering. Vår kunnskap kommer også her spesielt til nytte tidlig i fasen med dimensjonering av bygget og ved materialvalg. Prosjektteamet er for tiden i gang med å foreslå materialer for kledning på innervegg, gulv og himling. Innvendige materialer bidrar til betydelig andel av de samlede klimagassutslippene fra produksjon av materialer som inngår i bygget, og her er vi som interiørarkitekter ofte involvert i valgene.

Det er tilfredsstillende å samarbeide med arkitektene tidlig i prosjektene. Tidlige og gode diskusjoner om programmering sikrer en hensiktsmessig arealfordeling og god organisering av funksjoner og kommunikasjonsveier i bygget, og det er tilfredsstillende å kunne bidra til optimalisering av arealene. Hensiktsmessige dybder på bygningskroppen som riktig plassering av søyler, kjerner og utforming av fasader for godt innslipp av dagslys, sikrer effektive, fleksible og generelle kvadratmeter.

De erfaringene vi har gjort oss er at BREEAM er en god manual som kan brukes som veileder i et hvert prosjekt, men det er også flere miljømessige gode valg som ikke vektlegges. Dette gjelder for eksempel arealeffektivitet. Den må sees i sammenheng med komfort og er vanskelig å sette mål for, men her kan det være virkelig store bærekraftige utslag. Som man sier: De mest miljøvennlige kvadratmeterne er de som aldri blir bygget.

De eksisterende sertifiseringsmetodene som BREEAM og LEED fokuserer også kun i liten grad på løst inventar. Cirka en tredjedel av et kontorbyggs totale energiforbruk over en 40-års periode kommer fra inventar. (Kilde: Forestry and Forest Products Client Report no. 1234). Rehabilitering og innredning av bygg styres mer av trender og skiftende leietakere, og skjer med hyppige intervaller. Det mangler gode kriterier som kan hjelpe interiørarkitekten med å anbefale og gjennomføre valg som er til fordel for miljøet. Både arealbruk, materialer, produkter, innemiljø, energibruk, avfall og transport burde vurderes, også for interiør.

For en bedrift som tenker miljø, som mange nå etter hvert gjør, er det viktig å tenke bærekraft i alle ledd. Skal man være troverdig er det ikke tilstrekkelig å leie lokaler i et grønt bygg, man bør også innrede miljøriktig, og man må sørge for at de tiltak som man legger opp til lar seg gjennomføre i praksis når lokalene tas i bruk, eksempelvis ved å planlegge for tilstrekkelig plass til avfallssortering, Produktvalg er en del av helheten. Alle interiørarkitekter bør kjenne til miljømerking på produktnivå som Svanemerket og EU-blomsten. Spesielt svenske møbelprodusenter begynner å bli flinke til å sertifisere møblene sine i forhold til disse merkene. En del produsenter lager også en såkalt EPD (Environmental Product Declaration iht. ISO 14025) for noen av sine produkter. Det vil si en fortegnelse over hva produktene er laget av og hvilket CO_2-fotavtrykk de setter. Men det kreves en del kunnskap om materialer som er gode og dårlige i miljøsammenheng, og hva som er et akseptabelt fotavtrykk for denne type produkter, for at EPD-ene skal være nyttige.

Zinc har derfor utviklet en egen guide til produktvalg som et verktøy som kan hjelpe oss i prosessen med valg av materialer og produkter. Her har vi samlet relevante kriterier fra Svanemerket og Breeam sammen med gode veiledere fra Direktoratet for Byggkvalitet – og en porsjon sunn fornuft.

Jeg tror absolutt at flere av momentene i BREEAM vil bli lovpålagt i fremtiden. Vi ønsker ikke bare å forholde oss til krav, men å ligge i forkant slik at vi kan påvirke kravene innenfor vårt fagfelt.

NORSK DESIGN OG VEIEN FRA A TIL Å

TEKST→MATS LINDER

Rastad & Rellings interiør fra Tidens Møbler i KB-hallen i København 1947 fikk gode omtaler.
→Fra boken *Rastad & Relling Tegnekontor*/Mats Linder

Per Tannum var en uredd gründer-personlighet. I løpet av noen år etablerte han Tannum Møbler, Norway Designs, Bonytt, Bruksbo og Bokreditt. Her er han sammen med Irans keiserinne Farah Diba på omvisning på PLUS, som han for øvrig etablerte i 1958.

Sven Ivar Dysthes kontraktmøbler for Dokka Møbler ble på 1960-tallet i hovedsak eksportert til Tyskland og USA.

Norsk design og veien fra a til å

«Norsk design kan bli den nye oljen.» Slik lød overskriften til E24 den 20. februar 2016. Det var som musikk i en møbelelskers ører. Artikkelen trakk opp et historisk bakteppe som tok sats i møbelindustriens fremvekst på Vestlandet i mellomkrigstidens vanskelige, økonomiske kår. Med denne artikkelen som utgangspunkt ønsker vi å tegne et eget bilde av norsk møbelindustris utvikling og fremtid.

ETABLERINGEN AV NORSK MØBELINDUSTRI I KORTE TREKK

Helt til 1940 var norsk møbelindustri et sørgelig kapittel. Den manglet egenart og drev med kopiering. Bare et fåtall møbelsnekkerbedrifter brukte anerkjente arkitekter til å formgi møbler i tidens smak. Omstruktureringen på Statens håndverks- og kunstindustriskole i 1940-årene resulterte i en nyorientering. Man arbeidet aktivt for å utdanne interiørarkitekter og møbeldesignere, og ikke som tidligere, utelukkende drive etterutdanning av møbelsnekkere. Her skapte man grunnlaget for den såkalte gullalder-perioden i norsk møbeldesign.

Da krigen var over handlet det om å produsere mest mulig for å dekke hjemlig etterspørsel. Da var hverken import eller eksport av noen betydning. Eventyret på Vestlandet skjøt fart, og møbelbedrifter dukket opp som paddehatter. Omkring 1950 hadde man dekket de mest prekære behovene, og man rettet nå blikket utover landets grenser. Mulighetene for eksport ble et dagsaktuelt tema, og eksportorganisasjoner som Westnofa, Norstyle og Norcraft ble etablert.

IMPORT OG EKSPORT AV MØBLER – TALL I PERSPEKTIV

Frem til midten av 1950-tallet var mesteparten av norsk møbelproduksjon beregnet for hjemmemarkedet. I 1953 var det i alt hele 1493 møbelbedrifter. Flesteparten av disse sysselsatte ganske få mennesker. De designmessige kvalitetene var med noen hederlige unntak temmelig tafatte. Men ting var i forandring.

Når man studerer tidsskriftet *Bonytt* fra perioden 1957–1960 ser man en dreining innen det som kan kategoriseres som kvalitetsdesign. Både formgivere og produsenter arbeidet i økende utstrekning med eksklusive materialer som importert teak og palisander, hud og egenutviklede møbelstoffer fra bedrifter som Sellgren & Co. og Gudbrandsdalens Uldvarefabrik. Formgivningen fikk også tydeligere karakter. Det resulterte i møbler med sterk visuell identitet som virket tiltalende for de som ønsket å signalisere at de var opptatt av kvalitet.

Det er et sammensatt bilde, men statistikken vi nå viser til sier sitt: I 1955 eksporterte Norge møbler for 3,62 millioner kroner. Tre år senere økte møbeleksporten til 12,2 millioner. I 1961 var den kommet opp i hele 21,3 millioner, mens vi importerte for 9,86 millioner. Handelsbalansen var positiv, men trenden viste seg å ikke være konstant. Første halvår av 1969 var eksporten 50,8 millioner og importen hele 57 millioner. Men det kommende halvåret bød på mer motbør; eksport 105,4 millioner – import 137,2 millioner.

Hva skyldes så svingningene? Det er ingen fasitsvar, men skandinavisk design var mindre attraktiv fordi alternativ og enkel livsstil var blitt inn. I tillegg var det nye kjøpemønster. Innbo kjøptes i nyetablerte møbelvarehus som hadde et bredt utvalg norske, men ikke minst importerte varer, i stedet for hos møbelhandleren i byen. Samtidig steg norske industriarbeiderlønninger, hvilket i sin tur førte til høyere utsalgspriser og mindre eksport. Den overetablerte norske

Fjordfiesta har bygget sin merkevare på Hans Brattuds Scandia-stoler og den internasjonale interessen for Scandinavian Design. På tross av god internasjonal profilering har bedriften aldri klart å runde 10 millioner i omsetning. Her fra Stockholm Furniture Fair i 2016.
Foto→Mats Linder

Møre Designteam var innovative og hadde stort pågangsmot. Deres byggesystem People Are Different vant førstepremie i Nordisk Møbelkonkurranse i 1976.

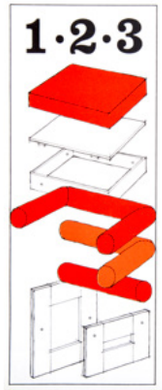

Flatpakkemøbler reduserer transportutgifter og utslipp. Her illustrert med Elsa og Nordahl Solheims stol i elementmøbelserien 1-2-3 for A/S Trevare, cirka 1969.

En enkel idé og tidløs form har gjort Tripp Trapp fra 1972 til en designklassiker av rang.
Foto→Blomqvist Kunsthandel

På 1980-tallet begynte oljen å fylle opp statsbudsjettene og Folkevognen ble byttet til en Mercedes. Hyttene fikk innlagt elektrisitet, toalett og vann. Det var all grunn til å smile. Akkurat som modellen da hun ble fotografert sittende på Oddvin Rykkens Balans Vivid.

Torstein Flatøys stol i Concorde-serien er et eksempel på god, norsk møbelkunst som ikke fikk fotfeste i de brede lag.

Norway Says sofa Hal for L.K. Hjelle ble tildelt Hedersprisen for god design 2003.
Foto→L.K. Hjelle

møbelindustrien fikk sin første kalddusj. Bedrifter gikk konkurs, ble oppkjøpt eller slått sammen – én etter én.

På tross av at våre to største designsuksesser – Tripp Trapp og Stressless – så dagens lys på 1970-tallet var dette tiåret nok så mørkt. Særlig sett fra et designperspektiv. Det kan se ut som man mistet fotfestet og famlet i blinde, og lavkvalitative furumøbler oversvømte markedet. Men hva gjorde det nå som oljepengene fylte opp norske lommebøker?

Oppfatningen om hva som er relevant møbeldesign ble snudd på hodet da Balans-konseptet vistes offentlig på Møbelmessen i København i 1979. Balans-møblene ble samtaleobjekter og viktige eksportprodukter for HÅG og Stokke. Det viste seg at annerledeshet og originalitet lønte seg.

På tross av designmessige framganger rundt 1980 fortsatte handelsbalansen å sprike alt mer. I 1981 var importen av møbler og interiørartikler kommet opp i 950 millioner, mens eksporten i 1981 var 333 millioner (8,5 millioner mindre enn 1980). Så da er spørsmålet hvor vi står i dag?

I perioden 2007 til 2014 gikk vi fra rundt 14 000 ansatte i norsk møbel- og interiørproduktindustri til i underkant av 10 000. Det er en reduksjon på cirka 30 prosent. Ifølge Egil Sundet, bransjesjef for møbelindustrien ved Norsk Industri, skyldes det finanskrisen i 2008 som førte til at mye av produksjon ble flyttet utenlands, og da særlig til de baltiske land. Norsk Industris tall for den samme perioden viser til at omsetningsverdien for norsk møbel- og interiørproduktindustri har falt fra rundt 22 milliarder til omkring 17 milliarder. Da er det ikke tatt hensyn til inflasjon. Med andre ord så snakker vi om store reduksjoner.

Utdrag fra notat utarbeidet av Egil Sundet (31.03.2016):

Litt om møbeleksporten
Tabellen under viser møbeleksport, og den offisielle eksporten er iht denne HS-tariff baserte lavere enn den eksport som Ekornes alene har i 2015.

Import av møbler og interiør
Importen av møbler og interiørprodukter var i 2014 på 28 mrd. kr, en økning på 8,3 prosent i 2014 fra året før. I 2015 økte importen av møbler med 10,8 prosent til 13,8 mrd. kr, som er den største gruppen innen denne bransjen.

De største varekategoriene i 2015 er kontormøbler 2,7 mrd. kr, møbeldeler 2,6 mrd. kr og stoppede sittemøbler 2,3 mrd. kr

På tross av Norsk Industris offisielle statistikk over import og eksport av møbel- og interiørprodukter er unøyaktig sier den noe om handelsbalansen. Hva kan vi gjøre med det?

NORWAY SAYS – ET VIKTIG LØFT
I år 2000 utstilte fem unge menn under navnet Norway Says på SaloneSatellite, under Salone Internazionale del Mobile i Milano. De lyktes og fikk verdens fremste designtidsskrifter til å vende blikket mot Norge.

Wallpaper kåret Torbjørn Anderssens skap Meccano 24 som en av utstillingens 20 «showstoppers». Oppdrag og forespørsler fra internasjonale design-bedrifter som Herman Miller og Cappellini strømmet inn. Italienske Saporiti produserte Andreas Engesviks avisbord Y3, danske Globe Furniture begynte å produsere Tore Borgersens stol Dock og svenske Swedese produserte Torbjørn Anderssens tidsskriftssamler Papermaster.

L.K. Hjelle begynte sitt samarbeide med Norway Says rundt 2003. Bedriften som i en periode fokuserte på nok så konservativ design fikk et nødvendig løft, og ting skjedde raskt. Sofaen Hal ble tildelt Merket

NORSK DESIGN OG VEIEN FRA A TIL Å

Hans Bleken Ruds pendellampe Scheisse som produseres av Northern Lighting er leken og har en konseptuell tilnærming som er uvanlig i norsk design.
Foto→Simen Skyer©Northern Lighting

Falke Svatuns stol Synnes produseres fra 2015 av danske Menu.
Foto→Menu

Ekornes Stressless City er en videreføring av bedriftens Stressless Original fra 1970/1971. Stressless-konseptet har gjort Ekornes til landets største møbelprodusent.
Foto→www.ekornes.no

Anderssen & Volls Eva for L.K. Hjelle knytter på en intelligent og subtil måte den velkjente kubbestolen til moderne produksjonsteknologi.
Foto→L.K. Hjelle

Olav Eldøys Pond III for Fora Form føyer seg inn i tradisjonen Scandinavian Design – lys og organisk formgivning – en god representant for eksportmarkedet.

for god design 2003. Året etter fulgte man opp med sofaen Break som fikk Forum +1 prisen. Oppmerksomheten for Norway Says resulterte i Wallpaper Design Award (2004), Bruno Mathsson-priset (2004) og Torsten och Wanja Söderbergs pris (2007).

Med Norway Says fikk det norske formgivningsmiljøet en nødvendig vitamininnsprøyting.

NORTHERN LIGHTING – ANNERLEDES OG INNOVATIV

Belysningsprodusenten Northern Lighting har siden etableringen i 2005 markert seg med en sterk identitet og god gjenkjennelighet. Enkelte produkter er konseptuelt tankegods og nok så unorske. Eksempelvis Scheisse som illustrerer en lyspære som går i stykker.

Helt siden starten har Northern Lighting hatt en stabil vekst på mellom 20 og 30 prosent per år. I 2014 bikket de for første gang 20 millioner i omsetning. Daglig leder Ove Rogne forklarer noe av ideen bak firmaet og suksessoppskriften: «Suksess er alltid relativt, og går fort over. Vi forsøker uansett suksess eller ikke å gjøre ting vi tror på, satse på produkter vi liker, og ha det gøy samtidig.»

Northern Lighting vier designeren stor plass som en viktig del av bedriftenes merkevareprofil. Rogne fremhever at designeren er selve kjernen – som tankeskaper, formfører og grand master for produktet. Han utdyper tanken: «Selskaper generelt kunne kanskje i langt større grad fremhevet designeren, historien og ideen bak produktet, og prosessen frem til endelig konsept. Dette gir produktet kvaliteter utover funksjon og form – og forklarer og utfyller det man ser eller opplever med produktet.»

Northern Lighting deltar flittig på messer i London, Milano, Stockholm, Paris og New York. De har representanter og agenter i en rekke land. I tillegg reiser de for å møte kunder og presse rundt om i verden. Vi spør Rogne om hva små gründerbedrifter kan lære av Northern Lighting. Han svarer kjapt at ting tar tid, at man må være et godt team og at alt koster penger. «Galskap og fornuft må og kan kombineres, og at livet er for kort til å krangle og til å ha det kjedelig på jobben.»

DEN NYE OLJEN?

Spørsmålet er om norsk designmerkevarer kan bli den nye oljen, som man nok så optimistisk skrev i E24. Med en viss risiko for å bli oppfattet som negativ blir svaret dessverre nei. I 2014 omsatte leverandørindustrien innen olje og gass for 527 milliarder NOK. Av den totale summen var 195 milliarder internasjonal omsetning. Det betyr at 332 milliarder var for hjemmemarkedet.

IKEA som sysselsetter 155 000 mennesker hadde i regnskapsåret 2015

Danske SayO produserer KnudsenBergHindenes stol SayO Mini Lux.

Anderssen & Volls sofa Oslo har et minimalistisk og elegant preg. Produsent er danske Muuto, som representerer en rekke norske formgivere.
Foto→Muuto

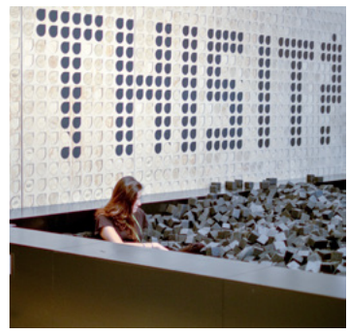

Fra Kunsthøgskolen i Oslo sin deltakelse på Stockholm Furniture Fair i 2016.
Foto→Mats Linder

Peter Opsvik og HÅGs Capisco fra 1984 er en av 1900-tallets viktigste norske designprodukter. Bak stolen står årevis med utviklingsarbeide og investert kapital.
Foto→HÅG

Heidi Pettersvolds studentarbeid ble utstilt på Københavnermessen omkring 1991. Et spennende møbel med utviklingsmuligheter (hvis industrien hadde vært interessert).

Kunst- og Designhøgskolen i Bergen deltok på Stockholm Furniture Fair i 2016 med en rekke prototyper.
Foto→Mats Linder

en omsetning på 31,9 milliarder Euro (cirka 300 milliarder NOK). Det betyr i realiteten at det må etableres to nye IKEA-konsept i Norge for å kompensere for olje- og gassindustrien.

I dag er det få store norske møbelprodusenter igjen. Stokke som har omdefinert selskapet fra å være møbelprodusent til barneutstyrsprodusent solgtes i 2013 til den sørkoreanske forretningsmannen og dataspillgründeren Kim Jung-Ju. Fora Form ble i 2013 solgt til svenske Lammhult. HÅG er nå en merkevare i Scandinavian Business Seating som eies og forvaltes av Triton-fondene. Den største av de alle, Ekornes, er fortsatt helnorsk.

Fra før vet vi at risikoen for total utflagging av bedrifter er stor. Norske HOV+DOKKA er sammen med norske Wingerei og finske ASKO blitt oppkjøpt av svenske European Furniture Group (EFG).

Kompetansen hos nyutdannede, norske industridesignere har kanskje aldri vært bedre enn nå. Det har resultert i at en rekke formgivere engasjeres av utenlandske designbedrifter. Det er på en måte positivt at designerne får internasjonal erfaring. Men til slutt står vi igjen med en total utflagging – merkevare, produksjon, omsetning og intellektuell kapital.

KONKLUSJON

Lerretet kan oppleves som helsvart. I realiteten er det mørkegrått. Men vi kan endre på bildet, hvis vi gjør det nå.

Det er flere faktorer som spiller inn før lerretet lysner. Vi må tørre å satse på ung design. Lære av galskapen hos guttene i Norway Says som ga fingeren til norsk designindustri. Vi skal se på foregangsbedrifter som HÅG som legger ned betydelige ressurser på ethvert produkt. Se på Northern Lighting som går utenfor boksen. Delta på utstillinger og vise det beste av vår designproduksjon.

Så må vi få større eksperimentvilje inn i industrien. La de unge boltre seg og få utløp for nye tanker og ideer. Under utdannelsesløpet bør studentene ha mye arbeidspraksis og utvidede etterutdanningsstipend innføres. De må inn i industrien fortest mulig.

I tillegg trenger vi en holdningsendring hos det norske folk. Fra nå av skal vi fokusere på å konsumere mer norske varer. Men det stiller andre krav til designindustrien. Det må til høyere kvalitet som gjør varene mer attraktive.

Om ikke det var nok så har vi miljøaspektet. I dag er det større fokus på kortreist mat. Vi kan regne med at også kortreiste varer som interiørprodukter vil bli alt mer etterspurt. Vi står overfor et valg, som vi ikke kan nøle med eller vente med å ta.

INTERIØRARKITEKTUR SOM GJENBRUK

TEKST→ELLEN S. KLINGENBERG
INTERIØRARKITEKT MNIL

Castelvecchio, Verona. Arkitekt: Carlo Scarpa.
Foto→Ellen S. Klingenberg

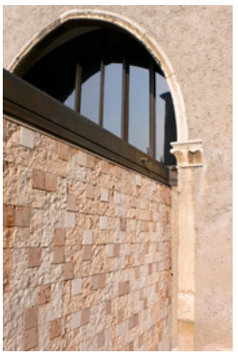

Castelvecchio, Verona.
Fasadedetalj.
Foto→Ellen S. Klingenberg

Castelvecchio, Verona. Inngangsparti.
Foto→Ellen S. Klingenberg

Castelvecchio, Verona. Interiør.
Foto→Ellen S. Klingenberg

Castelvecchio, Verona. Fra utstillingssalene.
Foto→Ellen S. Klingenberg

Interiørarkitektur som gjenbruk

Ingenting varer evig. Heller ikke bygninger, og slett ikke hvis ingen tar vare på dem og bruker dem. Det sies likevel at 80–90 prosent av dagens bygningsmasse vil fremdeles være i bruk om femti år, og kanskje lenger. Mens en bygning kan ha en levetid på flere hundre år, varer interiøret gjerne i beste fall en generasjon, som oftest mye kortere. Siden verdien av en bygning ligger i at den brukes, og bruk innebærer slitasje i interiøret, vil fornyelse stadig være nødvendig. Med tiden endres gjerne bruken av bygningen, og det stiller nye krav til utformingen av interiøret. Bygningen innvendig vil komme til å gjennomgå mange små og store forandringer i løpet av sin levetid. Tilpasset gjenbruk (på engelsk «adaptive reuse») er blitt et samleuttrykk for endringer av interiør som følge av endret bruk, enten det dreier seg om en enkel ominnredning, en mer omfattende renovering eller en full ombygging. I alle tilfeller er hensynet til den eksisterende bygningen en vesentlig faktor i de vurderingene som interiørarkitekten må gjøre.

Forut for enhver strategi for gjenbruk ligger en vurdering av om noe skal forbli urørt eller kanskje avdekkes og bringes frem igjen. Hva er det ved dette stedet som er verdifullt å ta vare på? Steder og rom kan ha verdier som ikke bare knytter seg til materielle forhold som dimensjoner, overflater og objekter. Verdier finnes også i rommets sammenheng med objektene som finnes der, om forholdet mellom dem, og hva rommet og ting forteller om handlinger og liv som har foregått tidligere. Stedet danner en helhet av rommets materielle utforming og historiefortellingen som vi oppfatter som atmosfære, både i det eksisterende og i det som har vært der tidligere. Skal noe av den atmosfæren finnes igjen i det nye som kommer? Kunsten å skape noe nytt i gamle rom med en historie verdt å ta vare på, er å beherske «the art of relationship», som Gordon Cullen skriver om i boken *The Concise Township*, slik at det utløses en dramaturgi: «There is an art of relationship just as there is an art of architecture. Its purpose is to take all the elements that go to create the environment, [...] and to weave them together in such a way that drama is released.»[1]

Cullens beskrivelse handler om arkitektur og uterom, men er like gyldig for et interiør, hvor elementene er rom, gjenstander og en tidligere historie. Å skape rommets «drama» er å balansere nye fortellinger og løsninger med det tidligere stedets verdi og atmosfære. Til det kreves kunnskap om stedets historie, innlevelse og egen opplevelse av stedets karakter, som kan sette interiørarkitekten i stand til å ta bevisste valg av strategi for ny design i interiøret.

I et forsøk på å sortere ulike måter å løse designoppgaver i eksisterende bygninger foreslår Brooker & Stone i boken *Rereadings* tre ulike strategier: «intervention» (intervensjon), «insertion» («implantering») og «installation» (installasjon).

Intervention (intervensjon eller inngripen) definerer de slik: «Intervention is a process that transforms a building; the new and the old become intertwined and completely dependent upon each other.[2]» Denne strategien karakteriseres ved at byggets vesentlige elementer hentes frem, og nye, moderne elementer designes og integreres i det eksisterende. Det foretas gjerne mange, små tiltak flere steder heller enn ett stort, nytt grep. Det kan innebære både riving, erstatning og nye tilføyelser

Amerigo Bar & Grill. Interiørarkitekt: Riss AS.
Foto→Petter Abrahamsen/Riss AS

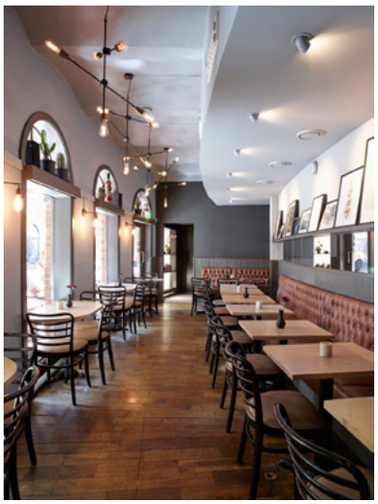

Café Cathedral. Interiørarkitekt: Metropolis arkitektur & design AS.
Foto→Ragnar Hartvig

Hedmarksmuseet, Storhamarlåven.
Arkitekt: Sverre Fehn

i byggets ulike deler. Intervensjonen i de bygningsmessige delene er irreversibel; det som fjernes og det som legges til veves sammen og blir permanent.

Et eksempel på intervensjon er museet Castelvecchio i Verona (1957–1964), et borganlegg fra 1300-tallet som Napoleon omgjorde til militær garnison rundt år 1800. Senere ble anlegget ombygget som museum under Italias fascistregime i 1920-årene. Museet ble hardt skadet under annen verdenskrig, og anlegget var en kompleks blanding av historiske lag da Carlo Scarpa tok fatt på oppgaven å gjenoppbygge museet i 1957. Hans strategi for oppgaven ble å søke etter bygningens mening gjennom å avdekke de mange lagene av historie, tolke dem og tilføre et nytt, integrert lag av mening med samtidens arkitektur. Grundige studier av stedets historie ga ham grunnlag for å rive noen deler, synliggjøre andre og sammenføye ny design med de eksisterende strukturene. Resultatet ble banebrytende i moderne arkitektur og kanskje Scarpas viktigste verk som arkitekt.

Et nærmere og nyere eksempel på intervensjon, riktignok i et betydelig mindre format og forøvrig uten sammenligning med Castelvecchio, er ominnredningen av et butikklokale i Handelsbygningen i Oslo til Amerigo, amerikansk bar og grill, som er presentert annet sted i denne årboken. Interiørarkitektene i Riss analyserte de eksisterende kvalitetene i lokalet: «Tidlig i prosjektet gjorde vi undersøkelser av materialbehandlingene og elementene som avdekket seg bak, over og under de ulike [tidligere] ombyggingene. Noe av det vi fant ble med oss videre som viktige elementer i utformingen av interiøret.» Blant annet fant man under flere lag gulvbelegg et flisgulv som passet inn i det nye designkonseptet. Gulvet ble avdekket og beholdt som gulvbelegg i hele restauranten, mens ny design ble lagt til og delvis bygget sammen med det gamle interiøret for øvrig. «Leken og utprøvingen med de allerede eksisterende kvalitetene i rålokalet gikk hånd i hånd med å tegne, lete fram, og skaffe til veie materialer og innredningselementer,» som interiørarkitekten beskriver det. Den samme tilnærmingen er benyttet i Café Cathedral, designet av Metropolis, også vist i årboken.

Insertion («implantering» eller tilføyelse) defineres slik: «Insertion [...] is the introduction of a new element into, between or beside an existing structure.[3]» Det nye som settes inn består gjerne av et nytt, sterkt designgrep som konfronterer det eksisterende rommet og skaper en overraskende dialog med det, uten å forandre det gamle. Det nye må likevel ha en referanse til det eksisterende og bygge på kvaliteter som allerede finnes. Det nye elementet medvirker gjerne til å styrke og forbedre opplevelsen av rom som ellers ville være forsømt eller overflødig. Storhamarlåven på Hedmarksmuseet, designet av Sverre Fehn i 1967, kan stå som eksempel på en «implantering». Utgangspunktet var her restene av Storhamar gård fra 1800-tallet. Den lå på ruinene av en bispeborg fra middelalderen som ble ødelagt på 1500-tallet. Oppå de gamle ruinene av låven «implanterte» Fehn en ny bygningsstruktur i betong og limtre som svever over, innenfor og mellom de gamle murene, som bare så vidt berøres. Opplevelsen av de gamle ruinene forsterkes av den nye strukturen som tillater oss å vandre over de urørte bygningsrestene, og som gir hver utstilte gjenstand en unik plass og betydning i rommet.

INTERIØRARKITEKTUR SOM GJENBRUK

Den franske sal, Nasjonalgalleriet.
Arkitekt 1925: Arnstein Arneberg.
Arkitekt glassboks 2002: Kristin Jarmund.
Foto→fra web

Neues Museum, Berlin. Trappehall.
Arkitekt: David Chipperfield.
Foto→Ellen S. Klingenberg

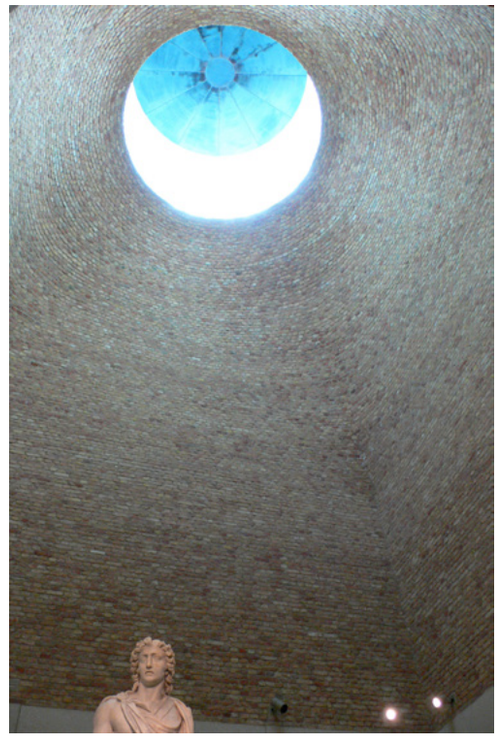

Neues Museum, Berlin. Sydkuppelsalen.
Foto→Ellen S. Klingenberg

Installation (installasjon eller montering) defineres hos Brooker & Stone slik: «Installation is a process where the elements of remodelling exist independently from the building; the two simply touch each other.» Her er det snakk om elementer av mindre størrelse som plasseres inn i eksisterende rom, uten at rommet for øvrig endres. Ofte er det midlertidige gjenstander eller romelementer som for eksempel ved utstillinger. De kan fjernes uten å sette nevneverdige spor. Et eksempel av en installasjon er «glassburet» i kafeen i den franske sal i Nasjonalgalleriet. Salen er tilbakeført slik den ble tegnet av Arnstein Arneberg i 1924 og omslutter glassinstallasjonen fra 2002, designet av Kristin Jarmund, som rommer serveringsdisk og utstillingsmontre for kaker. Den er løsrevet fra rommet og gir et inntrykk av å kunne løftes vekk uten å sette spor.

I gjenbruks- eller gjenoppbyggings-prosjekter de senere årene er flere ulike strategier tatt i bruk i ett og samme prosjekt, slik som i Neues Museum i Berlin. Museet ble bygget i 1859 og ble flere ganger ødelagt av kriger, slik at deler av bygget lå i ruiner da David Chipperfield i 2003 fikk oppdraget med å gjenoppbyggingen, som ble ferdigstilt i 2009. Her ble ulike gjenbruksstrategier vurdert for hvert rom og hver bygningsdel; noen rom ble restaurert og tilbakeført til opprinnelig tilstand fra 1859, andre ble stående urørt med de skader og sår de var blitt påført gjennom tidene, og i noen rom ble et nytt historisk lag fra vår tid «implantert», som i det egyptiske atriet som var helt sammenrast. En ny, åpen og frittstående struktur av pilarer ble satt inn danner et galleri omkring en overbygget åpning ned mot underetasjen. Den nye strukturen gjør det mulig å oppleve både det opprinnelige atriet og krigsødeleggelsen som åpnet atriet ned til etasjen under. Atter andre rom ble «intervenert» ved at nye bygningsstrukturer erstattet de gamle og fremsto som nye tolkninger av det som hadde vært. Den store trappehallen med en moderne trapp nøyaktig der den gamle sto, er et eksempel, likeså Sydkuppelsalen som var fullstendig ødelagt. Denne salen var opprinnelig dekket med storslagne veggmalerier helt opp i kuppelen. I dag fremstår rommet med en kraftfull ny arkitektur, med rene flater i lys tegl hvor murverket glir sømløst fra en kvadratisk romform over til sirkelformen i den nye teglkuppelen som har en stor lysåpning i toppen. Lyset som sildrer nedover de ru teglflatene på innsiden av kuppelen og lander bløtt på den romerske mannsfiguren plassert nøyaktig midt i rommet gir en kontemplativ virkning av enkelhet, ro og likevekt. Salen er blitt tolket på nytt, til en motsetning av det opprinnelig storslagne, overdekorerte rommet.

Brooker & Stones kategorisering av strategier er ikke den eneste metoden til analyse av gjenbruksbygg, og den kan nok diskuteres, men den kan være én måte å finne holdepunkter for å vurdere inngrep i eksisterende bygninger, både i egne prosjekter og i andres. Opp gjennom historien har mange ulike strategier vært benyttet ved gjenbruk av bygninger. Om noe er verdt å ta vare på og hvordan, var tidligere opp til den enkelte eier å avgjøre. Siden ideen om å verne kulturminner vokste frem med opplysningstiden og interessen vokste i løpet av 1800-tallet, har det vært mange ulike teorier om hva som var verneverdig og hvordan kulturarven skal tas vare på. I Norge fikk bygninger et formelt, offentlig vern i 1920 med Lov om bygningsfredning, den

Neues Museum, Berlin.
Det egyptiske atriet.
Foto→Ellen S. Klingenberg

Neues Museum, Berlin.
Det egyptiske atriet, øvre plan.
Foto→Ellen S. Klingenberg

Neues Museum, Berlin.
Etnografiske samlinger.
Foto→Ellen S. Klingenberg

Neues Museum, Berlin.
Det egyptiske atriet slik det så ut i 1862.

NOTER

1. Cullen, Gordon (2010), *The Concise Townscape*, Oxon/New York: Routledge, s. 6.
2. Brooker, G og S. Stone (2004), *Rereadings London*: RIBA Enterprises, s. 81.
3. Ibid. s. 102
4. Butenschøn, Peter, i boken *Tid i arkitektur. Om å bygge i fire dimensjoner*, (2009). Oslo: Akademisk Publisering.

som senere er blitt til Lov om kulturminner, vanligvis kalt Kulturminneloven. I Norge finnes det i dag tre kategorier offentlig vern av bygninger og interiør, det ene strengere enn det andre. Felles for dem er at det er lagt restriksjoner på hva en eier kan foreta av endringer i dem.

Den mildeste formen for vern er kommunens liste over bygninger og steder som anses verneverdige, i Oslo kalt Gul liste. At en bygning er oppført på listen betyr ikke nødvendigvis at også interiøret er verneverdig, men endringer man ønsker å foreta i slike bygg må avklares med kommunens antikvariske myndighet (som er byantikvaren der hvor kommunen har en slik stilling).

Kommunen kan også verne bygninger og interiør gjennom å definere dem som hensynssoner i en reguleringsplan, i henhold til plan- og bygningslovens § 12.7. Har bygget eller interiøret slikt vern, må man søke kommunen om dispensasjon fra reguleringsplanen om man vil foreta endringer.

Det strengeste vernet er fredning etter Kulturminneloven. Fredning bestemmes av Klima- og miljødepartementet v/Riksantikvaren og benyttes til vern av viktige kulturminner av nasjonal verdi. Formålet med loven er å verne kulturminner og kulturmiljøer «både som del av vår kulturarv og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning. [...]» (§ 1). Og de skal tas vare på «som varig grunnlag for nålevende og fremtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet. [...]» (§ 1). I § 15 spesifiseres nærmere hva som kan fredes i et byggverk: «Departementet kan frede byggverk og anlegg eller deler av dem av kulturhistorisk eller arkitektonisk verdi. Fredning omfatter fast inventar (skap, ovner m.v.) Når særlige grunner tilsier det, kan også større løst inventar medtas. I slike tilfeller må hver enkelt gjenstand særskilt spesifiseres. [...].» Alle endringer som planlegges i fredete bygg, ut over normalt vedlikehold, må godkjennes av Riksantikvaren eller fylkeskommunen, som har delegert myndighet. (I Oslo, som er eget fylke, er byantikvaren delegert denne myndigheten). Det er i virkeligheten forbausende få av verneverdige bygninger i Norge som er fredet, mange av dem har intet formelt vern, men har sin skjebne overlatt til eieren.

Å ta fatt på å endre i eksisterende bygninger er å begynne en spennende reise inn i stedets historie. Ansvaret for å ivareta eventuelle historiske verdier i et gammelt bygg hviler på eieren og på interiørarkitekten eller arkitekten som planlegger en ombygging eller ominnredning. Det krever gode kunnskaper og stor dyktighet og kreativitet å veve deler som bør vernes sammen med en ny bruk og et nåtidig design. En vesentlig del av interiørarkitektenes virksomhet vil også i fremtiden handle om å tilpasse eksisterende bygninger til ny eller oppdatert bruk. «Dette er et tema uten fasit», skriver Peter Butenschøn[4], «Derfor fordrer det stor kløkt og sensitivitet, både i argumentasjon og utførelse. Det krever ikke minst tydelighet og etterrettelighet i valg og prioriteringer så vel som i faglig argumentasjon.» I vår tid erkjenner vi at fornyelse av bygg og interiør handler om både verneverdier og bærekraft. Interiørarkitekter og arkitekter har et stort ansvar for at denne erkjennelsen resulterer i hensiktsmessige, vakre og ikke minst varige rom, hvor også verneverdier respekteres.

Stolen Ekstrem, Terje Ekstrøm, 1972, produsert 1984 av Hjellegjerde, fra 1989 Stokke fabrikker, fra 2006 Variér Furniture.
Foto→Frode Larsen/Nasjonalmuseet

UTSTILLINGEN «EKSTREM EKSTRØM. MØBEL- OG INDUSTRIDESIGN» KUNSTINDUSTRIMUSEET I OSLO 14.02–08.05.2016

TEKST→SVEIN GUSRUD
MØBELDESIGNER MNIL

Terje Ekstrøm sittende i Ekstrem, *NyeBonytt* nr. 9 1982.
Foto→Folkemuseet

Ekstrem Ekstrøm

Terje Ekstrøm (1944–2013) kalte seg interiørarkitekt (MNIL) og industridesigner, men han var mest kjent som møbeldesigner. I alt vesentlig som designer av stolen Ekstrem. Med separatutstillingen «Ekstrem Ekstrøm» løfter imidlertid Nasjonalmuseet frem et utfyllende bilde av det meste av Terjes produksjon, også som interiørarkitekt og industridesigner.

Med bakgrunn som snekkerlærling og møbeltapetserer, tok Terje diplomeksamen som interiørarkitekt og møbeldesigner ved Statens Håndverks- og Kunstindustriskole i Oslo i 1968. Et senere ett-årig stipend fra Den norske stat og Møbelprodusentenes landsforening, ga spesialisering som møbeldesigner for industrien. Terje mottok Statens garantiinntekt for kunstnere fra 1979 til 2011. Han ble bare 69 år gammel.

Avdelingsdirektør Widar Halén ønsket velkommen til utstillingen som ble åpnet av Åse Kleveland i en «storsal» som var aldeles full av inviterte gjester, cirka 600 i tallet. (Et apropos var utstillingens TV-klipp fra 1982 med Kleveland og Frank Dehli som viser Peter Opsviks Femina-stol og Terjes Ekstrøms Ekstrem-stol.) Kunstindustrimuseets tre utstillingsrom i første etasje bærer preg av 70- og 80-årenes nye norske designvinkling og gir oss et blikk på datidens frie og differensierte eksperimenter. Utstillingen har en tidstypisk utforming i variert materialbruk og lyssetting som minner litt om stemningen på daværende Club 7. Denne separatutstillingen omfatter hele Terje Ekstrøms produksjon, og sågar hans private produksjonssted – «kontoret» som er blitt flyttet fra huset hans på Rodeløkka i Oslo. Som møbeldesigner er det lett å kjenne seg igjen på et kontor blant et hav av halvferdige prototyper som man ikke har hjerte til å kaste. For noe kan kanskje komme til nytte senere. Terjes håndverksmessige innfallsport til designfaget er tydelig gjennom et hopetall av utstilte prototyper og utfallsprøver løet opp sammen med hans båndsag og arbeidsbenk. Verktøyet skulle meisle og avklare tredimensjonal form. Men også tegnebordet, med arbeidstegninger i A0-format, er stilt ut. Hensikten var å formidle til produsenten som skulle videreføre hva Terje hadde laget selv. Altså fra håndverksfremstilling til industriproduksjon. Et utall av skalamodeller er stilt ut i en egen glassmonter. En senere «designsalong» i selve utstillingen, hvor seniorkurator Denise Hagströmer intervjuet Tone Grimsrud og artikkelforfatteren, samlet cirka 20 gjester.

1960-tallets generasjon av norske møbeldesignere benyttet 70-årene til å utvikle mange forskjellige konsepter som var tuftet på ergonomi og antropometri. God design som var hensiktsmessig utformet og passet i en innredningsmessig sammenheng, var ikke lenger nok. Hensikten med god design som kroppsrelatert funksjonalitet i en situasjonsrelatert sammenheng ble derimot et samlingspunkt for norske møbeldesignere som ga funksjonaliteten annerledes og høyst originale og forskjellige formuttrykk. God design var ikke nok i seg selv, hensikten med god design var bedre. I første halvdel av 1980-årenes jappetid, med fri flyt av risikovillig kapital, ble dette særnorske designgrunnlaget kommunisert internasjonalt, som oftest på den årlige møbelmessen i København, men også nasjonalt. Det var møbeldesignerne som talte brukernes sak ved å prøve å påvirke møbelprodusentene til å iverksette produksjon av noe av det som designerne viste på messene. Industridesignerne arbeidet ikke slik, men på oppdrag direkte fra produsentene med en noe annen hensikt. Det var møbeldesignerne som

Kassettspiller Tandberg Series TDC 300, 1972.
Foto→Frode Larsen/Nasjonalmuseet

Receiver Tandberg Sølvsuper 11, 1973.
Foto→Frode Larsen/Nasjonalmuseet

Maestro, 1982.
Foto→Frode Larsen/Nasjonalmuseet

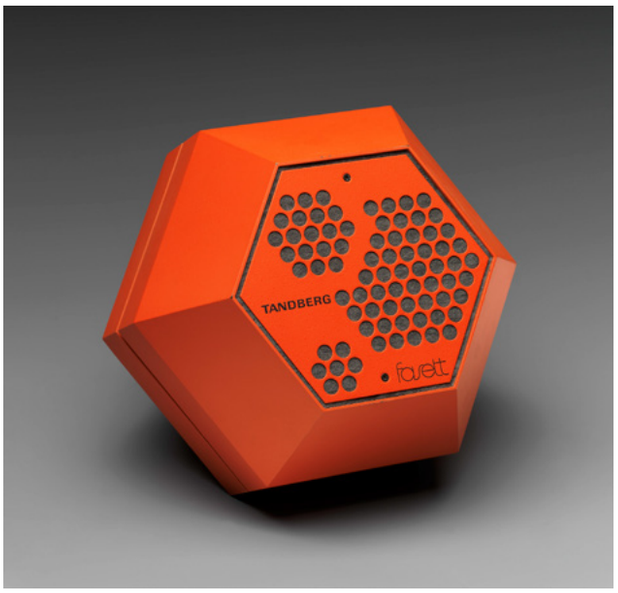

Høyttaleren Fasett, Tandberg Radiofabrikk, 1975.
Foto→Frode Larsen/Nasjonalmuseet

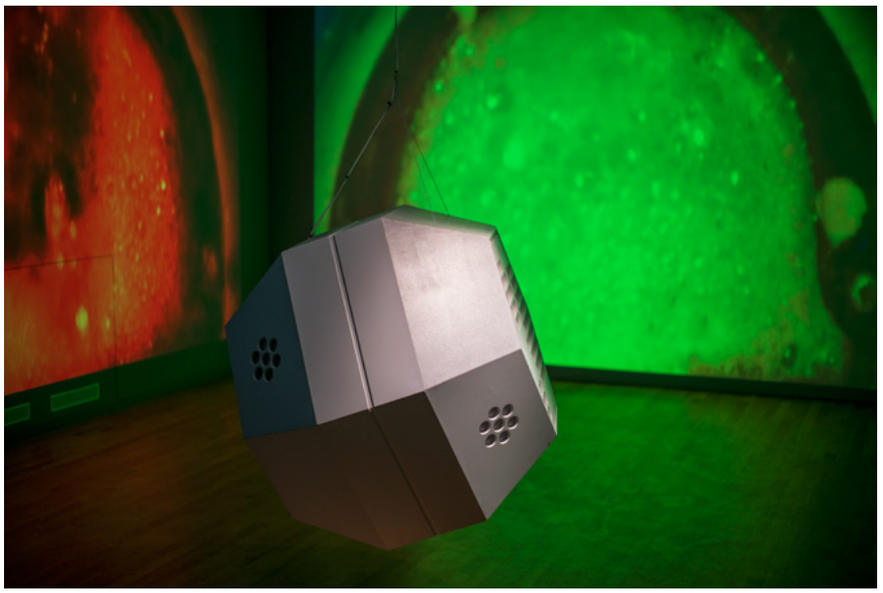

Tandberg Fasett, i utstillingen.
Foto→Espen Grønli

definerte problemene i stedet for industriens definisjon av problemene. Altså direkte fra designer til konsument. Det ble viktig å demonstrere bruken av alternative møbler først og fremst for møbelhandlerne på messene som så skulle formidle budskapet videre til forbrukerne. Terje demonstrerte Ekstrem på nær sagt samtlige møbelmesser i inn- og utland fra første halvdel av 1970-tallet, til siste gang på et internasjonalt designseminar på Høgskolen i Oslo og Akershus i 2013. 40 års standhaftig utholdenhet imponerte.

I 1984 kom Terjes mest kjente produkt, stolen Ekstrem i industriell produksjon. Først hos Hjellegjerde, for så å bli flyttet til Stokke, for til slutt å havne hos Varier. Stolen blir støpt i kaldtskum på et stålrørskjelett som to speilvendte halvdeler. En strikket fleksibel strømpe tres over halvdelene som kobles sammen under setet uten bruk av verktøy. I 1984 ble stolen stilt ut sammen med diverse andre norske møbeleksperimenter på vandreutstillingen *Interiør Nå – Norsk eksperimentell design* i Trondheim. Møbelmesser var lukkede fagmesser bare for bransjefolk, så «Interiør Nå» var første gang vanlige forbrukere faktisk kunne prøve Ekstrem-stolen og ta den i nærmere øyesyn. Og var man fornøyd og hadde råd, kunne stolen sågar kjøpes!

Museumsutstillingen viser også flere varianter av stolfamilien Ekstrem som sofaer, konferansestoler, barnestoler etc. Fra et minimalistisk synspunkt er skolestolen EkstreMicro for Harald Krogsæter fra 2005 og Ekstrem Maestro produsert av Nordic Comfort Products fra 2004 særlig interessante. Stolene ble dessverre ikke videreført. Terje har også vunnet offentlige designkonkurranser som delt 1. premie i konkurransen om basismøbler til OL-94 og 1. premie i konkurransen Tre uten grenser. Ekstrem Original fikk klassikerprisen i 1997.

En bok på norsk og engelsk, redigert av seniorkurator Denise Hagströmer, ble utgitt av Arnoldsche Art Publishers til åpningen, med bidrag fra Widar Halén, Espen Johnsen, Trygve Ask, Kjetil Fallan og Denise Hagströmer selv. Forfatterne har forskjellige vinklinger på Terjes kunstnerskap som gir ny og vesentlig viten om hele hans produksjon og prosessorienterte virke. Kapitlene har omfattende kildehenvisninger. Hagströmer skriver om hva som ellers skjedde på den norske designfronten på 1980-tallet i kapitlet: «Inn i sin tid». Bilder av industridesignere som iscenesatte en symbolsk begravelse av Scandinavian Design fra Rådhusbrygga i Oslo i 1980 er nye. Hagströmer vektlegger imidlertid betydningen av utstillingen «Interiør nå» i Trondheim fra 1984 hvor hele 120 gjenstander fra 43 forskjellige designere var utstilte. Fra denne perioden er det vist eksempler på noen tidstypiske produkter av andre profilerte designere som Torstein Nilsen, Peter Opsvik, Tone Grimsrud, Jan Lade og Svein Asbjørnsen,

Bilde av arbeidsrommet, Ekstrøms tegninger og modeller.
Foto→Svein Gusrud

Ekstrøms modeller.
Foto→Frode Larsen/Nasjonalmuseet

Ekstrøms tegnebord, tegninger og modeller.
Foto→Svein Gusrud

Fra utstillingen. Fra venstre: Torstein Nilsen, modell: Locust, Peter Opsvik, modell: Variable Balans, Svein Gusrud, modell: Stand In, Torstein Nilsen, modell: Totem, Terje Hope, modell: Femina, Tone Grimsrud, modell: Frontal 2.
Foto→Frode Larsen/Nasjonalmuseet

artikkelforfatteren samt Terje Hope og kunsthåndverkeren Kyrre Andersen.

Terje Ekstrøm var også industridesigner. Etter avsluttet utdanning og militærtjeneste som marinejeger ved Haakonsvern, ble han ansatt på Tandberg Radiofabrikk hvor han overtok etter Peter Opsvik. Kjetil Fallan beskriver Terjes bidrag klart og konsist i avsnittet: «Hi-fi: visualisering av lyd hos Tandbergs Radiofabrikk» Terje designet og løftet frem en annerledes visuell profil på flere av Tandbergs Sølvsupermodeller og kassettspilleren TDC 300 som etterfulgte den kjente spolebåndopptakeren med «gir». Det mest særegne produktet var imidlertid høyttaleren Fasett i plast fra 1975 som brøt fullstendig med enerådende statiske rektangulære høyttalerkasser av tre, også Tandbergs egne. I en utforming som gir assosiasjoner til bikuber som kunne sammenkobles i et dynamisk og smidig kluster for å retningsbestemme lyden, var dette ifølge Kjetil Fallan, et prosjekt som Terje styrte helt alene fra start til mål. Høyttaleren ble en salgssuksess. Terje sluttet hos Tandberg i 1977 og fabrikken ble skandaløst nok, slått konkurs i 1978.

Utformingen av Fasett-høyttaleren minner om vinnerutkastet til SHKS' 150 års jubileum i 1968, det såkalte «sekskanthuset». Huset var resultatet av en intern konkurranse i jubileumsårets avgangsklasse. Interiørarkitekten Terje Ekstrøm vant. Forslaget var en repetisjon av mer eller mindre åpne og romlige sekskantformer. Den modulbaserte oppbyggingen besto av ett standardelement på 80 x 240 cm som enten kunne være dør, vindu eller vegg, og som også kunne brukes horisontalt. Veggelementene ble bygget som trerammer fylt med isopor, pålimt glassfiberstrie og malt. Elementene ga rom for alt fra garasje til stue, kjøkken og soverom. Dørene var pinnhengslede med slepelister langs gulvet. Sekskantede stoler og bord, malt i oransje farge med tilhørende dekketøy ble utformet av andre studenter. Tredjeårs interiørarkitektstudenter med snekkerutdanning ferdigstilte eksperimentboligen. Museets utstilling dokumenterer «sekskanthuset» som den kreative oppstarten i Terjes høyst originale og særegne designerkarriere.

Det tredje utstillingsrommet i Kunstindustrimuseet er viet en musikalsk hyllest til høyttaleren Fasett ved en improvisasjon på klaver, lap steel og gitar akkompagnert av ostepop, øl og DJ-musikk.

Utstillingens bidrag er imidlertid bare ett av mange eksempler på hva som skjedde i norsk møbeldesign på 1970- og 80-tallet. En fremtidig lokalisering av Kunstindustrimuseet på Vestbanetomten kan kanskje gi større plass for en bred eksponering av denne perioden, som ga norsk design en ny og særegen identitet.

Utstillingsprosjektet «Ekstrem Ekstrøm» er i sum et eksempel på rekkefølgen: Av praksis følger teori.

BOP→VIDEREUTVIKLING AV STOL
KNUDSEN BERG HINDENES
Prosjektleder→Steinar Hindenes, møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 156

Modell Bop – videreutvikling

Stolen ble utviklet som en prosjektmodell til Røkeriet USF, Bergen 2012. Et sted for konserter, banketter og konferanser.

Vi videreutviklet modellen sammen med den svenske produsenten Offecct, der den ble en del av deres kolleksjon, og lansert på møbelmessen i Stockholm og Milano 2013.

Bop har nå blitt videreutviklet til en «liten familie» der stolen har fått et understell med ben i heltre. Boltunderstellet har fått armlener. I tillegg er det utviklet en lav barkrakk med ben i heltre og en høyere barkrakk med boltunderstell.

Stolens polstrede setedel har en høy sittekomfort. Dette er videreført i de nye modellene.

Hele den «NYE» Bop-kolleksjonen ble lansert og presentert på den internasjonale møbelmessen i Stockholm i februar 2016.

PROTOTYPEKOLLEKSJON→SALONESATELLITE 2015→MILANO
MORTEN&JONAS
Prosjektleder→Morten Skjærpe Knarrum, møbeldesigner MNIL
KREDITERING→SIDE 156

Morten&Jonas SaloneSatellite 2015

Designduoen Morten&Jonas består av Morten Skjærpe Knarrum og Jonas Norheim. De satser på å etablere seg som selvstendige designere internasjonalt, ved å stille ut for annet år på rad på møbelmessen SaloneSatellite, Isaloni i Milano.

Prototypekolleksjonen som ble vist frem i 2015 var bygd opp rundt en tenkt loungesituasjon hvor sittemøbler, bord, lamper og accessories var de utvalgte objekter de ønsket å arbeide med. Ved å lage romlige situasjoner med objekter skapes visuelle miljøer som betrakteren kan oppleve gjennom å sitte i «rommet» og se hvert enkelt objekt i en sammenheng som fremhever funksjon og form. Morten&Jonas ønsket å ta i bruk håndverksteknikker som de ville utvikle tilpasset en industriell produksjon.

Modulsofaen Hoff er bygget opp med geometriske former, som gjennom bruk av tekstil med grovere tekstur og en komplementær fargepallett gir sofaen et unikt uttrykk. Tekstilene ble utviklet spesielt til sofaen sammen med tekstilkunster Kioshy Yamamoto fra Bergen. Lampene Up&down er gulvlamper hvor lyskilden ligger skjult i en form som kan snus opp-ned for å sende lyset ned eller opp. Loungebordene Imono har sitt formmessige uttrykk hentet fra japanske kimonoer. Flater og omriss satt sammen gir bordene et lett uttrykk. Loungebordene Von Iron har understell i kaldvridd stål, som er lakkert. Denne teknikken gir et mykt og nærmest bevegelig uttrykk på et materiale som opprinnelig oppleves hardt og kaldt. Glasserien Huge er store glasskrukker som fungerer som oppbevaring og utstillingsvindu for objektene som legges oppi.

Trefatet That's Right er en stavlimt konstruksjon i ask som er dreid ut til en form, som igjen er kappet opp i fire like deler. Hver del er innfarget og fatet settes sammen igjen av magneter for skape en rund form.

Resultatet av utstillingen i Milano har vært utviklingen av et større internasjonalt nettverk av produsenter, presse og andre personer med faglig tyngde og påvirkning i møbel og interiørverden. Det er dette nettverket som har gitt Morten&Jonas innpass hos produsenter blant annet i Skandinavia, og som legger grunnlaget for den videre etableringen som selvstendige designere.

Det konkrete resultatet fra utstillingen SaloneSatellite 2015 M&J er at flere objekter blir satt i produksjon hos produsenter i Europa og USA i løpet av 2016.

Kortreist mat i kasser og hyller.

Heltre av beiset gran, svartstål, skifer og hvite fliser er gjennomgående materialvalg i mathuset.

Kraftige limtrekonstruksjoner skal løfte frem produktenes egenart og minne om gamle håndverkstradisjoner på Bærums Verk.

SMELTERS MATHUS→MATBUTIKK→BÆRUMS VERK
RADIUS DESIGN
Prosjektleder→Daniel Ness Turco, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Thomas Ness, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

Butikken skal gi assosiasjoner til den klassiske slakteren med ferskvaredisker.

Smelters Mathus

Smelters Mathus er et nytt og alternativt matvarekonsept, etablert med utgangspunkt i råvarer fra marka. Familien Løvenskiold ønsket å skape en arena der råvarer fra vår umiddelbare nærhet, Oslomarka, kunne eksponeres og gjøres tilgjengelig for de fleste.

Som viktig bidragsyter til kortreist mat, tilbyr Smelters Mathus viltkjøtt fra Katnosa, solbærsaft fra Skansebakken og honning fra Asker. Butikken ligger i et av de klassisk-inspirerte husene på Bærums Verk.

Radius har utarbeidet et butikkinteriør som skal romme et enormt stort utvalg av varer fra mange ulike produsenter der økologi og bærekraftig produksjon er i sentrum.

Ferskvaredisker og tørrvarehyller deler butikken i soner, samt podier for sesongvarer.

Den tidligere romstrukturen ble revet ned og den dobbelte takhøyden hentet frem med dragere i kraftig limtrekonstruksjoner. Material- og fargepalett er lagt på en valørskala som skal løfte frem produktenes egenart, og naturens fantastiske særpreg.

Referanser til den klassiske slakteren med ferskvaredisk knytter Smelters Mathus til lange håndverkstradisjoner på Bærums Verk. Heltre av beiset gran, svartstål, hvite fliser og skifer er gjennomgående i mathuset.

Den grafiske profilen er i sin helhet utarbeidet av Radius design, som omfatter alt fra logo til skilting, merking av produkter, øletiketter, visittkort og annet trykket materiell.

LUNDIN NORWAY→ONS 2014→STAVANGER
KONTUR AS/CTRL+N
Prosjektansvarlig→Hege Elisabeth Homb Dedichen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

→
Prosess:
Under det bølgende havet
– 529 rør i pleksiglass beveger seg vertikalt
i en bølgebevegelse i takt med den
som beveger seg på gulvet.

Lundins seks viktigste funn er representert gjennom krystalldråper i installasjonen, som hver inneholder den første råoljen fra de nummererte brønnene. I tillegg er dråpenes fysiske plassering i installasjonen direkte relatert til den geografiske lokasjonen de har i forhold til hverandre på den norske kontinentalsokkelen.

Den ferdige standen på ONS-messen i Stavanger. Installasjonen er nå en del av den permanente utstillingen i Lundins nye lokaler. Se side 84 i årboken.

Lokalet over installasjonen var forbeholdt Lundins kundemøter. Vi valgte derfor frostet glass på rekkverket for å skape en mer lukket sone.
↘

Breaking the Surface

Sammensetningen av ulike kjernekompetanser har vært nøkkelen til suksess i dette komplekse og krevende prosjektet. Evnen til sammen å takle utfordringene man har møtt underveis har vært kilden til innovasjon, vekst og fremgang. Sammen har man tatt i bruk estetikk, teknologi, teksturer, lys, farger og bevegelse (teknologi) for å beskrive og vise fram kjernen i Lundins selskap gjennom utformingen av deres stand på Offshore Northern Seas-utstillingen 2014. Samtidig markerte installasjonen Breaking the Surface Lundins ti år under overflaten som nå har brakt dem over overflaten.

Geologer og geofysikere i Lundin Norway tolker og utforsker landskapet nede på havbunnen, og har gjort vesentlige funn som har endret realitetene på norsk sokkel. Utgangspunktet for konseptet er derfor havbunnen. Den besøkende skulle oppleve at han eller hun var nede i selve reservoaret på havets bunn. Breaking the Surface er en installasjon som ikke bare skal sees, men oppleves. Over gulvet står 529 rør i pleksiglass som ved hjelp av moderne teknologi beveger seg vertikalt i en bølgebevegelse i takt med den som beveger seg på gulvet.

Kontur ønsket å tilby både en lærerik opplevelse for besøkende, men også skape den rette omgivelsen for å imøtekomme kundens ambisjoner. Ofte glemmer man å fokusere på de små sansene og finessene når man skal designe rom og her håper Kontur å ha løst noen av disse utfordringene ved å ha fokus på detaljer og materialitet. Med et så ambisiøst og svært synlig konsept ville man gi publikum full tilgang til alle områdene, men måtte også sikre plass for funksjon. For å oppnå dette etablerte man tre nivåer.

Det første nivået fungerer som en møte- og mingleplass der publikum fanger et glimt av «hovedattraksjonen». På det andre nivået oppleves installasjonens indre, en suspendert bevegelig, interaktiv installasjon som skinner som en hyllest til Lundin og deres arbeid. Denne delen er hovedsakelig lukket og vil føles som et utstillingsrom. Det øverste nivået tilbyr et annerledes estetisk uttrykk. Her feires innovasjon og ingeniørteknikk, ved å eksponere installasjonens montasje og funksjon.

Farger og materialer er valgt som en abstrakt referanse til hav og havbunn samtidig som den tar inn fargene fra Lundins visuelle profil. Den gylne orange fargen som til slutt ble valgt til rørene i modellen samsvarer med Lundins generelle profil og gir dessuten skarp kontrast til de øvrige omgivelsene i standen.

Da utstillingen var over ble materialer og møbler gjenbrukt så langt det lot seg gjøre. Den tekniske installasjonen er nå en del av den permanente utstillingen i Lundins nye lokaler. Her ble den festet fra vegger og tak slik man først ønsket å gjøre det også på oljemessen i Stavanger, noe som resulterte i konstruksjonen som dannet en ramme rundt hele installasjonen og standen.

Under Scandinavian Design Groups paraply har bruker, arkitekt, interiørarkitekt, ingeniører, produktdesigner og robotingeniør hatt et tett samarbeid med hverandre. De ulike fagområdene ble tidlig koblet sammen for å kunne ivareta et helhetlig men detaljorientert perspektiv gjennom hele prosjektet. Én del ville ikke kunne fungere uten den andre og det har vært en smidig overgang fra merkevarebygging til interaktiv design. Først da er man i stand til å flytte grenser.

Lundin
Norway

DIN TRAFIKKSKOLE→SANDNES
MAGU DESIGN AS
Prosjektleder→Gudbjørg Simonsen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Kine Hetland, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

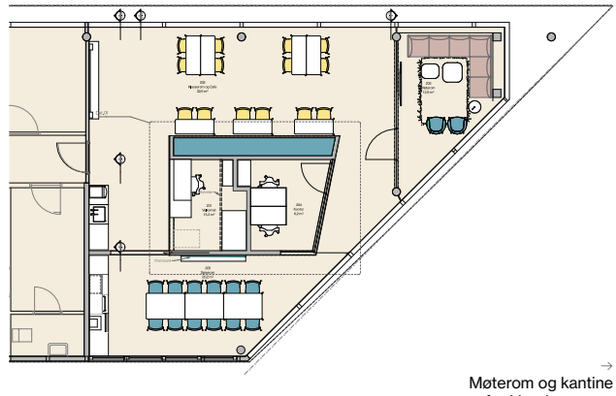

→
Møterom og kantine for kjørelærerene.

Undervisningsrom samt kafé for ventende elever.

Resepsjon.

Flere funksjoner i lite lokale

Din Trafikkskole AS hadde signert leieavtale med ROM Eiendom på Ruten i Sandnes. Lokalene ble overtatt som rålokale og de hadde behov for å få dem tilpasset etter ønsket behov.

Magu ble valgt som interiørarkitekt. Oppgaven var å utvikle lokalene slik at de ble i tråd med Din Trafikkskoles funksjonsønsker, samtidig som de skulle få et tydelig interiørdesign og identitet. Trafikkskolen ønsket et sted elever og ansatte kunne møtes. De hadde behov for funksjonelle rom og soner som skulle være åpne, men med mulighet for å lukkes. Eieren ønsket et sted både ansatte og elever kunne trives og få gode opplevelser. Lokalet skulle uttrykke seriøsitet og kvalitet.

Resepsjonen ble lagt mot inngangsdøren, slik at det første elevene møtte var et vennlig ansikt. Der kan elever forsyne seg med drikke og sette seg inn i kafeen mens de venter på kjørelærer. I kafeen tegnet Magu en alkovesofa som gir utsikt utover Sandes sentrum. Kafeen kan også lukkes av med skyvedører, og rommet kan benyttes til teorikurs. Sentralt i lokalet ble det laget en kube. Kafeen på den ene siden og et stort spiserom på den andre siden. Spiserommet har plass til alle kjørelærerne, slik at alle kan samles i løpet av dagen. I kuben er det også et kontor for to personer der kjørelærerne kan gjøre konsentrert arbeid. I enden av lokalet er det et møterom med sofa til åtte personer. Teorikurs for mindre grupper kan benytte dette rommet.

Utfordringen man fikk da rommet nå kunne åpnes helt opp, med bare kuben i sentrum som avgrensing, høyden under taket og mange harde flater, var å skape god akustikk. På gulvet ble det lagt Bolon med trinnlydsmatter under. I kuben ble det laget en sofa som strakk seg over hele langsiden. Denne er dekket med tekstil for å dempe etterklangen i rommet.

Fargen gul ble gjennomgående, som også er logofargen til Din trafikkskole. Den skulle også symbolisere fargen gul i trafikklyset, når du stopper opp og tenker. Trafikkskolen har en pil i logoen sin som symboliserer «veien videre». Den symboliserer også det å komme fremover, veien mot målet – mot førerkortet. Pilen ble brukt som dekorelement.

Belysningen er nøye planlagt opp mot hvilken funksjon de ulike sonene har. En sone kan gjerne benyttes til flere funksjoner. Kaféen er undervisningsrom på kveldstid. Møterommet benyttes til kurs og undervisning, men kan også brukes til fortrolige samtaler mellom ansatte. Spiserommet skal kunne fungere som møterom og intime julebord. Den generelle belysningen og stemningsbelysningen styres separat.

Din Trafikkskole har en ideell beliggenhet midt i Sandens sentrum, omringet av buss og tog. Utfordringen var at lokalet er lite. Hovedmålet var å utnytte lokalet maksimalt, slik at Din Trafikkskole fikk plass til alle funksjonene og behovene de trengte.

Det ble beskrevet og produsert spesialtilpassede spisestuebord. For å kunne skape mer intime grupperinger ved færre personer, består spisestuebordet av to bord med tilleggsplater. Dette gjør at man enkelt kan justere lengden på bordet etter behov uten å måtte flytte på bordene.

Fasaden og inngangspartiet til embetsboligen. En stor hage ligger usjenert på baksiden av bygget.

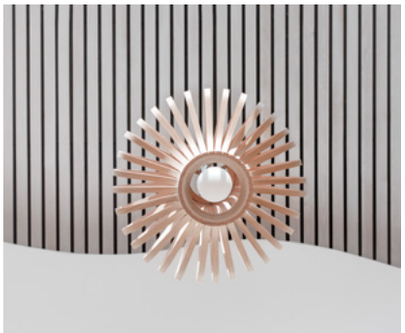

Både formen på den underliggende himlingen og uttrykket i spilene videreføres i pendellampene.

De polstrede benkene som ble tegnet til bygget ble trukket om og fikk forlenget levetid.

←
I mottakshallen er det dobbel takhøyde og man ser opp mot himlingen og mesaninen. Ved å henge pendellamper i dette området trekkes blikket opp og man får hjelp til å legge merke til de arkitektoniske kvalitetene.

←
Deler av himlingen og rekkverket opp til andre etasje bestod av spiler. Dette uttrykket videreføres i de flotte pendellampene som er designet av Peter Natedal og Thomas Kalvatn Egset.

EMBETSBOLIG→BERLIN
DIS. INTERIØRARKITEKTER MNIL AS
Prosjektleder→Solveig Baalsrud Svoor, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Ine Elisabeth Bangås, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

Boligen har en mindre stue på et annet høydenivå som blir kalt for hagestuen på grunn av mange vinduer og nærhet til uteområdet. Et mindre spisebord er plassert i dette området til bruk ved uformelle møter og bespisning med færre personer enn i spisestuen.

Benker langs vindusrekken var blant møblene som ble tegnet til bygget da det ble oppført. Disse ble gjenbrukt. Den transparente lampen passer godt ved vinduet ettersom den slipper dagslyset gjennom.

Bordlampen Blom er designet av Andreas Engesvik og produsert av FontanaArte.

Sofaene er plassert i vinkel for at to personer kan sitte med komfortabel avstand til hverandre om de er alene i rommet.

Norsk design med fleksible løsninger

Den norske embetsboligen i Berlin ble tegnet av Stein Halvorsen Arkitekter AS og ble ferdigstilt i 1999. 14 år senere fikk Dis. interiørarkitekter via rammeavtale med Utenriksdepartementet oppdraget med å fornye innredningen. Det ble foretatt en befaring med registreringer samt samtaler med brukerne.

Tilbake på kontoret ble alt underlagsmaterialet gjennomgått og det ble utarbeidet en behovsanalyse. Eksisterende innredning ble vurdert for eventuell oppussing og gjenbruk. En viktig del av prosessen var å definere de iboende kvalitetene i bygget for å kunne videreføre disse i et fornyet konsept. Utenriksdepartementet ønsker alltid å benytte og vise frem norske designere og produsenter. Dette ble derfor en viktig del av konseptet, og det ble foretatt grundige søk av hva som var tilgjengelig.

Med respekt for arkitekturen, ble all spesialinnredning som var tegnet til huset beholdt. Treverk som oljet eik var et gjennomgående materiale i det eksisterende. Dette ble også valgt i den nye møbleringen for å danne en helhet og binde sammen den eldre og nye innredningen. Sammen med de større polstrede møblene som ble valgt i ulike grå tekstiler, dannet dette grunnpaletten i boligen. Naturmaterialer og nøytrale farger har lang levetid og bidrar til at man senere enkelt kan forandre uttrykk ved å endre mindre elementer.

Det ble beskrevet og tilført enklere møbler og nye farger for at boligen skulle fremstå mer moderne og fungere som en fremviser for norsk design.

Representasjonsområdene i embetsboligen består av hall, garderobe, mottaksrom, spisestue, mesanin, to stuer og en flott hage. Målet med innredningen av disse områdene var å skape sosiale soner tilpasset de behov man har i ulike situasjoner. Det var et ønske fra oppdragsgiver å kunne endre møbleringen i de ulike rommene. Dette ble løst ved bruk av fleksible møbler og løsninger, samt variasjon av type møblering.

I samarbeid med kunstnerisk ansvarlig fra Utenriksdepartementet ble det valgt ut nye og gjenbrukte verk som skaper et samspill med den øvrige innredningen.

BUSINESS CLASS LOUNGE→OSLO LUFTHAVN
METROPOLIS ARKITEKTUR & DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Hanne Arvik, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Kathrine L. Wangsmo, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeidere→Linn Slettli og Irén Å. Abrahamson, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 156

Buffetens hyller, speil og innramminger ble spesialdesignet av Metropolis. Skillevegg i lysgrålakkerte stålrør.

«Luft» er lyst og nordisk i farge- og materialbruk.

Norsk naturs dramatiske kontraster

Business Class Lounge, Oslo Lufthavn er en ny VIP-lounge med tilknytning til eksisterende OSL utland-loungen (utført av Metropolis i 2007/2014). Loungen driftes av SSP og eies av Avinor. Metropolis har vært prosjektleder og interiørarkitekt og har utarbeidet konsept, planløsning, belysning, spesialdesign av løs- og fast innredning, møbeldesign, himlinger, grafikk, detaljer og dekor.

Kunden ønsket å videreføre konseptet inspirert av norsk natur fra den eldre loungen. Konseptet deler loungen i tre ulike soner, «Luft», «Landskap» og «Skumring», og er inspirert av norsk natur og myter. Det blir tydeliggjort gjennom materialer, farger og skulpturell utforming av loungens vertikale og horisontale flater. I sonen «Luft» imiterer klynger av pendler formasjoner av fjelltopper. I «Landskap» gror parkettgulvet videre opp på vegg og himling og skaper illusjon av store isflak i Antarktis. Fargede glasspendler, stålspiler, mørke overflater, store fotografier og et mønstrede gulvteppe illustrerer skog og skygger i sonen «Skumring» – inspirert av myten om Nøkken.

Loungens forværelse og velkomst skal oppleves varm, men også dramatisk. Dette skapes med mørke materialer og en spesialdesignet skulpturell lysinstallasjon. Her flommer lyset ut av gullakkerte stålrør i ulike lengder som speiler seg i det sotede speilet bak. Rør i messing fører så den besøkende videre inn i loungen og inn til «Luft».

«Luft» er preget av lyse, kalde fargetoner med dramatiske innspill av et grafisk uttrykk. Den beveger seg mer mot «Landskap» fra dens kaldeste område i buffeten, ut til et mer grafisk uttrykk med bruk av sort/hvitt kontraster i en skulpturell samling av pendler som illuderer mørke fjellformasjoner over sitteområdene.

Gjennom «Skumringen» kommer man til toalettene hvor man i et mørkt forrom blir møtt av et fotografi av mose som går fra gulv til tak. Vegg og gulvmateriale «gror» visuelt og understreker synsinntrykk man får av å gå i skumringen.

Toalettene skal oppleves varme og kontrastfulle til den mer dramatiske og «kalde» loungen – som en sauna hvor du bader i snøen også løper inn for å varme deg. Material- og fargebruken av terrakotta, «kobber», «tre» og flis er varme mot de kalde og dramatiske fotografiene.

I planleggingen av belysningen var det fokus på brukervennlighet i styringssystemene og bærekraftighet. Det ble derfor brukt LED som lyskilder. All belysning er dimbar for å kunne skape den riktige atmosfæren hver konseptsone forteller.

Gjennom samarbeid med norske møbelprodusenter (deriblant L.K. Hjelle) ble det spesialintegrert el-uttak i både bordtopper og i front av sofasarger. Det ble i tillegg spesialtegnet en fotskammel av Metropolis som ble utarbeidet og tilpasset i samarbeid med L.K. Hjelle til sofaene i «Landskap».

Det ble lagt vekt på bruk av norskproduserte materialer, produkter og dekor så langt som mulig. Det var viktig å vise det vakre Norge har å by på, og å fremme norsk design og industri.

Loungen er tilrettelagt for alle og overganger i gulv gjort med en enkel, tynn stållist. Dette byr på en dramatisk og brå overgang i mellom de ulike sonene men tillater også lette overganger for bevegelseshemmede. Loungen har generelt gode store gulvarealer hvor det er lett å gå forbi hverandre med bagasje og god plass til rullestolbrukere.

«Landskap» i varme mellomtoner innbyr til private sfærer med alkovesofaer.

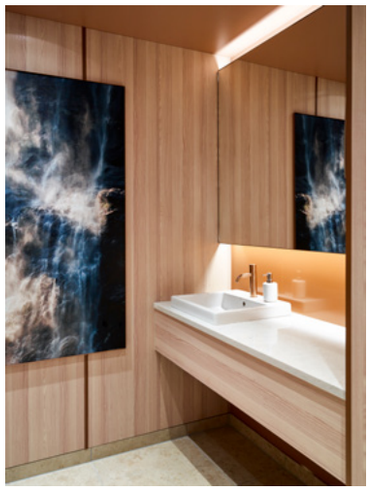

Forrom til toalettene er en varm kontrast.

Spesialdesignet lysinstallasjon
i loungens forrom og inngangsparti.

«Skumring» med dype fargetoner. Fargede glasspendler, mørklakkerte spiler, moseteppe og speileffekter innbyr til en eventyrlig stund.

09:11
Go to gate

←
Kontraster i materialitet har vært viktig for å fremme konseptet i Business Lounge. Farger og møblering spiller på møter mellom lyset og mørket, det åpne og intime.

BUSINESS LOUNGE→STAVANGER LUFTHAVN→SOLA
METROPOLIS ARKITEKTUR & DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Kathrine Wangsmo, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Linn Slettli, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Irén Å. Abrahamson, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

Resepsjon. Farger og materialer spiller på det stavangerske landskap, strender og det vakre lyset når solen går ned.

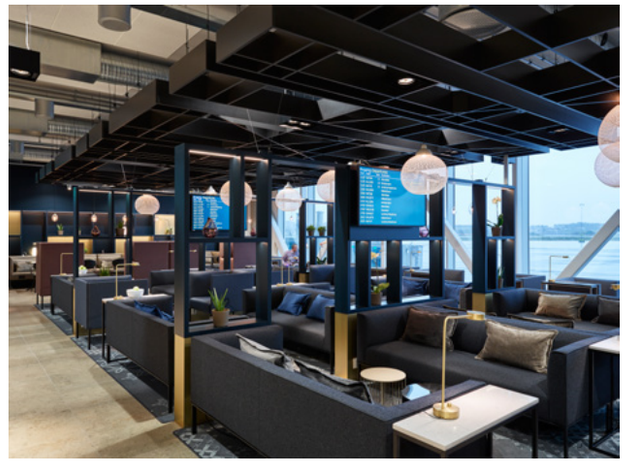

Spesialhimling og hyller skaper et intimt landskap.

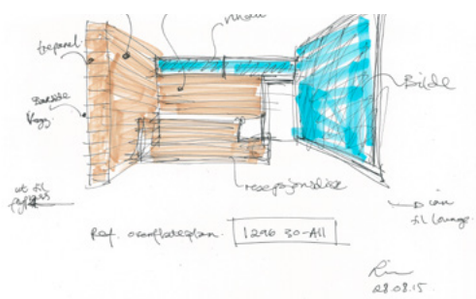

Innredningsvegg som skal speile det voldsomme havet som dekorvegg og samtidig ha en funksjonell verdi og skjule tekniske føringer.

Forankring i det lokale

Oppdraget for North Sea Lounge ble tildelt Metropolis med bakgrunn i en anbudskonkurranse høsten 2014. Her lå det til grunn at man ønsket å drive en frittstående Business Lounge for reisende på den internasjonale delen av flyplassen- i samarbeid med Avinor. Dette var på mange måter etterlengtet av de reisende da man på Sola ikke har hatt en egen business lounge tidligere.

Tiden var knapp fra oppdragsbekreftelse til produksjon av beskrivelser, tegning og anbudsunderlag, til ferdigstilling av prosjektet. Prosjekteringen ble gjort fra vårt kontor i Oslo med samarbeid via telefon og e-post med vår kunde på Oslo Lufthavn Gardermoen, byggeplass i Stavanger og snekkere og leverandører lokalisert i Kristiansand og Harstad. Raske håndskisser og behov for å være løsningsorientert og fleksibel var nødvendig

På grunn av oljenæringen i regionen har Stavanger Lufthavn et stort tilfang av internasjonale reisende. For de reisende ønsket man å skape en varm og hyggelig lounge rettet mot et modent publikum. Med dette som utgangspunkt har Metropolis skapt «rom i rommet» som under prosjekteringsperioden ble kalt «Stranden», «Under Havflaten», «Havet» og «Oljen». Det ble tatt i bruk kontraster og variasjoner i høyder, dybder og tykkelser for å skape et dynamisk rom som legger til rette for både intimitet og åpenhet. Ved bruk av lune farger, fotografier, belysning og ulik materialitet ønsket interiørarkitekten å gi assosiasjoner til havet, strandlinjen og oljeproduksjonen.

Planløsningen er utformet for å kunne ta i mot flest mulig gjester og møbleringen legger til rette for både å kunne sitte ned og spise, jobbe og slappe av i et godt møblement.

I loungen er det brukt en blanding av norsk og italiensk design i løs innredning, mens all fast innredning er tegnet av Metropolis og produsert i Norge.

Det har vært viktig for Metropolis å skape et volum og en romopplevelse som gir de reisende en god opplevelse. Et konsept med forankring i det lokale landskapet og industrien gjør konseptet enklere å forstå og det gir de ansatte en uvurderlig stolthet av produktet de skal selge.

Vrimlearealet utenfor auditoriet. Dagslyset kommer inn fra to retninger og bidrar til at rommet oppleves lyst og luftig.

BIKUBEN KURS OG KONFERANSESENTER→BERGEN
DESIGN & INNREDNING
Prosjektleder→Heidi Irene Tungodden, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

Storstuen i Bikuben er variert møblert, og innbyr til alt fra store allmannamøter til mindre møter rundt bordene. Et kjøkken etablert i bakkant av arealet kan bidra med varm og kald mat.

Auditoriet har akustikkflåter i tak og på vegger for å skape gode lydforhold. Her kan man ha direkte overføringer fra operasjonsstuen.

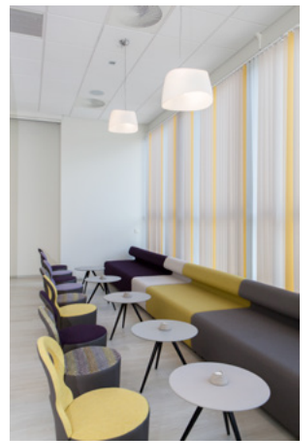

Modulsofaen fra Fora Form kan settes sammen i ulike formasjoner.

Gjennomgående samspill med naturen

Signalbygg for et av landets største sykehus med 12 000 ansatte. Et spennende prosjektkonsept som søker fleksible løsninger og et identitetsskapende bygg.

design&innredning har tegnet det nye Bikuben kurs og konferansesenteret på 1590 m², som er etablert i hjertet av parkområdet på Haukeland Universitetssykehus. Senteret skal dekke en rekke funksjoner av både formell og uformell karakter. Det skal være et sted for store konferanser, styremøter og pressetreff, men samtidig en plass for internundervisning og lokal møteaktivitet. Bikuben skal også være mer enn et vanlig konferansesenter, det skal være et signalbygg og en identitetsskaper ved sykehuset som inspirerer de ansatte i deres arbeid.

Prosjektkonseptet har vært å skape et organisk senter som både reflekterer det mangfold av aktiviteter som foregår ved senteret, og plasseringen i hjertet av sykehusets parkområde. Senteret har fått fleksible løsninger som gjør det mulig å tilpasse lokalene til de ulike funksjonene som skal betjenes, og det har samtidig blitt lagt stor vekt på å trekke naturen inn i senteret gjennom ulike designvalg. Samspillet med naturen søker å understreke sykehusets visjon om å fremme helse og livskvalitet og å skape et åpent og lyst pusterom som kan inspirere de ansatte som i løpet av dagen ofte jobber uten tilgang til naturlig dagslys.

Hjertet i senteret er storstuen, som sammen med undervisningsrommet har plass til 450 personer. Her organiseres større konferanser, møter og forestillinger, men den fleksible og varierte møbleringen gir også muligheter til å omdanne lokalene til flere mindre møterom. I kombinasjon med et topp utstyrt auditorium med plass til over 90 besøkende, som gjør det mulig å overføre direkte fra operasjonsstuen, gir senteret unike muligheter for undervisning og samarbeid med andre sykehus. Styrerommet har fått tilhørende vrimleareal, hvor man kan ha direkte overføringer av viktige saker til presse eller andre tilstedeværende.

Det er gjort en rekke designgrep for å trekke naturen inn i senteret. Møterom og undervisningsrom er lokalisert i ytre del av senteret som har store vindusfasader som gir utsyn både mot sykehusparken og byfjellene, mens tekniske rom, toalettsoner og lager er lokalisert i kjernen av bygget. For å trekke dagslyset inn i bygningskroppen har det blitt brukt glassflater og spiler i lyst treverk mellom møterom og korridor. Materialbruken er lett og nordisk i uttrykket, og blomsterkasser på hjul har blitt brukt som romdelere og skjerming. Gulvmaterialet er et rent organisk produkt med fornybare råmaterialer.

design&innredning har vært ansvarlig for alle arkitektfag, møbeldesign og spesialdesign, og har formgitt arealet og tilrettelagt for infrastruktur. Norconsult har vært rådgiver for alle tekniske fag, mens Snekkerverkstedet Faginnredning AS har levert alle møbelkomponenter og kjøkkeninnredning.

Bikuben ble åpnet i juni i 2015 og har blitt svært godt mottatt av de ansatte, som har uttrykt at kurs og konferansesenteret har blitt en inspirerende møteplass de er svært stolte av.

SPESDENT HEGDEHAUGSVEIEN→OSLO
MAGENTA INTERIØRARKITEKTER AS
Prosjektleder→Mie Brodal Grevstad, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

Ny resepsjon i Corian.

Inngangsparti.

Trygghet, kvalitet og spisskompetanse

SpesDent – Spesialisttannklinikken i Hegdehaugsveien 31, er en rendyrket spesialistklinikk med betydelig kompetanse innenfor områdene oral kirurgi, oral medisin, oral protetikk og bittfunksjon, samt endodonti. SpesDent har gjennom 25 års erfaring blitt de henvisende tannlegenes foretrukne samarbeidspartner.

De nåværende lokalene i Hegdehaugsveien ble i 2002 utformet av interiørarkitekt MNIL Gudrun Nurke Brandt. Planløsningen var gjennomtenkt og materialene varige. I 2015 var det behov for større plass og oppgradering, og det åpnet seg en mulighet da et tilstøtende lokale ble tilgjengelig.

Magenta Interiørarkitekter ble i første rekke kontaktet for å utforme venteområdet, men fikk etter hvert bidra til planløsning av det nye arealet, belysning, materialvalg, møbler, spesialdesign og generell oppgradering av det eksisterende lokalet. Ønsket var å skape rom som signaliserer trygghet, kvalitet og spisskompetanse. Dette gjenspeiles i et bevisst valg av materialer, møblenes formspråk og den grafiske profilen.

Lokalene i Hegdehaugsveien er krevende på grunn av lav takhøyde og noe begrenset areal i forhold til behov. Utfordringen har derfor vært effektiv arealutnyttelse, god arbeidsflyt for de ansatte og opplevd romfølelse. Resepsjon og venteværelse ble flyttet til ny del. Det ble tegnet to nye behandlingsrom, nytt utvidet pauserom og kontorer. Pauserommet er blitt et flerbruksrom som daglig brukes som kaféignende spiserom, men også brukes til kursing av eksterne tannleger. Møbleringen er fleksibel med spesialtegnede bord i modulsystem.

I den eksisterende delen skulle gulv i heltre merbau og blå tannlegestoler beholdes, noe som la føringer for materialvalg og farger i de nye rommene.

Sterilen er tannlegekontorets hjerte. I denne sonen rengjøres, desinfiseres og steriliseres tannlegenes utstyr. Sterilen var for liten for den voksende virksomheten. Dette løste seg ved å innlemme tilstøtende område som tidligere hadde vært resepsjon. Nye frittstående vegger fikk høyde på 140 centimeter, slik at de som jobber der får lys, luft og oversikt uten innsyn fra pasienter og besøkende. Magenta tegnet en buet vegg i Corian som leder pasientene til riktig rom.

Resepsjonen er designet av Magenta Interiørarkitekter, også den laget i Corian. Materialet som er presist og lett å rengjøre appellerte til tannlegene. Det mørke treverket fra eksisterende del ble videreført, men nå i en miljøvennlig variant. Det ble brukt valnøtt i spesiallagede salgshyller. I ventesonen var det viktig å få inn så mange plasser som mulig, samtidig som man ønsker å ivareta pasientenes private sone.

Med oppgraderte og utvidete lokaler, samt en tydeligere definert profil så man et behov for å justere logoen slik at den stemmer bedre med det SpesDent står for. me&du ga logoen et ansiktsløft, utarbeidet en ny dekorativ grafisk profil og laget skiltplan. De grafiske elementene er inspirert av tannjournaler og blir brukt i skilting og dekor på glassdører.

I venterommet gir Vitra-stolene hver ventende sin egen private sone.

Behandlingsrom.

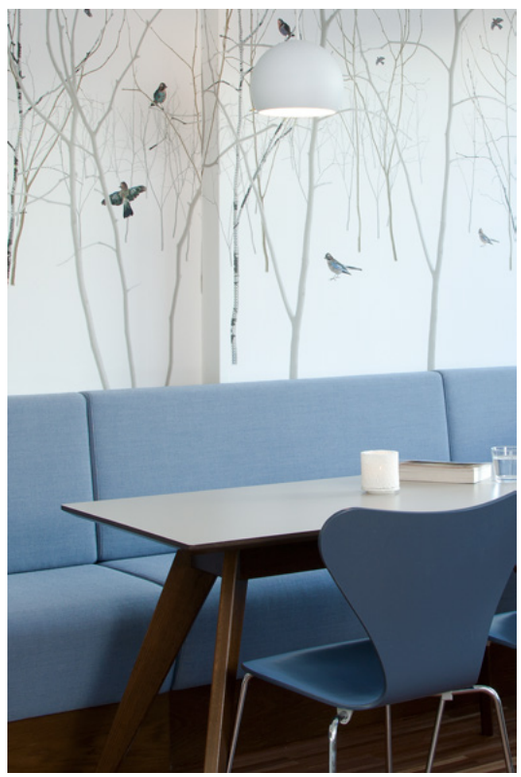

Pauserommet har fleksible bord som også brukes til kurs. Sofa og ny tapet gir kafé-følelse.

FORNEBUPORTEN→FELLESAREALER→LYSAKER
ZINC AS
Prosjektleder→Stine Lanes Jensen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeidere→Hege Grøholt, Berit Olderheim, Guri Mo, Tone Midtsund, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 156

«Rekkehusene» gir mer intime møteplasser i det store rommet.

The Local Bar har fått sin egen biblioteksone med spesialdesignet innredning og stemningsskapende bøker.

Konsept og materialbruk er planlagt av Zinc og gjennomført i alle skilt og menyer.

Identitetsskapende

Zinc har i samarbeid med Dark Arkitekter vært sentrale i utviklingen av prosjektet Fornebuporten, med mulighetsstudier, arealanalyser og optimalisering i forhold til kravspesifikasjon, fremtidig fleksibilitet og bærekraftige løsninger. Interiørprosjektet har bestått av analysearbeid, utvikling av romprogram og arealdisponering, konseptutvikling av funksjoner og identitetsskapende elementer, koordinering mot entreprenør/utbygger, prosjektering og gjennomføring.

Byggherrens visjon for prosjektet synliggjøres i slagordet *Making Your employees happy!* Zinc har fått utstrakt tillit fra en ambisiøs oppdragsgiver til å bidra med å oppfylle denne visjonen, og det har vært tett tverrfaglig samarbeid mellom byggherre, arkitekt, interiørarkitekt, drivere og konsulenter, inkludert kunstnere.

Fornebuporten er nyskapende i form av at byggets fellesfunksjoner på bakkeplan er tilgjengelige for allmennheten. Her har utbygger satset på å utvikle et stort inviterende areal som skal være et sosialt knutepunkt for brukere og beboere, og en storsal for bransjen som samler seg i området på Fornebu. Her ligger felles resepsjon og infopunkt for bygget, kommersielle arealer som inkluderer kaffebar, bakeri og pizzeria, bar, restaurant og personalrestaurant.

Prosjektets hovedutfordring var å ivareta ulike behov og ulike brukere, og å skape varme og intimitet i et kontorbygg av store dimensjoner i glass og metall. Å legge til rette for profesjonelt og hyggelig mottak av både internasjonale næringslivstopper og for barselgrupper. Alle forskrifter vedrørende universell utforming er ivaretatt i henhold til TEK 10. Bygget er trinnfritt, romslig og lett å orientere seg i. Resepsjon, disker og møbler samt bryterpaneler er tilpasset høyde. God akustikk er ivaretatt i form av akustiske himlingsplater og spilevegger på plan 1, og med akustisk himling og teppegulv i arbeidssonene oppover i etasjene.

Utstrakt bruk av tre og varierte materialer skaper hygge i The Local Oven.

Treningssenteret har godt planlagt akustikk og delikat fargesetting og grafikk.

Som leietaker kan du velge din ønskede setting for møtet blant møtesenterets temarom. Kjøkkenet tilbyr et uformelt, trivelig møtested.

Zinc har tilstrebet en bærekraftig tankegang i interiørprosjekteringen. Alle arbeidsplasser har gode dagslysforhold og utsyn. Enkel orientering er et viktig element for menneskets komfort. Materialer er valgt med tanke på holdbarhet og enkelt vedlikehold. Møblene som er valgt er til dels klassikere, med utstrakt bruk at tre. Det ble valgt møbler uten unødvendig stopping, som er mulige å demontere. Mange av møblene er gjenbruk; det ble jaktet på brukte klassikere som kunne passe inn i prosjektet.

Første etasje inviterer hele nabolaget inn og det omkringliggende landskapet flyter inn i bygget. Alle arealene deler den samme sjakkmønstrete himlingen, det slipte betonggulvet og den varmt lyssatte eikespileveggen som dekker byggets tekniske funksjoner. Byggets felles resepsjon og lounge ligger som første imøtekommende areal ved hovedinngangen. Her kan gjester logge seg inn med eller uten hjelp og vente på å bli møtt av personen de har avtale med. Loungen er elegant og diskret, med myke sofaer for avslapning og høye bord med strømtilgang for PC-jobbing. Forbi resepsjonen ligger byggets kantineservering.

The Local er et matkonsept for de tre kommersielle arealene. «The Local Oven» bakeri og pizzeria, «The Local Kitchen» restaurant og delikatesser og «The Local Bar» drives av Compass. Zinc har bistått med konseptutvikling av tilbudet i The Local. De tre serveringsstedene har hvert sitt uttrykk samtidig som de har en tydelig familiaritet. Felles for alle er ønsket om å trekke ute inn ved bruk av møbler med referanser til utemøbler og steder som oftest finnes i parker eller uterom. Trær, hammock og små hus skal gi følelsen av å være i et utemiljø. Zinc har utformet arealene, utarbeidet materialpalett og møbleringsplaner, bestilt både nye og brukte møbler, tegnet spesialinventar og designet alle dekorelementer. Vi har også fått lov til å utformer skilting og menyer, samt at Zinc har designet infobrosjyrer for leietakere.

KLUGE→OSLO
IARK AS
Prosjektleder→Monica Døhlie Heck, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

Resepsjonen er åpen og inviterende, er sentralt plassert i rommet og utformet i tråd med andre grep gjort i adkomstsonene.

I forbindelse med kursrommet finnes den såkalte glassboksen. Dette er et rom av en helt annen kvalitet enn de andre, med glass på alle flater. Utsikten til verkstedhallen rett ovenfor gir en spennende kontrast.

Diskré eleganse i Bryggegata 6

En svært bevisst oppdragsgiver med ønske om bedre samhandling og aktiv kunnskapsdeling. Det var utgangspunktet for IARK da de skulle forme advokatkontoret Kluges nye Oslokontor i Bryggegata 6 på Aker Brygge.

IARK har vært involvert i alle faser i prosessen fram til innflytting. De startet som gårdeier NPROs interiørarkitekt, og deltok på detaljer og overordnede beslutninger i samarbeid med Kluge og NPRO.

For Kluge skulle flyttingen ikke bare være en fysisk forflytning, men også markere overgangen til en ny epoke. Selskapets ambisjoner, kompetanse og merkevare skulle settes inn i mer funksjonelle og tidsmessige rammer.

Byggets beskaffenhet med et stort atrium sentrert i bygget, egner seg godt til en planløsning med hovedsakelig cellekontorer. Tre separate strukturer ut mot bryggekanten er med på å gi gode dagslysforhold.

I tråd med Kluges ønske om at de beste områdene i lokalene skulle vies de ansatte og klientene, er sosiale soner, møtesenter og åpne arbeidsplassområder lagt til områder med den beste utsikten.

Klienter og besøkende møter en åpen og imøtekommende resepsjon og i adkomsten er det lagt vekt på å synliggjøre Kluges visuelle identitet.

Tett samhandling mellom ulike kunnskapsområder, og mellom unge og mer erfarne advokater er en vesentlig del av Kluges forretnings- og kunnskapsmodell. Det er snakk om ett lag i Kluge. Kontorene er tilpasset dette, og alle er likt utformet. Her sitter ingen på store hjørnekontorer, og alle er samlet på ett plan.

Den estetiske profilen har sin rot i Kluges opphav på Vestlandet. Sobre og ærlige materialer er den røde tråden i lokalene. Eik, betong, jordfarger og blåtoner er gjennomgående. Materialene er bevisst valgt ut ifra Kluges kjerneverdier, slik at lokalene ikke vil oppleves utdatert om kort tid. Diskré eleganse ble et viktig holdepunkt gjennom hele den estetiske prosessen, da de var bevisste på at lokalene skulle være et sted hvor alle deres kunder kan føle seg vel. I og med at lokalet er på ett plan, med lange siktlinjer og brede korridorer, er det enkelt å orientere seg.

Fremkommelighet og universell utforming er ivaretatt i alle soner. Byggeprosjektet skulle opprinnelig utarbeides i tråd med TEK-7, men både gårdeier, arkitekt og leietager har ønsket å strekke seg lenger. Kluge har derfor et interiør som svarer mer til TEK-10.

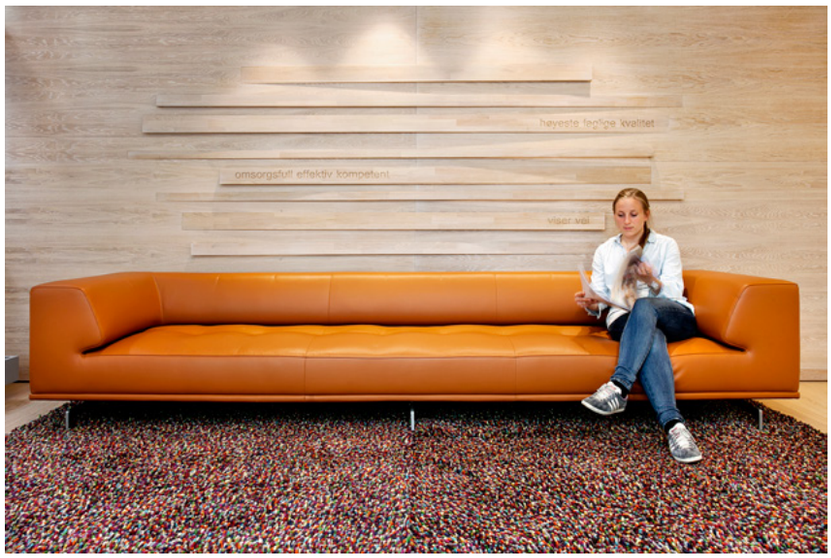

Håndverksdetaljer: IARK har designet en profilvegg med sentrale begreper for Kluge freset inn: viser vei, høyeste faglige kvalitet, omsorgsfull, effektiv, kompetent. Flinkegutter står for snekkerarbeidene.

Eksterne møterom: De eksterne møterommene har en tydelig link til materialitetens opphav: Vestlandsk natur. Eik, betong, jordfarger og blåtoner er gjennomgående i disse rommene.

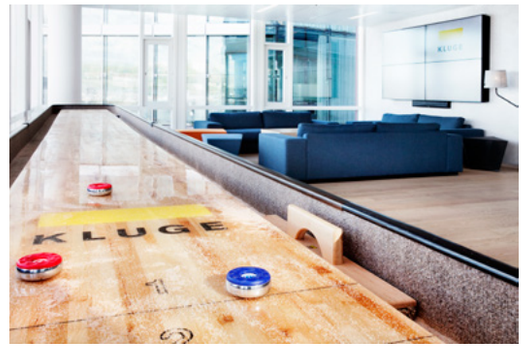

Utsikten: Kluge har bevisst valgt å dedikere de flotteste rommene i lokalet til felleskapet og klientene. Utsikten er et tydelig bevis på dette. Lysforholdene er nydelige og utsikten er brygga på Aker Brygge. Shuffleborder er lekent og fungerer som et godt avbrekk i travle arbeidsdager.

Kursrommet: Kluge tilbyr blant annet eksamensrettet gruppeundervisning for studenter i eksamensperioden. Rommet har fleksibel møblering som er enkelt å tilpasse den til enhver tid gjeldende aktivitet.

LUNDIN NORWAY→LYSAKER
IARK AS
Prosjektansvarlig→Elisabeth Paus, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Thea Røhrt, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 156

→
Venteområde – kaffebar.
Ved resepsjon og kaffebar er det et tilhørende loungeområde. Den interaktive installasjonen «Breaking the Surface», som ble laget til ONS-messen 2014, er utstilt.

Se side 66 i årboken for presentasjon av installasjonen.

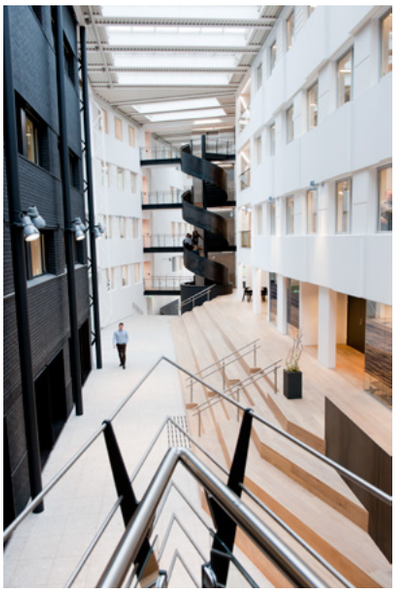

Atriet. Det ble gjort store arkitektoniske grep før Lundin overtok bygget. Trapper ble kledd med stålplater, fasader totalrenovert og malt, og et amfi, som strekker seg gjennom «Gaten», ble bygget. Plan 1 er Lundins store uformelle møteplass, der to bygg er knyttet sammen til ett.

Spilekonstruksjon.

Mørke stålbokser er plassert i overgangen mellom kantinen og «Gaten». Kantinen ligger i Strandveien 8, og her er fasaden åpnet opp for å skape bedre kontakt med arealene utenfor.

→
Resepsjonen er godt synlig fra gateplan i Strandveien. Den er omrammet av stramme plater i stål, mens innsiden er kledd med eikespiler med organiske former. Kaffebaren og resepsjonen er bygget som en forlengelse av hverandre.

To bygg blir til ett

Oljeselskapet Lundin Norways vekst fra 10 til 350 ansatte på 11 år og spredt lokalisering på Lysaker Brygge, krevde samlokalisering. Da valget falt på Strandveien 4–8 sommeren 2013, fikk IARK jobben med å utforme en planløsning for å sikre god arbeidsflyt i et bygg med en del fysiske begrensninger.

Lokalene består av to bygningskropper bundet sammen med et atrium. I samarbeid med firmaet Lent gjennomførte IARK en brukerprosess der arbeidsprosesser, samarbeidsformer og avdelingsflyt i et fremtidsscenario ble gjennomført.

På grunn av tidligere spredt lokalisering, ble det lagt vekt på større grad av samhandling, synlighet og interaksjon mellom avdelingene, og utforming som støtter opp under dette.

Et mål ble å knytte de to byggene på den nye adressen sammen til ett, og dermed få organisasjonen til å henge sammen innenfor geometrien.

IARK jobbet målrettet med å skape liv i fellesarealer ved å lede personer gjennom lokalet.

Det ble etablert gode møteplasser ved kaffebarer i hver etasje som ligger skjermet fra arbeidsarealene. Disse inviterer til møter mellom mennesker og er et grep for å samle ansatte på tvers av avdelinger.

All ekstern møtevirksomhet er samlet på plan 1. Møtesenteret er koblet til atriet, som forbinder de to byggene. På motsatt side av atriet er det åpnet opp inn til kantinen. Til sammen fungerer plan 1 som et torg for formelle møter, bespisning og uformelle møter mellom mennesker.

Parallelt med interiørprosjektet, startet Lundin arbeidet med å etablere en ny visuell og grafisk profil. IARK ledet et samarbeid med Scandinavian Design Group og Arcasa Arkitekter, der man arbeidet tett med å sy bygg, interiør og visuell identitet sammen til en enhet i det nye hovedkontoret.

Lundin er stolte av å være «annerledesselskapet» som ser muligheter der andre har gitt opp. Denne kulturen har det vært viktig å løfte frem, og gi mulighet for videre vekst. IARK tok utgangspunkt i dette da de arbeidet med utforming av identitet i bygget. Uttrykket er lyst og luftig, men samtidig med tydelige kontraster. Fargebruken er bygget på norsk kystlandskap med små drypp av Lundins signalfarge, oransje. Materialvalget gjenspeiler naturen – stål, eik, skinn og grove tekstiler. Møbler og fast innredning har gjennomgående ulik innside og utside, for å underbygge selskapets evne til å angripe problemstillinger fra nye og uventede vinkler.

LYSAKERBUEN→LYSAKER
ZINC AS
Prosjektansvarlig→Stine Lanes Jensen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Jeanette Norin, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

←
Deler av arealet er innredet som lounge med hotellpreg for uformelle møter. Spesialdesignede båser gir rom for skjermet bespisning og møter.

Variert møblering i restauranten gir rom for ulike aktiviteter – bespisning og møter.

Lyse, delikate toner i møbler gir helhet og knytter sammen inne og ute. Gjennomgående finerte vegger gir lunhet til spiseområdene.

Lyse, sentrale fellesarealer med variert møblering kompletterer arbeidsarealene.

Lysakerbuen i komfortabel atmosfære

Lysakerbuen er en totalrehabilitert kontoreiendom på 12 000 m². Eiendommen ble konvertert fra et enbrukerbygg til et flerbrukerbygg, og tre bygninger ble knyttet sammen med et tilbygg for å skape gode kommunikasjonslinjer.

Det ble lagt vekt på spennende arkitektur og løsninger som kan skreddersys leietakeres ønsker og behov. Zinc og Dark Arkitekter utarbeidet nye planløsninger med store og effektive etasjeplaner som kan deles inn i hensiktsmessige leieforhold. Bygget har ulike leietakere, som Backegruppen, som også er involvert på eiersiden, Implenia, Widerøe og Canon.

Bygget er nesten 100 meter langt, så et viktig grep i rehabiliteringen var å flytte kantinen fra en paviljong i den ene enden og etablere en stor personalrestaurant med andre fellesfasiliteter i atriet sentralt i byggets hjerte. Her finnes, i tillegg til personalrestaurant, felles møtesenter, samt mulighet for felles resepsjonist/møtevert. Det er lagt opp til at bespisningsarealet også skal fungere utover normal lunsjtid, til store og små møter, events og andre arrangementer. Fellesarealene er sentralt plassert i første etasje, med direkte utgang til opparbeidet og skjermet hage med utebespisning. For å oppnå kontakten med utearealet ble en del kontorarealer innlemmet i fellesarealene, i dette lå en av prosjektets utfordringer; balansen mellom andel utleieareal og fellesarealer. Det måtte synliggjøres at fellesarealene ga merverdi for leietakerne, og at krav til sambruk og flerbruk må løses på hensiktsmessig vis.

Bygget gjennomgikk en full teknisk oppgradering. Alle nye tiltak er i henhold til TEK 10, dette inkluderer universell utforming. I tillegg til at konkrete tekniske krav er fulgt er det lagt vekt på romslige løsninger med logiske kommunikasjonsveier som letter orienteringsevnen, samt gode dagslysforhold. Hele atriet har en god akustisk og komfortabel atmosfære som følge av gjennomgående spilekledning på vegger og trapper.

Bygget har klassifiseringen BREEAM Very Good. For interiøret gir dette seg uttrykk spesielt i materialvalgene. Robuste, tidløse og vedlikeholdsfrie materialer danner basen, og inventaret gir variasjon og farger til rommet. Møbelbudsjettet var begrenset, så prosjektet var gjennom flere runder med kostnadskutt og prioriteringer, men fellesarealene ble ansett som et område som var viktig å prioritere. Spileløsningene er kanskje det mest omfattende grepet, men det gir også atriet karakter. Det ble også prioritert å flytte byggets trimrom fra kjeller til et område med dagslys, slik at det ble et attraktivt tilbud.

Zinc har vært ansvarlige for utforming/spesialdesign av fast inventar, helhetsplan og møblering. Alle løsninger er utformet i tett samarbeid med arkitekt og med kundens styringsgruppe, samt i en samspillsentreprise med tekniske konsulenter.

MICROSOFT DEVELOPMENT CENTER→OSLO
METROPOLIS ARKITEKTUR & DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Kari Ihle, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Tone Hauge, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Nina Løvhaug Kløverød, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→157

Resepsjon bygget i gjennomfarget MDF og trefinér.
All oppbevaring er integrert i bakveggen.

Kulturelt mangfold

Microsoft er en internasjonal bedrift med et sterkt, flerkulturelt arbeidsmiljø, også i Norge. Alle kontorer skal etableres basert på Microsoft grafiske profil og arbeidsplasskonsept. Den internasjonale relasjonen og det multikulturelle miljøet i Microsoft må ivaretas og underbygges.

De ansatte i denne type bedrifter tilbringer mye tid på jobben, er engasjerte og det gis rom for individuelle behov. Metropolis lot det etnisk i de ulike kulturene – kombinert med lanseringen av Windows 2014 i nytt design og farger – inspirere seg til et lekent, uformelt og fargesterk uttrykk! Et viktig bidrag til kontorets merkevarebygging både internt og eksternt.

Lokalene var i utgangspunktet lukkede og mørke og hadde en utfordring med dårlig akustikk. Enkelte deler av arealene var såpass lite attraktive, at de ikke var i bruk.

Endret arealdisponering og til dels omstrukturering, ga effektive, åpne løsning som slipper inn mer lys i lokalene. Vegger ble kledd med akustiske tapet og filt i områder utsatt for dårlig akustikk. Multi-, fokus- og telefonrom fikk egen identitetsfarge i tråd med konsernprofilen. Glassfrontene fikk foliering med ulike, etniske mønstre samt tekstdekor med historiene om verdens fjell i tråd med valg av møteromsnavn. Luft og belysningen

Akustisk kledning i filt. Minikjøkkenet ble beholdt med ny farge på bakveggen.

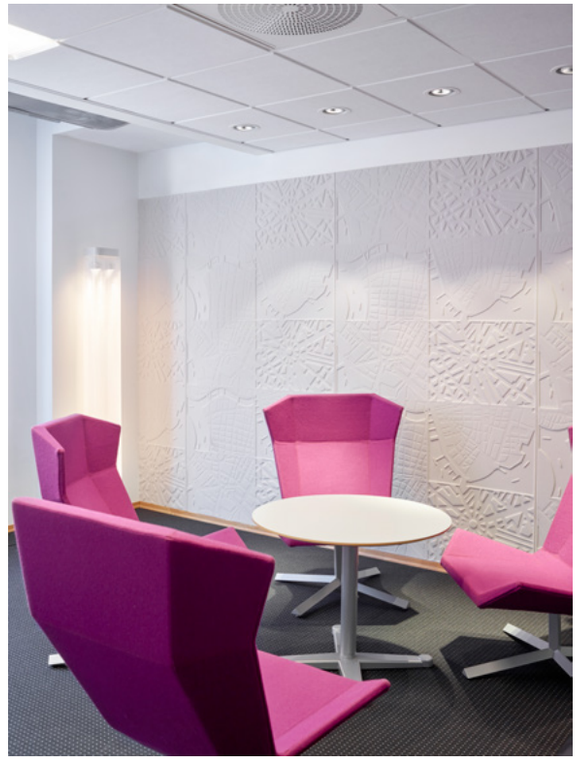

Akustisk storbykart.

Sosiale soner gir rom for individuell utfoldelse og uformelle møter.

Utradisjonell møblering med sofaer for allmøter – interne møter streames ofte fra utlandet. Smårom ble utnyttet til knallgule telefonrom inspirert av gamle, tyske kiosker.

i lokalet ble grundig oppgradert – og variert. Resultatet er lokaler som fremstår langt mer effektiv, aktive og inspirerende. Tilbakemeldingene er gode og bekrefter at lokalene inspirerer til målet om økt samarbeid og kommunikasjon på tvers av teamene. Løsningene underbygger Microsofts arbeidsplasskonsept; individuelle arbeidsplasser, kreativt teamarbeid, egne fokusrom og rom tilrettelagt for videokonferanse/Lync.

Rehabiliteringen ble gjennomført med Rambøll som prosjektleder i tett tverrfaglig samarbeid mellom Metropolis, Dyrvik Arkitekter og Oslo Byggentreprenør. I tillegg jobbet Metropolis tett med Microsofts brukergruppe og styringsgruppe gjennom løpende utvikling og forankring av interiørkonsept, utnyttelse av arealene, gjenbruk og supplering av møbler og design av foliering/utsmykking.

Samtidig med arbeidsarealene ble også kantine og terrasser oppgradert. Det samme teamet under Rambølls ledelse, fikk i etterkant ansvaret da Microsoft Development Center i Tromsø flyttet til nye lokaler. Interiørkonseptet ble videreført og supplert med fantastiske bilder av nordlys fanget gjennom linsen til en fotointeressert ansatt.

NE(S)T KONTORFELLESSKAP→STAVANGER
MAGU DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Gudbjørg Simonsen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Kine Hetland, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

→
Kafé.

Sosial møteplass.

Møterom og arbeidsplasser.

Et annerledes kontorfellesskap

→
Møteplass.

Ipark (innovasjonspark) i Stavanger er et internasjonalt senter for innovasjon, forskning og næringsutvikling. Ipark ønsket å tilby små bedrifter eller enkeltmannsforetak et kontorfellesskap der de kunne hjelpe hverandre opp og frem. Oppgaven ble å finne et passende konsept som skulle lokke aktuelle aktører til å leie kontorplass.

Magu kom opp med konseptet Ne(s)t, altså redebygging, og at de ulike små bedriftene skal «ut og fly» når de er klare for oppgaven. Målet var enkelt: å skape bedre og mer produktive arbeidsplasser for samhandling og jobb. Ne(s)t gir oss muligheten til å jobbe annerledes. Målgruppen er de som ønsker forbedret sosial opplevelse, et større nettverk, støtte, hjelp og muligheter til å utvikle nye ferdigheter.

Den trådløse virkeligheten rykker stadig nærmere, og rask utvikling av teknologi gjør at vi ikke har de samme behov på en arbeidsplass i dag som vi hadde for bare to–tre år siden. Et eksempel er smart telefonen som gjør at kontoret er blitt flyttet mer inn i hånden. Kontoret er derfor overalt og arbeidet kan gjøres overalt. Det tradisjonelle kontoret blir mer en møteplass. En plass hvor folk treffer folk, for å snakke og dele, bygge nettverk, og utvikle kompetanse. Ne(s)t er utviklet som en coworking space i Ipark og organisert etter prinsippet aktivitetsstyrt arbeidsplass i miniversjon.

Magu hadde mange inspirerende tanker om hva Ne(s)t skulle være – et sted du kan jobbe, behandle e-post og møte kunder. Her skulle det være internett med høy og stabil hastighet, som gjør at du kan jobbe raskt og trygt. Du skal kunne bygge nettverk og utvikle relasjoner, et sted som er bygget for samhandling der de gode ideene skapes. Et sted din entreprenørånd og entusiasme henter inspirasjon. Et sted for å lykkes i det du gjør best – et sted for suksess! Tanken var at hos Nest burde være ideelt for en enkeltperson å leie kontorplass. Her ville vedkommende få så utrolig mye mer enn bare en pult. Funksjonene skulle være tilrettelagt for konsentrert arbeid, møter med en eller flere. Men også for latter, uformell prat og god kaffe.

Fargene er inspirert av naturen, varme og dype farger som bygger videre på navnet nest. Dekor og folie er også inspirert av naturens former og farger. Materialvalget ble også viktig for akustikken da det er mange mennesker i et relativt trangt lokalet. Ideen bak belysningsplanen var å skape ulike stemninger for å inspirere til de aktuelle oppgavene som naturlig skulle gjøres i de ulike sonene. Her ville det ikke fungert med flat belysning over hele arealet, men med passende stemningsbelysning over de ulike arbeids-, møte- og sosialsonene. Prosjektet ble ferdigstilt i november 2015, og er alt fylt opp med leietagere. De har også utviklet et tilbud for arbeidsledige i regionen hvor de som ønsker å starte opp noe selv kan arbeide i et fellesskap fremfor å sitte hjemme alene.

NE(S)T

NORDEA-HUSET→OSLO

ZINC AS
Prosjektansvarlig→Stine Lanes Jensen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Bjørg Eva Røssaak, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeidere→Berit Olderheim, Hilde Walgermo, Sølvi Finnøy, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 157

→
Atriet som før var et uterom. Ganglinjene rundt gir god oversikt og liv til hele rommet. Trapp ned til møtesentret og inngang kantine til høyre, bidrar også til jevn aktivitet. Flis på gulv tåler hard bruk, mens den innfelte parketten danner rom for spesialmøbleringen midt på plan 1. Eik er gjennomgående treslag i hele prosjektet.

Dobbel takhøyde, klassisk materialbruk og integrerte løsninger i lobbyen. To resepsjonsdisker løser opp uttrykket, mens «back office» bak spileveggen skjuler praktiske funksjoner. De organiske formene i lysekronen fra Bocci kommer til sin rett mot de stramme linjeføringene.

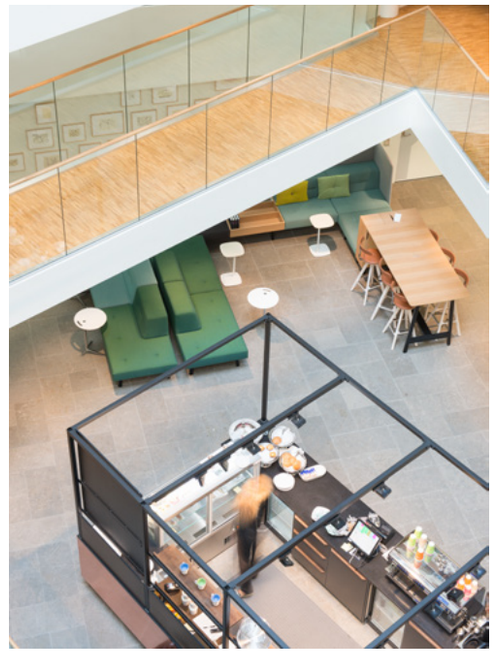

Betjent kaffebar som frittstående modul i tilknytning til Service Centre og torg.

Lun atmosfære i klassisk uttrykk

Nordea var etablert på flere adresser i Oslo og ønsket samlokalisering i et representativt hovedkontor. To eksisterende bygg ble knyttet sammen til ett hus da Nordens største bank skulle etablere nytt HK i Oslo. Helt siden konkurransearbeidet i 2012 til ferdigstillelsen i 2015, har interiørarkitektene i Zinc og Pilot Arkitekter jobbet sømløst i gjennomføringen av selve arkitektprosjektet med en 50–50-fordeling av ansvar og arbeid.

Prosjektet er utformet innenfra og ut, hvor det viktigste var å få på plass effektive kommunikasjonsveier i en uoversiktlig og komplisert bygningsmasse. Zinc rev alle innvendige fasader, la gangsonene ut mot atriene og glassvegger som skille mellom arbeidssoner og gangtrafikk. Dette lettet orienteringen i lokalene og ga raskere forflytning mellom sonene. Det er lagt opp til at det skal være lett for alle med ulike funksjonsnedsettelser å ta seg frem i bygget, det er oppgradert til TEK 10 for alle nye funksjoner, og så langt som mulig i eksisterende.

Med dette på plass, ble det mulig å etablere gode arbeidsarealer for de 2200 som nå er tilknyttet huset, enhetlig utført på alle etasjer for å gi fleksibilitet. Et bredt mellombygg på plan 2–7 forener de to byggene med et romslig, felles gulv (Exploration Zone/Torget). Her treffes kolleger til interne møter og uformelle treff ved kaffestasjonene. På gateplan er det åpen ferdsel mellom byggene som før, med oppgraderte uterom.

Søylerekken i den inntrukne glassfasaden vis-à-vis Colosseum Kino markerer ny hovedinngang. Fasaden er åpen, representativ og inviterende, samtidig som den innordner seg eksisterende arkitektur. Tidligere utendørs atrium er nå et romslig gulv som kan huse store arrangementer. Å få på plass meglersal innenfor eksisterende struktur var en utfordring. Løsningen ble en ny, søylefri storstue med dobbel høyde etablert på taket over plan 6. Å legge møtesenter til tidligere mørke lagerarealer i plan 0, ga en veldig god

Møtesentret på plan 0 oppleves som åpent, lyst og luftig selv uten direkte dagslys. Bankens egen myntutstilling skimtes i bakkant, mens den rolige interiørpaletten gir kunsten viktig spillerom.

I stuen tilknyttet møteavdelingen på plan 2, gir de store glassflatene god kontakt med atriet. Innredningen er gjennomført i en moderne, klassisk stil i fin kontrast til kunstveggen bak.

arealutnyttelse. Den rause trappen fra det nye atriet, gir god kontakt mellom det store allrommet under glasstaket og møtesentret.

I 2013 etablerte også Nordea sitt eget interiørprosjekt hvor flere krefter i Zinc har jobbet tett med byggherre. Nordea internasjonalt hadde besluttet å gå over til aktivitetsbaserte arbeidsplasser i alle sine kontorer, noe som er implementert i løsningene her. Zinc har arbeidet tett med Nordeas prosjektgruppe for å tilrettelegge deres totalrenoverte bygg for gode og fleksible arbeidsarealer. Her er det ingen kontorer og ingen faste plasser, men rikelig med steder til å utføre varierte oppgaver. Registrering og koordinering av eksisterende inventar for gjenbruk har også vært en stor del av oppgaven. Skilting og foliering av glassvegger er utformet i tråd med Nordeas profil.

En rolig fargepalett og utstrakt bruk av materialer som eik og naturstein, gir en lun atmosfære og et klassisk uttrykk som er gjennomgående for hele prosjektet. Nordea har også på eksemplarisk vis integrert den store kunstsamlingen sin i lokalene. Resultatet er et hus med et varig og solid uttrykk, utformet for å klare seg lenge uten påvirkning fra raskt skiftende trender. Samtidig er huset teknologisk oppdatert og innehar en fleksibilitet som skal kunne møte endringer, og som inviterer til åpenhet og samhandling i arbeidshverdagen.

Byggets største miljøbidrag er at effektiv arealutnyttelse har gitt Nordea mulighet til å samle sine funksjoner som tidligere var spredd på flere lokasjoner, i to sammenbygde hus. Dette gir en arealreduksjon på 40% og totalt sett stor reduksjon av energiforbruket.

Det er vektlagt å bruke eksisterende konstruksjoner så langt som mulig, og unngå mer utskifting enn nødvendig. Det som er tilført bygget, er gjort med tanke på holdbarhet og lang levetid.

←
Nye, store vinduer i fasaden gjør at man fra sosiale soner og arbeidsarealer hos byggets leietakere har en flott utsikt til inngangsportal, hovedtrapp og atrium.

NYDALSVEIEN 28→NÆRINGSBYGG FOR AVANTOR→OSLO
METROPOLIS ARKITEKTUR & DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Kari Ihle, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Tone Hauge, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeidere→Maria Kjærgård, Linn Slettli, Cathrine Stokke interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Inngangsportal.

Sittegruppe ved peisen.

Himling og vegger i arealene i tilknytning til atriet, er holdt sorte for å skape en arkadeføelse rundt «torget» med gode sitte- og møteplasser.

Næringsbygg med historie

Nydalsveien 28 var opprinnelig hovedkontor for Christiania Spikerverk; denne historien sitter fremdeles i veggene. På 1990-tallet ble eiendommen videreutviklet med to nye bygg, med et stort glassoverbygget atrium som en sentral del av bygningsmassen.

Frem til rehabiliteringen har bygget vært et enbruker-bygg og fremstod som ekstrovert. Etter rehabiliteringen skulle bygget bli et flerbruker-bygg, og husene som er knyttet sammen av atriet skulle bli et felles torg, møteplassen for alle brukerne av bygget og deres gjester. Metropolis var engasjert i konseptutviklingsfasen sammen med Nyark og jobbet samen med eiendomsbesitter Avantor med utvendig og innvending konsept. Bygningsmassen er i dag totalt rehabilitert, ute og inne.

Metropolis har jobbet bevisst med stil og visuelt uttrykk, materialitet og farger som underbygger tanken med ulike bygg som omkranser torget. Når Godt Brød i tillegg flytter inn i tilknytning til resepsjonen, får bygget et komplett serveringstilbud, som retter seg mot husets leietakere så vel som til forbipasserende som kan bruke fellesfunksjonene i bygget og torget ved inngangen.

En totalrehabilitering av denne type gammel bygningsmasse gir mange bygningstekniske utfordringer. Spesielt kritisk var omformingen av atriet med tanke på lyssetting, klimatiske forhold og opplevd atmosfære. Prosjekteringen forutsetter en tett tverrfaglig koordinering og respekt for hverandres fag. En forutsetning for å lykkes har vært en tett og positiv dialog, hyppige koordineringsmøter og god prosjektstyring. Parallelt med bygningsmessig prosjektering av fellesarealer og leietakerarealer (planløsninger, farge/materialer, gulv, himling og belysning og faste innredningselementer) har Metropolis ivaretatt konsept, løs innredning, foliering og dekor for flere leietakere i samarbeid med deres brukerrepresentanter.

Til tross for en meget stram fremdriftsplan, totalentreprise og parallelt pågående prosjektering for de første leietakerne, har sluttresultatet blitt svært vellykket. Bygget skiller seg ut med en tydelig identitet. Mange leietakere er på plass og etterspørselen er god. Miljøambisjonene til Avantor har vært en forutsetning i hele prosjekteringen og klassifiseringen BREEAM Very Good er oppnådd. Det er jobbet med kontrastfarger og teksturer i bygningsmessige elementer for å innarbeide krav til UU som en naturlig del av løsninger og fargesetting av byggene.

POWEROFFICE→BODØ
AS SCENARIO INTERIØRARKITEKTER MNIL
Prosjektansvarlig→Linda Steen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

→
Åpent og lukket møterom med utgang til takterasse.

Resepsjon og møteromsavdeling.

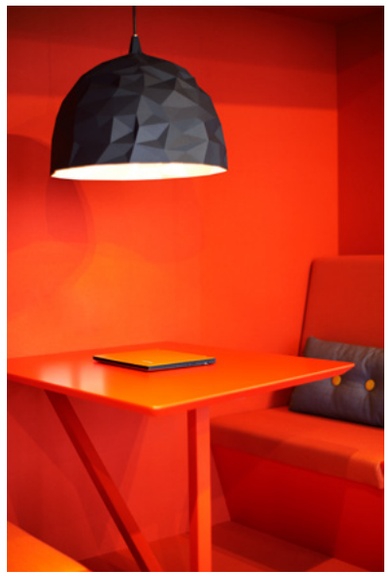

Detalj fra kjerne – møteplass.

→
Fellesarealer i kontor.

Visjonær lekenhet

Gårdeier Christian Jakhelln AS og leietager PowerOffice engasjerte Scenario til interiørprosjekteringen og ombyggingen av 8. etasje i Jakhelln Brygge på kanten av Bodø havnefront. Med 360 graders utsikt over fjell, hav og Bodø by, manglet det ikke på inspirasjon og muligheter for denne flotte etasjen.

PowerOffice er et visjonært firma innen programutvikling. De arbeider tett på tvers av fagfelt innenfor bedriften og mener at de gode ideene oppstår like godt under morgenyogaen de starter sine allmøter med, ved foosballbordet eller over en kopp kaffe, så vel som ved arbeidsplassene deres. Dette ville de at det nye kontoret skulle understøtte i alle ledd av interiør og løsninger. Ønsket var et aktivt, lekent, fleksibelt og annerledes kontor.

«Power» fra PowerOffice-navnet og den storslåtte naturen som omkretser etasjen i 360 grader inspirerte til både fargevalg, møbeldesign, interiør og profilering.

Scenario har vært ansvarlig interiørarkitekt i prosessen med å integrere PowerOffices ønsker og behov for de nye lokalene, med et stort auditorium tilknyttet en annen leietager i bygget.

Auditoriet som ligger sentralt i etasjen, ga spennende utfordringer som bidro til den karakteristiske faseterte veggen som omslutter kjernen av etasjen. Med inspirasjon både fra PowerOffices egen profil og den omkringliggende naturen, oppstod den ekstruderende formen som fasiliterer «touchdown»-møteplasser, kopinisjer, telefonrom, garderobe, oppbevaringsløsninger og tekniske rom for lokalene.

Videre omfatter prosjektet; hovedinngang for etasjen, åpne landskapsplasser, møteromssenter, frittstående møterom, sosiale soner inkludert spillrom, stillerom, kjøkken, tekjøkken, sanitærfasiliteter, spesialdesignede møbler, løst inventar, gardiner, profilering og beplantning.

Scenario utarbeidet også arbeidsbeskrivelsen til hovedentreprisen for etasjen og bisto gårdeier med tilbudsevalueringer, koordinering mellom underentreprenører og med hovedoppfølging av møbelsnekkerleveransen.

Fra resepsjonen ledes man rett inn i kantinen som også fungerer som samlingsplass for allmøter og større eventer. Glassvegger inn til testrom er et bevisst valg for å synliggjøre denne aktiviteten.

Vi har gjenskapt utsikten over fjorden – scenograf har malt motivet rett på veggen.

Tema for møterommene henspeiler på steder RiksTV er tilstede i hverdagen. Her fra stuen.

De spesialdesignede båsene er populære til bespisning og uformelle møter. Synlige installasjoner og indirekte belysning i betonglamellene gir et spennende uttrykk.

RIKSTV→OSLO
ZINC AS
Prosjektansvarlig→Stine Lanes Jensen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Bjørg Eva Røssaak, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Kaja Klingenberg, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Resepsjonsområdet er lyst, luftig og åpent med god plass til å ta i mot gjester. Lokalenes industrielle historie er videreført i røff materialbruk og synlige føringer i himling. Romslig styrerom i midtsonen av lokalet med RiksTV sine verdier som en del av folieutformingen.

Røff betong

Zinc har bistått RiksTV fra tidlig søkerfase med inntegning av cirka 90 arbeidsplasser på forskjellige lokasjoner i Oslo. Valget falt til sist på lokaler opprinnelig bygget for skinnauksjon på 60-tallet.

Rålokalet har gått gjennom en total rehabilitering i transformasjonen fra lager til kontorarbeidsplasser med ny inngang, egen kantine, møtesenter og egen takterrasse. Zinc har jobbet frem planløsning og detaljer i nært samarbeid med RiksTV. Et viktig grep er samlingen av faste funksjoner som møterom, lab, WC og garderober i en kjerne i midten av lokalet, hvor rause korridorer åpner for siktlinjer, samtidig som arbeidsområdene skjermes for aktiviteten som følger med disse funksjonene. De faste landskapsplassene er lagt langs fasaden med eksepsjonell utsikt og mye lys. Etablering av takterrasse med utsikt mot Oslo sentrum var også en sentral del av prosjektet. Tegningsunderlaget er bearbeidet videre av LOF Arkitekter i forbindelse med bygging og søknader.

Å utforme lokalene slik at de understreker RiksTV sin identitet har vært en svært viktig del av prosjektet. Bygget, tegnet av Greve og Grung, har mottatt Betongprisen, og det ble tidlig klart at eksisterende betongkonstruksjoner skulle være synlige og understrekes i prosjektet. Dette harmonerte godt med RiksTVs ønske om et røft uttrykk i lokalene og gjorde at valget om åpen himling ble tatt tidlig i prosjekteringen. Zinc har stått for utforming av fast inventar og løs møblering/gjenbruk, fargesetting og materialbruk, samt bistått i forbindelse med den helhetlige belysningsplanen utformet av Light House. Resultatet er et mangfoldig og karakteristisk lokale som fungerer for variert arbeid og fleksibel bruk. I de nye lokalene har RiksTV god plass til events og større kundearrangementer i eget hus.

AVANCE GAS→OSLO
NYFELT OG STRAND AS
Prosjektansvarlig→Merete Strand, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Anne-Linn Nyfelt, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

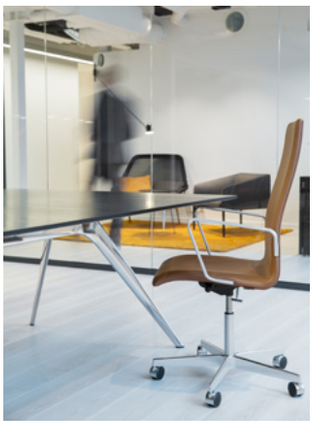

Styrerom og resepsjon er kun adskilt med en glassvegg som skaper et åpent og luftig miljø med stor tilgang til dagslys. Ved behov kan styrerommet skjermes ved bruk av motoriserte rullegardiner.

I prosjektet er det gjennomgående blitt brukt hvite skap som opptrer diskré mot de hvite veggene.

I korridoren inn til kontorlandskapet, er kjøkken og garderobe plassert i nisjer. Innredningen er her holdt i den mørke tonen som i styrerommet. Ved å benytte seg av noen gjennomgående grep, bindes de ulike arealene og sonene sammen.

→
Kontor med skyvedører i glass mot kontorlandskapet gir god kommunikasjon mellom ledelse og de operative enheter.

Stramt og tidsriktig i Sjømennenes Hus

Nyfelt og Strand ble kontaktet av Avance Gas for å ivareta deres interesser og behov under renoveringen av firmaets nye lokaler på ærverdige Grev Wedels plass.

Her skulle Sjømennenes hus bli til moderne kontorer i åtte etasjer. Interiørarkitektens oppgave var å vurdere Avance Gas' plassbehov og alternative planløsninger, og å komme med forslag til oppgraderinger med tanke på materialer, farger, systemvegger og belysning. Prosjektet innebar også uttegning av spesialinnredning til blant annet styrerom, kjøkken og garderobe, samt beskrivelse og bestilling av løse møbler.

Lokalene hadde i utgangspunktet et industrielt preg med åpen teknikk i himling og noe eksisterende betongkonstruksjon. Fasaden fikk under renoveringen, nye store glassflater med en fantastisk utsikt mot Oslos indre havn. Med en plassering i syvende etasje, lå alt til rette for at shippingfirmaet Avance Gas skulle få et passende bakteppe i form av fergekaien og den daglige trafikken ut og inn av Oslofjorden.

Kunden hadde klare retningslinjer i forhold til at lokalene skulle fremstå stramme og tidsriktige og bygge opp under deres identitet som et moderne shippingfirma. Det ble lagt vekt på kvalitet i materialer og innredning, og det ble gjort betydelige oppgraderinger og leietakertilpassinger i forhold til utbyggers standard utførelse.

I styrerommet er det blitt lagt vekt på eksklusive møbler med tanke på at dette er de besøkendes møte med bedriften. Det store møtebordet på 5,6 meter med Arne Jacobsen-stoler i cognacfarget skinn, blir rammet elegant inn av glassvegger med slanke, sorte aluminiumsprofiler. Styrerommet er strategisk plassert like ved inngangen og resepsjonen.

Parkett i hvitpigmentert ask og lyse vegger er gjennomgående i hele lokalet og gir rommene et lyst og nordisk uttrykk. All plassbygd innredning er i en mørk gråtone med synlig trestruktur og danner en skarp kontrast til de ellers lyse flatene og binder de ulike rommene sammen.

På grunn av mange harde flater og til tider høyt støynivå, måtte det tas ekstra hensyn til akustikken. Løsningen ble store akustiske bilder med motiver fra firmaets egne skip og maritime miljø som samtidig bidrar med fargeinnslag til rommene.

Gjennom hele bygge- og designprosessen har Nyfelt og Strand hatt en tett dialog med arkitekt, entreprenør og håndverkere og opptrådt som bindeleddet mellom oppdragsgiver og utførende.

Spesialinnredningen i styrerommet fremstår mørk som en klar kontrast til alt det hvite og lyse. Selve innredningen er i malt askefinér, med grep i lys ask. På bakveggen er det benyttet matte, mørkegrå fliser i tilsvarende farge for et dempet uttrykk.

Glassvegger med slanke, sorte aluminiumprofiler rammer inn styrerommet og er det første de besøkende ser når de kommer inn i lokalet. Rommet fremstår nærmest som et monter der bedriften viser seg frem.

←
Kombinasjon av glass og spilevegger i eik sørger for avskjerming uten å stenge rommene.

STATKRAFT→TRONDHEIM
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→Malin Skjelland Eriksen, Interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Spilevegg.

Uformelle møteplasser i spennende kontraster.

Avstemt romopplevelse

I det nyoppførte bygget Stålgården Nord i Trondheim, har Romlaboratoriet bistått Statkraft med planløsning, innplassering, interiørkonsept, samt fast og løs innredning i to av byggets etasjer. Romlaboratoriet har gjennom hele prosessen hatt tett dialog med arkitekten av bygget, ARC, entreprenører og oppdragsgiver i utviklingen av løsninger. Bygget ble tildelt eiendomsprisen 2015.

Med utgangspunkt i arbeidsplassmodellen som tidligere utviklet for Statkraft, har Romlaboratoriet videreutviklet denne, samt revitalisert og utfordret interiørkonseptet til et nytt – og stedstilpasset uttrykk for Trondheimskontoret. I det åpne landskapet har interiørarkitekten utformet stedstilpassede kjerner som anerkjenner den eksisterende arkitekturen, og som rommer funksjoner som stillerom, mindre møterom, uformelle møteplasser, sosiale soner, kopi-, print- og miljøstasjoner. I de ellers nøytrale og lyse omgivelsene, bidrar kjernene til spennende kontraster med sine forskjellige farger og møbler.

Kjernene er hovedsakelig i glass for å sikre transparens i landskapet og innslipp av dagslys innover i lokalet. Spesialtegnede eiketrespiler sørger for avskjerming uten å stenge av rommene helt, hvorav noen er montert med skinnesystem for å kunne skjerme etter behov. Spilene med sine vertikale linjer, bidrar også til et interessant interiørlandskap med variasjon.

Den plassbygde innredningen er skreddersydd kjernen og man kan nesten si at kjernen er formet rundt funksjonene – og innholdet vi disponerte. Sittebenker og nisjer forsterker den stedlige egenarten og bidrar til maksimal utnyttelse av arealene. Kjernen er utformet med gjennomgående passasjer som bidrar til god tilgjengelighet, flyt i gangsoner og optimale lysinnslipp fra fasade og inn mot den gjennomgående lysgården og atriet i midten av bygget. Formmessig svarer kjernen på den eksisterende arkitekturen, samtidig som den er et resultat av innholdet den skal romme. Den er utviklet både innenfra og ut – og utenfra og inn.

Alle te-kjøkken er spesialtegnet hvor størst fokus ble lagt i mottaksarealet, som er det første møtet med Statkraft i bygget. Den gjenkjennelige blå fargen er transformert til en mørkere utgave og er en fin kontrast til fargerike detaljer. Fokus på lyd og akustikk har vært førende gjennom hele prosessen. Utfordringene med det åpne kontorlandskapet var vi godt kjent med, og dette var bidragsytende for våre valg av materialer, utformingen av disse og plassering av funksjoner. I mottaksarealet fikk vi skreddersydd akustiske himlingselementer bestående av laminerte trelameller hvor det er montert overskuddsfilt på ene siden. Dette skaper en interessant effekt, og himlingen endrer uttrykk avhengig av hvilken retning i korridoren du ankommer området fra.

Materialholdningen er basert på arkitekturen med eksponert betong og eik. Romlaboratoriet har hatt fokus på naturlige og robuste materialer, og har utviklet konseptet med formål å tilføre varme og materialitet til et ellers rent og enkelt kontorlandskap. Sterke farger understreker funksjonene, bidrar til at man enkelt kan orientere seg, og gir liv til interiørene innenfor et kontrollert rammeverk og med tydelig disponering. Nyanser av blått, grønt og rosa i kombinasjon med lyse vegger, treverk og betong bidrar til en avstemt romopplevelse – som samtidig sparker litt fra seg. Fargerikdommen er konsentrert til rom i kjernen, sosiale soner og lukkede møterom.

STRANDEN 11→OSLO
METROPOLIS ARKITEKTUR & DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Hanne Cathrine Arvik, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Ane Bernthon, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeidere→Tone C. Hauge, Tine Marie Kverum, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Stålplater og med innfelt dekorativ logo i patinert messing skaper et elegant utseende på en ellers stram disk. Loungestoler i velur, teppe, gardiner og dekorativ belysning skaper stemning og gir lunhet.

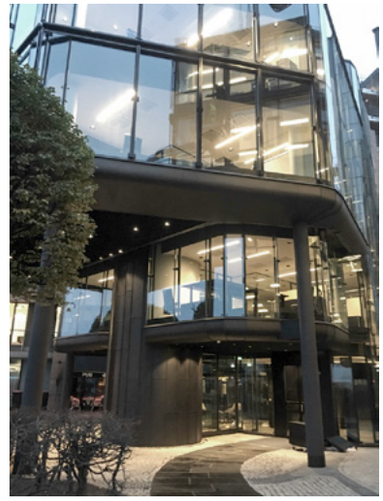

Bygg utvendig med ny kledning i patinert zinc og spilehimling med innfelt belysning.

Grafisk detaljering og utsmykking i patinert messing er gjennomgående i bygget.

Sofistikert og elegant

Forutsetningen for prosjektet var å bidra til et «lite ansiktsløft» på himling og belysning og resulterte i en totalrehabilitering av bygget, utvendig og innvendig. En spennende prosess med tett involvering med kunde og alle involverte fag. Bygget var et klassisk Niels Torp-bygg, med mye glass og gjennomført 80-talls stil innvendig og utvendig. Nå fremstår bygget i «riktig» tidsepoke og med gjennomført bygningsdetaljering og høy kvalitet.

Metropolis fikk i prosessen ansvar for å skape en ny og helhetlig identitet for bygget, inklusiv grafisk profil. Et viktig premiss var valg av varige og solide materialer og løsninger som vil gjøre bygget attraktivt i mange år frem i tid.

Interiørarkitektens anbefaling ble mørk, patinert sink på fasaden og den spesialtegnede spilehimlingen med innfelt belysning. Sinken gir bygget en tidløshet og understreker dets unike karakter og form. Norsk Ottaskifer ble valgt på gulv i resepsjon og på takterrassen. Mørkbeiset eik i kombinasjon av metall og messing gir en fin kontrast mellom det elegante og røffe.

Byggets form er utfordrende med buede vegger og få 90 graders vinkler. Det ble jobbet mye med planløsningen for å skape en god struktur innvendig, forbedre arealutnyttelsen og gi rommene et roligere uttrykk.

Med glassfasader og tregulv blir akustikk en vesentlig faktor. Det samme er kravene til ventilasjon som igjen skaper utfordringer for takhøyden. Metropolis hadde et sterkt ønske om å opprettholde en slett himling, og anbefalte akustikkpuss i alle himlinger; en krevende løsning for de utførende, men valget ble helt avgjørende for et vellykket resultat sett opp mot estetikk og lydkvalitet.

Det ble i tillegg jobbet bevisst med indirekte belysning for å skape oppløft og en visuelt høyere takhøyde i etasjene. Lys er også brukt for å forsterke det sofistikerte uttrykket og skape dynamikk og variasjon i de ulike arealene. Belysningen er i tillegg et viktig dekorativt element.

All fast innredning er tegnet av Metropolis i samarbeid med møbelsnekker Backe Wiig og Reitan. Spileveggen i resepsjonsområde gir en unik «tekstur» mot glassfasaden og skiferen.

Man arbeidet mye med å finne de riktige kontormøblene som kunne tilfredsstille individuelle behov, samt ivareta krav til kvalitet og varighet. Spesialdesignede tepper og lange gardiner, er med på gi rommene den riktige atmosfæren og bidra til en «hjemmefølelse» på kontoret.

Spesialtegnet AV-vegg med integrert TV og oppbevaring følger bredden av flåten som er nedfelt over møtebordet. Full takhøyde ble opprettholdt på hver side for å følge glassfasaden og gi luft til rommet.

Styrerommet plassert på toppen av bygget med takterrasse og panoramautsikt. Nytt elegant glassrekkverk med skjult innfesting for ikke å ta utsyn fungerer optimalt. Møtebord i mørk Fenix laminat og grå klassiske Vitrastoler gir det lille ekstra til det elegante møterommet.

Alle veggene mellom kontorene ble bygget med tette vegger nede og glass over for å gi lys inn i kontorarealet. Arbeidsplassene i sort eik med sort desktop og lave oppbevaringsskap gir et sofistikert og maskulint uttrykk.

Mørkt eikegulv som tåler slitasje, og kontorfronter med sorte profiler opp mot lyse vegger og indirekte belysning skaper en fin kontrast og en lun stemning. Minikjøkken er plassert i midten av arealet som et frittstående element med dekorativ belysning hengende over.

Fellesområdet er delt inn i to soner. Her er det ei sone med lav sittehøgde og ei med barløysing for korte uformelle møter.

Gjesteplassar. Kontoret har gjesteplassar midt i lokalet. Sidan dette ikkje er permanente plassar, er denne funksjonen plassert midt i lokalet. Dette gjer også rommet fleksibelt i forhold til bruken.

WIMOH→BLOMSTERDALEN
MELLOMROM ARKITEKTURPSYKOLOGI AS
Prosjektansvarlig→Lene Pettersen Utbjoe, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Ingfrid Aasen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Møterommet har to soner. Ei med møtebord og ei med sofa og loungestolar. Rommets soner er adskilt ved at formen har ein knekk. Sofagruppa er definert med lavthengande belysning og golvteppe.

Kontora er utstyrt med hev/senk pultar som sikrar god ergonomi. Gardinene har ei aluminiumsbakside som gjer at dei hindrar blending og oppheting men likevel er gjennomsiktige og slepp også lys inn. Dei har også funksjonen med at dei mjukar opp det stramme og maskuline uttrykket.

Minimalistisk og lekent

Kunden ønsket eit heilskapleg interiør med gode kvalitetar og eksklusivt design. Lokalet skulle kjennast som ein «heim utanfor heimen» då dei som arbeider i firmaet til tider er der mykje og er avhengig av å skape tette band.

Det var også viktig å bruke nordisk design. Prosjektet starta som ein mogelegheitsstudie der interiørarkitekten var engasjert for å lage ein optimal planløysing i utleielokala til Telenor Eigedom på Kokstad i Bergen for leigetakar Wimoh AS. Leigetakar var oppteken av å få eit lokal med ein optimal planløysing for deira behov, samt at lokalet skulle ha høge kvalitetar på material og produkt. Dei var involvert i heile prosessen, der det var eit tett samarbeid med interiørarkitekt, leigetakar og huseigar, samt dyktige samarbeidspartnarar i form av leverandørar og produsentar. Bygget var teikna av Pedersen og Ege arkitektar saman med B+B arkitektar og oppført i 2000. Det har vunne fleire prisar for god arkitektur, og det var difor spesielt viktig å ha respekt for den eksisterande arkitekturen som låg til grunn. Prosessen gjekk lagvis der interiørarkitekten byrja med ein grundig gjennomtenkt planløysing og skildring av hovudfunksjonane på romma.
I denne fasen var det også viktig å beskrive tekniske kvalitetar så vel som dei estetiske kvalitetane. Det enda med spesiallaga veggar i valnøtt med dører på heile 2700 mm høgde. Det eksisterande golvet vart slipt ned og olja på ny, saman med vindaugskarmane. Kjøkkenet var planlagt for å kunne brukast til dagleg bruk som eit supplement til den eksisterande kantina. Interiørarkitekten valde også nordisk servise og norsk bestikk som passa konseptet. Frontane på kjøkkenet er vald i ein grønblå farge som endrar seg etter dagslyset. Ei fin overrasking i det enkle kjøkkenet. Alle kontora har hev/senk pultar og ein terskelfri åtkomst. Det er også bruk eksisterande parkett med lause tepper for enkel reingjering. Dører er dimensjonert for at det skal vere god plass til rullestol, og glas er merka med eit minimalistisk og lekent uttrykk. Fargepaletten er i naturfargar inspirert av den norske kysten med mørk blå og svart for å gi ein djupne. Det er tatt i bruk naturmaterial som skinn og tre for å understreke det nordiske. Tekstil på vindauger er brukt bevisst for å mjuke opp den elles maskuline stramme stilen, i tillegg til at den har ein funksjon mot blending og oppheting. Lokalet har fått eit maskulint og minimalistisk uttrykk med mjuke kantar. Nordisk stil, med internasjonal vri.

←
Kjøkkenet ble strukket helt opp til himlingen for å utnytte all tilgjengelig plass. Sammen med rammen i valnøtt gjør dette at rommet virker høyere enn det er. Speil mellom benkeskap og overskap skaper en illusjon om større rom.

2-ROMS BLIR 3-ROMS→LEILIGHET
CADI AS
Prosjektansvarlig→Frida Camilla Midttun Finnerud, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Elin Skjeseth Bashevkin, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

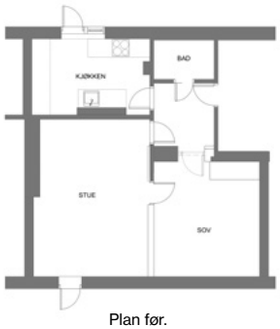

Plan før.

Plan etter.

Spesialdesignet seng med oppbevaring for maksimal utnyttelse. Under et lokk i hjørnet skjuler det seg et ekstra rom til oppbevaring av dyner osv.

Utnyttelse av nisjer.

2-roms blir til 3-roms

Kunden ønsket å forbedre planløsningen ved å se på mulighetene for en bedre sammenheng mellom kjøkken og stue, samt skape et ekstra rom med seng og to kontorplasser.

Etter å ha vurdert flere alternativer ble løsningen å legge kjøkkenet inn i veggen mellom stuen og soverommet. Her var det et tilgjengelig soilrør og mulighet for å strekke vannrør fra badet over himlingen i gangen. For å maksimere arealet i dette nye kombinerte oppholdsrommet ble kjøkkenet skjøvet inn i soverommet så langt det lot seg gjøre slik at man fikk en dyp nisje til kjøkkeninnredningen. Underveis ble det avdekket en forskjell i gulvnivået på soverommet og i stuen. Dette ble løst ved å la kjøkkeninnredningens sokkel dekke overgangen. For å slippe utfordringen med skjøting av eksisterende parkett og for å få et mer slitesterkt materiale i forkant av kjøkkenet ble det felt ned to store fliser av Silestone i samme type som var valgt som benkeplate.

Det ble lagt vekt på å utforme kjøkkenet som et møbel og som en integrert del av stuen. Denne kombinasjonen av spesialdesign og standard kjøkkeninnredning som skulle flettes sammen var helt avhengig av en god dialog og oppfølging mellom de ulike leverandørene og entreprenøren.
For å sikre at valnøttoverflaten ble lik på de ulike delene ble leveransen splittet opp, slik at kjøkkenleverandøren leverte alle skap i grått, mens spesialsnekkeren leverte omrammingen med integrerte hyller og overskap/hylle i valnøtt.
For å øke romfølelsen ytterligere ble det valgt sotet speil på flater mellom benkeskap og overskap.

Det gamle kjøkkenet ble omgjort til gjesterom og arbeidsrom med en skreddersydd løsning for mest mulig oppbevaring. For å skape helhet i materialer og form ble valnøtt gjentatt i en hylle.

NYTT OPPHOLDSROM I FAMILIEBOLIG

CADI AS
Prosjektansvarlig→Elin Skjeseth Bashevkin, interiørarkitekt MNIL
Porsjektmedarbeider→Frida Camilla Midttun Finnerud, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Kontraster i materialer.

Bakvegg i slemmet tegl.

Nytt oppholdsrom i familiebolig

Det opprinnelige rommet var delt i to soner. Kjøkkendelen lå på et oppbygget gulvplan med to trinn opp fra spisestuen.

Dette var meget upraktisk og til tross for god høyde under taket, ble rommet oppfattet som tett og mørkt på grunn av den røde teglstenen og den utdaterte mørkegrønne kjøkkeninnredningen. Kunden ønsket å jevne ut nivåforskjellen, og skape et lysere, moderne og mer funksjonelt kjøkken/oppholdsrom med færre overskap/høyskap uten å gå på bekostning av oppbevaringskapasitet.

Av ergonomiske hensyn ble oppvaskmaskinen integrert i en mellomhøy enhet. Komfort og kvalitet var også et viktig kriterium ved valg av spisestuemøbler.

Underveis ble det jobbet med flere alternativer for slemming av den røde teglen. Både i forhold til fargevalg og hvor stor grad slemmingen skulle dekke over mursteinen. Kunden ønsket en hvit kjøkkeninnredning og dette la føringer for videre material- og fargebruk. Det ble tidlig landet på å bruke den innerste veggen til høyskap, og for å skape en dynamikk i materialer og form fikk denne en sort overflate. For å binde dette sammen med noe varmere materialer, fikk overskap og spisebord utførelse i valnøtt, og fargevalg for slemmingen falt på en betonggrå tone.

Det ble vektlagt å holde en åpen og luftig romfølelse uten store avtrekshetter og overskap.

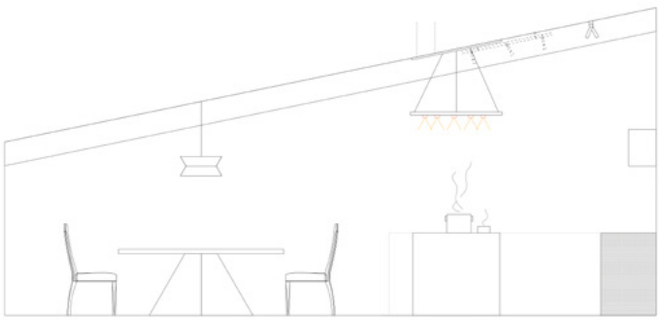

ENEBOLIG RØHRTS VEI→OSLO
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→Malin Skjelland Eriksen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Kjersti Hoel Gazzola, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Historiske gjenstander skulle integreres i et dynamisk hverdagsliv.

Eksisterende el-uttak ble ryddet opp for å oppnå mer praktisk og effektiv plassering.

Spisestue.

Upretensiøst og solid

Romlaboratoriet AS ble kontaktet av oppdragsgiver, en familie på fem, for bistand til utvendige og innvendige arbeider på deres enebolig i Ekebergåsen i Oslo.

Boligen var velbrukt og fullstappet. Etter 20 år med tre sønner, hjemmekontor og åpent hus, var slitasjen synlig. Det hele startet med behov for oppbevaringsplasser og utstillingsplasser. Familiens samling av arvegods og historiske gjenstander skulle bli en viktig del av de nye løsningene. Spørsmålet ble derfor: hvordan skape rom for et dynamisk og praktisk hverdagsliv, hvor historiske gjenstander integreres – og setter preg på et familiehjem på en praktisk og moderne måte, uten å oppleves som et mausoleum?

Som et utgangspunkt trengte det godt brukte hjemmet en gjennomgående oppgradering, og alle tre etasjene i det nøkterne Selvaag-huset fra 1994, ble mer eller mindre revitalisert. Størst var inngrepene i første etasje, hvor det ble etablert nytt kjøkken, nytt gulv, ny himling, spesialtegnet peis og plassbygget innredning. I andre etasje ryddet interiørarkitekten opp i romstrukturen ved å flytte innvendige vegger og utvide badet. Her satte man også inn et ekstra takvindu for innslipp av mer dagslys. Integrert og plassbygget oppbevaring i knevegg bidrar også til at behovet for løse møbler på badet er minimal.

Øvrig oppgradering har bestått i overflatebehandling og oppgradering av eksisterende materialer og elementer. Det ble også gjort store oppgraderinger av belysningen i alle etasjer med utenpåliggende spotter som generell belysning. Langs den blå «galleriveggen» i stuen ble det montert innfelte spotter på skinne, slik at man kan, etter behov, fremheve malerier og historiske objekter,

Gamle kjøkkenskap har fått nytt liv som TV-benk.

Kjellerstue med plassbygget innredning.

Oppgradert og gjenbruk av gamle møbler.

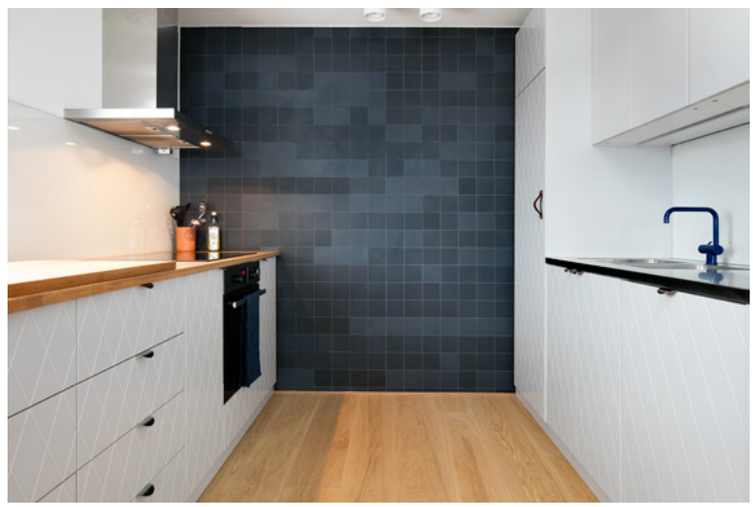

Blå fondvegg på kjøkkenet.

som en spennende kontrast til det øvrige interiøret, og som en fin tilstedeværelse av både familie, historie og minner. Eksisterende el-uttak ble ryddet opp i for å oppnå en mer praktisk og effektiv plassering.

Romlaboratoriet har vært prosjektleder for hele prosjektet, også opp mot total-entreprenør. Gjennom hele prosessen har det vært et nært samarbeid med både utførende og oppdragsgiver. Med tett oppfølging på byggeplass og dialog med utførende og kunde, har man oppnådd et interiør som er preget av godt samarbeid, hvor de viktige små detaljene, de som kanskje ikke ses med det blotte øyet, har blitt ivaretatt, og som bidrar til gode romopplevelser.

Utgangspunktet for konseptet var integrering av historiske objekter og legge til rette for en praktisk hverdag. Tanken bak den plassbygde innredningen var at den skulle oppleves som en naturlig del av de eksisterende rammene, med formål om å kombinere praktisk oppbevaring og utstillingsplass. Som en skreddersydd løsning, kan vasen fra den russiske Tsaren helt fint stå sammen med barnetegninger og kokebøker. Ved å flytte rundt på – og å skifte ut objekter, er hyllen tenkt som en levende beholder.

Gjenbruk var med fra starten av og Romlaboratoriet har, så langt det har latt seg gjøre, oppgradert og gjenbrukt eksisterende møbler. De gamle kjøkkenskapene har blant annet fått nytt liv som skjenk i kjellerstuen, og som «center piece» i den dyprøde gangen. Resultatet er et upretensiøst og solid interiør, som med tilstedeværelsen av fordums tid, gjenspeiler familien som bor der – og deres liv.

Originalt liggende panel hadde gulnet og ble grånet.
Ovnen i støpejern kom bedre til sin rett med enkel møblering rundt.

Nytt linoleumsgulv og kjøkkenfonter i valnøttre.

Retro peisestue. Nye møbler og ny belysning, men uttrykket gir fortsatt en 60-talls følelse.

REHABILITERING AV ENEBOLIG
RAMSØSKAR INTERIØRARKITEKTER AS
Prosjektansvarlig→Trond Ramsøskar, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Camilla Bentzen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Grov mur i kombinasjon med mosaikkfliser.

Lamper og lysekroner ble valgt med omhu for å gi et moderne, men tidløst uttrykk.

Forandre og bevare

Noen boliger har kvaliteter som gjør at rehabilitering må utføres med nennsom hånd. Dette huset utmerket seg ved arkitektoniske detaljer, materialbruk og førsteklasses håndverk. Det var aldri tvil om at både teglsteinen, den svevende trappen og de opprinnelige veggene skulle være med videre. Kvalitet forplikter; så enkelt var det.

I mange av rommene foretok Ramsøskar kun justeringer. Panelet er lagt slik man vanligvis gjør på yttervegger. Det gir en gedigen og flott effekt, men fargen ble grånet litt – den var blitt for gul. Panel i tak ble skiftet ut med glatte himlinger, og nytt sort linoleumsgulv kom på plass. Ønsket var å fornye uten å ødelegge det opprinnelige preget.

Andre steder i huset ble det gjort store endringer – blant annet fordi planløsningen var for tett og for dårlig tilpasset dagens levemåte. For eksempel ble tre små rom uten særlig nytteverdi åpnet opp for at beboerne skulle få et hensiktsmessig kjøkken. Det ble revet vegger for å få plass til et romslig og innbydende bad.

Et viktig mål var at de nye elementene i interiøret skulle fremheve de gamle. Alt skulle spille på lag, og ingenting skulle kollidere. Kjøkkenfronter og baderomsfronter i valnøttre ble valgt fordi de kler boligens arkitektoniske detaljer. Ovnen i støpejern er et klenodium som nå kommer til sin rett fordi møbleringen rundt den er enkel. De vakre beslagene på døren til kjølerommet er tatt godt vare på – de inngår i boligens utsmykning.

Det nye badet er basert på kontrastvirkninger. Grov mur kombinert med små mosaikkfliser og store lyse flater gjør det ulikt de fleste andre bad. De flerfargete flisene er som en harmonisk refleks av mursteinen, og selv om veggfeltene er svært ulike, gir de et enhetlig og dust inntrykk. Dette forsterkes ytterligere av speilveggen.

Gjestetoalettet har et interiør som er stramt og frekt på samme tid. Hvitt og sort gir et litt strengt uttrykk, og det samme gjør de rette og markerte vinklene i speilet, vasken og flisene. Overraskelsen er det overdådige tapetet som bryter helt med resten av interiøret.

Den store stuen består av to deler med helt ulik stil. Peisestuen er retro, og her flørter interiørarkitekten med 60-tallet. Er møblene nye, eller er det snakk om resirkulerte praktstykker? Det er vanskelig å være sikker. Den andre delen, dagligstuen, er moderne og likevel tidløs. Helhetsinntrykket er lyst og delikat, men turkise kontrastelementer tilfører interiøret den nødvendige spenningen.

Belysningen i huset er moderne. Spotlys er flittig brukt for å fremheve alle detaljene. Lamper og lysekroner er valgt med omhu av samme årsak.

Boligen er et skoleeksempel på at klassiske løsninger står seg.

LEILIGHET VED VANNET→MANDAL
METROPOLIS ARKITEKTUR & DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Hanne Cathrine Arvik, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Nina Bjørland, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeidere→Irèn Abrahamson, Ane Bernthon, Cathrine Stokke, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Kastellodden, Mandal.

Gulvfliser på terrassen har lik bunnfarge som eikegulvet, og gjør overgangen fra inne til ute mer utydelig.

Skreddersydd livsstil

Ved innseilingen til Mandal by, ligger Kastellodden. Navnet stammer fra Den store nordiske krig (1700–1721), da det blant annet ble bygget et kastell på odden for å beskytte byen.

Ved årsskiftet 2013–2014 startet byggeprosjektet som i 2016 har blitt til fem bygg, med til sammen 56 leiligheter og fire næringsseksjoner.

Da Metropolis ble engasjert til dette prosjektet i 2014, var det i en tidlig fase og i god tid før byggestart. Det gjorde det mulig å omkalfatre hele leiligheten som opprinnelig var tegnet som to leiligheter. Stue, kjøkken og spisestue ble plassert mot primær utsikt og Mandalselva, mens en mer «lukket» og privat del ble etablert i den andre enden av leiligheten, men med tilgang fra både spisestue og entré. I denne delen ble hovedbad, vaskerom, gjesterom og kontor plassert. På den måten oppnådde man større arealer for de sosiale sonene, som var viktig for byggherre.

Sentralt plassert mellom privat og sosial sone, ble det tegnet en mørk kontinental kjøkkenløsning med et romslig vinrom i et lite utnyttet hjørne av kjøkkenet. Kjøkkenet måtte fungere som en sosial arena. Interiørarkitekten jobbet med å både skape samhørighet mellom soner og rom både ute og inne, men også opphold og avgrensninger. Ved bruk av tette dører enkelte steder, og transparente glassdører andre steder, signaliserer man litt tydeligere hvilke soner det er mest naturlig å ferdes mellom. Metropolis oppfordret derfor byggherren til å sette inn høye doble glassdører, i mørk eik som ble spesialtegnet, mellom entré og kjøkken og mellom kjøkken og stue. Rommene ble mer definert, samtidig som det la opp til en fleksibilitet i forhold til å kunne stenge av soner uten å stjele lys. Uavhengig av privat og sosial sone, skulle leiligheten likevel ha et helhetlig uttrykk, som ble hensyntatt i valg av de overordnede fargene og materialene, både inne og ute. For eksempel ble det valgt gulvfliser til terrassene som hadde lik bunnfarge som eikegulvet, som gjorde overgang inne – ute noe mindre tydelig.

Materialiteten inne i leiligheten skulle være en kombinasjon av det litt rustikke mot det kontinentale og klassiske. Byggherre ønsket å beholde en rå betongvegg i stuen for å illudere det røffe og byggets konstruksjon, det ble tilført et solid, bredplanket gulv i eik som ga rommene mer tyngde. Sammen med sorte detaljer i glassdørene, og den plassbygde hylleseksjonen som ble tegnet, ble dette en fin kontrast til de lyse veggfargene, bløte tekstiler, funklende lampe over spisebord og litt blanke gulvtepper. Interiørarkitekten beskrev en del nye møbler, tepper, tekstiler og lamper som skulle stå til møbler og kunst som byggherre tok med seg fra forrige bosted.

Med Metropolis faglige kompetanse innen interiørarkitektur og bevissthet i forhold til lys, materialer og estetikk, har byggherre fått en leilighet hvor arealet er utnyttet maksimalt, i tillegg til å være skreddersydd til deres levemåte, livsstil og identitet.

Mørk kontinental kjøkkenløsning med stor øy og romslig vinskap.

Sorte detaljer på glassdører og bredplanket gulv i eik gir fin kontrast til de lyse veggene.

Rustikk betongvegg mot myke tekstiler.

→
Gipsrosetter og stukkatur
ble reparert og supplert i hele leilighet.

TOTALOMBYGGING FROGNERLEILIGHET→OSLO

CADI AS
Prosjektansvarlig→Kaja Kosonen Geiran, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeiere→Frida Camilla Midttun Finnerud,
Henriette Bruusgaard Johannsen, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Før

Etter

Skjult oppbevaring bak speil i hovedbad.

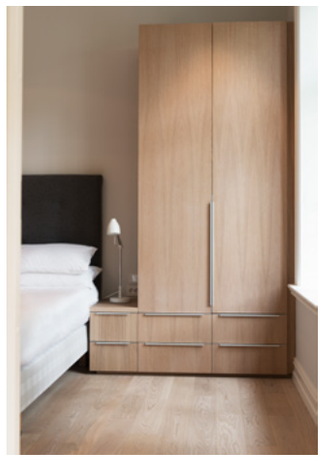

Spesialtegnet garderobe med nattbord.

Store vegger gir plass til eierens kunstsamling.

Moderne formspråk i klassisk byleilighet

Totalrehabilitering av 190 kvadratmeter stor Frognerleilighet fra 1890-tallet.

Leiligheten ligger i en typisk bygård fra århundreskiftet 1800–1900-tallet, med stuer mot gaten og med soverom og kjøkken mot bakgården.

Oppdragsgiverne hadde nylig kjøpt leiligheten og ønsket en mer tidsmessig innredning tilpasset deres behov som familie. Mye av leilighetens opprinnelige preg var beholdt, men leiligheten var tidligere bygget om, og i enkelte av rommene var opprinnelig stukkatur og listverk borte. Leilighetens overflater, materialbruk og farger var lite tidsmessige.

Cadi tegnet ny planløsning med nytt kjøkken i den tidligere spisestuen. Med stuen og familiestuen på hver side skaper kjøkkenet en romslig oppholdssone for ulike familieaktiviteter. Det eksisterende kjøkkenet ble bygget om til bad, vaskerom og et ekstra soverom. Det ble etablert ny tilgang til foreldresoverommet langs fasaden og hovedbadet tilknyttet soverommet fikk dagslys gjennom stor glassvegg over badekaret i Corian.

Alle leilighetens overflater ble fornyet. Det ble lagt nye gulv med vannbåren varme, vinduer og balkongdører ble skiftet ut og gipsrosetter og stukkatur ble renovert og supplert der det manglet. Baderom, kjøkken og spesialtilpasset innredning ble utformet i et moderne formspråk som kontrast til leilighetens opprinnelige arkitektur. Det ble skapt et helhetlig visuelt konsept for leiligheten med vekt på tidløse farger og materialer i høy kvalitet. Cadi fulgte opp byggeprosessen og samarbeidet tett med de ulike håndverkerne. Interiørarkitektene bidro i planleggingen av belysning og kjøkken sammen med leverandørene. Oppdragsgiver flyttet med seg mesteparten av møbler og løst inventar fra sin tidligere bolig, men det ble tegnet møbleringsplan og kvalitetssikret plassering og dimensjoner. Oppdragsgiver har en flott samling kunstfotografier og god plassering av disse var et viktig hensyn i både utforming av planløsning og planlegging av belysning.

Kjøkkenet ble flyttet til midten av leiligheten.

THON HOTEL ROSENKRANTZ→BERGEN
RAMSØSKAR INTERIØRARKITEKTER AS
Prosjektansvarlig→Trond Ramsøskar, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

→
Hotellrommene er holdt i gult, turkis og gull. Sort treverk på sengene og møblene gir assosiasjoner til franske slott.

Den dristige fargebruken gir konferansedeltakerne en frisk og humørfylt start på arbeidsdagen.

Kler den bergenske mentaliteten

→
Overdådige tapetmønstre og mangefargete tepper gir et storslagent preg.

Thon Hotel Rosenkrantz i Bergen er et tradisjonsrikt hotell, velkjent i bybildet. Det har nettopp vært gjennom en forvandlingsprosess. Rehabilitert er ikke et dekkende uttrykk; Hotellet er rett og slett nytt.

Grunnideen var ganske enkel: Rosenkrantz er en dansk adelsslekt som i sin tid satt i sentrale posisjoner også i Norge. Navnet forplikter, og hotellet må kunne bære det med rette. Målet var derfor å gi det en identitet som samsvarer med navnet. Eksklusivt, klassisk og storslagent ble stikkordene våre.

Hovedgrepet var å bygge bro mellom fortid og nåtid. Ramsøskar oversatte klassiske elementer til et moderne uttrykk; teppene i korridorene er et godt eksempel. Motivet i mønsteret er den franske liljen, velkjent blant annet fra Frankrikes kongevåpen. Liljen er blåst opp til stort format, og fargene er sterke – rosa og fiolett. På veggene er det brukt lavendel og turkis. Alle fargene har mye sort i seg, og dette gir et ærverdig og rolig preg. Sorte dører med overdimensjonerte nummerering både fremhever og står i kontrast til det klassiske preget.

Hotellrommene er holdt i gult, gull og turkis. Helhetsinntrykket er fornemt og elegant; det gir assosiasjoner til franske slott. Tapetmønsteret er overdådig og minner om svunne tider. Ved nærmere ettersyn ser man at de store motivene er satt sammen av hester og fjær. Sort treverk på senger og møbler bidrar til at fargene blir klare og kommer til sin rett.

Konferansedelen skiller seg ut fra resten av hotellet. Her er interiøret moderne og bryter med det klassiske preget man finner oppover i etasjene. Sofagruppene i resepsjonen utgjør en flott komposisjon i blåturkis, grønnturkis og rosa med mangefarget teppe under. Den dristige fargebruken gir konferansedeltakerne en frisk og humørfylt start på arbeidsdagen.

Møterommene har hvite vegger og nøkterne linjer. Man er på jobb selv om man er utenfor kontoret, og det skal synes. Det er gulvet som bærer interiøret og gir lokalene særpreg. Man kan se inn i flere møterom samtidig, og man registrerer til sin overraskelse at gulvfargen veksler. Helhetsinntrykket er friskt og lekende.

Thon Hotel Rosenkrantz kler den bergenske mentaliteten. Der i byen er de vant til ritualer, pomp og prakt. Der går de ikke stille i dørene. Det skal være storslagent – akkurat slik hotellet er.

NESPRESSO

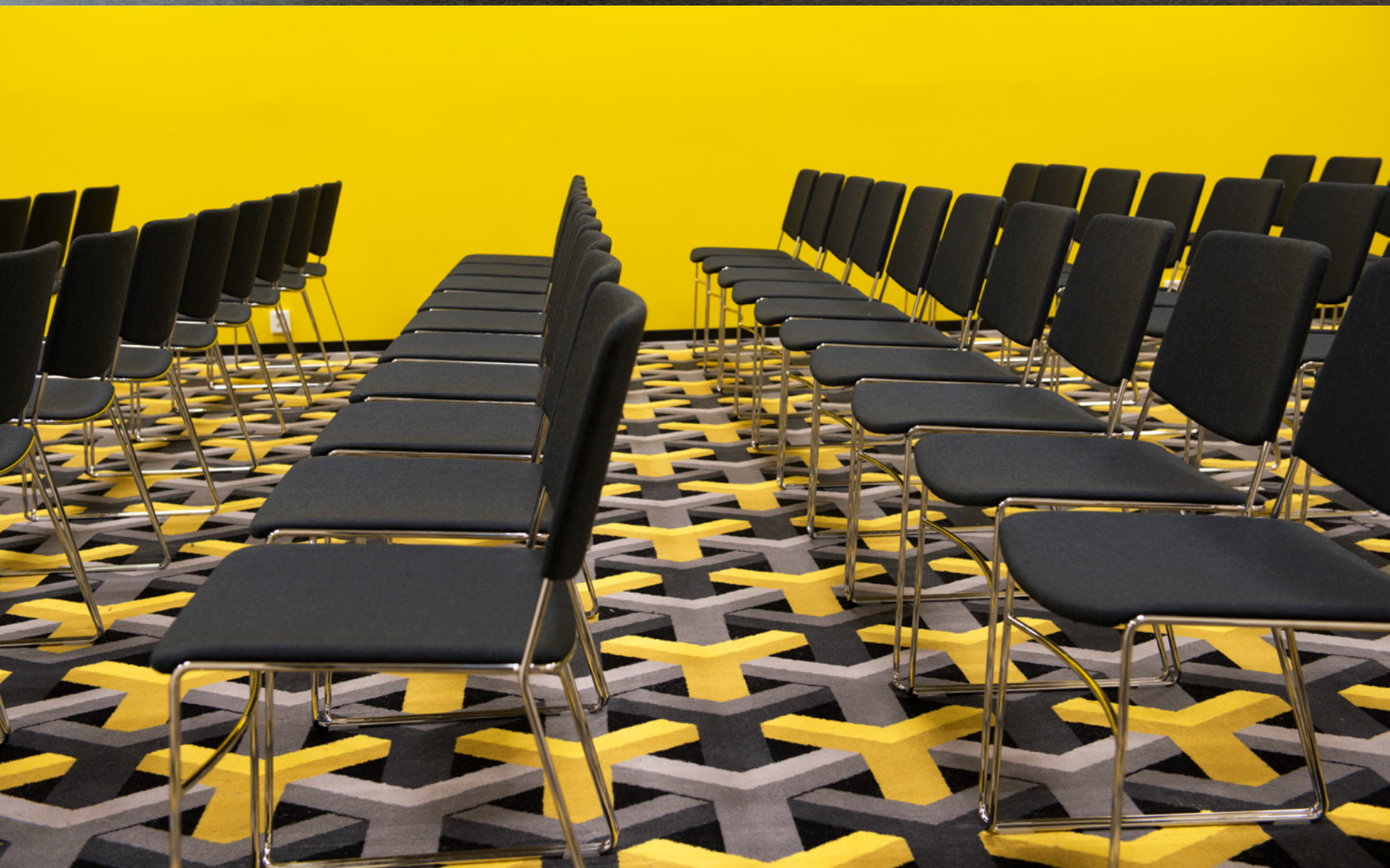

←
Vrimleareale/restaurant/bespisning.

THON CONGRESS GARDERMOEN→ULLENSAKER
RAMSØSKAR INTERIØRARKITEKTER AS
Prosjektlansvarlig→Trond Ramsøskar, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 157

Vrimleareale/restaurant/bespisning.

Detalj av skillevegger/skilting.

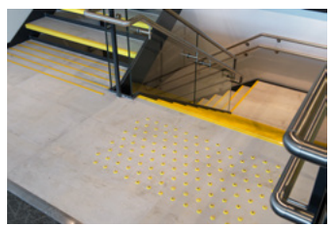

↙
Konferansesal.

Universell utforming i praksis.

Universell utforming gir sprek design

Thon Congress Gardermoen kan huse 2700 mennesker. Hensynet til logistikk og fremkommelighet overstyrer dermed alle andre hensyn. Ramsøskar bygget interiøret opp rundt trafikkmetaforen og gjorde tilrettelegging for synshemmede til et hovedgrep.

Møtesenterets størrelse gjorde det naturlig å velge et uttrykk med industrielt preg. Det grafiske teppemønsteret i møterom og gangarealer er iøynefallende. Det gir en tredimensjonal effekt som fremkaller følelsen av å gå på gitterplater.

De gjennomgående fargene gult, grått og sort gir sterke kontrastvirkninger. Disse fargene signaliserer i mange sammenhenger fare og behov for å skjerpe oppmerksomheten – tenk bare på tiger, løve og veps. Fargene er også sentrale i trafikken – de får oss til å tenke på vei, asfalt, midtstriper og kantlinjer. Budskapet som blir formidlet gjennom interiøret er enkelt: Følg med og stol på merkingen, så finner du frem.

Med synshemmede menneskers behov i tankene gjorde interiørarkitektene universell utforming og sprek design til to sider av samme sak. Det er jo ikke slik at skilting og annen merking må trekke ned helhetsinntrykket. Tvert imot. Gule ledelinjer viser vei, og gul markering av trinnene gjør det enklere å gå i trappen. To typer taktile ledelinjer markerer trappenes topp og bunn – også disse er gule. Overdimensjonert skilting er valgt av flere årsaker: Dels skyldes det hensynet til universell utforming, dels er skiltingen brukt som ren dekor. Gule tall og symboler på sort bunn fester seg erfaringsmessig lett i folks bevissthet.

Gangsonene er godt markert. Grunnideen var å visualisere trafikken gjennom liv og bevegelse – symbolisert ved grønne innslag. Syklister haster forbi i det parkliknende landskapet, mens folk med bedre tid slapper av under trærne.

I hoteller og konferansesentre er det resepsjonen, toalettene og spisestedene folk er mest opptatt av å finne. Dette har blitt tatt hensyn til. Buffetene er gule; kaffemaskinene kan man enkelt orientere seg frem til ved hjelp av de store lampene som henger over dem.

Konferansesalen er på hele 2590 m². Her er den gjennomgående fargebruken forlatt av praktiske årsaker. Salen er holdt i nøytrale toner fordi den er tilrettelagt for blant annet TV-overføringer, utstillinger, banketter og lignende. Den kan enten brukes som ett stort lokale eller deles opp i tre mindre. Logistikkutfordringen er åpenbar. Å finne andre mennesker i en fullsatt sal er tilnærmet umulig. Ramsøskar laget derfor landemerker. Hver av konferansesalens tre deler har eksempelvis en egen bar med innvendig belysning i ulike farger. Det gir kjærkomne holdepunkter å orientere etter.

GRAND HOTELL EGERSUND

KUBIK INTERIØRARKITEKTER AS MNIL
Prosjektansvarlig→Pia Cecilie Sand, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Hege Liven, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 158

→
Rommene i andre etasje er utformet som duplexer med stor takhøyde og god romfølelse.

Lysere farger i nybygget som ble satt opp på tomten til et lite hus som måtte rives. Tømmerveggene fra dette huset er å finne på rommene i nybygget.

Borgtapeten som er benyttet i Nordaashuset ble funnet på veggene da de ble revet. Den har interiørarkitekten fått reprodusert i originalfargen med gullinnslag og utgjør dekoren på hotellrommene.

Spesialtilpasset garderobeløsning ved inngangen til badet i ett av rommene i Nordaashuset. Badene tar opp fargepaletten i tapeten.

Hotellrom i Nordaashuset med original bevart tømmervegg.

Historisk sus med tøffe kontraster

Grand Hotell Egersund er et gammelt sjarmerende hotell som har eksistert i byen siden 1878. Hotellet ligger idyllisk til i sentrum og består av totalt ti hus og 101 rom som er linket sammen. Kubik Interiørarkitekter fikk være med på utvidelsen og resultatet gav 21 nye rom som sto ferdig høsten 2015.

Hotellet har alltid vært opptatt av å bevare historikken og arkitekturen i byen – derfor har innlemmelsene av husene vært med på å bevare den unike trehusbebyggelsen og historien til de ulike byggene.

Den siste utvidelsen besto i å innlemme ett av byens praktbygg – Nordaashuset, som er oppkalt etter mannen som ga byen elektrisitet, skipsreder Theodor Nordaas. Da huset ble kjøpt opp var det kina-restaurant i bygget. Veggene ble strippet og der fant man lag på lag med tapet, og innerst inne gamle sjøkart, som Theodor Nordaas brukte som isolasjon i veggene. Kartene fikk Kubik restaurert og de er nå å finne i korridorer og som utsmykning på noen av rommene. Et av de innerste tapetene som ble funnet på veggen fikk interiørarkitekten reprodusert i samarbeid med Historiske Hus og det ble benyttet som fondvegger i alle gjesterommene i Nordaashuset. Fargen i tapetet ble toneangivende for valg av møbler og interiør i dette bygget. Tømmervegger ble beholdt og eksponert der det lot seg gjøre, og står som en tøff kontrast til mer moderne elementer, som glass-skyvedører inn til badene, og de stramme spesialdesignede skrivebordene. Kubik tok ut klassiske lamper i svart og messing for å gi rommene et eksklusivt preg.

Det andre bygget som skulle gjøres om til hotellrom var Klavitabygget, et lite hus med få muligheter og få arkitektoniske kvaliteter. Dette bygget ble revet og erstattet av et nytt, mer moderne trehus. For likevel å bevare litt av historien, kan man finne igjen tømmerveggene til Klavitabygget i alle gjesterommene i dette huset. Fargepaletten er lettere og mer moderne for å gjøre et tydelig skille mellom husene når du beveger deg igjennom korridoren.

For å kunne komme til de to nye husene måtte man innlemme et nyere hus som lå i bakgården til hotellet. Her ble det bygget en peisestue til bruk for alle gjester.

Med en byggherre som hadde stor sans for å bevare originaliteten til byggene og som så verdien av kvalitet i material- og møbelvalg. Gjester som tar en tur til Egersund kan nyte tilværelsen i komfortable, elegante rom som samtidig forteller om byens historie.

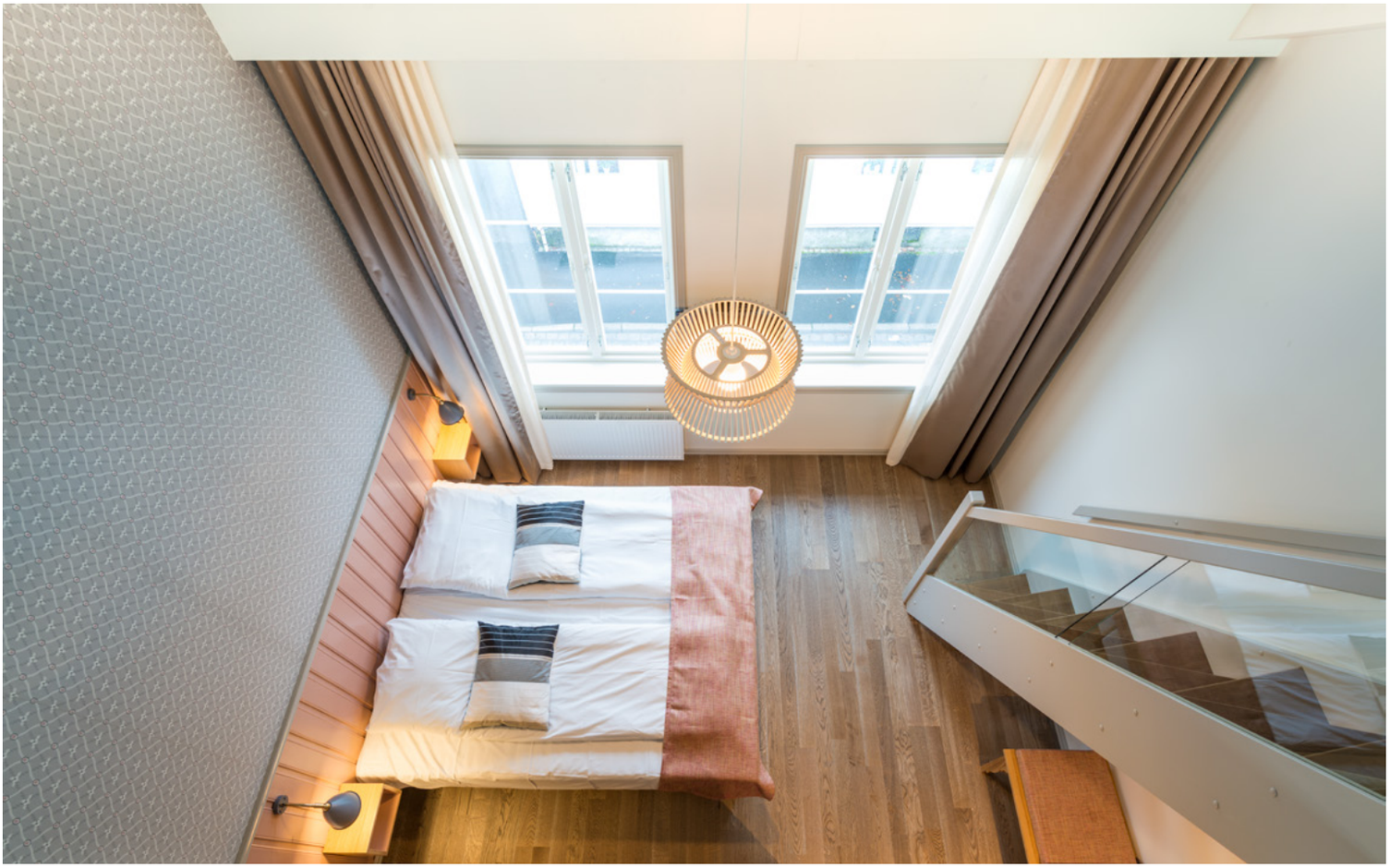

I et av de store rommene i Nordaashuset er det innfelt en 100 år gammel glødelampe for å symbolisere at det var dette huset som først fikk elektrisitet i Egersund.

Resepsjonsområde med peis.

←
Lobby utenfor konferranseavdelingen med kaffestasjon.

SCANDIC HAVET HOTELL→BODØ
AS SCENARIO INTERIØRARKITEKTER MNIL
Prosjektansvarlig→Linda Steen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 158

Lun toppbar med spektakulær utsikt.

Konferanse- og frokostrestaurant med lamper inspirert av fiskegarn.

Fra lyset og opp i mørket

Scandic Havet har en unik beliggenhet med havet på den ene siden og byens sentrum med butikker og restauranter på den andre siden. Hotellet er på hele 18 etasjer med en 360 graders takterrasse i 17. etasje som gir utsikt langt utover havgapet på den ene siden, panoramautsikt over byen og mot fjellene på den andre siden. Takterrassen er tilknyttet en restaurant som gjør at du kan nyte både et godt måltid og en vakker naturopplevelse.

Scenarios rolle i utviklingen av dette hotellet har vært å utarbeide konsept for restauranter, konferansefasiliteter, hotellkorridorer inkludert teppedesign, resepsjon/fellesarealer og felles identitet for hele hotellet.

Konseptet har helt fra begynnelsen av handlet om unike og forskjellige opplevelser når du beveger deg gjennom hotellet, hovedideen er at du beveger deg fra lyset til mørket, men litt snudd på hodet, så resepsjonen i første etasje er lys og restauranten i 17. etasje er mørkere.

For å forsterke denne ideen samarbeidet interiørarkitekten med fotograf Thomas Morell, som skapte en reise med fotografier som strekker seg gjennom en av heisene som går 17 etasjer fra lobby til takrestauranten – her illustreres land til vann og lengst ned i havdypet helt på toppen. Dette har fått stor oppmerksomhet fra hotellets gjester.

Scenario har sammen med byggherre hatt stort fokus på gode kvaliteter og naturlige materialer gjennom hele prosessen. Scenario har bistått Scandic med å utarbeide et helhetlig interiørkonsept for hele bygget bestående av 18 etasjer, bestående av materialer, farger, faste innredningselementer, ny møblering, belysning og tekstiler.

Alt i hotellet er UU-tilpasset og følger Scandics tilgjengelighetsgaranti med 93 sjekkpunkter, som igjen er testet av Scandics egen handicapambassadør.

Dette er et hotell for alle og var en viktig del av prosjekteringen sammen med arkitekt og byggherre.

SUNDVOLDEN HOTEL→KROKKLEIVA
ROMLABORATORIET AS
Prosjektansvarlig→Kjersti Hoel Gazzola, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 158

→
To gamle stuer ble slått sammen til ny lounge. Mot fasade har vi beholdt full takhøyde. Lounge oppleves lys og luftig og har god utsikt til en frodig bakhage.

Gjenbruk av gamle bord fra hotellet i lounge. Lamper er spesiallaget til prosjektet.

Gamle tegninger ble hentet opp fra kjelleren, gamle bord og skap er kombinert med nye møbler.

→
Rommene er enkle og varme. Innredningen er delvis spesialtegnet, delvis en videreføring av tidligere innredningsarbeider og den føyer seg inn i en ganske raus helhet på hotellet som er bygget og innredet i mange etapper.

Den sorte silketapeten bak sengegavlen skaper spenning og dybde i rommet.

Særegen atmosfære

Sundvolden Hotel er et familiedrevet hotell med tradisjoner. De har hjemmelaget mat, lang historie, et stort engasjement for lokalsamfunnet og vakre naturomgivelser – et interessant og innholdsrikt utgangspunkt for interiørarkitektens konsepter.

Sundvolden har vært igjennom et stort nybyggprosjekt med 90 rom, kurs- og konferanseavdeling og galleri og holder nå på med mindre oppgraderinger, omgjøringer og påbygg; Ny lounge er etablert i to gamle stuer som stod ubrukte og utilgjengelige bak resepsjonen. På en av de eksisterende fløyene er det blitt påbygget ny etasje ved arkitekt Gunhild Eide i Bios arkitekter. Ny fløy inneholder 22 nye rom.

I forbindelse med omgjøringen til ny lounge ble det etablert ny åpning mellom resepsjon og lounge. Det nye loungeområdet ligger en halv etasje høyere enn resepsjonen og ny trapp ble bygget. UU er ivaretatt med ny rampeløsning lenger bak i bygget.

Den nye loungen med ny tilgang direkte fra resepsjonen knytter flere områder sammen som tidligere lå langt fra hverandre. Den fungerer dermed som et naturlig midtpunkt og samlingspunkt i første etasje. I tilknytning til lounge er det lagt bar og kaffebar. Det ble innredet med en kombinasjon av nye møbler og gjenbruk av nydelige gamle palisanderbord og glassbord fra de gamle stuene. Opp fra kjelleren ble det hentet frem gamle tegninger og malerier, hjørneskap og andre veggskap. Samlet skaper dette en hyggelig og «sundvoldsk» atmosfære med gammelt og nytt i godt samvær. Et chambre séparée gir mulighet til møter og bespisning for større grupper. Fra loungen er det direkte tilgang til en frodig bakhage.

I påbygget med 22 nye rom har Romlaboratoriet videreført det fokuset de hadde da de designet ny fløy i 2009; at man skal vite hvor man er når man våkner opp på Sundvolden. Identiteten i rommene ligger i den enkle og hyggelige stilen; bondemøbler i eik produsert av et lite snekkerverksted på Grünerløkka, malt taburett som både brukes til nattbord og til å sitte på fra Buskerud fengsel, spesialdesignet lampe produsert av industridesigner fra Oslo. Naturfotografier fra omegnen som henger på alle rom er tatt av den lokale fotografen Asle Svarverud. Kontraster i møbel- og materialvalg skaper gode rom med særegenhet og personlighet.

I påbygget jobbet interiørarkitekten tett sammen med arkitekt og håndverkere i tillegg til oppdragsgiver. Det ble samarbeidet med arkitekten om designet på bad, definert posisjoner på tekniske installasjoner og med håndverkere om lokale tilpasninger og justeringer underveis.

←
Et klassisk formspråk i valg av møbler og materialbruk.

CAFÉ CATHEDRAL→OSLO
METROPOLIS ARKITEKTUR & DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Hanne Arvik, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Kathrine Langfeldt Wangsmo, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeidere→Irén Å. Abrahamson, Ane Bernthon, Cathrine Stokke, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 158

Intimt sitteområde/bar.

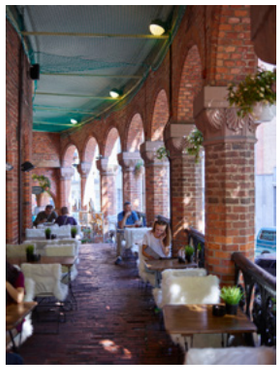
Uteserveringen.

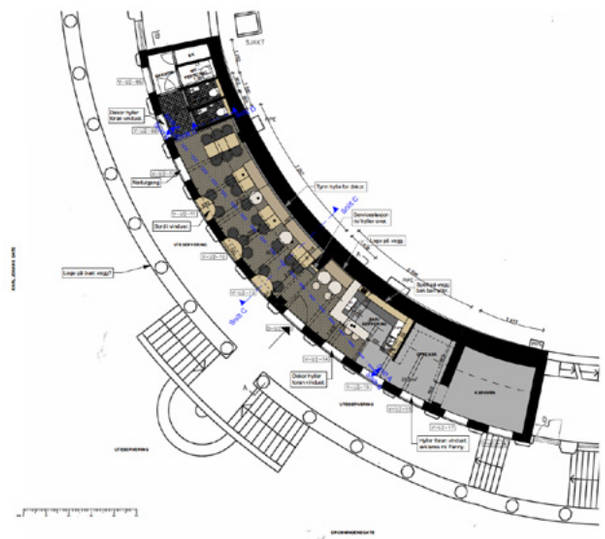

Autentisk sjarm i hjertet av Oslo

Café Cathedral er en intim familieeid restaurant som tilbyr alle dagens måltider midt i hjertet av Oslo, ved Kirkeristen nedenfor Oslo Domkirke. Her kan du slappe av med et deilig måltid basert på norske økologiske råvarer i et ellers hektisk og vrimlende område av Oslo sentrum.

Metropolis ble engasjert som interiørarkitekt og har utarbeidet konsept, planløsning, beskrivelser av overflater, belysning, spesialinnredning og møbler i tillegg til en ny grafisk identitet.

Det var viktig for klienten å bevare bygningens historie og konseptet restauranten ble spunnet rundt: *Café Cathedral – autentisk sjarme i hjertet av Oslo*. Det ble utviklet et klassisk, stilrent konsept basert på å fremheve det autentiske som ligger i byggets utforming og historie i tillegg til å tilføre moderne elementer.

Det autentiske ble understreket ved bruk av ett klassisk formspråk i møbler, bruk av rene naturmaterialer som skinn, eik, marmor, speil og messing. Belysningen er lekent utformet og bringer referanser til vår tid. Det ble lagt vekt på bruk av slitesterke og stilrene materialer slik at restauranten vil oppleves som en tidløs klassiker.

Rehabiliteringsprosessen startet med en utredende befaring. Dette var en utfordrende prosess da så å si alle vertikale og horisontale flater var i ulike vinkler og høyder. Den originale planløsningen ble beholdt på bakgrunn av lokalets komplekse lange, smale og halvovale form.

Fra inngangspartiet kommer man inn i selve restauranten. Det eksisterende lokalet var dystert og manglet dagslys, en dus gråblå farge ble derav valgt til veggfarge. Den strekker seg fra yttervegg med vinduer, over i volttaket og ned til speil montert over brystning på motsatt vegg. Med den lyse fargetonen fremheves det historiske volttaket og lokalet lysnes. Ved bruk av speil som virkemiddel gjenspeiles det naturlige dagslyset utenfra og gjenoppliver restauranten.

Den eksisterende møbleringen i restaurantens sitteområdet var løse ukomfortable møbler. Det ble spesialdesignet fastmonterte sofaer langs vegger i et mørkt brunt skinn med knapper i rygg for et klassisk uttrykk. Det ble også plassbygd bord som følger byggets ovale form i vinduene. Resten av bordene er løse for en fleksibel bordsetting. De flotte eksisterende marmorbordene ble beholdt, supplert med nye polstrede kaféstoler i et klassisk uttrykk. Det var fokus på en møblering med varighet, både konseptuelt og kvalitetsmessig.

Ettersom klientens budsjett og tidsperspektiv var anstrengt, var Metropolis tvunget til å tenke kreativt og smart under planleggingen og utarbeidelsen; kunne noe beholdes og gjenbrukes? Det eksisterende mørke parkettgulvet fikk seg en real skrubb. Eksisterende brystning av trespiler ble beholdt og malt mørk grå. Vinduenes karakteriske formspråk ble fremhevet med nytt mørkmalt listverk.

Restauranten skal oppleves intim og lun med ulike romopplevelser; fra mørkt og skarpt til lyst og trivelig.

DEG 16 «KJØKKENET»→OSLO
RADIUS DESIGN
Prosjektansvarlig→Thomas Ness, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 158

→
En avslappende sone for kreative workshops.

Et alternativ til den klassiske kantinen.

«Kjøkkenet» i Barcode

→
Frittstående serveringsdisker for selvbetjening. 250 personer skal kunne forsyne seg samtidig.

Kantineprosjektet «Kjøkkenet» skulle bli et matkonsept for de vel 1200, som har sin arbeidsplass i DEG 16.

I skjæringspunktet mellom det typisk norske og det avantgarde rå, ønsket oppdragsgiveren å lage et alternativ til den klassiske kantinen, som skulle oppleves som en personalrestaurant, og appellere til varierende bruk ved mange ulike anledninger i løpet av en dag. Prosjektet har fått navnet «Kjøkkenet», for å signalisere den uformelle rammen og gi assosiasjoner til møter mellom mennesker som gjerne finner sted på «Kjøkkenet»; her kan man slappe av, snakke tullball med en kollega, ha kreative workshops eller ta en privat telefonsamtale.

Tidligere romstrukturer ble delvis revet, flyttet på og bygget opp igjen på nytt. Større kjøkkenfasiliteter med åpning ut i fellesrommet, hentet kokkene frem i rampelyset, og har skapt et nytt konsept for servering av lunchmat.

Et tett samarbeid med oppdragsgiver tydeliggjorde den overordnede idéen, der ønsket om et variert tilbud av mat og bedre logistikk var viktig. Samtidig ønsket man å forlate den standardiserte oppfatningen av hva en kantine er.

Radius design har utviklet et konsept der spiler i himling og store hyller som romdelere, bryter ned de store dimensjonene i husets arkitektur, men likevel tilpasset Oslos nye arkitektur med Bjørvikas skyline som nærmeste nabo!

Farge- og materialpaletten er varm og dempet, formell og samtidig hverdagslig, slik at både morgenkaffen og en stor bankett på kvelden kan passe inn. Hvitt, sort, dempet grønn og eik natur. Solide materialer med slitesterke overflater som skal tåle svært hard daglig bruk; industriparkett i oljet eik, komposittplater på disker og barbord, hud, skai, naturstein og heltre.

Radius design har utformet det åpne kjøkkenet med store, frittstående serveringsdisker for selvbetjening. Fri flyt og ingen kødannelse var et kriterium når 250 mennesker skal forsyne seg samtidig.

En serie bord i ulike høyder er designet spesielt for prosjektet, samt romdelere med hyller eller store trær som til sammen danner forskjellige soner.

DER PEPPERN GROR→OSLO
RADIUS DESIGN
Prosjektansvarlig→Thomas Ness, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 158

→
Autentiske detaljer. Bord med intarsia og andre innretninger er produsert i India.

Oppdragsgivers familiehistorie danner rammen for all dekor.

En jernbanestasjon i Mumbai?

Der peppern gror

På 1970-tallet kom familien Sharma til Norge fra Punjab, slik de fleste arbeidsinnvandrere fra India gjorde på den tiden. De kom til et Norge som trengte arbeidskraft, og det var få av dem som kjente til landet på forhånd, før de stod her med sine to kofferter på Fornebu.

De kom til et Norge der bygårder i Oslo fortsatt hadde utedo og oljeeventyret fortsatt var en fjern drøm. Med få ressurser og enda færre språkkunnskaper tok de fatt på utfordringene som stod foran dem og skapte seg en fremtid i et nytt land. På fabrikker, i butikker, på trykkerier, som leger og ingeniører og med egne forretninger. Norge trengte dem. De var med å bygge det landet vi kjenner i dag.

Oppdragsgiveren ønsket at «Der Peppern Gror» skulle bli en hyllest til disse menneskene, deres matkultur og den innsatsen de alltid har lagt ned for å lykkes!

Interiøret skulle reflektere en stemning, gi den samme ambiensen som man kan føle i en kafé på en jernbanestasjon eller en overfylt gate i Mumbai.

Her var det viktig at alle elementer var «ekte»; det vil si at stoler, bord med intarsia, anretninger, skap og så videre ble produsert i India, etter tegninger fra Radius design, eller funnet brukt i India. Så her er praktisk talt alle elementer sendt med båt til Oslo.

Oppdragsgiverens egen familiehistorie danner rammen om alle dekor og småelementer som finnes i mange ulike sammenhenger i hele prosjektet.

Farge- og materialpalletten defineres også derfor mye ut i fra ønsket om å lage et sammensatt uttrykk av alle slags rariteter og vakkert «skrot» som har dukket opp underveis, og som gjengir litt av stemningen man kan oppleve en dag i en indisk by på en lokal kafé.

RESTAURANT FJØLA→ØSTBANEHALLEN→OSLO
METROPOLIS ARKITEKTUR & DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Kathrine Langfeldt Wangsmo, interiørarkitekt MNIL
Prosjektleder→Linn Slettli, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 158

Spesialdesign av veggkledninger og all fast møblering. Klassisk fiskebensparkett med røff overflate.

Restaurant Fjøla

I forbindelsen med rehabiliteringen av den gamle Østbanehallen i Oslo ble Metropolis tidlig engasjert av SSP i forbindelse med utvikling av et nytt restaurant-konsept for hallen.

SSP hadde fått kokken Christer Rødseth med seg og sammen med han skulle det skreddersys et restaurantkonsept med utgangspunkt i norsk, kortreist mat med fransk «snert». Utformingen av Fjøla har gått i parallell med hele transformeringen av Østbanehallen og stod ferdig i februar 2015.

Metropolis har jobbet tett med SSP og husarkitekt Mellbye Arkitekter i forbindelse med utforming av selve restaurantlokalet, kjøkkenet og øvrige rom. Arealet skulle tilfredsstille mange krav både til størrelse og logistikk; plassering på kjøkken, varelevering, hensiktsmessig personalrom, toaletter og flest mulig sitteplasser i selve restauranten. Arealet er nokså langt og smalt og med bærende konstruksjoner. Det var mange hensyn å ta, men en av de viktigste utfordringene var å få logistikken mellom kjøkken og restaurant til å fungerte uanstrengt, og at restaurantdelen ble fremhevet som selve «juvelen» i lokalet. Løsningen ble å legge toalettkjernen, med unntak av HCWC i andre etasje sammen med personal-/omkledningsrom og en liten mesanin med utsikt og sitteplasser.

Møbleringen i restauranten består i hovedsak av en lang skinntrukket, spesialtegnet sofa som henvender seg ut i rommet. Dette har vært med på å få god flyt i lokalet, for både personalet og gjester, samtidig som kravet om å få flest mulig sitteplasser ble oppfylt. Hovedrommet fremstår dermed som åpent, luftig og oversiktlig. Møblene som er valgt

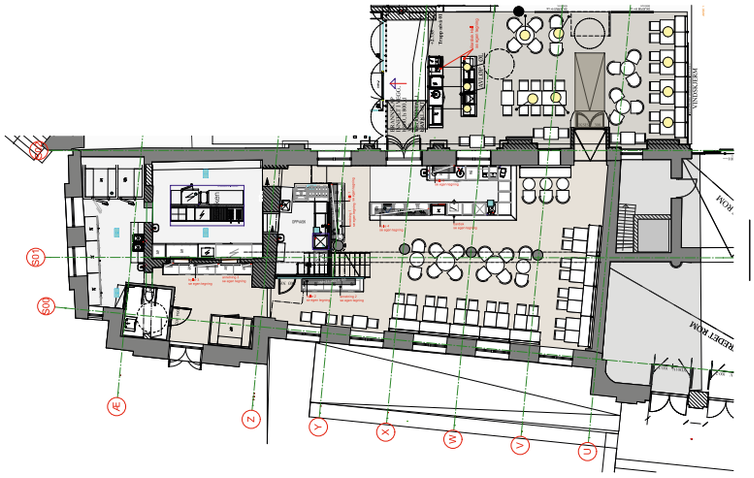

Vakre originale utskjæringer er beholdt.

Klassiske vinduer og høye søyler, med tradisjonelle bistromøbler gir følelsen av «fransk sus».

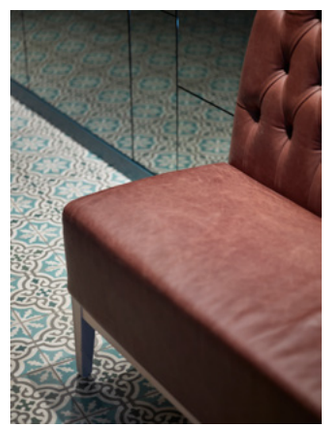

Skinntrukket spesialdesign.

refererer seg til klassiske bistro møblement med «fransk sus».

Fjølas lokaler har vakre originale detaljer i form av utskåret listverk rundt de store vinduene, flotte søyler med klassiske ornamenter og et vakkert originalt restaurert inngangsparti. Det var viktig for Metropolis å ivareta og fremheve de vakre detaljene i byggets arkitektur og spille på de historiske detaljene i bygget. Interiøret på Fjøla er derfor klassisk samtidig som stramme linjer og kontraster i materialbruken er med på å gi en modernitet til restauranten. Metropolis har tilført nye veggpaneler som er utformet med referanser til bygningsdetaljer i Østbanehallen. Klassisk fiskebensparkett med en røff overflate står i kontrast til sarte, vakre detaljer. Ønsket var å binde sammen Fjøla med den store hallen, og man tok i bruk mørke kobberplater i interiøret, som også er mye brukt i den store hallen.

I forbindelse med transformeringen av restauranten har Metropolis jobbet tett opp mot kunde, arkitekt og entreprenør i over ett og et halvt år. De har fulgt byggeprosessen fra start til slutt og SSP har vist Metropolis stor tillit ved utforming av planløsning, konsept og valg av materialer. All fast innredning og veggkledninger er spesialdesignet.

Metropolis har sammen med SSP skapt et konsept som skal sette ramme rundt den gode matopplevelsen på Fjøla. Konseptet bygger på det ekte, nordiske og sobre i både i farger og materialvalg. God takhøyde, store klassiske vinduer og flotte søyler med vakre utskjæringer er også med på å skape en atmosfære med et historisk sus i restauranten.

Metropolis arkitektur & design ble i 2015 nominert for Best Interior av Designers Saturdays internasjonale jury for Restaurant Fjøla.

SKANSEGATEN 13→MØTEROM→STAVANGER
MAGU DESIGN AS
Prosjektansvarlig→Gudbjørg Simonsen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Kine Hetland, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 158

→
Baren er laget i mørkt nøttetre, og kan lukkes helt under møtevirksomhet.

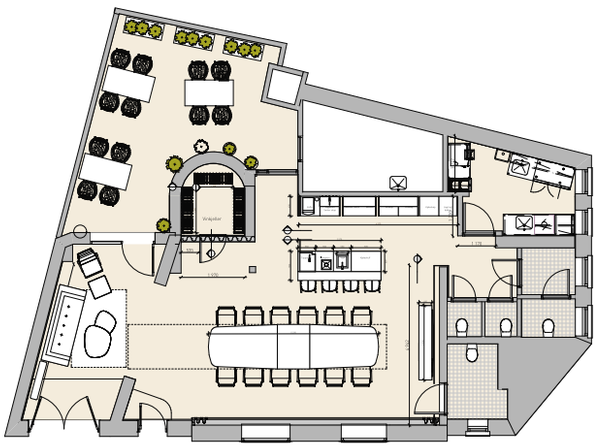

Sorte himlinger og vegger kledd med skinn gir et eksklusivt preg.

Atmosfære med bladgull og skinn

Skansegaten 13 ligger i første etasje i et eldre murbygg midt i Stavanger sentrum. Lokalet var opprinnelig organisert som et selskapslokale. Oppdragsgiver ønsket å endre funksjon fra selskapslokale til møterom. Dette for å komme nærmere sentrum og for å kunne skape en annen opplevelse og atmosfære til styremøter og andre spesielle anledninger.

Magu utviklet lokalene slik at de ble i tråd med GMC Eiendoms funksjonsønsker, samtidig som de skulle få et tydelig interiørdesign og en mer synlig identitet. Rommene skulle designes med historien i tankene, men med nye opplevelser for sinn og sanser. Skansegaten 13 ble oppført i 1897, som kombinert kontor-, ekspedisjons- og forretningsbygg for C. Middelthons Dampskibs-expedition AS.

På grunn av dårlig tilstand, krevde lokalet en total rehabilitering. Lokalet består i dag av et hovedrom, som er organisert som et møterom med ekstra funksjoner som vinrom (kjølerom), lounge og kombinert bar/kjøkken. I tillegg er det et preprom/kjøkken som er en miniutgave av et storkjøkken. I bakgården finner du en lun terrasse med peis.

Konseptideen er inspirert av GMCs historie. GMC er et lokaleid industrikonsern i Stavanger, og tidlig i oppstarten på 1970-tallet leverte bedriften imponerende 80 000 kubikkmeter stein til Ekofisk-tanken. Ingen hadde noensinne levert lignende arbeid til sjøs.

Ideen ble derfor «å bygge, stein på stein». Et møterom der det skal «bygges» relasjoner; vennskap, gode samtaler og samhold. Vedrørende fargevalg, lot Magu seg inspirere av stein og sjø. Materialvalget bestod av solide, bestandige, varme, tunge og eksklusive typer. De sorte himlingene gir rommet karakter. De gamle teglveggene er beholdt, og de resterende vegger er kledd med skinn. Vinrommet er dekket med bladgull som gir det fokus i rommet, mens baren er laget i mørkt nøttetre. Baren kan lukkes helt igjen når det er møtevirksomhet, og åpnes opp ved passende anledninger.

Magu stod for tegning samt detaljering av spesialelementer som vinrom, bar og kjøkken. Rommet er utstyrt med det siste innen teknologi, AV-utstyr og smarthus-styring.

Magu hadde prosjektledelse og gjennomføringsansvar under hele rehabiliteringsprosessen.

Fasaden i første etasje har blitt rehabilitert og en ny synlig bi-inngang er etablert ut mot Pilestredet.

Et «gratis bibliotek» omkranser sitteplassene mot Pilestredet. Her kan man låne eller donere bøker som man vil. Rommet, som tidligere hadde en mesanin, er åpnet opp og blitt lyst og inviterende.

Den modulære møbelserien som har blitt utviklet for HiOA samler mange funksjoner i et rent og samlende formspråk. I tillegg til ventemøbler, inneholder serien info-punkter og avfallshåndtering.

Studentene elsker de nye båsene hvor de kan gjemme seg og fokusere på sitt.

HØGSKOLEN I OSLO OG AKERSHUS→HIOA P46→PILESTREDET 46→OSLO
ZINC AS
Prosjektansvarlig→Stine Lanes Jensen, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeidere→Guri Mo, Mattis Moe, interiørarkitekter MNIL
KREDITERING→SIDE 158

Servicefunksjonene har en logisk og sentral plassert i bygget – godt synlig fra inngangen.

En raus og åpen planløsning med gode siktlinjer møter deg når du går inn den nye inngangen fra Pilestredet.

Synliggjøring i bybildet

Zinc, i samarbeid med Dark Arkitekter og Ross Konsept, er involvert i prosjektet Strategisk campusutvikling for Høgskolen i Oslo og Akershus. Prosjektet gjennomføres som en del av HiOAs strategiarbeid med å utvikle studiestedene i takt med videreutvikling av studieporteføljen og innføring av mer fleksible arbeids-, lærings- og vurderingsformer.

Synlighet i bybildet, effektiv arealutnyttelse og en fremtidsrettet læringsarena er hovedmålsettinger for Høgskolen i Oslo og Akershus' strategiske campusutvikling. Prosjektgruppen definerte tidlig i fasen ti tiltak som over ti år skal åpne opp og reflektere institusjonens kvaliteter gjennom et lekent uttrykk. Tiltakene er formulert i tett samarbeid med HiOAs eiendomsavdeling og interne prosjektgrupper ved høgskolen. Tiltakene skal være en del av en langsiktig utvikling av HiOAs campus, og gi robuste og effektfulle resultater.

Som et første ledd i å skape en mer åpen og inviterende campus på Frydenlundområdet, har hovedresepsjon og servicesenter i første etasje gjennomgått en rehabilitering. Dette er ofte det første man møter som ansatt, student eller besøkende ved HiOA så dette var et naturlig sted å starte revitaliseringen. En brukergruppe med representanter fra de ulike avdelinger knyttet til arealet arbeidet sammen med prosjektgruppen for å definere særegne og overlappende behov. Dette la føringer for areal-disponeringen og dimensjoneringen av arealet.

Lokalet er åpnet opp med store nye glassfasader, ny inngangssituasjon, siktlinjer gjennom etasjen og funksjoner plassert på en logisk og tilgjengelig måte. Arealet omfatter servicesenter, backoffice, arbeidsarealer for Studentparlamentet, kaffebar, mingleområde til auditorier og åpne og lukkede møteplasser for studenter og ansatte.

Arbeidsarealer er plassert i bakkant av lokalet, med servicefunksjoner henvendt mot inngang. I motsatt ende av lokalet – synlig mot byen – ligger kaffebaren med varierte sittegrupper i amfi, i båser, ved bord eller sofaer.

Som en del av det identitetsskapende arbeidet, har Zinc utviklet en møbelserie som skal knytte de ulike adkomstsonene og fellesarealene på campus sammen. P46 er det første prosjektet der møbelserien blir testet ut med blant annet benker, bord, avfallshåndtering, besøksregistrering, plantekasser, skilting og infostand.

HØNEFOSS VIDEREGÅENDE SKOLE

CADI AS
Prosjektansvarlig→Elin Skjeseth Bashevkin, interiørarkitekt MNIL
Prosjektmedarbeider→Henriette Bruusgaard Johannsen, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 158

Et imponerende trappeamfi er skolens hjerte.
Sittegruppen på toppen av trappen med med utsikt til verkstedene.

Økt trivsel og identitet

HUS arkitekter med Reinertsen vant arkitektkonkurransen i 2012. Skolen erstatter eksisterende skole på samme sted, og er dimensjonert for 795 elever og cirka 160 ansatte.

Cadi ble engasjert av byggherre gjennom en åpen anbudskonkurranse i påbegynt byggefase. Oppgaven var å gjennomføre en prosess for å avdekke brukernes behov for fast og løst inventar, utarbeide møbleringsplaner, registrere eksisterende løst inventar for gjenbruk og utarbeide beskrivelser av inventar til offentlige anskaffelser, samt oppfølging av anskaffelsene.

Skolen er organisert rundt en tydelig nord-/sydorientert innvendig gate med hovedinngang fra nord. Det romslige trappeamfiet tar opp tomtens høydesprang. Fra hovedinngangen kommer man rett inn i skolens hjerte og har god oversikt over de ulike studieretningene, med verksted-fagene som fondmotiv i gatens ende. Tilknyttet gaten er det lagt fellesfunksjoner som auditorium, kantine og bibliotek.

Hønefoss var et kompleks skoleprosjekt, med 19 brukergrupper og mange funksjoner med store krav til spesielle tilpasninger – for eksempel verksteder for yrkesfag. Cadi har lagt stor vekt på å lytte, registrere, konferere med brukergruppene og prosjektere omforente løsninger. Å svare på funksjonskrav er viktig for brukerne. Det er viktig å gi skolen en sterk innredningsmessig identitet som samtidig er visuelt tilpasset den arkitektoniske helheten. Interiørarkitektene samarbeidet i tett dialog med arkitektene og bisto i valg av materialer og farger på bygningsmessige overflater.

Cadi utformet spesialinnredning som bidrar til å gi bygget en egen identitet. Møbler er beskrevet med henblikk på robusthet og lang levetid. Materialene og detaljering som er valgt er robuste og har lang levetid selv i et skoleanlegg. Overflater som tåler slitasje, som kan slipes og behandles på nytt, er brukt gjennomgående. Målet var å gi gode svar på funksjonskravene, men samtidig å gi noe ekstra som kunne bidra til en god fysisk ramme for det sosiale miljøet. Gode plasser for samtaler, inkluderende grupper, mangfold, plasser for å kunne være alene eller sammen med andre. Fellesområdene er varierte med mangfoldige muligheter – som et godt byrom. Gode sosiale soner i fellesområdene gir økt trivsel som vil gjenspeiles i elevenes skolehverdag.

Trappen fungerer som amfi og sosial sone. Broer med sosiale soner.

Bro med «skravlebenker».

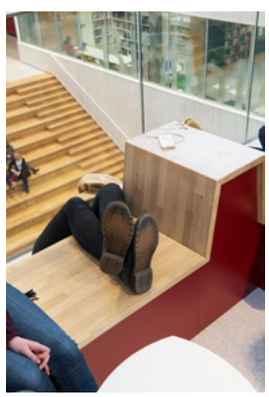

Skravlebenkene kan brukes
på mange måter.

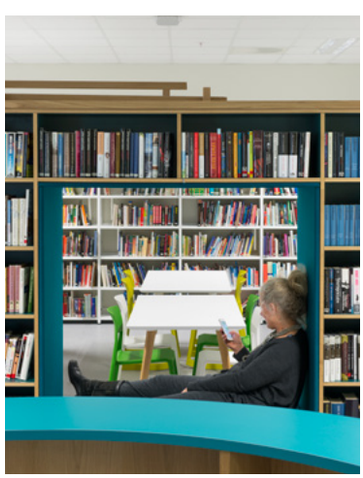

Biblioteksvegg med åpning til liten sitteplass.
Gir også oversikt til grupperom
fra resepsjonsskranken.

Sittegrupper utenfor biblioteket.

UIO→ INSTITUTT FOR BIOVITENSKAP→OSLO

BEATE ELLINGSEN AS

Prosjektansvarlig→Beate Ellingsen, interiørarkitekt MNIL

Prosjektmedarbeider→Birgitte Breimo, interiørarkitekt MNIL

KREDITERING→SIDE 158

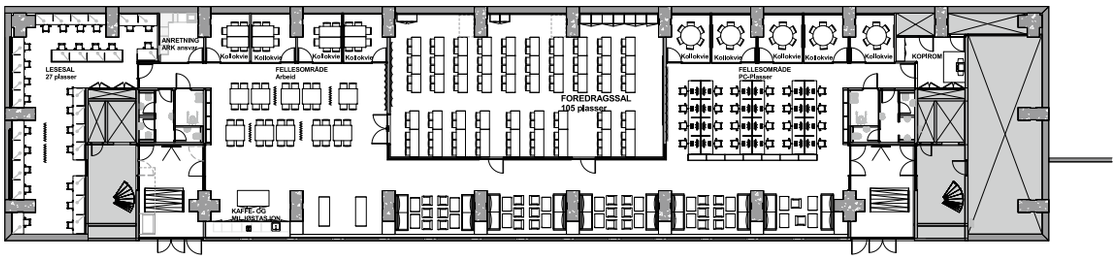

En 16 meter lang og 180 cm høy håndtegning av DNA-sekvenser markerer glassfronten til foredragssalen.

Studieplasser. Bilder fra de ulike fagområdene ble blåst opp og dekorerer bakveggene.

Sydende av biologi

Institutt for Biovitenskap holder til i Kristine Bonnevies hus på Blindern. Beate Ellingsen AS ble gjennom rammeavtale med UiO bedt om å delta i utformingen av nye studentarealer for biologistudentene.

Mangel på studieområder og stor pågang på lesesalsplasser var utgangspunktet for ombyggingen. Fra å huse kontorer for Eiendomsavdelingen skulle lokalene gjennom en total renovering og gjenoppstå som studentareal og et sosialt møtepunkt for instituttet.

Et mål for interiøret var å skape rom som «syder av biologi». UiO hadde tidlig satt sammen en brukergruppe for prosjektet bestående av ledere, lærere og studentrepresentanter fra instituttet og fakultetet. Gjennom hyppige møter og tett samarbeid i planprosessen med brukergruppen og arkitekter ble det gjennomført mulighetsstudier. Det ble tidlig klart at lokalene måtte være fleksible, gi varierte tilbud for studentene og samtidig være godt egnet for sammenkomst ved disputaser, større arrangementer med mere.

De nye lokalene rommer lesesal, gruppe- og kollokvierom, foredragssal samt PC-plasser og fellesområder. Den romslige forsamlingssalen kan deles inn i inntil tre rom for å dekke flere behov. Møblene er holdt lette og fleksible for enkel omdisponering.

Tidlig i prosessen var det snakk om å flytte hovedinngangen for bedre tilgjengelighet og synlighet utad. Men store inngrep i fasaden – samt kostnader forbundet med dette – gjorde at løsningen ble forkastet. De eksisterende inngangene fra atriet ble i stedet tilpasset etter dagens forskrifter.

En viktig del av prosessen gjennom hele prosjektet var å få til et tett samarbeid med arkitekt for å sikre bevaring av den toneangivende arkitekturen fra 1974. Dette som er typisk for bygningsmassen på Blindern. Ønsket om bevaring av arkitektoniske elementer sto sterkt hos både arkitekt og interiørarkitekt og ble førende for valg av øvrige materialer og løs møblering.

I de prikkhamrede søylene langs fasaden var kanalføringen i midtfeltet dekket med

En lys farge- og materialpalett i kontrast til den røffe fasaden.

De originale vinduene i bygget er av teak. Det ble benyttet beiset eik i vindusbrettene som et mer bærekraftig alternativ.

De originale prikkhamrede søylene ble beholdt som de var.

asbestplater. Denne ble erstattet av en perforert plate med steinull bak, slik at den fikk fungere som akustisk absorbent, mens søylene for øvrig ble beholdt som de var.

De gamle vinduene og dørene ble restaurert og fikk nytt glass for å møte dagens krav til energieffektivitet. Til vindussonen ble det tegnet ut et gjennomgående vindusbrett med frontpanel for å skjule radiatorene og for å sikre enklere renhold. Det gir samtidig en visuell ryddighet. Ettersom de originale vinduene i bygget er av teak ble det benyttet beiset eik i vindusbrettene som et mer bærekraftig alternativ.

Farge- og materialbruken er i hovedsak todelt; vindusbåndet med det varme treverket og de prikkhamrede søylene bringer en tyngde til lokalet. Med vinduer på kun en side ut mot et atrium var det imidlertid viktig å bringe lyset innover i lokalene. En kjølig letthet i den øvrige materialpaletten gjør at rommene fremstår som svært lyse og delikate mot den røffere fasaden.

Det er valgt gjennomgående nøkterne møbler som gir et stramt, funksjonelt og robust uttrykk. Med et parallelt oppdrag på UiO initierte vi gjenbruk av eksisterende møbler fra dette bygget. Dermed unngikk man at møblene havnet på lager, for så å bli ødelagt av uvøren stabling og håndtering.

Som et supplement til den nøkterne fargepaletten ble det benyttet bilder fra de ulike fagområdene. Blåst opp i stor målestokk pryder disse bakveggene i grupperommene og gir identitet. «Vi møtes i Arctica!»

I tillegg fikk en 16 meter lang og 180 cm høy håndtegning av DNA-sekvenser markere glassfronten til foredragssalen. Denne ble tegnet av en student ved instituttet. Utstillingsmontere i begge ender av lokalet huser instituttets omfattende samling utstoppede fugler.

I tråd med ønsket om et miljø «sydende av biologi» ble studentarealene døpt «Bikuben» etter en studentkonkurranse. I en bikube vrimler det alltid av liv og arbeidslyst, noe som absolutt er tilfelle her.

SKOGSVÅG SKOLE→UTVIDELSE AV EKSISTERENDE BARNESKOLE→SKOGSVÅG
OG ARKITEKTER AS
Prosjektansvarlig→Lene Marie Sunde, interiørarkitekt MNIL
KREDITERING→SIDE 158

Garderobe trinn 3 og 4 med henholdsvis blå og grønn fargekoding. Dørene i mørk kontrastfarge.

Trinn 2 har oransje som sin fargekode, og vegger, gulv og innredning i garderoben har denne fargen.

Dekoren på veggene er barnas egne tegninger som er et resultat av en tegnekonkurranse om utsmykkingen i nybygget. Nederste del av veggene og siden på vinduene har kontrastfargete laminatplater som øker robustheten og letter orienteringen.

Robust materialbruk til tøft innemiljø

Som følge av omlegging av skolestrukturen, vedtok Sund kommunestyre å utvide Skogsvåg skole – en barneskole bygget på 1990-tallet sør på Sotra utenfor Bergen. Tiltaket i 2014 la opp til å utvide skolen til å romme 250 elever med samlet areal på nybygget på cirka 1200 m² BTA.

Kommunen ønsket å gjennomføre byggeprosjektet som totalentreprise. Det ble lagt opp til en avgrenset tilbudskonkurranse som Straume Mesterbygg as vant, med Og Arkitekter as som arkitekt og interiørarkitekt. Prosjekteringen startet våren 2014 og nybygget ble tatt i bruk i august 2015. Det rommer to klasser på hvert trinn fra 1. til 4. klasse, til sammen 120 elever. 5., 6. og 7. klasse holder hus i eksisterende skolebygg. Av romlige funksjoner er det møterom/stillerom for lærerne, personalgarderobe, renholdsentral, PPT, lager, grov- og fingarderober og wc, samt klasserom og grupperom. I underetasjen er det tekniske rom. Nybygget er fysisk koblet til eksisterende bygg med en glasskorridor. Hele prosessen skulle foregå i løpet av 15 måneder, og løsningene ble foretatt fortløpende i samarbeid med entreprenør, konsulenter, brukere og byggherre

Planløsningen i nybygget ble stort sett løst i konkurranseprosjektet, med unntak av mindre justeringer. Arkitekt/interiørarkitekt hadde i denne fasen tenkt ut et konsept som lå til grunn i hele prosjekteringsfasen, og i samarbeid med entreprenør, ventilasjonskonsulent, elektrokonsulent og maler- og gulvlegger ble konseptet fulgt opp. Tanken var å spare kostnader ved å kutte ut heis og trapp i bygget, og at tilkomst til tekniske rom skjer fra utsiden ved utvendige trapper laget i naturstein fra tomten. Alle tekniske føringer har kort vei opp i hovedetasjen, og god takhøyde over himling gir enkle føringsveier. I «hovedtrafikkårene» som er en langsgående og en tversgående korridor, er kanalene bygget inn uten at dette går ut over lysinnfall fra overlysvinduene.

Ved å sprenge vekk fjellknausen, åpnet man opp for utsikt og overblikk fra nybygget. Å trekke inn naturen i bygget, har vært et viktig poeng i interiøret. Lys, luftighet, og stor takhøyde gir gode rom og gjør at det er godt å være i læringsarealene.

Interiør fra langsgående og tversgående trafikkårer. Glassutstikkeren til høyre henger over skrenten.

Det nye tilbygget er plassert ytterst på skrenten mot nordvest.

Fra undervisningsrommene kan man se beitende sauer og fugler som flyr, blå himmel og fjellknauser med lav vegetasjon. Bygget tar inn det omkringliggende landskapet samtidig som bygget tar opp formene i landskapet og blir en del av det.

Det er lagt vekt på at alle rom og funksjoner skal være universelt utformet. Fargebruken gir kontraster mellom gulv og vegg, og dør og vegg. Gode lysforhold på grunn av store vindusflater gir gode rom å være i, og gjør det lettere å orientere seg i bygget. Hvert trinn har sin egen kulørtone. Som eksempel kan nevnes at trinn 1 og SFO har gulgrønn som sin farge, og vegger, gulv og fingarderober er holdt i denne kulørtonen. I klasserommene og grupperommene er stolene, noen av bordene, reolene på hjul og skapdørene i denne fargen. Trinn 2 har oransje farge, trinn 3 har blå og trinn 4 har grønn. Fargene i garderobene kan ses utenfra lekeområdet, og alle innvendige glassfelt har folie med tekst i de respektive fargene som både markerer glass og hvilket trinnareal man trer inn i eller befinner seg i. Gulvbelegget er ftalatfritt og homogent med VOC-utslipp under målbare nivåer godkjent for våtrom. Det består av 59 prosent råmateriale og er resirkulerbart. Veggene består av robuste gipsplater og har gode lyd-, brann- og slagegenskaper. Disse og himlingsplatene består også av resirkulerbare materialer. Møblene er produsert i henhold til europeiske kvalitetskrav og har fem års garanti.

For at de nye elevene til skolen skulle finne seg bedre til rette i et nytt skolebygg, ble det arrangert en tegnekonkurranse hvor barna fikk i oppgave å tegne dyr, mennesker og hus. Et utvalg av tegningene ble malt med svart farge på hvite vegger i de lange korridorene, og gjør disse rommene til utstillingsarealer i tillegg til å være trafikkårer. Interiørarkitekten supplerte med store fargefelt i trinnarealfargene. Arbeidet med malingen var tidkrevende, men entreprenør og malerfirmaet «sponset» dette for å få fullført utsmykningen. Resultatet er både brukere, byggherre og de prosjekterende stolte av.

KUNSTHØGSKOLEN I OSLO→AVDELING DESIGN
– interiørarkitektur og møbeldesign

TEKST→**TONI KAUPPILA** DIPARCH, SAFA
PROFESSOR AND HEAD OF PROGRAMME
OSLO NATIONAL ACADEMY OF THE ARTS
INTERIOR ARCHITECTURE & FURNITURE DESIGN

WWW.KHIO.NO

"Afterlife of the office" with EFG. Reused chair by Dorna Lakayan.

Opening ceremony of Designers Saturday at KHiO.

CIRRUS – summer school in Sykkylven.

Restaurant concept at Aker Brygge in collaboration with Norwegian Properties.

KHiO 2015

KHiO's Interior Architecture and Furniture Design programme has established an educational and research forum, where criticality, experimenting and a persistent will to contribute new knowledge to its fields are nurtured. The integrated programme both in space and objects bases on the Scandinavian tradition with the ambition to continuously challenge the professional and academic discourses to be engaged with the uncertain future. We also refuse fixed definitions of our professions, but rather investigate the peripheries. The studies and research takes advance of the rich palette of working models. The practice-based learning happens in the amazing workshop and studio facilities, where integrated exploration of conceptual proposals, theoretical dialogue, material practices and full-scale explorations take place. We foster trans-disciplinary activities both with the industry and academia, not the least within our own framework at KHiO with the crafts and the performing arts.

The programmes continue to enhance its curriculum and pedagogies to be more agile for the current and future challenges in our fields. On one hand the global concerns related to material scarcity and commodity production, and on the other hand the ever-increasing complexity of social occupation of our immediate environments demand the profession to re-evaluate its processes. Especially the social design agenda with its sustainable issues is one of our primary concerns. This has become even more apparent in the past years when the humanitarian crises and immigration issues are more and more part of our daily life. In our programme multiculturality and social diversity penetrates all actions. We see that the interior architects and furniture designers have responsibility to contribute to these societal issues.

Great example of this is the Antonio Cascos Chamizo's award winning MA project: "To eat or to be eaten, a guide to cannibalism", which raises concerns about global over population through designerly means.

We also keep continuously developing our internationalisation activities. We are very proud of our multi-cultural student groups that enable us to share and develop a broad variety of best practices in our studios to enhance the Norwegian design discourse in the global framework.
We have also kept expanding our international exchange and partner network. Examples of such activities are our MA students' participation in the London design week by running a joint workshop with our new partner school, University of Westminster or the upcoming workshop in Tokyo together with Tama Art University.

This year we have also appointed two new Assistant Professors; Karin Knott to specialisation of spaces, and Bjørn Blikstad to specialisation of objects. Ms Knott comes from Germany and has a professional practice in exhibition design and has a long academic experience, most recently from several Asian art & design universities. Mr Blikstad is a KHiO graduate and an internationally acknowledged furniture designer. Our recently retired Professor Ellen Klinkenberg published the first theoretical book in interior architecture in Norwegian. The publication was awarded as the most beautiful book in its category.

Professors Toni Kauppila and Sigurd Strøm have conducted a research on the current situation in the Norwegian furniture manufacturing. This industry

"To eat or to be eaten, a guide to cannibalism" by Antonio Cascos Chamizo.

"Live Spaces", international Interior Architecture conference at KHiO.

Collaboration with our Japanese partner school, Tama Art University.

Social installation at Stockholm Furniture Fair.

Møbelkraft's stand at the Designers Saturday.

report titled "Stille før Stormen" was done in collaboration with the Møbelkraft, an umbrella organisation for the producers in the Møre og Romsdal region.

As continuation of the research and development project, KHiO organised a CIRRUS summer school titled "Emergence in Making" in Sykkylven together with Møbelkraft to conceptualise what local high-cost production entails in the 21st century international furniture market. The course involved MA students from nine different nationalities.

Norwegian Properties commissioned KHiO to develop a new design concept for a restaurant at Aker Brygge in Oslo. The project was organised as an invited competition for four participants both from academia and industry. The work was conducted as part of the MA course. Unfortunately Snøhetta's proposal was chosen for the future development, KHiO's project being a good runner-up.

We have an on-going dialogue with the international furniture-manufacturing scene, especially investigating the cultural particularities influencing the craft, production and economic processes. Part of this research the Professors and MA students were invited to Warmia-Masuria in Poland to study how to develop and explore the Polish Furniture Cluster competences further.

Live Spaces – colloquium was an international conference addressing the current issues of interior architecture. The event was organised at KHiO with invited keynote speakers both from UK and North America and attracted a broad audience both from the Norwegian practices and the academia.

We have also established an on-going guest teaching relationship with the internationally acclaimed Dutch artist/designer Mark Sturkenboom, who brings us the cutting edge insight to Critical Design and Craft practices. This collaboration has been comprised of talks, prototyping workshops and internships.

This year at the Stockholm Furniture Fair KHiO presented an sitting installation titled "Is this it?". The exhibition was designed by the MA1 students and it was framed to challenge the paradigm shift in our society's R&D cultural. The work brought forward social design as forum for dialogue within our expanding multicultural environments. Here design's contribution can be seen far greater what the solely technological development may provide. The stand was one of the most visited locations in the Green House district.

Another industry collaboration was a prototyping research with EFG furniture company. The project titled "Afterlife of the office" investigated the challenges and possibilities that lay in the increasing volumes of abandoned office furniture as companies shift their premises. This issue is partly escalated by interior architects themselves. The study elaborated alternative scenarios for reuse, recycling and upcycling.

The MA students participated in the "Radical Interpretations" – an artistic research project together with the Norwegian Academy of Music. The outcome of this was constructed as 1/1 experimental pavilion for music, sound and performances.

We have launched a new website to publish current course and project works by the students. The site will also be actively updated about public events taking place in KHiO. The address for this online platform is livespace.no

KUNST- OG DESIGNHØGSKOLEN I BERGEN→AVDELING FOR DESIGN

Møbel- og romdesign/interiørarkitektur

TEKST→**INTERIØRARKITEKT MNIL ELI-KIRSTIN EIDE**,
PROFESSOR I ROMDESIGN/INTERIØRARKITEKTUR
AVDELING FOR DESIGN,
KUNST- OG DESIGNHØGSKOLEN I BERGEN

WWW.KHIB.NO

Skjermveggen Facade av Stefanie Michel Sellers, student ved 3. bachelor, møbel- og romdesign. Enkel allsidig skillevegg i aluminium og stoff. Veggen gir mange muligheter for lett forandring.

Fra KHiB sin utstilling av studentarbeider på den internasjonale møbelmessen i Stockholm.

Bordet «NIVEAU» av Lasse Torsson Husabø, student ved 3. bachelor, møbel- og romdesign. Bordgruppe i ulike størrelser. Bord i lønn, med linoleum desktopp, og messingring som gjør at det laveste bordet roterer.

Fra KHiB sin utstilling av studentarbeider på den internasjonale møbelmessen i Stockholm.

KHiB 2015

KUNST- OG DESIGNHØGSKOLEN I BERGEN HAR TO AVDELINGER:

- Avdeling for Design og Avdeling for Kunst.
- Avdeling for design har to fagområder: Møbel- og romdesign interiørarkitektur og Visuell kommunikasjon.

Fagstaben ved fagområdet Møbel- og romdesign/interiørarkitektur:

- Interiørarkitekt Bente Irminger, leder for utvikling og forskning, 100% stilling.
- Møbeldesigner MNIL Dave Vikøren, professor møbeldesign, 100% stilling.
- Sivilarkitekt Petter Bergerud, professor romdesign/ interiørarkitektur, 100% stilling.
- Interiørarkitekt MNIL Eli-Kirstin Eide, professor romdesign/ interiørarkitektur, 100% stilling.
- Interiørarkitekt MNIL Alexandre Ralston Bau, høyskolelektor romdesign/interiørarkitektur, 50% stilling.
- Møbeldesigner MNIL Steinar Hindenes, professor II møbeldesign, 20% stilling.
- Møbeldesigner MNIL Atle Tveit, høyskolelektor møbeldesign, 20% stilling.
- Øivind Eide, høgskolelektor, verksmester tre.
- Svein Orrebakken, verksmester metall.
- Stipendiat Erlend Bleken.
- I tillegg er en rekke gjestelærere knyttet til vårt fagområde.

Designavdelingen:

- Dekan Mona Larsen.
- Masterkoordinator Einar Wiig.
- Bachelorkoordinator Kate Madsen.

Organisering:

Omorganiseringen designavdelingen gjennomgikk i 2014 for å gi større fokus på forskning og utvikling har vært positiv. Av en 100% stilling som professor og førsteamanuensis skal 40% av tiden gå til forskning- og utviklingsprosjekter, til nettverksbygging og til internasjonalt samarbeid. Fagstabens prosjekter danner tema for samarbeidsgrupper med våre stipendiater og masterstudenter, relatert til felles tema for prosjektene. Dette medfører både interessante veiledninger og samarbeid og at vi ved opptak av nye stipendiater og masterstudenter har disse temaene i fokus. De overordnete temaer er: «Telling stories», Living Together» og «Shaping enviroment». Disse danner grunnlag for samarbeidsgruppene.

UNDERVISNING OG FAGLIG IDENTITET OG INNHOLD:

Treårig bachelorstudium innen møbel- og romdesign/interiørarkitektur videreføres med et toårig masterstudium til en femårig profesjonsutdannelse. På vårt fagområde har de aller fleste studentene som mål å fullføre sin utdannelse (fem år), for å få reell kompetanse i en profesjonsutdanning.
I studiene legger vi stor vekt på vårt fags brede samfunnsmessige betydning. Vi har en serie kurs og prosjekter som i stor grad har en sosial profil. Kreativitet, nytenking,

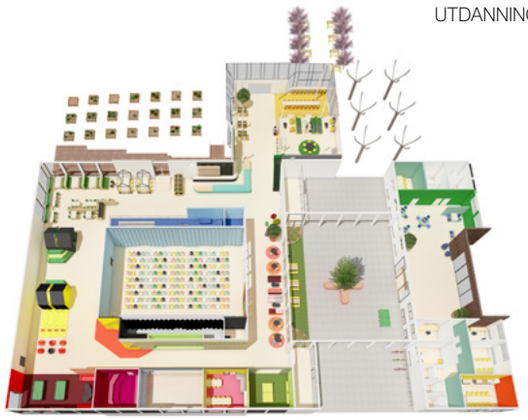

Masterprosjektet «Fra Munch til mangfold» av Hedda Torgersen.

samt mot og vilje til eksperimentering settes høyt. Studentene blir utfordret i møtene med veldig ulike sider av vårt samfunn.

Som alltid deltar våre tredjeårs bachelorstudenter med egne møbler på møbelmessen i Stockholm i februar. Under ledelse av professor i møbeldesign Dave Vikøren og Steinar Hindenes. Se bilder av møbler presentert i Stockholm.

På den internasjonale messen Salone del Mobile i Milano i april 2016 skal designavdelingen presentere fagstabens designfaglige utviklingsarbeider, i samarbeid med studenter. Tittelen på utstillingen er «Inside wood». Høsten 2015 hadde vi en før-utstilling i KHiBs eget utstillingslokale. Og arbeidene med denne store satsingen inngår som en del av vår forskningsbaserte undervisning.

Faglige ansatte og studenter involveres på ulike måter i prosjektet for å utforske mulighetene og utfordre våre refleksjoner og kunnskaper om bruken av trevirke, både i daglivet og i produksjon.

Prosjektene fokuserer på universell utforming og sanselighet, på hvilken måte tre kan bidra som en viktig og positiv stimulans. På romlige eksperimenter og konstruksjoner som utfordrer både romfølelse og tradisjonell form og funksjon. Og på møbeldesign hvor objektene tilrettelegger for ergonomi, taktilitet og funksjon.

MASTER I DESIGN – MØBEL- OG ROMDESIGN/INTERIØRARKITEKTUR:
Våren 2015 gikk ni masterstudenter ut med god eksamen:

→ **Jonas Henriksen**: «Et verdig farvel.»
Hvordan transformere nåværende pasientrom ved Haraldsplass Diakonale Sykehus til et lokale for et verdig siste farvel ved bruk av enkle og mobile løsninger?

→ **Marianne Brattebø**: «Driv.»
Korleis gjøre Granvin skule til ein skapande læringsarena med vekt på kunst og kultur, gjennom fleirbruk og fleksible løysingar?

→ **Hedda Torgersen**:
«Fra Munch til mangfold.»
Hvordan skape en møteplass som gjennom aktiviteter bygger broer på tvers av kulturer og sosial bakgrunn?

→ **Isabelle Gelot**: «Morpho spaces – An investigation on spatial spaces.»
In our immediate society can we achieve the creation of a space moulded on our instincts, and conceding freedom of the senses?

→ **Charlotte Lande Andersen**:
«Rom for historie.»
Hva er Deichman uten bøkene?
Hvordan bruke historie og identitet som inspirasjon og formgiver ved transformasjon?

→ **Caroline Langfeldt Carlsen**:
«Sammenslått.»
Hvordan kan det på skolens uteområde legges til rette for mer aktivitet, og økt kontakt mellom elevene, for å bidra til trivsel i skolehverdagen?

→ **Stine Knudsen Aas**: «Kontakt.»
Hvordan kan jeg gi produkter økt emosjonell verdi for brukeren?

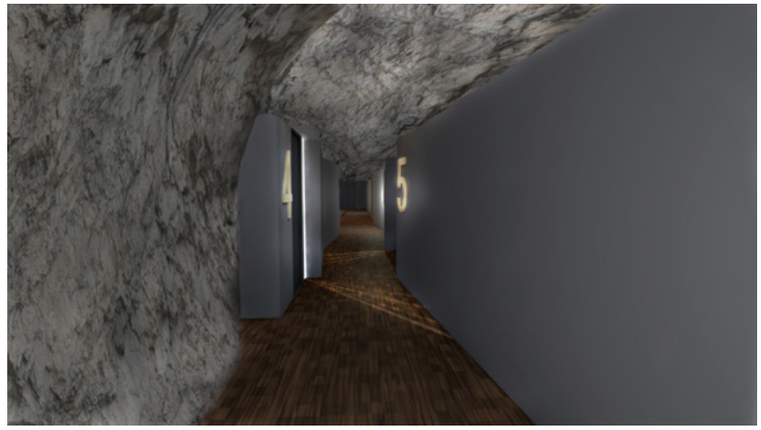

Gang hotellrom.

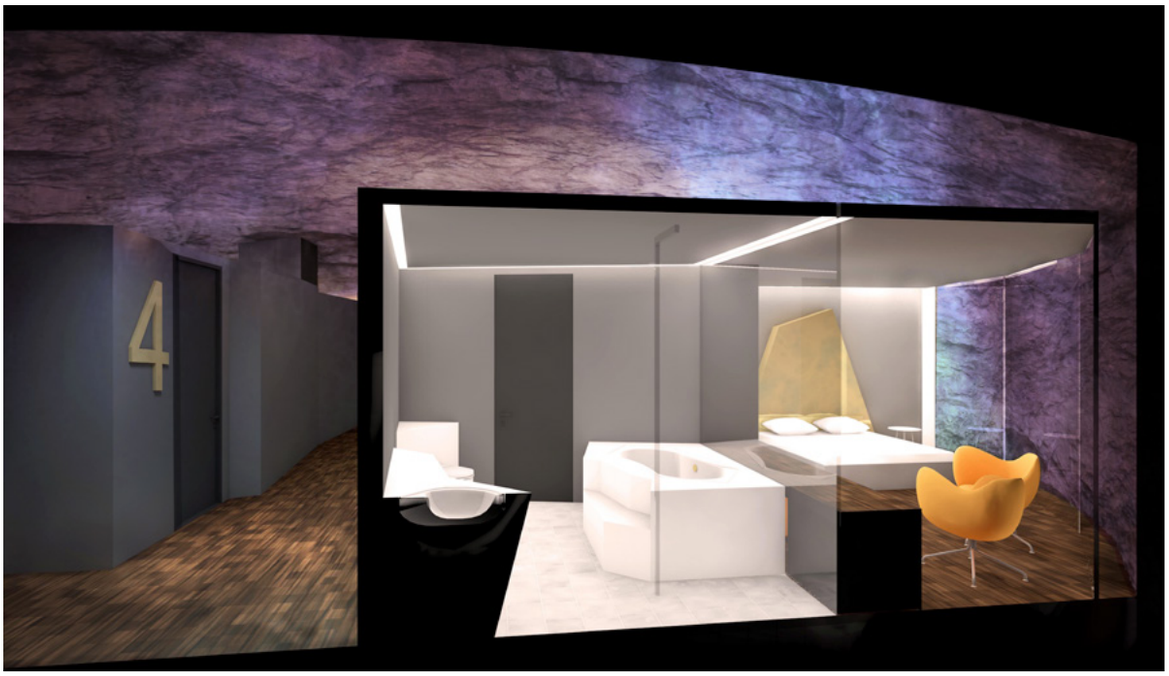

Soverom fra masterprosjektet «The dark room» til Marie Hovengen Møller.

→ **Svein Petter Knudsen**:
«Med forflytning i fokus: Et lett og stablevennlig møbel for Grieghallen.»
Utvikle en møbelserie for Grieghallen som tilrettelegger for en ergonomisk og effektiv arbeidssituasjon ved rigging av arrangement.

→ **Marie Hovengen Møller**:
«The dark room.»
Hvordan kan eksisterende forkastede rom under bakken tilpasses samtiden gjennom transformasjon?

Sensorer var:

→ Interiørarkitekt MNIL Heide Tjøm
→ Interiørarkitekt MNIL An-Magritt Gjertsen
→ Møbeldesigner MNIL Lars Tornøe
→ Interne sensorer: Kandidatenes hovedveiledere: Eli-Kirstin Eide, Petter Bergerud og Dave Vikøren.

Hedda Torgersen vant «Statsbyggs studentpris for fremragende interiørarkitektur, 2015» med sitt masterprosjekt «Fra Munch til mangfold». Prosjektet handler om hvordan Munchmuseet på Tøyen kan transformeres til en møteplass for barn, unge og foreldre. Om hvordan det kan skapes en møteplass som gjennom aktiviteter bygger broer på tvers av kulturer og sosial bakgrunn.
Se bilder av prosjektet.

Marie Hovengen Møller vant Anne Alnæs' studentpris 2015 med sitt masterprosjekt «The dark room.» Prosjektet handler om hvordan eksisterende forkastede rom under bakken kan tilpasses samtiden gjennom transformasjon. St. Hanshaugen alarmplass ble omdannet til et nisjehotell. Fokuset har vært rom- og lysopplevelser utenom det vanlige, og målet var å utforme et hotell som ville bli et interessant reisemål.
Se bilder av prosjektet.

NYTT BYGG

I mai 2017 flytter KHiB fra fem ulike bygg inn i et nytt bygg tegnet av Snøhetta AS. Arbeidene med interiør, inventar og brukerutstyr utføres av Scenario AS. Prosjekt og planlegging involverer mange brukere ved KHiB, og medfører mye interessant og tidkrevende arbeid for staben. Gleden over å skulle flytte inn i et nytt bygg som samler alle, med nye og gode fasiliteter, er stor både blant ansatte og studenter.

SAMMENSLÅING

Regjeringen la frem strukturmeldingen for universiteter og høgskoler 27. mars 2015. Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHiB) og Universitetet i Bergen (UiB) er i gang med å utrede om KHiB og Griegakademiet (GA) ved UiB kan organiseres sammen som et nytt kunstnerisk / designfaglig fakultet. KHiB og GA har hatt seminarer vedrørende den pågående prosessen om et nytt fakultet ved UiB.

KHiB er inne i interessante tider som vil gi nye muligheter som ny organisasjon i et nytt bygg.

HØYSKOLEN KRISTIANIA→INSTITUTT FOR KREATIVITET OG INNOVASJON

Bachelor i interiørarkitektur – Bærekraftig design, kreativitet og prosjektstyring

TEKST→**INTERIØRARKITEKT MNIL JARLE M. FOTLAND**
FØRSTEAMANUENSIS OG STUDIELEDER
BACHELOR I INTERIØRARKITEKTUR,
HØYSKOLEN KRISTIANIA, OSLO

WWW.KRISTIANIA.NO

«NORDIC ID – et sosialt og kulturelt møtested», studentprosjekt av Vegard Bakke, i forbindelse med samarbeidsprosjektet med Sofienberg Kirke i Oslo – «Adaptive re-use of Buildings».

Illustrasjon fra første etasje mot glassfasade og park.

Høyskolen Kristiania 2015

EN INTRODUKSJON AV STUDIET

Etter flere år med planlegging startet Høyskolen Kristiania høsten 2013 sin Bachelor i Interiørarkitektur. Dette er et studium tilpasset en profesjon innen interiørarkitektur og tilknyttende bransjer, og den første bachelor i Norge som rendyrker fagområdet interiørarkitektur. Studiet er en sammensetning av praktiske og teoretiske emner som til sammen skal gi studenten ferdigheter og kompetanse til å arbeide ved for eksempel et interiørarkitektkontor, eller fortsette til videre utdanning (Master). Første kull uteksamineres våren 2016.

Bærekraftig design er et av studiets viktigste fagområder. Etter endt studium skal våre studenter ikke bare ha et bevisst forhold til dette temaet, men også ha metoder og verktøy for å utøve dette i en faglig sammenheng. Med bærekraftig design mener vi ikke bare bruk av miljøvennlige materialer/produkter og produksjonsmetoder, men også alle etiske, sosiale og økonomiske faktorer knyttet til fagfeltet interiørarkitektur.

Studiet vårt har en metodisk tilnærming til problemstillinger, både teoretisk og praktisk. Studentene undervises i praktisk designmetodikk, og må forholde seg til kvantitative og kvalitative metoder, samt til kreative idéutviklingsmetoder og brukerkartlegging. Prosjektledelse, Markedsføring og Profesjonell praksis er eksempler på emner studentene gjennomfører for å gjøre dem oppdatert, og tilpasset dagens arbeidshverdag ved et interiørarkitektkontor.

Studiet er bygd opp med tanke på at valg av emner og emnenes plassering i studieløpet skal gi en naturlig progresjon. Hvert emne avsluttes med en eksamen som blir synlig på vitnemålet, og gir 7,5 studiepoeng:

I løpet av første studieår skal studentene tilegne seg grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. Her er det fokus på å etablere sentrale begreper, relevant teori og en generell forståelse for de sentrale fagområdene. Studentene får i tillegg en innføring i informasjonsinnhenting og metode. Vi har lagt vekt på bruk av digitale verktøy fra starten av, både som skisseverktøy, og som prosjekterings- og presentasjonsverktøy.

I løpet av andre studieår er det sterkere fokus på å øke studentenes refleksjonsnivå. Studentene skal evne å integrere fagområdene i et kulturelt og samfunnsmessig perspektiv. De skal i tillegg kunne reflektere over og utvikle selvstendige holdninger og kunnskaper om kommunikasjon og kreativitet, samt kunne løse relativt komplekse oppgaver, individuelt og i team.

I studiets tredje år omsetter studentene sine kunnskaper og ferdigheter til praksis gjennom fordypning og selvstendig arbeid. I 5. semester har studentene mulighet til å velge mellom 1) fordypning i bærekraftig design, «Aging in Place», skandinavisk design og arkitektur, 2) praksisplass hos en bedrift (interiørarkitektkontor/

«NORDIC ID – et sosialt og kulturelt møtested», studentprosjekt av Vegard Bakke, i forbindelse med samarbeidsprosjektet med Sofienberg Kirke i Oslo – «Adaptive re-use of Buildings».

Illustrasjon fra bar i bokkafé.

«Biophilic Design – leve og bo», studentprosjekt av Linda T. Haugland, i forbindelse med samarbeidsprosjektet med Sofienberg Kirke i Oslo – «Adaptive re-use of Buildings».

Illustrasjon fra «Vegan Hub», restaurant og bar i bygningens første etasje.

«Biophilic Design – leve og bo», studentprosjekt av Linda T. Haugland, i forbindelse med samarbeidsprosjektet med Sofienberg Kirke i Oslo – «Adaptive re-use of Buildings».

Illustrasjon fra «Drivhuset», bokollektiv og matproduksjon i byggets loftetasje.

arkitektkontor) eller 3) gjennomføre emnet ved et utenlandsk universitet. Uansett valg gir dette semesteret totalt 30 studiepoeng. I emnet Teori og vitenskapelige metoder, som gjennomføres i siste semester, tilegner studentene seg kunnskap i vitenskapsteoretiske emner, metoder og undersøkelsesproblematikk. Studiet avsluttes med en egendefinert bacheloroppgave av 22,5 studiepoeng.

PRAKSIS

I året 2015 var det flere viktige rutiner og emner som skulle planlegges og gjennomføres.

At et bachelorstudium i praktisk-estetiske fag har integrert et helt semester til utplassering i bedrift er ikke så ofte i Norge. Det er første gang for en bachelor i interiørarkitektur. Det krever en god del planlegging og innsats for å etablere en praksisordning over 30 studiepoeng både fra skolens side, og fra våre samarbeidspartnere. Jeg vil takke Scenario AS, Beate Ellingsen AS og Ramsøskar Interiørarkitekter for tilliten de viste oss ved ta i mot én praksiskandidat hver. Høstens praksisperiode ble gjennomført prikkfritt, og evalueringene har vært svært gode fra bedriftene, studentene og høyskolen. Jeg håper at vi vil kunne fortsett dette gode samarbeidet, og at vi vil få anledning til å få nye og flere samarbeidsbedrifter for neste praksisperiode (høsten 2016)

«Adaptive re-use of Buildings» – et samarbeidsprosjekt med Sofienberg Kirke

5. semester er som tidligere nevn et fordypningssemester, men som også gir mulighet for å søke praksisplass eller utveksling til utenlandsk universitet. Semesteret er også tilpasset innveksling ved at forelesninger og pensum er tilrettelagt på engelsk.

Høstens store praktiske fordypnings-prosjekt var et samarbeid med Sofienberg Kirke på Grünerløkka. Takk til sokneprest Arne Jor, og menigheten, for et spennende samarbeid. Foto og illustrasjoner på disse sidene er hentet fra dette prosjektet.

Studentenes oppgave bestod i å lage et forslag til alternativ bruk av kirkebygget om det ikke lenger skulle brukes av en aktiv menighet. Dette var et tenkt scenario, og ikke et oppdrag fra kirkens ledelse. Viktige momenter som bærekraftig tilnærming, lokale behov, bidrag til økt fellesskap (sosialt og økonomisk), redesign og gjenbruk ble behandlet.

Som en del av prosess og kartlegging brukte studentene flere metoder, deriblant belysningsprosjektet «Guerillia Lighting». Dette er et internasjonalt fenomen som handler om sporadisk lyssetting av uteområder, bygninger og interiører. Gjennom dette delprosjektet skulle studentene lære å «se» byggets arkitektur, og forstå dets «DNA». (www.guerrillalighting.net).

Introduksjon og undervisning i miljøklassifiseringsverktøyet BREEAM NOR ved Teresa Ribu (AP), og foredragsholder

«NORDIC ID – et sosialt og kulturelt møtested», studentprosjekt av Vegard Bakke, i forbindelse med samarbeidsprosjektet med Sofienberg Kirke i Oslo – «Adaptive re-use of Buildings».

Utvendig illustrasjon der bygningen møter parkens uterom.

Sofienberg Kirke, Oslo. Foto fra studentprosjektet «Guerilla Lighting» i september 2015. Foto→Alf Simensen og Eirin Roseneng

Frazer Macdonald Hay (NILs landsmøte 2015) var to av flere eksterne faglige bidragsytere til prosjektet.

AKADEMISERING OG METODER

I forbindelse med gjennomføring av 6. semester har det blitt lagt ned et stort arbeid i å få på plass emnet Vitenskapsteori og metode, og planlegging av bacheloroppgaven. Viktige spørsmål rundt metode og akademisk tilnærming i forhold til en praktisk-estetisk bachelor er blitt besvart, men diskuteres fortsatt ved Høyskolen Kristiania. Dette er vi ikke alene om. Diskusjonen pågår både nasjonalt og internasjonalt innen kunst- og designfagene. Arbeidet med et felles akademisk språk, men med anerkjennelse av metoder og prosesser tilpasset en praktisk-estetisk bachelor, fortsetter.

FOU OG «TRANSFORM»

Å etablere en ny bachelor i interiørarkitektur er tid- og ressurskrevende. Så langt er produksjonen innen forskning og utvikling minimal ved vårt studium. Alle fagkrefter har gått til etablering av den nye bacheloren. Dette ønsker vi å endre på i 2016. Bachelor i interiørarkitektur ligger under Institutt for kreativitet og innovasjon ved Høyskolen Kristiania(, og ledes av førsteamanuensis Erling Dokk Holm). Instituttet har akkurat etablert vårt interne organ for FoU-arbeid, TransForm. Vi har håp om å få i gang flere utviklingsprosjekter allerede i år.

BRANSJERÅD

Samarbeid mellom høyskolen og bransjen er et viktig satsningsområde for oss. Hvert år gjennomfører Høyskolen Kristianias studier (både bachelorer og mastere) bransjeråd. Til et bransjeråd inviteres fagpersoner fra relaterte bransjer til å delta i et råd sammen med faglige fra studiet. De inviterte leser på forhånd gjennom vår studieplan, og deltar deretter i et møte hvor de gir en tilbakemelding i forhold til studiets relevans og hvor oppdatert studiet er i forhold til utviklingen i bransjen.

Jeg vil takke siste bransjeråd, som ble gjennomført i desember, for bidraget. Rådet bestod denne gang av interiørarkitekt MNIL Elisabeth Trømborg (IARK), interiørarkitekt MNIL An-Magritt Gjertsen (Metropolis arkitektur og & design AS) og interiørarkitekt MNIL Annethe Thorsrud (Scenario AS), i tillegg til våre egne faglige ansatte.

Fast faglig ansatte ved bachelorstudiet:

- Høyskolelektor Anne Cecilie Hopstock, interiørarkitekt MNIL (60% stilling)
- Høyskolelektor Linda Lien, interiørarkitekt MNIL (60% stilling)
- Høyskolelektor David Coates (20% stilling)
- Førstelektor Jeremy Williams, interiørarkitekt MNIL (80% stilling)
- Førsteamanuensis og studieleder Jarle M. Fotland, interiørarkitekt MNIL (100% stilling)

SIGNALPROSJEKTER

DNO ASA→
NYTT HOVEDKONTOR PÅ AKER BRYGGE
Adresse→Stranden 1, 1250 Oslo
Møbeldesignfirma→**IARK AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Monica D. Heck**
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL Hildegunn Senneseth**
Oppdragsgiver→DNO ASA
Foto→Stine Østby
Web→iark.no
Prosjekt→side 13

FORA FORM→STOCKHOLM FURNITURE FAIR
Møbeldesignfirma→**Aros arkitekter AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Bente Helleland**
Oppdragsgiver→Fora Form ASA v/Frode Sporsheim
Samarbeidspartner→Slyngstad Reklame v/Ingunn Sørheim
Web→aros.no
Prosjekt→side 22

VALCHROMAT & BRASS SERIES→
SERPENTINE STEREO, IMPELLER BORDSKÅNERE, SWEEP BORD- OG VEGGKLOKKER
Møbeldesignfirma→**Osloform AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt og møbeldesigner MNIL Camilla Akersveen**
Oppdragsgiver→Osloform AS
Foto→Istvan Virag
Web→www.osloform.no
Prosjekt→side 27

HYTTE JONSØYA
Adresse→Lillesand, Aust-Agder
Interiørarkitektfirma→**Beate Ellingsen AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Beate Ellingsen**
Oppdragsgiver→Privatkunde
Arkitekt→Siv. Ark Janicke Jebsen Vinje AS
Foto→Per Erik Jæger
Web→www.beate-ellingsen.no
Prosjekt→side 32

BILLY'S BUMBLE AND BUMBLE→
FRISØRSALONG & BARBERER
Adresse→Holmens gate 2, 0250 Oslo
Interiørarkitektfirma→**Inne Design AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Vigdis Apeland Bergh**
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL Marte Roverud Fredriksen**
Oppdragsgiver→Bumble and bumble v/Ulf Schjerpen
Arkitekt→Siv. Ark Janicke Jebsen Vinje AS
Foto→Mona Gundersen
Web→www.innedesign.no, www.billysbumbleandbumble.no
Prosjekt→side 37

AMERIGO BAR & GRILL→OSLO
Adresse→Henrik Ibsensgate 60, 0255 Oslo
Interiørarkitektfirma→**RISS AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Petter Abrahamsen**
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL Hans Christian Elverhøi Thomassen**
Oppdragsgiver→Schage og Ejerstam Bespisning AS
Arkitekt→SJ arkitekter
Foto→Petter Abrahamsen/RISS
Web→www.rissdesign.no, amerigo.no
Prosjekt→side 42

MØBLER

BOP→VIDEREUTVIKLING AV STOL
Møbeldesignfirma→**Knudsen Berg Hindenes**
Prosjektleder→**Møbeldesigner MNIL Steinar Hindenes**
Produsent→Offecct AB, Sverige
Foto→Offecct
Web→www.kb-h.no, www.offecct.se
Prosjekt→side 62

PROTOTYPEKOLLEKSJON→
SALONESATELLITE2015→MILANO
Møbeldesignfirma→**Morten&Jonas**
Prosjektleder→**Møbeldesigner MNIL Morten Skjærpe Knarrum**
Prosjektmedarbeider→Jonas Norheim
Oppdragsgiver→Morten&Jonas
Foto→Nina Ruud
Styling→Per Olav Sølvberg
Web→morten-jonas.no
Prosjekt→side 63

BUTIKKER

SMELTERS MATHUS→
MATBUTIKK→BÆRUMS VERK
Adresse→Verksgata 10,1353 Bærums Verk
Interiørarkitektfirma→**Radius design**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Daniel Ness Turco**
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL Thomas Ness**
Oppdragsgiver→Familien Løvenskiold
Grafisk design→Nicolas Ness Turco
Foto→Espen Gees
Web→morten-jonas.no
Prosjekt→side 65

SHOWROM/UTSTILLINGER

LUNDIN NORWAY→ONS 2014→STAVANGER
Adresse→ONS 2104, Stavanger, Strandveien 4, 1366 Lysaker
Interiørarkitektfirma→**Kontur AS/CTRL+N**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL Hege Elisabeth Homb Dedichen**
Oppdragsgiver→Scandinavian Design Group/ Lundin Norway
Arkitekter→Johnathon Lloyd Little MNAL/ Kontur AS/CTRL+N
Tegninger/skisser→Johnathon Lloyd Little/ Hege Homb Dedichen
Bygningsingeniør→Jan Steinar Egenes/Kontur AS
Ingeniør→Samsom Habtemichael/Kontur AS
Robotingeniør→James A.Fox/Abida
Mekanisk design→Intek Engineering
Industridesign→Pivot Pruduktdesign
Foto→Michael Ray Vera Cruz Angeles/ James A Fox/Bjørn Staal
Web→**www.kontur.as**, www.ctrln.no, lundin-norway.no
Prosjekt→side 66

TRAFIKKSKOLE

DIN TRAFIKKSKOLE→SANDNES
Adresse→Vågsgata 22, 4306 Sandnes
Interiørarkitektfirma→**Magu Design AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Gudbjørg Simonsen**
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL Kine Hetland**
Oppdragsgiver→Din trafikkskole
Foto→Arne Bru Haug
Web→magudesign.no
Prosjekt→side 68

OFFENTLIGE BYGG

EMBETSBOLIG→BERLIN
Adresse→Winkler Str. 15A, 14193 Berlin-Grunewald, Tyskland
Interiørarkitektfirma→**Dis. interiørarkitekter MNIL AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Solveig Baalsrud Svoor**
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL Ine Elisabeth Bangås**
Oppdragsgiver→Utenriksdepartementet
Foto→Babette Fischer
Web→www.dis.no
Prosjekt→side 71

FLYPLASS

BUSINESS CLASS LOUNGE→OSLO LUFTHAVN
Adresse→Edvard Munchs veg, 2061 Gardermoen
Interiørarkitektfirma→**Metropolis arkitektur & design AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL Hanne Arvik**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Kathrine L. Wangsmo**
Prosjektmedarbeidere→**Interiørarkitekter MNIL Linn Slettli, Irén Å. Abrahamson**
Oppdragsgiver→Select Service Partner (SSP)
Foto→Ragnar Hartvig
Web→www.metropolis.no
Prosjekt→side 72

BUSINESS LOUNGE→ STAVANGER LUFTHAVN→SOLA LUFTHAVN
Adresse→Flyplassvegen 230, 4055 Sola
Interiørarkitektfirma→**Metropolis arkitektur & design AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL Kathrine L. Wangsmo**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Linn Slettli**
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL Irén Å. Abrahamson**
Oppdragsgiver→Select Service Partner (SSP)
Arkitekt→Archus arkitekter AS
Foto→Ragnar Hartvig
Web→www.metropolis.no
Prosjekt→side 75

HELSEBYGG

BIKUBEN KURS OG KONFERANSESENTER→BERGEN
Adresse→Jonas Liesvei 65, 5061 Bergen
Interiørarkitektfirma→**design & innredning**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Heidi Irene Tungodden**
Oppdragsgiver→Helse Bergen HF
Arkitekt→design & innredning
Tekniske fag→Norconsult
Foto→Hanne Cathrin Olsen
Web→www.design-innredning.no
Prosjekt→side 77

SPESDENT HEGDEHAUGSVEIEN→OSLO
Adresse→Hegdehaugsveien 31, 0352 Oslo
Interiørarkitektfirma→**Magenta Interiørarkitekter AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Mie Brodal Grevstad**
Oppdragsgiver→SpesDent AS
Grafisk design→me&du v/Monica Bull Ryder
Foto→Bente Bjaarstad Elvebredd
Web→www.magenta.no
Prosjekt→side 78

KONTORER/ARBEIDSPLASSER

FORNEBUPORTEN→ FELLESAREALER→LYSAKER
Adresse→Oksenøyveien 10, 1366 Lysaker
Interiørarkitektfirma→**Zinc AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Stine Lanes Jensen**
Prosjektmedarbeidere→**Berit Olderheim, Guri Mo, Hege Grøholt,Tone Midtsund, interiørarkitekter MNIL,** Britt Kornum MNAL, Maria Ekornåsvåg, Vegar Å. Landsverk, , Wenche Fossum
Oppdragsgiver→Fornebuporten næring
Web→www.zinc.no
Prosjekt→side 80

KLUGE→OSLO
Adresse→Bryggegata 6, 0250 Oslo
Interiørarkitektfirma→**IARK AS**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Monica Døhlie Heck**
Prosjektmedarbeider→Bente Nøren Eriksen int.ark.
Oppdragsgiver→Kluge Advokatfirma AS
Arkitekt→Niels Torp Arkitekter AS v/Tarjei Torgersen
Foto→Stine Østby
Web→iark.no
Prosjekt→side 82

LUNDIN NORWAY→LYSAKER
Adresse→Strandveien 50, 1366 Lysaker
Interiørarkitektfirma→**IARK AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL Elisabeth Paus**
Prosjektaleder→**Interiørarkitekt MNIL Thea Røhrt**
Oppdragsgiver→Lundin Norway
Arkitekt→Arcasa Arkitekter AS v/Annette Lyngesen
Samarbeidspartnere→Scandinavian Design Group, Lent AS
Foto→Arne Schram/Inviso AS
Web→iark.no, lundin-norway.no
Prosjekt→side 84

LYSAKERBUEN→LYSAKER
Adresse→Fornebuveien 7–9, 1366 Lysaker
Interiørarkitektfirma→**Zinc AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Stine Lanes Jensen
Prosjektmedarbeidere→**Interiørarkitekt MNIL**
Jeanette Norin, Tuva Hellum
Oppdragsgiver→Lysakerbuen
Arkitekt→Dark Arkitekter AS
Foto→Thomas Gundersen/Zinc
Web→www.zinc.no
Prosjekt→side 87

MICROSOFT DEVELOPMENT CENTER→OSLO
Adresse→Torggata 2–6, 0181 Oslo
Interiørarkitektfirma→
Metropolis arkitektur & design AS
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL Kari Ihle**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNILTone Hauge**
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekter MNIL**
Nina Løvhaug Kløverød
Oppdragsgiver→Microsoft Development Center Norway
Arkitekt→Dyrvik Arkitekter
Foto→Ragnar Hartvig
Web→www.metropolis.no
Prosjekt→side 88

NE(S)T KONTORFELLESSKAP→STAVANGER
Adresse→Professor Olav Hanssens vei 7, 4021 Stavanger
Interiørarkitektfirma→**Magu Design AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Gudbjørg Simonsen
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL**
Kine Hetland
Oppdragsgiver→Ipark Eiendom
Foto→Arne Bru Haug
Web→www.magudesign.no
Prosjekt→side 90

NORDEA-HUSET→OSLO
Adresse→Essendrops gate 7–9, 0368 Oslo
Interiørarkitektfirma→**Zinc AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Stine Lanes Jensen
Prosjektmedarbeidere arkitektteam→**Interiørarkitekt MNIL Hilde Walgermo**, Marie Krans, René Damborg Jensen, Britt Kornum MNAL i samarbeid med Pilot Arkitekter og Odd Degnæs, Dark AS
Prosjektleder interiør→**Interiørarkitekt MNIL**
Bjørg Eva Røssaak
Prosjektmedarbeidere interiør→**Interiørarkitekt MNIL**
Sølvi Finnøy, Hege Vikeby Kristiansen, Tuva Hellum
Oppdragsgivere→Vedal (arkitektteam), Nordea (interiør)
Foto→Zinc/Thomas Gundersen, Anne Bråtveit
Web→www.zinc.no
Prosjekt→side 92

NYDALSVEIEN 28→ NÆRINGSBYGG FOR AVANTOR→OSLO
Adresse→Nydalsveien 28, 0484 Oslo
Interiørarkitektfirma→
Metropolis arkitektur & design AS
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL Kari Ihle**
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Tone Hauge**
Prosjektmedarbeidere→**Interiørarkitekter MNIL**
Maria Kjærgård, Linn Slettli, Cathrine Stokke, Christina Aarnæs, Linda Morioka Bøe
Oppdragsgiver→Avantor AS
Arkitekt→Nyark AS
Foto→Ragnar Hartvig
Web→www.metropolis.no
Prosjekt→side 95

POWEROFFICE→BODØ
Adresse→Jakhelln Brygge, Torvgata 2, 8006 Bodø
Interiørarkitektfirma→
AS Scenario Interiørarkitekter MNIL
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL Linda Steen**
Oppdragsgiver→PowerOffice AS og Christian Jakhelln AS
Foto→Gatis Rozenfelds
Web→scenario.no
Prosjekt→side 96

RIKSTV→OSLO
Adresse→Økern Torgvei 13, 0580 Oslo
Interiørarkitektfirma→**Zinc AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Stine Lanes Jensen
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL**
Bjørg Eva Røssaak
Prosjektmedarbeidere →**Interiørarkitekt MNIL Kaja Klingenberg**, Marie Krans, Thomas Gundersen, Vegar Landsverk
Oppdragsgiver→RiksTV
Web→www.zinc.no
Prosjekt→side 99

AVANCE GAS→OSLO
Adresse→Grev Wedelsplass 7, 0102 Oslo
Interiørarkitektfirma→**Nyfelt og Strand AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Merete Strand
Prosjektmedarbeider→
Interiørarkitekt MNIL Anne-Linn Nyfelt
Oppdragsgiver→Avance Gas
Byggherre→Union Eiendom
Arkitekt→LOGG arkitekter AS
Foto→Anne Bråtveit
Web→nyfeltogstrand.no
Prosjekt→side 100

STATKRAFT→TRONDHEIM
Adresse→Sluppenveien 17 BC, 3451 Trondheim
Interiørarkitektfirma→**Romlaboratoriet AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Malin Skjelland Eriksen
Prosjektmedarbeider→Astrid E. Kravik
Oppdragsgiver→Statkraft
Foto→Stine Østby
Web→romlab.no
Prosjekt→side 103

STRANDEN 11→OSLO
Adresse→Stranden 11, 0250 Oslo
Interiørarkitektfirma→
Metropolis arkitektur & design AS
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Hanne Cathrine Arvik
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Ane Bernthon**
Prosjektmedarbeidere→**Interiørarkitekter MNIL**
Tone C. Hauge og Tine Marie Kverum
Oppdragsgiver→Fabritius Gruppen AS
Foto→Ragnar Hartvig
Web→www.metropolis.no
Prosjekt→side 104

WIMOH→BLOMSTERDALEN
Adresse→Ytrebygdsveien 215, 5258 Blomsterdalen
Interiørarkitektfirma→
Mellomrom Arkitekturpsykologi AS
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Lene Pettersen Utbjoe
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL**
Ingfrid Aasen (ansvar for planter)
Oppdragsgiver→Wimoh AS og Telenor Eiendom
Arkitekt→Eksisterende bygg, all beskrivelse utarbeidet av interiørarkitekt Lene P. Utbjoe
3D-rendring→Arkitekt Douglas Aitken Little
Leverandør→Birte Ørbech-Lomheim (medvirkende i møbelvalg)
Arbeidsplassrådgiver→Marlene Dahle
Foto→Mads Van Dam Lie
Web→www.mellomrom.no
Prosjekt→side 107

BOLIGER

2-ROMS BLIR 3-ROMS→LEILIGHET
Interiørarkitektfirma→**Cadi AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Frida Camilla Midttun Finnerud
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL Elin Skjeseth Bashevkin**
Oppdragsgiver→Privat
Leverandører→Multiform v/Trine L. Brenna, Wisewood v/Monika Etneriené, De Lilla AS
Foto→Espen Grønli
Web→cadi.no
Prosjekt→side 109

NYTT OPPHOLDSROM I FAMILIEBOLIG
Interiørarkitektfirma→**Cadi AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Elin Skjeseth Bashevkin
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL**
Frida Camilla Midttun Finnerud
Oppdragsgiver→Privat
Foto→Espen Grønli
Web→cadi.no
Prosjekt→side 110>

ENEBOLIG RØHRTS VEI→OSLO
Adresse→Røhrts vei 62, 1181 Oslo
Interiørarkitektfirma→**Romlaboratoriet AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Malin Skjelland Eriksen
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL Kjersti Hoel Gazzola**
Oppdragsgiver→Privat
Foto→Stine Østby
Web→romlab.no
Prosjekt→side 112

REHABILITERING AV ENEBOLIG
Interiørarkitektfirma→**Ramsøskar Interiørarkitekter AS**
Prosjektansvarlig→
Interiørarkitekt MNIL Trond Ramsøskar
Prosjektmedarbeidere→**Interiørarkitekt MNIL Camilla Bentzen**
Oppdragsgiver→Privat
Foto→Espen Grønli
Web→ramsoskar.no
Prosjekt→side 115

LEILIGHET VED VANNET→MANDAL
Interiørarkitektfirma→
Metropolis arkitektur & design AS
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Hanne Cathrine Arvik
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL Nina Bjørland**
Prosjektmedarbeidere→**Interiørarkitekter MNIL**
Irèn Abrahamson, Ane Bernthon og Cathrine Stokke
Oppdragsgiver→Peter Strandberg
Smed→Helge Brynie
Trappesnekker→Arve Lauten, Interiørverkstedet
Entreprenør→Pedersen & Sikkerbøl
Foto→Cathrine Holst
Web→www.metropolis.no
Prosjekt→side 116

TOTALOMBYGGING FROGNERLEILIGHET→OSLO
Interiørarkitektfirma→**Cadi AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Kaja Kosonen Geiran
Prosjektmedarbeidere→
Interiørarkitekter MNIL
Frida Camilla Midttun Finnerud, Henriette Bruusgaard Johannsen
Oppdragsgiver→Privat
Foto→Espen Grønli
Web→cadi.no
Prosjekt→side 118

HOTELLER

THON HOTEL ROSENKRANTZ→BERGEN
Adresse→Rosenkrantzgaten 7, 5003 Bergen
Interiørarkitektfirma→**Ramsøskar Interiørarkitekter AS**
Prosjektansvarlig→
Interiørarkitekt MNIL Trond Ramsøskar
Prosjektmedarbeidere→Interiørarkitekt Tone Sannum
Oppdragsgiver→Thon Hotels
Arkitekt→Artec AS
Foto→Espen Grønli
Web→ramsoskar.no
Prosjekt→side 120

THON CONGRESS GARDERMOEN→ULLENSAKER
Adresse→Balder allé 2, 2065 Ullensaker
Interiørarkitektfirma→**Ramsøskar Interiørarkitekter AS**
Prosjektansvarlig→
Interiørarkitekt MNIL Trond Ramsøskar
Prosjektmedarbeidere→Arkitekt Marianne Mellembakken, interiørarkitekt Ida Nilsen
Oppdragsgiver→Thon Hotels
Arkitekt→Hille Melbye Arkitekter AS
Foto→Espen Grønli
Web→ramsoskar.no
Prosjekt→side 123

GRAND HOTELL EGERSUND
Adresse→Johan Feyers gate 3, 4379 Egersund
Interiørarkitektfirma→**Kubik Interiørarkitekter AS MNIL**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Pia Cecilie Sand
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL**
Hege Liven
Oppdragsgiver→Grand Hotell Egersund
Arkitekt→Link Arkitekter
Foto→Fotografene AS
Web→www.rissdesign.no
Prosjekt→side 124

SCANDIC HAVET HOTELL→BODØ
Adresse→Tollbugt. 5, 8006 Bodø
Interiørarkitektfirma→
AS Scenario Interiørarkitekter MNIL
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekter MNIL Linda Steen**
Oppdragsgiver→Rica Eiendom AS
Arkitekt→Per Morten Wik, Olav S. Forseth, Sara Ezeta
Foto→Gatis Rozenfelds
Web→scenario.no
Prosjekt→side 127

SUNDVOLDEN HOTEL→KROKKLEIVA
Adresse→Dronningveien 2, 3531 Krokkleiva
Interiørarkitektfirma→**Romlaboratoriet AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Kjersti Hoel Gazzola
Oppdragsgiver→Sundvolden Hotel
Arkitekt→Bios Arkitekter v/Gunhild Eide
Foto→Stine Østby
Web→romlab.no
Prosjekt→side 128

SERVERINGSSTEDER

CAFÉ CATHEDRAL→OSLO
Adresse→Dronningensgate 27, 0154 Oslo
Interiørarkitektfirma→
Metropolis arkitektur & design AS
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Hanne Arvik
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL**
Kathrine Langfeldt Wangsmo
Prosjektmedarbeidere→**Interiørarkitekter MNIL**
Irèn Abrahamson, Ane Bernthon
og Cathrine Stokke
Oppdragsgiver→Café Cathedral
Møbelsnekker→Didriksen Snekkerverksted
Møbelleverandør→Blender Contract
Foto→Ragnar Hartvig
Web→www.metropolis.no
Prosjekt→side 131

DEG 16 «KJØKKENET»→OSLO
Adresse→Dronning Eufemias gate 16, 0191 Oslo
Interiørarkitektfirma→**Radius design**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL Thomas Ness**
Prosjektmedarbeidere→Trygve Flebu Jørundland,
Johanne Lund Ness
Oppdragsgiver→Braathen Eiendom
Foto→Espen Gees
Web→www.radiusdesign.no
Prosjekt→side 132

DER PEPPERN GROR→OSLO
Adresse→Fridtjof Nansens Plass 7, 0160 Oslo
Interiørarkitektfirma→**Radius design**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL Thomas Ness**
Prosjektmedarbeidere→Einar Erdahl, Johanne Lund
Ness
Oppdragsgiver→Samir Sharma
Grafisk design→Metric
Foto→Espen Gees
Web→www.radiusdesign.no
Prosjekt→side 134

RESTAURANT
FJØLA→ØSTBANEHALLEN→OSLO
Adresse→Jernbanetorget 1, 0154 Oslo
Interiørarkitektfirma→
Metropolis arkitektur & design AS
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Kathrine Langfeldt Wangsmo
Prosjektleder→**Interiørarkitekt MNIL**
Linn Slettli
Prosjektmedarbeidere→Linda Morioka Bøe
Oppdragsgiver→Select Service
Grafisk design→Grid
Foto→Ragnar Hartvig og Bjørn Large
Web→www.metropolis.no
Prosjekt→side 136

SKANSEGATEN 13→MØTEROM→STAVANGER
Adresse→Skansegaten 13, 4006 Stavanger
Interiørarkitektfirma→**Magu Design AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Gudbjørg Simonsen
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL**
Kine Hetland
Oppdragsgiver→GMC eiendom
Foto→Arne Bru Haug
Web→www.magudesign.no
Prosjekt→side 138

UNDERVISNINGSBYGG

HØGSKOLEN I OSLO OG AKERSHUS→HIOA
P46→PILESTREDET 46→OSLO
Adresse→Pilestredet 46, 0167 Oslo
Interiørarkitektfirma→**Zinc AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Stine Lanes Jensen
Prosjektmedarbeidere→**Interiørarkitekter MNIL**
Guri Mo, Mattis Moe
Oppdragsgiver→Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA)
Arkitekt→Dark Arkitekter AS/Ross Konsept
Foto→Thomas Gundersen/Zinc
Web→www.zinc.no
Prosjekt→side 141

HØNEFOSS VIDEREGÅENDE SKOLE
Adresse→Osloveien 17, 3511 Hønefoss
Interiørarkitektfirma→**Cadi AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Elin Skjeseth Bashevkin
Prosjektmedarbeider→
Interiørarkitekt MNIL
Henriette Bruusgaard Johannsen
Oppdragsgiver→Buskerud Fylkeskommune
Arkitekt→Hus Arkitekter AS
Foto→Espen Grønli
Web→cadi.no
Prosjekt→side 142

UIO→INSTITUTT FOR BIOVITENSKAP→OSLO
Adresse→Blindernveien 31, 0371 Oslo
Interiørarkitektfirma→**Beate Ellingsen AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Beate Ellingsen
Prosjektmedarbeider→**Interiørarkitekt MNIL**
Birgitte Breimo
Oppdragsgiver→Universitetet i Oslo
Arkitekt→Dyrø & Moen AS (ombyggingen)
Foto→Per Erik Jæger
Web→www.beate-ellingsen.no
Prosjekt→side 144

SKOGSVÅG SKOLE→UTVIDELSE
AV EKSISTERENDE BARNESKOLE→SKOGSVÅG
Adresse→Skogsvåg, 5382 Skogsvåg
Interiørarkitektfirma→**Og Arkitekter AS**
Prosjektansvarlig→**Interiørarkitekt MNIL**
Lene Marie Sunde
Oppdragsgiver→Straume Mesterbygg AS
Arkitekt→Dyrø & Moen AS (ombyggingen)
Foto→Hundven-Clements Photography
Web→www.ogarkitekter.no
Prosjekt→side 146

NIL
Norske interiørarkitekters
og møbeldesigneres landsforening

Adresse→NIL
Josefines gate 34, 0351 Oslo
Telefon→23 33 24 64
E-post→nil@nil.no
Web→www.nil.no

President→Siv Senneset
Daglig leder→Mona Lise Lien
Mobil→971 76 230
E-post→mona.lise.lien@nil.no
Web→www.nil.no
Facebook→facebook.com/NILsiden

OM NIL

NIL er en nasjonal interesseorganisasjon for interiørarkitekter og møbeldesignere på masternivå.

NILs medlemmer arbeider med utforming av rom og roms funksjoner. De omsetter brukerbehov til funksjonelle og varige interiørløsninger i alle typer bygg; offentlige og private rom i nye og eksisterende bygninger. De har kompetanse i både å bevare og fornye. Et interiør består av både materielle og sanselige stimuleringer som skaper et kulturuttrykk, identitet og en romopplevelse.

Foreningens formål er å ivareta felles faglige interesser og bidra til et høyt kvalitetsnivå innen norsk interiørarkitektur og møbeldesign. Interiørarkitekt MNIL og møbeldesigner MNIL er et kvalitetsstempel for kompetanse og profesjonalitet. NIL ble etablert i 1945. Foreningen har cirka 600 medlemmer fordelt på ni lokalgrupper.

MNIL

HVORFOR BRUKE EN INTERIØRARKITEKT/ MØBELDESIGNER MNIL?

Interiørarkitekt MNIL

- Jobber profesjonelt med innvendig arkitektur – med forståelse for bruk og opplevelse av rom
- Utformer konsepter utfra et profesjonelt ståsted som skal representere kundens identitet og behov
- Bidrar med teknisk kunnskap for å sikre funksjonelle, estetiske og holdbare løsninger
- Stiller riktige spørsmål til riktig tid basert på faglig innsikt og prosesskunnskap
- Er bindeledd og formidler mellom bruker og byggeprosess
- Er kundens uavhengige rådgiver i tråd med NILs etiske regler

Møbeldesigner MNIL

- Mennesket står sentralt og er utgangspunktet for en humanistisk tilnærming til form i designprosessen
- Har fokus på kvalitet, varighet og miljø
- Har sterk formforståelse og ser sammenhenger mellom mennesket, objekter og rom
- Definerer utfordringer, konkretiserer og finner løsninger gjennom dialog med brukerne
- Har verktøy og kunnskap til å gjennomføre gode designprosesser, fra idé til ferdig produkt
- Er kundens uavhengige rådgiver i tråd med NILs etiske regler

NIL
Norske interiørarkitekters
og møbeldesigneres landsforening

Bow for Erik Jørgensen,
designet av interiørarkitekter og møbeldesignere MNIL Torbjørn Andersen og Espen Voll.
Foto→ Erik Jørgensen

Hva kan en møbeldesigner MNIL gjøre for deg?

Mennesket står sentralt og er utgangspunktet
for en humanistisk tilnærming til form i designprosessen.

En møbeldesigner MNIL→

- → har fokus på kvalitet, varighet og miljø.
- → har sterk formforståelse og ser sammenhenger mellom mennesket, objekter og rom.
- → definerer utfordringer, konkretiserer og finner løsninger gjennom dialog med brukerne.
- → har verktøy og kunnskap til å gjennomføre gode designprosesser, fra idé til ferdig produkt.
- → er kundens uavhengige rådgiver i tråd med NILs etiske regler.

Bruk oss!

ANNONSØRER

Alfabetisk

A

ABC-Reoler A/S 200
Afag 202
Aksel L. Hansson AS Møbelfabrikk 201
Arkitektbedriftene i Norge AS 204
Arper SpA 5
Asker Glass 209

B

Back App Norge AS 197
Bergersen Flis AS 220
Bosvik AS 194
Bosvik AS 202
Brunner GmbH 177
Buskerud Spesialinnredning AS 207

C

Carl Hansen & Søn A/S 222

D

Duba B8 AS 179
Duravit Norge 197

E

EFG HOV+DOKKA AS 221
Ege 191
Engebretsen AS 223
Erik Jørgensen Møbelfabrik AS 217
Eskoleia AS 208
Expo Nova Møbelgalleri AS 204

F

Fagflis Arkitektshowroom 206
Flos Norge AS 214
Fora Form AS 189
Forbo Flooring AS 210
Form/Funk Oslo 2
Fraster 227
Fredericia Furniture AS 196
Furntex/Getama 190

G

Gerflor Scandinavia AS 192
Getama/Furntex 190
Glamox Luxo Lighting 197
Glimakra of Sweden AB 195
Götessons 182

H

Harald Krogsæter AS 201
Helland 207
Henriksen Snekkeri AS 201

I

Ia Torgersen Design 208
Intag 200
Interface 186
Isku Interiør AS 215

K

Kinnarps AS 213
Knut Nævestad Snekkerverksted 201

L

Lammhults 218
Lightyears 225
Lindbak Kontor AS 203
L.K. Hjelle 194
Luxaflex Scandinavia 203

M

Modena Gruppen AS 184
Modulvegger Oslo AS 209

N

Navet 216
Nibu AS 196
NOMA Interiørtekstiler 197
Nordic Comfort Products AS 192
Norlux AS 199
Norsk Industri møbel+interiør 4

O

Osnes Nordic Group AS 190, 205

P

Pedrali 6
Profilforum 210

R

Rockfon 180
Rom for Flere 183

S

Sara Skotte Design 208
Satelliet Norge AS 193
Savo 219
SCA Hygiene Products AS 209
Scandinavian Business Seating 187
Senab Eikeland 199
Sigdal Kjøkken AS 208
Skøyen DesignCenter 181
Stolab AB 205
Studio Thune 224
Swedese Möbler AB 178

T

Tapwell AS 185
Terna Snekkeri AS 3
Tropisk Design AS 193
Trysil Interiørtre AS 195

V

Vedum Kjøkken og Bad 211
Vestre 188
Vipp A/S 212
Vitra Scandinavia AS 7

W

Wagner 226

Ø

Østlie Møbelservice AS 203

Brunner GmbH
Postbox 1151
D-77863 Rheinau-Freistett
Tyskland
www.brunner-group.com

Kontakt i Skandinavien:
Lars Black
T.: +45 24 23 24 72
e-post: info@contractplus.dk

brunner ::

Brunner produserer møbler av høy kvalitet til nesten alle områder innenfor kontraktsmarkedet. Møbelseriene innen møterom, konferanse, lounge, kontor, kafé, restaurant og helse er tegnet av noen av Europas ledende designere.

A-Chair | Design: jehs+laub

ray | Design: jehs+laub **fina conference** | Design: Wolfgang C. R. Mezger

banc | Design: jehs + laub

A-Table | Design: jehs+laub
fina conference | Design: Wolfgang C. R. Mezger
ray | Design: jehs+laub
banc | Design: jehs+laub

Innred i dag, evaluer oss om 20 år.

SWEDESE

Holdbare kvalitetsmøbler viser sitt sanne ansikt først etter tiår som sentralt blikkfang og samlingsplass. Når du innreder med våre møbler, kan du være sikker på at de vil appellere like sterkt til kommende generasjoner som til dagens generasjon. Setter man pris på tidløs design, naturlige materialer og ekte håndverk, vokser nemlig møblene til noe større enn bare en sofa eller et bord. De blir en naturlig del av hverdagen. *De blir dine venner for livet.*

swedese.se

Aktivitetsbasert innredning hos Deloitte i Oslo
Arkitekt: Snøhetta
Innredningsarkitekt: Iark
Møblering: Duba-B8

Utvikling av møbelkonsepter i samarbeid med arkitekter

Duba•B8
Oslo - Bergen
duba-b8.com - +47 23 35 48 38

DESIGNFRIHET
MED ROCKFON® MONO® ACOUSTIC

FLEKSIBLE MATERIALER GIR DESIGNFRIHET

Renzo Piano Building Workshop og **Narud Stokke Wiig arkitekter** valgte å benytte **ROCKFON Mono Acoustic** da de designet kunstgalleriene ved Astrup Fearnley museet i Oslo.

Den monolittiske himlingen reflekterer personligheten til bygningen ved å gi de samme linjene som taket. Likevel er himlingen nøytral slik at den ikke overskygger den utstilte kunsten, samtidig som den tilfredsstiller de akustiske og tekniske krav.

ROCKFON Mono Acoustic gir arkitekter full designfrihet med fremragende akustiske egenskaper.

LES MER PÅ WWW.ROCKFON.NO

AUTORISERTE ROCKFON MONO ACOUSTIC INSTALLATØRER

Bergen Prosjekt og Sotra Entreprenør AS
www.bph.no

Bico Bygg & Innredning AS
www.bico.no

Isoteks Bygg AS
www.isoteks.no

TS Byggtjenester AS
www.tsbyggtjenester.no

Modulvegger AS
www.modulvegger.no

ROCKWOOL Rockfon®

CREATE AND PROTECT®

S-LINE OFFICE

almedahls

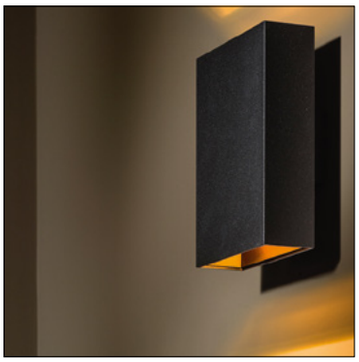

LUST RUM

SML lighting

skandiform

MATERIA©

NC

SilentGliss

SKØYEN DESIGNCENTER

Drammensveien 130C1, 0277 Oslo, tlf.: 23 28 33 55
www.skoyendesigncenter.no

JUVE

GÖTESSONS
OFFICE CONFERENCE & HOTEL INTERIOR
www.gotessons.com info@gotessons.se

LISTEN TO THE SILENCE
SOUND ABSORBENTS FOR BOTH PUBLIC AND PRIVATE ROOMS

akustikmiljö
www.akustikmiljo.com info@akustikmiljo.se

H

V A

S E R D

U E T T E R ?

V I R E P R E S E

N T E R E R M E R

E N N 5 0 0 M Ø B

E L P R O D U S E N

T E R , S Å D U F I N

N E R D E T

N O K H O S

O S S

ROM FOR FLERE

Våre kontorer ligger i Oslo, Fredrikstad, Porsgrunn, Hamar, Jessheim, Haugesund, Stavanger, Bergen og Trondheim. Øvrige regioner dekkes av vårt landsdekkende forhandlernett | **www.romforflere.no**

/modenafliser modena.no

HERLIG HARMONI

modena FLISER 1986 30 2016

Nye overflater fra Tapwell

Krom

Messing

Kobber

Råmessing

Børstet krom

Rosé

Sort krom

Tapwell har en enkel forretningsidé: Høy kvalitet og innovativt design til sympatiske priser. Alle produkter tilvirkes i Italia, som er verdensledende innen teknikk og design.

Water through good design

Tapwell™

www.tapwell.no

Large and small squares,
planks and skinny planks.

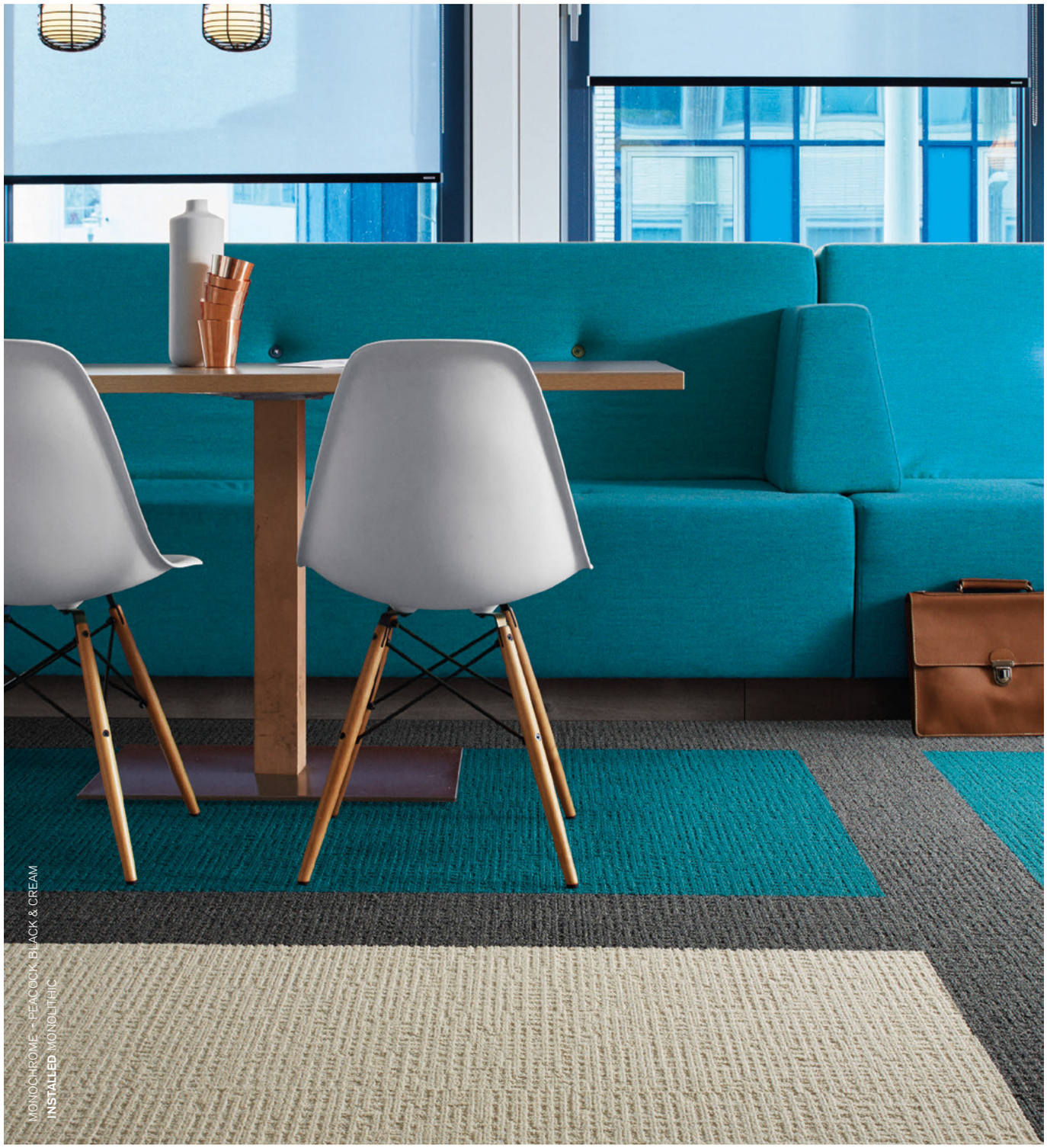

MER KREATIVITET

Med teppefliser kan man få til de mest kreative interiørløsninger og som verdens største teppeflis-produsent kan vi tilby et komplett spekter av farger, strukturer og varierte uttrykk.

Designsenter NAVET, Drammensveien 120, Oslo, +47 23 12 01 70

www.interface.com

A foundation for beautiful thinking | **Interface**®

HÅG Capisco Puls med nye farger – inspirert av Skandinavia

Vi introduserer nye farger for rygg og sete på den ikoniske stolen HÅG Capisco Puls. Den nye paletten inkluderer flere helt nye farger inspirert av den vakre skandinaviske naturen; det unike lyset, nyansene i havet og fargespillet på himmelen. Vi inspirerer til variasjon for innredningen og for sitteopplevelsen.

www.sbseating.no

HÅG

A brand of Scandinavian Business Seating

DESIGN TANK PHOTO CHARLOTTE SVERDRUP
vestre
Enjoying the outdoors since 1947
vestre.com
Vestre Pop
Design & model:
Kristine Five Melvær

Interiørarkitekt: Metropolis Arkitektur & Design AS | Møterom med stol Con IV og Sense mobil skrivetavle | Fotograf: Stine Østby

FORA FORM + abstracta

- part of Lammhults Design Group

Ørsta - Oslo - Bergen - Telefon: 70 04 60 00 - www.foraform.com

G.D.S. Bjørn Sandvik

GETAMA®

PRODUSENT
Getama Danmark AS
DK-9631 Gested
info@getama.dk

SHOWROOM
Getama, Frederiksgade 1, 3 sal,
DK-1265 København

AGENT
Furntex Agenturer
Carlbergveien 90, N-1526 Moss
tlf. 92 63 18 25
mail@furntex.no

Det smuldrende industrielle landskap i en by, som kanskje ikke er den vakreste, men absolutt en av de mest karakterfulle byer i verden, har inspirert Tom Dixon til en ny teppekolleksjon som fortolker de grove og upolerte flater, som definerer landskapet i London.

Travle gater med brutte fliser og murstein. Byens skitne bakgrunn med endeløse jernbaner, fabrikker, verksteder og industrihaller. Nye reflekterende glasstårn, som skyter opp og speiler seg i Themsens mørke tidevann. Mønstre av tid setter sine spor.

London – The Industrial Landscape. Ny teppekolleksjon av Tom Dixon. **Les mer på ege.dk**

ege®

THE URGE TO EXPLORE SPACE

Favn **nytt design fra Anderssen & Voll**

Favn er en todelt stol i laminert tre og stål. Den runde og den brede formen på sete og rygg gir stolen en generøs, innbydende og vennlig karakter. Favn leveres med fire ben eller meieunderstell. Kan også leveres med stopping i sete.

NCP
www.ncp.no

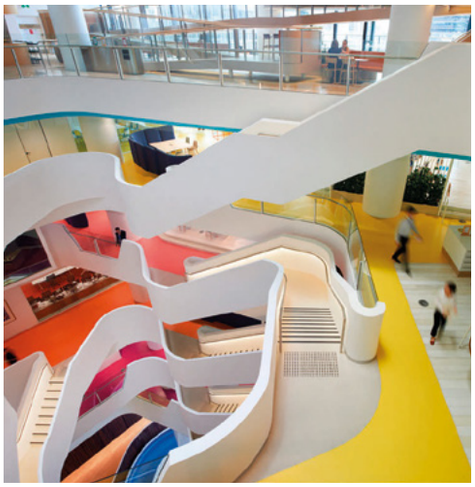

Innovative og dekorative gulvløsninger

www.gerflor.no

Gerflor
theflooringgroup

Norges Håndballforbund
Offisiell samarbeidspartner

HIGH SEATING
SATELLIET NORGE®
indoor | outdoor | furniture
www.satelliet.no

TROPISK DESIGN
-skaper levende rom
tropiskdesign.no - Tlf: 22 72 02 10

Den Norske Opera og Ballet
Alt av treverk over gulv
Arkitekt: Snøhetta

Norges største snekkerbedrift

BOSVIK

Produsent og leverandør av: Glassvegger • Spiler og kledning • Spesialinnredning • Konseptmøbler • Eksponeringsmøbler • Atrievegger • Listverk og foringer • Innredning i metall • Kundetilpassede kontormøbler

www.bosvik.no

MOLTO sofa by Norway Says & Hallgeir Homstvedt
hjelle.no

Hjelle

Trysil Antibrann

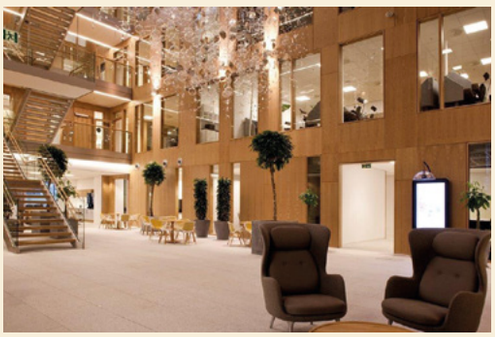

- ✓ Edeltrefinérte plater
- ✓ Stort utvalg i tresorter
- ✓ Flere kantløsninger
- ✓ Egne montasjesystemer
- ✓ Perforering og slissing
- ✓ Overflatebehandling
- ✓ Prosjektering–tegning
- ✓ Skreddersydde løsninger
- ✓ Testet og godkjent i brann-teknisk klasse K210/B-s1,d0 ihht. NS-EN 13501-1
- ✓ **Tilfredsstiller emisjonsklasse M1**

TRYSIL INTERIØRTRE

2422 Nybergsund
Tlf 62 44 97 00 • Fax 62 44 97 01
E-post: post@trysil-interiortre.no
www.trysil-interiortre.no

Eggen Media

BLANCO Durinox heldekkende benkeplater i en nyutviklet overflate i rustfritt stål som er meget motstandsdyktig mot riper.

Overflaten har en ensartet struktur og et fløyelsaktig matt utseende som gjør at den ser elegant og eksklusiv ut. Les mer på www.nibu.no

NIBU
- detaljer som teller
www.nibu.no

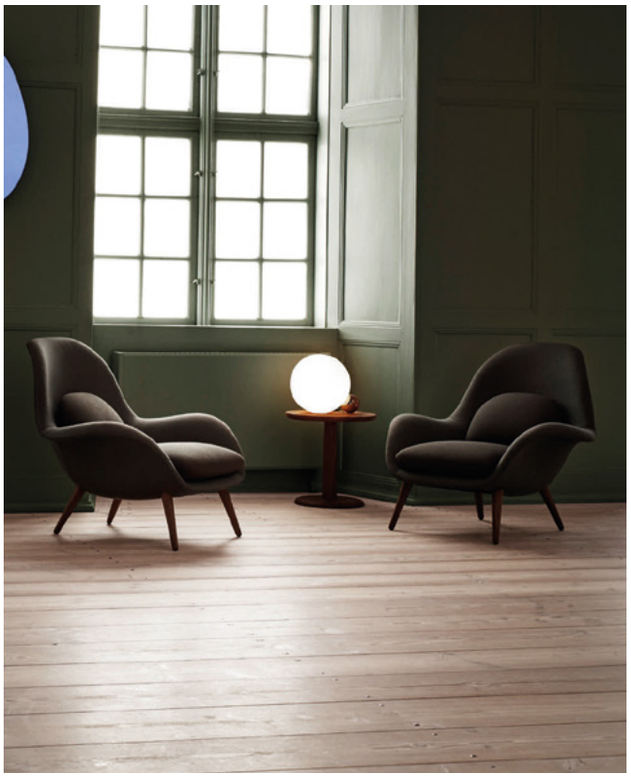

fredericia.com

Fredericia
1911

Swoon av Space Copenhagen
Swoon er skapt til hverdagens små pauser, der ideer kan fødes og tanker gro. Loungestolen er designet av Space Copenhagen for Fredericia i 2015.

Finn nærmeste forhandler på www.fredericia.com
eller ring tlf +45 7592 3344

GLAMOX LUXO

Vi setter individet i fokus

Gi hver ansatt styring av arbeidsplassbelysningen med våre nyheter Linea stålampe og skrivebordslampen Split. Besøk vårt nye kontorkonseptrom i Oslo, så hjelper vi deg med den mest ergonomiske og miljømessige løsningen for ditt behov.
www.glamoxluxo.no

backapp

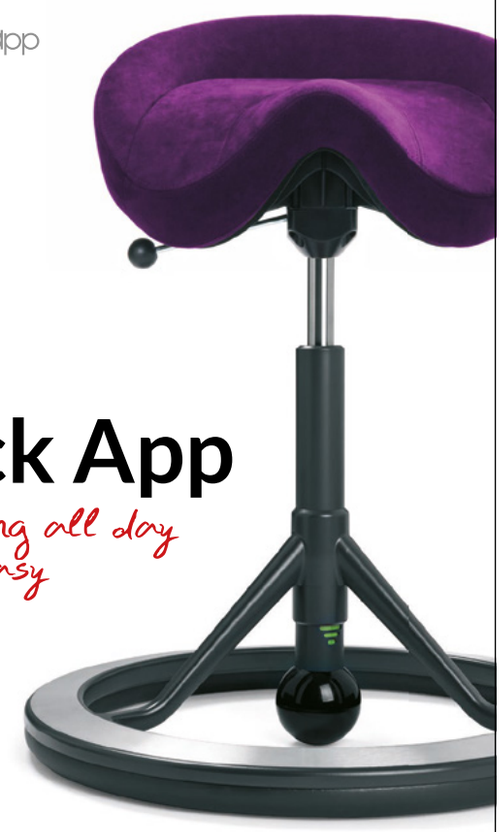

Back App

Balancing all day made easy

Read more on www.backapp.eu

Norske interiørarkitekters
og møbeldesigneres landsforening

Gjesterom på Grand Hotell Egersund.
Tegnet av Kubik Interiørarkitekter ved interiørarkitekter MNIL Pia Cecilie Sandor og Hege Liven.
Mer om prosjektet på side 124–125.

Hva kan en interiørarkitekt MNIL gjøre for deg?

En interiørarkitekt MNIL→

- Jobber profesjonelt med innvendig arkitektur – med forståelse for bruk og opplevelse av rom.
- Utformer konsepter utfra et profesjonelt ståsted som skal representere kundens identitet og behov.
- Bidrar med teknisk kunnskap for å sikre funksjonelle, estetiske og holdbare løsninger.
- Stiller riktige spørsmål til riktig tid basert på faglig innsikt og prosesskunnskap.
- Er bindeledd og formidler mellom bruker og byggeprosess.
- Er kundens uavhengige rådgiver i tråd med NILs etiske regler.

Bruk oss!

NORLUX®

- the nordic lighting supplier

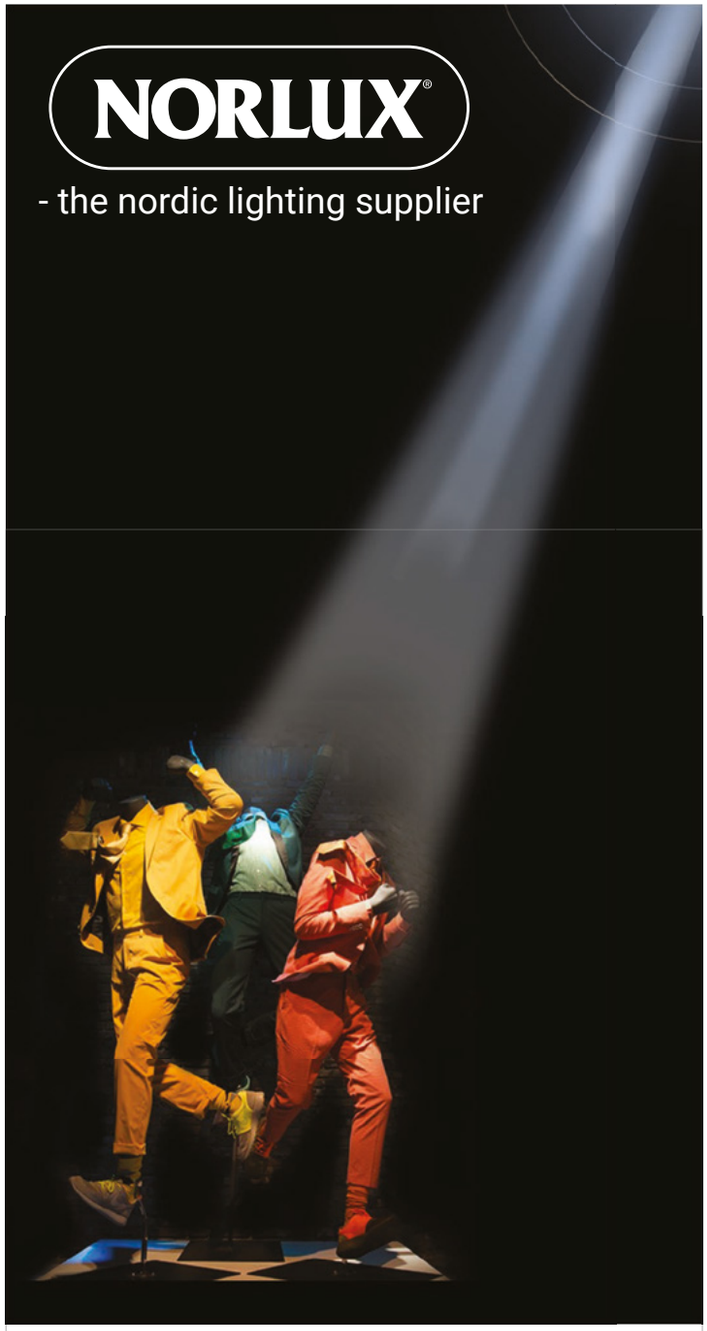

EN FEST FOR ØYET

Hos oss møter du dedikerte eksperter på lysdesign med mange års erfaring i å skape unike og forsterkede opplevelser i miljøer ved bruk av design ogskreddersydde belysningsløsninger.

Energieffektive og nøkkelferdige belysnings-løsninger skapes gjennom godt forarbeid og planlegging for det beste resultat, samt en behagelig og fin opplevelse.

Kontakt gjerne vår prosjektavdeling for bistand.

Noway Sweden
Denmark Finland UK

NORLUX®

www.norlux.no Tlf. 33 30 10 80

SENAB EIKELAND

www.senabeikeland.no

QUADRANT

utvidet sortiment gir helt nye muligheter
i et helt nytt tegningssystem på

www.abc-reoler.dk

Vi trenger din hjelp !

Vis oss, hva vårt nye system kan
- slip kreativiteten løs
og tegn en spennende
Quadrant reol.

Send ditt tegningsnummer
til abc@abc-reoler.dk
merket med «konkurranse»
innen 1. august 2016
og bli med i
loddtrekning om en
(ditt eget design)

Quadrant reol
til utsalgsverdi
av 10.000 NOK

ABC-REOLER

ABC-REOLER, 7490 Aulum, Danmark, t + 45 97 47 20 44,
abc@abc-reoler.dk, www.abc-reoler.dk

www.intag.no
INTAG
INTERIØRAGENTURER I SVEN

modu lyss®

styles in carpet tiles

www.modulyss.com

www.intag.no

KNUT NÆVESTAD
Snekkerverksted A/S

Vi produserer spesialinnredninger, resepsjoner og skranker basert på arkitekt/byggherrens spesifikasjoner. Dette i kombinasjon med materialer som tre, stål, glass og Corian®.

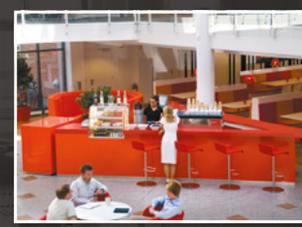

DuPont™ CORIAN®

Quality Network INDUSTRIAL PARTNER DuPont™Corian®

Professor Birkelands vei 24 A - 1081 Oslo - Tlf. 22 90 57 60
Web: www.systemnaevestad.no - E-post: post@systemnaevestad.no

PERSONLIG
NATURLIG
VAKKER
VARIG

KLASSIKERPRISEN FOR GOD DESIGN
NORSK DESIGNRÅD

AKSEL® – den originale Jærstolen

Se vårt store utvalg på **www.aksel.no**
For mer informasjon 51 75 99 00 eller post@aksel.no.
Aksel Hansson, 4130 Hjelmeland.

Vi tar utfordringen!

3D fasettvegg i eik + fargerike stillerom, Jakhelln Brygge, Bodø. Design: Scenario

Henriksen snekkeri, som i fjor ble kåret til årets trevarebedrift, tar på seg alle type innredningsoppdrag. Kontakt oss i dag for å diskutere ditt prosjekt!

HENRIKSEN
S N E K K E R I

www.designfabrikk.no

Vi har innredet norske skoler i over 70 år.

KROGSÆTER
INVENTAR FOR OFFENTLIG MILJØ
www.skoleinventar.no

NSB Hovedkontor
Spiler og glass i atrium.
Arkitekt: Lund + Slaatto
Foto: Trond Joelson/Byggeindustrien

Nordea
Fullglassvegger og spilehimling
Arkitekt: ZINC og Pilot arkitekter

Norges største snekkerbedrift

BOSVIK

Produsent og leverandør av: Glassvegger • Spiler og kledning • Spesialinnredning • Konseptmøbler • Eksponeringsmøbler • Atrievegger • Listverk og foringer • Innredning i metall • Kundetilpassede kontormøbler

www.bosvik.no

Kolleksjonen Luxaflex® Project er laget spesielt for å møte de de kravene som stilles til offentlig miljø og lokaler. Vi tilbyr også et stort antall tekniske vev fra Verosol samt et utvalg fra skandinaviske produsenter som Svensson og Almedahls.

Luxaflex® hjelper deg med komponentskisser, kolleksjonsprøver og tekniske spesifikasjoner.

Luxaflex® window styling

www.luxaflexproject.no

Godt håndverk er ikke hyllevare

ØMS
ØSTLIE MØBELSERVICE AS

Alnabruveien 9 • N-0668 Oslo
T: 23 24 64 00
ostlie.no • ostlie@ostlie.no

Leverer din kreativitet

Norges største frittstående forhandler av kontormøbler og interiørløsninger

Oslo, Trondheim, Kristiansund, Molde, Ålesund, Ørsta, Førde, Gjøvk, Namsos, Verdal, Bodø,
Tromsø, Finnsnes, Harstad, Alta, Kirkenes, Kautokeino, Honningsvåg, Vadsø, Lakselv, Karasjok

Produkter - leverandører - referanser og inspirasjon - se lindbak.no

abstracta HÅG HOLMRIS fantoni GUBI jørgensen alki SitLand HAY Aarsland LAMMHULTS zilenzio Tom Dixon. edsbyn REPUBLIC OF Fritz Hansen FOUR DESIGN Jensen plus vitra. FORA FORM arper OFFECCT MUUTO Montana

LINDBAK

Tlf. 22 42 22 14 • kundeservice@lindbak.no

WE MAKE IT WORK. AT WORK

ER DERE MEDLEM I ARKITEKTBEDRIFTENE?

Som medlem i Arkitektbedriftene deltar bedriften i et fellesskap som jobber for bedre rammebetingelser for hele bransjen. I tillegg får bedriften en rekke medlemsfordeler.

- 50% rabatt på kvalitetsstyringsystemet MAKS10
- 30% rabatt på ytelsesbeskrivelsen AY10 som inneholder IARK-ytelser
- Rabatt på kurs (regelverk, kvalitetssikring, kontrakter, ledelse, energi, BIM osv.)
- Gode og spesialtilpassede ansvars- og personforsikringer hos Tryg – med store rabatter
- Juridisk rådgivning
- Mulighet for å delta i eksportprosjekter, ekspertutvalg og FoU-prosjekter
- Ferske nyheter fra bransjen

Meld dere inn nå, eller ta kontakt for et uforpliktende tilbud!

KONTAKT OSS PÅ:
www.arkitektbedriftene.no
Mail: post@arkitektbedriftene.no
Tlf: 22 93 15 00

Arkitektbedriftene i Norge er bransje- og arbeidsgiverorganisasjonen for kontorer med praktiserende arkitekter, landskaps- og interiørarkitekter. Vi bidrar aktivt til at Norge har en kvalifisert og konkurransedyktig arkitektbransje, som tar samfunnsansvar og leverer tjenester som møter behovene i markedet og byggeprosjektene. Vi har i underkant av 570 medlemsbedrifter.

arkitektbedriftene

Mood Fabric Mobile
Mobil skrivetavle
i glass og tekstil
OSNES
www.osnes.no

MASSIVT 2016
Kärleken till det massiva träet och skapandet av tidlösa möbler känner ingen ålder. Den är konstant.
Möt Wrap fåtölj och Miss Holly barstol. Två av våra tillskott 2016.
Form: Jonas Lindvall.
MEDVETEN ENKELHET · MASSIVT TRÄ · FORM OCH FUNKTION I HARMONISK FÖRENING · EGEN SVENSK TILLVERKNING · MILJÖANSVAR
STOLAB®
www.stolab.se
Instagram: stolab1907

MUTINA
ROMBINI
design Ronan & Erwan Bouroullec

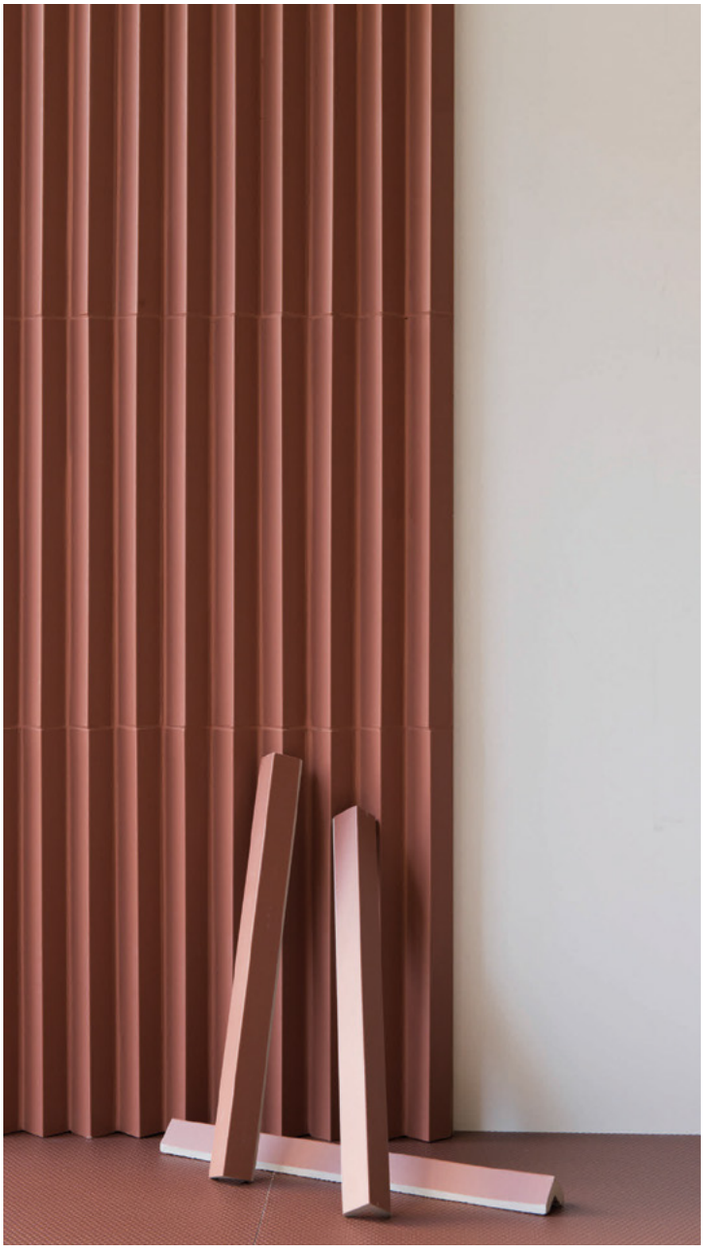

FagFlis Oslo
ARKITEKTSHOWROOM

Sagveien 21, inngang b
0459 Oslo,
22 80 18 60
www.fagflis.no

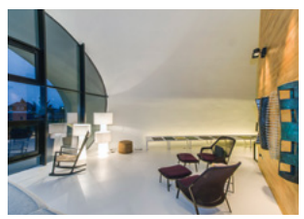

NORWEGIAN
INTERIOR
ARCHITECTURE

Norwegian Interior Architecture presents a selection of the best interior architects in Norway in 2010–2013.

Renowned for its top architects, Norway also boasts of some of the most talented interior architects and furniture designers active today. This book examines in detail 31 acclaimed interior architecture and furniture design projects from 2010 to 2013, including Snøhetta's meaningful Maggie's Cancer Center in Aberdeen, the famous Halden Prison by Beate Ellingsen, and Kristin Jarmund's stunning Troldsalen in Bergen.

FACTS
Language: English
Number of pages: 160
Format: 220 x 240 mm
Binding: Hardcover
Publication date: December 2014
Price: 249 NOK

FOR MORE INFORMATION, CONTACT:
NIL→ nil@nil.no→ +47 23 33 24 64

NIL
Norske interiørarkitekters og møbeldesigneres landsforening

FORM + FUNKSJON

TWIN
DESIGN:
HELGE TARALDSEN, MNIL

LAKE 03
DESIGN: HELLAND

TIARA
DESIGN:
TONE NÆRØ, MNIL

HELLAND MØBLER AS P.O.Box 10, NO-6259 Stordal, Norway

SWEDEN: Helland Showroom, Tobaksspinnargatan 8, 117 36 Stockholm, Sweden

GERMANY: Helland Möbel GmbH, Graf-Adolf-Straße 23, DE-40212 Düsseldorf, Germany

T +47 70 27 90 00 / helland@helland.no
www.helland.no / **www.helland.se** / **www.hellandmobel.de**

HELLAND®

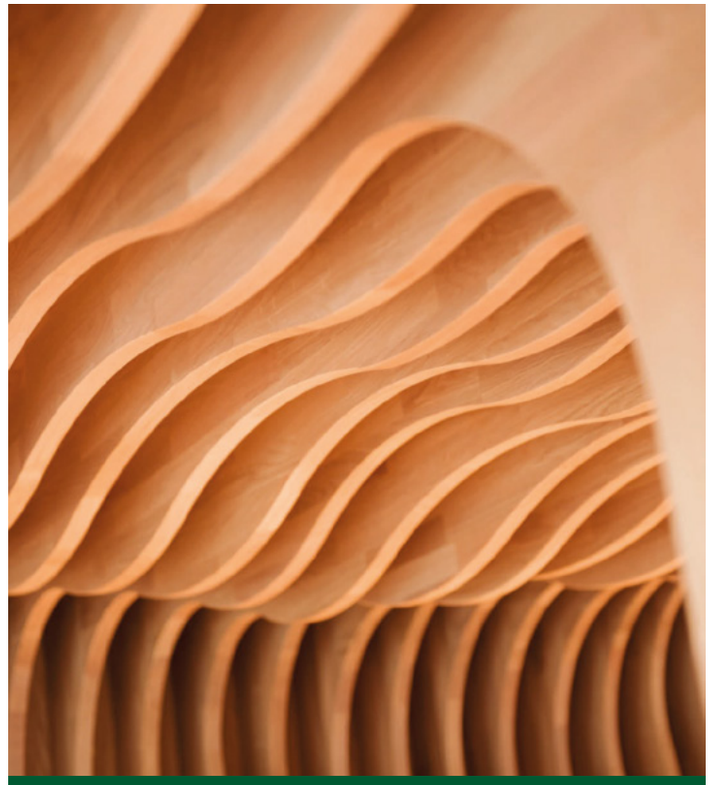

SKREDDERSYDDE MØBLER OG INTERIØR
TIL KONTOR · OFFENTLIG MILJØ · KRESNE HJEM

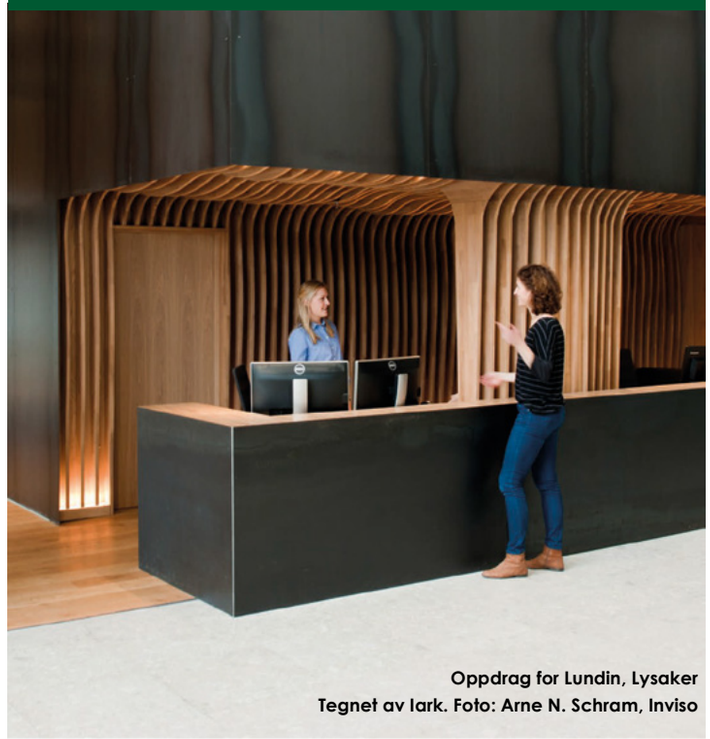

Oppdrag for Lundin, Lysaker
Tegnet av Iark. Foto: Arne N. Schram, Inviso

buskerud
SPESIALINNREDNING

Nordbråtagata 9, 3340 Åmot—tlf. 32 77 89 90
www.buskerud-spesialinnredning.no
www.facebook.com/spesialinnredning

sigdal

www.sigdal.com

Vi skaper fremtidens oppbevaringsløsninger

Besøk vår nye hjemmeside: www.eskoleia.no

Norsk stålproduksjon siden 1912

ordre@eskoleia.no

eskoleia

ia TEKSTILER

- Fleksibel tekstilfolie
- Rom-akustisk balanse
- Skjerming for sollys og refleks
- Skjerming for visuell støy

Vår kunnskap er din trygghet

IA TORGERSEN. OSLO - BERGEN - LØTEN

www.ia-torgersen.no Tlf. 62 59 14 22

Sara Skotte Design

Oslo

www.saraskotte.com

+47 986 94 739

ASKER
GLASSMESTER

SKYVEDØR I GLASS MED PÅTRYKKET MOTIV.

VI DRIVER MED

SPEIL • ISOLERGLASS • BRYSTNINGSGLASS TIL KJØKKEN • INNRAMMING • NCS-SLIPING • DUSJLØSNINGER • BIL • SIKKERHETSGLASS I DØRER OG VINDUER • FASADE •

JA, PRAKTISK TALT ALT I GLASS!

GLASSMESTER DAG BRATLIE

TLF: 66 78 30 56 E-POST: post@askerglass.no
FAX: 66 79 53 26 ADR: Bleikerveien 10, 1387 Asker

Din
INNREDNINGS-
LEVERANDØR
fra A til Å

- GLASSVEGGER
- KONTORSKILLEVEGGER
- HIMLINGER

MODULVEGGER MODULHIMLINGER

Kontakt oss på telefon 23 24 22 00 eller mvo@modulvegger.no

Design som hever opplevelsen

Opplevelsen av toalettrommet får et løft med Tork Image Design™

- Prisvinnende dispenserserie for designorienterte toalettrom
- Eksklusive designprodukter i børstet stål
  Velg mellom sensorstyrte og manuelle varianter
- BIM objekter er kun et tastetrykk unna, enkelt å integrere i ditt designprosjekt

Gjør inntrykk på gjestene.
Start med Tork Image Design™.

Besøk **www.bimobject.com** eller **www.tork.no**

SCA Care of Life

TORK®

OPPMERKSOMHET

Unik dekorasjon til dine lokaler.

I vår produksjon finnes det uendelige med muligheter til å skape en unik utsmykning eller dekorasjon til dine lokaler.

Med lang erfaring og høy faglig kompetanse sikrer vi effektiv og grunndig gjenomføring av ditt prosjekt.

Profilforum

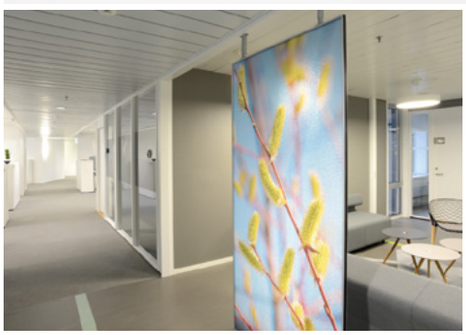

PROFILFORUM AS – 22 70 08 80 – OLE DEVIKS VEI 2 – 0666 OSLO – WWW.PROFILFORUM.NO

Marmoleum Striato er tildelt iF DESIGN AWARD 2016

DESIGN AWARD 2016

Denne moderne kolleksjonen gjenoppliver klassiske 1950-talls design i et moderne og naturlig bærekraftig gulvbelegg.
Fremstillingsprosessen skaper et subtilt mønster mot en monokrom bakgrunn. Montert på gulvet vil det fremstå som et organisk mønster.
Den subtile blandingen av individuelle fargetoner skaper en verden av nyanser og rikdom, en naturlig gave av prosessen med å lage linoleum.

creating better environments

Du kan lese mer på vår hjemmeside:
www.forbo-flooring.no

forbo
FLOORING SYSTEMS

FOTO: SAM SYLVÉN STYLING: SOFIE LAWETT

Uansett hvem du er. Så har vi tenkt på deg.

Når vi designer våre baderomsinnredninger, tenker vi alltid holdbarhet og valgmuligheter. Eller uttrykt på en annen måte – vi tenker på deg! Du skal kunne leve og trives lenge med et baderom fra Vedum og alltid kunne velge en stil som du liker i vårt brede sortiment. Sammen med vår designer Jesper Ståhl skapte vi Art – en moderne klassiker som blandt annet ha fått "Red dot design award" Se mer eller finn din nærmeste forhandler på www.vedum.no.

VEDUM

Mer enn 75 år etter at Holger Nielsen lagde den første pedalbøtten, har Vipp funnet tilbake til sine røtter på kontraktsmarkedet. Vi kan tilby en vid portefølje av funksjonelle verktøy til profesjonelle så vel som private.

Den originale pedalbøtten fås nå i fem størrelser, og har fått selskap av produkter til både bad og kjøkken. I tillegg til et 55 m2 shelter, har Vipp nylig lansert en lampeserie med fem forskjellige modeller.

For mer informasjon kontakt: Vipp | Runar Lauritzen | +47 40 55 46 19 | rl@vipp.com | vipp.com

vipp

Stillesitting på jobb er et økende helseproblem. Vi sitter for mye og for lenge av gangen. Og vi sitter feil. Ja, vi sitter oss rett og slett syke. Vi trenger å reise oss opp, strekke på kroppen og gå litt rundt slik at hjertet får litt ekstra fart på blodomløpet. Men hva med det arbeidet som faktisk krever både fokus og stillesitting? Svaret er enkelt: Ikke sitt stille på stolen. Sørg for at du har en stol som er ergonomisk utformet for å følge alle dine bevegelser. Og ikke minst, varier sittestilling ofte og på så mange ulike måter du klarer. Bevegelse er viktig. Ikke minst når du sitter stille.

Kinnarps er Europas største leverandør av helhetlige interiørløsninger for kontor. Vår jobb er å gjøre din arbeidsdag bedre. **Les mer på kinnarps.no**

www.schjorven.no Foto: Catharina Caprino

TARAXACUM 88
BY ACHILLE CASTIGLIONI

1988

FLOS.COM
FLOS NORGE AS SHOWROOM SJØLYST PLASS 4, 0278 OSLO TLF. +47 22 12 86 00, INFO@FLOS.NO

ISKU

Salg og distribusjon i Norge

NorEngros

www.norengros.no

NAVET DESIGNSENTER PÅ SKØYEN

NAVET

Navet Designsenter på Skøyen. Stedet du finner et godt utvalg i kontormøbler, parkett, tepper/gulvbelegg, kildesortering, spesialmøbler, skole- og konferansemøbler.

Drammensveien 120, 0277 Oslo • Åpningstider: kl. 08–16
www.facebook.com/NavetDesignsenter

INTERFACE

BO ANDRÉN NORGE

LINDBAK

FOUR DESIGN

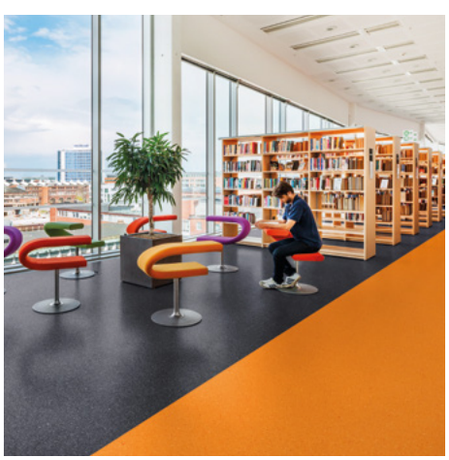

EHRENBORG

OPTIMAL INNREDNING

HECTOR design Anderssen & Voll

WWW.ERIK-JOERGENSEN.COM

ATTACH DESIGN TROELS GRUM–SCHWENSEN, 2016

ARCHAL DESIGN JOHANNES FOERSOM & PETER HIORT–LORENZEN, 2011–2014

LAMMHULTS.SE
PART OF LAMMHULTS DESIGN GROUP

Berg Studio AS. Nobelsgt 18/inng Bygdøy Alle, Oslo. Tlf 2313 3070 mail@bergstudio.no

SAVO
Office seating

Savo Soul

En verden av muligheter
Designet av Olle Lundberg

www.savo.no

OSLO T:23304900 | HAMAR T:94860232 | TRONDHEIM T:73505216 | BERGEN T:55280100 | TROMSØ T:77674000

BERGERSEN

BERGERSEN FLIS

kvalitet - merkevarer - fagkunnskap

Jobber du med prosjekter ? Hos Bergersen Flis har vi i mer en 20 år hatt entreprenører, arkitekter og murmestere som våre aller viktigste kunder. Vi har dedikerte medarbeidere med høy kompetanse i alle våre avdelinger rundt om i landet. Med store og små prosjekter som sitt hovedansvar. Hos oss finner du blant annet anerkjente merkevarer som Villeroy & Boch fliser, Ardex kjemi og Wedi plateløsninger for spa-anlegg

www.bergersenflis.no

EFG Create

by Jonas Forsman

carlhansen.com

EVERY PIECE COMES WITH A STORY

| CH88 |

HANS J. WEGNER · 1955

Med den godt gjennomtenkte kombinasjonen av stål og tre illustrerer CH88-stolen Hans J. Wegners karakteristiske lek med materialer. Denne allsidige og minimalistiske stolen fås nå i en rekke nye rammefarger som hyller Wegners eksperimentering med farger.

CARL HANSEN & SØN

PASSIONATE CRAFTSMANSHIP

Ren luft. Rå kraft. Innovativ design. BORA benkeventilator.

«Jeg har aldri før kunnet steke på så høy varme og fått stekeosen så lett og elegant unna. Designet er helt fantastisk, men det er effektiviteten som er unik.»

Tre ganger Norgesmester og tre ganger Gull Coach i Bocuse d'Or, **Odd Ivar Solvold**, og Gullvinner av Bocuse d'Or 2015, **Ørjan Johannessen** er stolte eiere av BORA Professional.

Engebretsen
ANNO 1901

BORA

For å finne din nærmeste forhandler, besøk www.engebretsen.no/bora-utstillinger.html eller ring 22 47 75 90/ post@engebretsen.no

engebretsen.no

OFFECCT

svensson

OFFECCT

TreCe

studiothune

Studio Thune, Drammensveien 130 B13, 0277 Oslo, tlf +47 21 99 43 60, post@studiothune.no
Åpningstid: hverdager fra 10.00 - 16.00.

www.studiothune.no

PALLAS AV FORMFJORD

CARAVAGGIO MATT AV CECILIE MANZ

CARAVAGGIO READ AV CECILIE MANZ

AVION AV ISKOS-BERLIN

ORIENT BLACK AV JO HAMMERBORG

KONTAKT OSS FOR YTTERLIGERE INFORMASJON

FRANK NYMAND OLSEN | TLF +47 4010 5444 | FNO@LIGHTYEARS.NO

LIGHT YEARS

LES MER PÅ WWW.LIGHTYEARS.NO

wagner
W1
Move your life.
Dondola®
wagner-living.de

COVERdouble opphengt med magneter, Aker Solution, Bergen

Skap arbeidsro med Fraster Filt

COVERsingle opphengt med wire, Københavns borgerservice, København

Fraster Linåvej 9a 8600 Silkeborg Danmark
post@fraster.dk tlf. +45 87 88 22 44 www.fraster.dk

FRASTER

NIL
Norske interiørarkitekters
og møbeldesigneres landsforening

JOSEFINES GATE 34
0351 OSLO

nil@nil.no
www.nil.no
facebook.com/NILsiden

ISBN 978-82-91194-26-4
ISSN 0803-7582

9 788291 194264